

MARK TWAIN

Înșușirea firească a clemenței este de două ori binecuvântată.
Binecuvântată de cel care o acordă și de acel care o primește;
în cel mai puternic ea este cea mai puternică: cu ea îi stă
mai bine monarhului pe tron, decât cu coroana.
(Neguțătorul din Veneția)

PRINT ȘI CERȘETOR

Traducere de G.M. AMZA

Vreau să scriu o istorioară așa cum mi-a povestit-o cineva, care o știa de la tatăl lui, după cum acesta o știa, de asemenea, de la tatăl lui, acesta auzind-o, tot așa, de la tatăl lui, și astfel, urcând din generație în generație, timp de mai mult de trei sute de ani, părinții transmi-țând-o copiilor și cu acest sistem păstrând-o.

Se poate ca ea să fie adevărată, după cum se poate să nu fie decât o legendă. Toate acestea poate că s-au întâmplat, poate că nu; dar toate acestea s-ar fi putut întâmpla. Se poate că, vreodată, oameni înțelepți și instruiți au primit-o de adevărată; se poate că lumea ignorantă și simplă a iubit-o și i-a adăugat credința.

CAPITOLUL I

NAȘTEREA PRINȚULUI ȘI NAȘTEREA SĂRACULUI

În vechea cetate a Londrei, într-o zi oarecare de toamnă din cel de al doilea sfert al secolului al șaisprezecelea, un copil pe care nimeni nu-l dorea, se născu într-o familie săracă, ce avea numele de Canty. În aceeași zi, un alt copil englez se năștea într-o bogată familie cu numele de Tudor, care, îl dorea, însă. Toată Anglia, îl dorea, de asemenea. Anglia îl așteptase atâta vreme, îl sperase, atâta timp rugase pe Dumnezeu să i-l dăruiască, încât, acum, când sosise, poporul era aproape nebun de bucurie. Oameni care abia se cunoscuseră, se aruncau unii în brațele altora, se sărutau și chiuiiau de bucurie. Toată lumea era în sărbătoare: mari și mici, bogați și săraci, sărbătoreau, dansau, cântau, se înduioșau, și acestea, de zile și nopți întregi. Ziua, Londra era feerică la vedere cu drapelele ei sclipitoare, fâlfâind la toate balcoanele și pe vârful caselor; iar, în plus, cu minunatele sale cortegii.

Noaptea, spectacolul nu era mai puțin frumos, cu focurile aprinse pe străzi, în jurul cărora oamenii jucau plini de veselie, în toată Anglia nu era vorba decât de noul născut, Eduard Tudor, Prinț de Galles, care se odihnea învelit în satin și mătase, fără cunoștință de întreg tapajul acesta; fără să știe că nobili seniori și doamne îl vegheau și aveau, sau nu aveau, grijă de el. Dar de celă

lalt copil, Tom Canty, înfășat în scutece sărace, nicăieri nu era vorba, decât în familia de mizerie în care, prezența lui nu aducea decât încurcătură.

CAPITOLUL II

COPILĂRIA LUI TOM

Au trecut câțiva ani. Londra data atunci de cincisprezece secole. Era un oraș mare pentru această epocă. Număra o sută de mii de locuitori, alții spun îndoiti. Străzile erau foarte strâmte, întortocheate și murdare, mai ales în cartierul unde locuia Tom Canty, nu departe de Podul Londrei. Casele erau de lemn, etajul al doilea atârând peste primul, pe când al treilea își proiecta unghiurile pe deasupra celui de al doilea. Cu cât casele câștigau în înălțime cu atât se întindeau către temelie, pe suprafață mai mare.

Scheletele lor erau construite din bârne puternice în cruce între care se îngrămădeau materiale solide, tencuială de ipsos.

Bârnelor erau vopsite cu roșu, cu albastru sau cu negru, după gustul proprietarului, ceea ce dădea caselor un aspect foarte pitoresc. Ferestrele erau joase, despărțite în mici pătrățele tăiate pieziș și se deschideau în afară, pe țâțâni, ca ușile.

Casa unde locuia tatăl lui Tom se găsea într-un adânc de fundătură numită Offal Court, lângă Pudding Lane. Era mică, dărăpănată, rahitică și suprapopulată de sărmane familii mizere

Tribul Canty-lor ocupa o cameră la al treilea etaj. Mama și tata aveau acolo, într-un colț, o laviță, un fel de pat de lemn; dar Tom, bunica lui și cele două surori, Bet și Nan, nu aveau loc stabilit: toată dușumeaua era la dispoziția lor și puteau să se culce unde voiau. Erau și oarecare zdrențe de cuvertură și

câteva maldăre de paie vechi, murdare; dar cuviincios vorbind nu se puteau numi paturi, acelea. Dimineața tot ce era acolo era îngrămădit la întâmplare și seara fiecare trăgea din grămada ce îi plăcea.

Bet și Nan, gemenele, aveau cincisprezece ani. Aveau inimă bună, erau murdare, îmbrăcate în zdrențe și profund ignorante. Mama lor era ca și ele. Tatăl și bunica, însă erau doi demoni. Se îmbătau pe cât puteau și, beti, se băteau între ei sau cu cine le ieșea în cale. Beti sau negustați, ei nu încetau să ocărăscă și să blesteme. John Canty fura și mama lui cerșea. Ei siliseră pe copii să cerșească; dar nu reușiseră să facă din ei hoți. Printre hidoasa mitocătime care locuia casa, fără să facă parte din ea, se găsea un preot bătrân pe care regele îl concediasse din casa lui cu o pensie de câțiva farthing*.

Adesea, el lua la o parte copiii și îi învăța în secret bunele principii morale. Părintele Andrews învățase între altele pe Tom puțină latină și de asemenea, să citească și să scrie. Ar fi făcut el tot astfel și pentru surorile lui Tom, dar acestea se temeau de batjocura camaradelor, care n-ar fi tolerat un astfel de talent extraordinar, în ele. Tot Offal Court era un cuibar construit după modelul locuinței Canty-lor. Beția, bătaile, certurile erau de regulă, în fiecare seară și aproape toată noaptea. Capetele sparte erau un lucru atât de obișnuit ca și foamea. Cu toate acestea Tom nu era nenorocit. Viața lui era aspră; dar el nu-și dădea seama. Soarta lui era aceea a tuturor copiilor din Offal Court, astfel că o găsea naturală și suportabilă. Când, seara, se întorcea cu mâinile goale, știa că tatăl său îl va bălăcări mai întâi și-l va maltrata apoi, că groaznica lui bunică va veni la rândul ei și va face mai rău; dar el știa, de asemenea, că peste noapte, mama sa, deși moartă de foame, se va strecura hoțește până la culcușul lui păcătos, pentru a-i da

* Monedă engleză valorând un sfert de penny (n.t.)

câteva firimituri mizerabile sau o coajă de pâine, sustrase porției sale de foamete, și aceasta cu riscul de a fi stâlcită în bătaie de către bărbatul ei care nu stătea la gânduri când o surprindea în flagrant delict de asemenea trădare.

Dar viața lui Tom Canty era destul de plăcută mai ales vara. El cerșea numai atât cât să-și facă datoria, căci legile contra cerșetoriei erau riguroase și penalitățile severe; iar pe de altă parte el întrebuința o mare parte din timpul său ascultând istoriile vechi și încân-țtătoare ale bunului Părinte Andrews; legendele cu uriași și zâne, cu pitici și genii, cu castele fermecate, cu regi și feti-frumoși. Capul său era plin cu aceste povești minunate și adesea, noaptea culcat pe grămada lui de paie incomodă, neputând dormi, obosit, înfometat, amortit de bătaie, el lăsa frâu liber imaginației, uita repede suferințele și greutățile, închipuindu-și viața delicioasă a unui prinț încântător într-un palat regal.

Între timp, i se naște o dorință care îl obsedează zi și noapte: să vadă cu ochii lui un prinț adevărat. Odată chiar, vorbi de această dorință unora din camarazii lui din Offal Court; dar aceștia râseră de el și îl batjocoriră atât de fără milă, că hotărî să-și păstreze pe viitor visul său numai pentru el.

Adesea citea cărțile vechi ale preotului și cerea să i se explice, încet, încet, fără să se simtă, visurile lui și lecturile acestea, produsă în el un fel de transformare. Personajele visurilor sale erau așa de frumoase că începu să se dezguste de zdrențele și murdăria lui, dorind să fie curat și mai bine îmbrăcat. Totuși continua să se joace în noroi și să se bucure; dar în loc de a se rostogoli pe malurile Tamisei numai și numai ca să se distreze, el profita acum, pentru a se îmbăia și a se curăți.

Tom găsea întotdeauna ceva interesant în a-și delecta privirea în jurul Pomului de Mai, în Cheapside sau în bâlciuri. Din timp

în timp, avea norocul, ca toți locuitorii Londrei, să vadă o paradă militară atunci când câte un ilustru nenorocit era condus la închisoarea de la Tour, pe uscat sau pe apă. Tot astfel într-o zi de vară el văzu pe sărmana Ana Askew și trei oameni murind pe rug la Smithfield și auzi un bătrân episcop încurajându-i fără mare convingere.

Da, existența lui Tom era, în general, destul de variată și plăcută.

Puțin câte puțin, visurile și lecturile lui Tom despre viețile prinților îl influențară așa de puternic încât începu în mod inconștient, să facă pe prințul. Manierele sale, vorbele sale, devin extrem de ceremonioase și distinse, ceea ce făcea, deodată, admirația și distracția celor din jurul lui. În același timp influența lui Tom asupra tinerilor săi camarazi creștea din zi în zi, și în curând ajunse să le inspire un fel de respect temut ca și când, el, ar fi fost de esență superioară. Părea atât de învățat, putea să facă și sa spună lucruri atât de frumoase și, mai mult ca orice' era atât de serios și atât de înțelept! Reflecțiile lui Tom, isprăvile lui, erau raportate de copii la frații lor mai mari și aceștia, deja, începeau să discute cu Tom Canty, privindu-l ca pe o ființă excepțional dotată. Oamenii maturi veneau să-și destăinuiască grijile, lui Tom și adesea rămâneau uimiți de înțelepciunea hotărârilor sale. Într-un cuvânt el devenise un erou pentru toți cei care îl cunoșteau, cu excepția părinților săi. Aceștia nu vedeau în el nimic demn de remarcat.

La câțva timp de atunci, Tom își organizează, în secret, o curte. El era prințul; camarazii lui, cei mai buni, devin gărzile, șambelanii, aghiotanții, seniorii și doamnele de onoare, curtea regală, în fiecare zi, tânărul „prinț,, era primit cu ceremonialul împrumutat de Tom din lecturile sale romanțioase; în fiecare zi marile afaceri ale „regatului",

erau discutate în consiliul regal și în fiecare zi atotputernicia sa, promulga decrete privind armatele sale, vasele sale, viceregatele sale imagerie. După aceea, se ducea, în zdrențele lui, să cerșească centime, să-și mănânce mizerabila coajă de pâine, să primească loviturile, cearta și tratamentul rău, obișnuite; apoi, întinzându-se în grămăjoara lui de paie infecte, se recufunda în vis, în vanele lui măreții.

În același timp dorința de a vedea, fie și numai o singură dată, un prinț adevărat, în carne și oase, creștea în el din zi în zi, din săptămână în săptămână, astfel că ea sfârși prin a absorbi toate celelalte dorințe ale sale și deveni singura pasiune a vieții lui.

Într-o zi de ianuarie, făcând cursa lui obișnuită de cerșeală, parcursese disperat cartierul ce lega Mincing Lane și Little East Cheap, ore și ore cu picioarele goale, rebegit de frig, uitându-se la prăvăliile birtașilor și acoperind cu o privire de poftă enormele pateuri de porc și alte bucate atrăgătoare care, lui îi păreau gătite pentru îngeri, căci nu mâncase niciodată, nici nu văzuse vreodată asemenea bunătăți. Deodată începu să cadă o ploică rece; cerul era întunecat, ziua tristă. Pe înserat, Tom ajunsese acasă. Era așa de ud, așa de obosit, așa de înfometat că tatăl său și bunica, de cum îl zăriră nu putură să nu se emoționeze în felul lor: îi dădură, deci, o chelfâneală bună și îl trimiseră să se culce. Multă vreme durerea, foamea, înjurăturile și tăvănoia, care se auzeau în toată casa, îl ținură deștept; dar, în sfârșit, gândurile sale îl duseră departe, în regiuni imagerie și, adormi în tovărășia micilor prinți acoperiți de pietre prețioase și de aur, în palate nesfârșite unde servitorii curtenilor zburau să le execute ordinele. Și atunci ca de obicei visa că el însuși era prinț. Toată noaptea trăia în măreția situației sale regale, trăia în mijlocul marilor seniori

și doamne într-un val de lumină, respirând parfum, ascultând o muzică încântătoare, primind cu un surâs și un salut grațios din cap, omagiile reverențioase ale lumii strălucitoare care se dădea la o parte pentru a-i face loc să treacă.

Dar dimineața când se deșteptă și văzu mizeria care îl înconjura, visul său avu efectul obișnuit: existența lui îi păru de o mie de ori mai nenorocită... Resimți amărăciunea și cu inima sfâșiată, izbucni în lacrimi.

CAPITOLUL III ÎNTÂLNIREA LUI TOM CU PRINȚUL

Tom se deșteaptă înfometat și ieși din casă cu foamea și cu gândurile sale încă zăpăcite de splendoarea visului de noapte.

Rătăci încolo și încioace prin oraș, fără să privească pe unde îl duceau pașii, nici ceea ce se petrecea în jurul lui.

Lumea îl îmbrâncea, unii îl înjurau, dar el răpit de himera gândurilor lui nu băga nimic în seamă. Astfel ajunse la Temple Bar. Niciodată nu mersese atât de departe în această direcție. Se opri, se reculese un moment, apoi se lăsă din nou pradă visului și, fără să bage de seamă, se găsi în afară de zidurile Londrei. Ștrandul nu mai era un drum vecinal, ci era considerat ca o stradă deși era-rău clădită, fiindcă dacă avea un număr destul de mare de case pe o parte, pe cealaltă nu avea decât câteva edificii mari, palate aparținând familiilor bogate, cu frumoase parcuri vaste, coborând până la fluviu; terenuri care sunt astăzi acoperite în întregime de uriașe stabilimente făcute din piatră și cărămidă. Tom, ajunse atunci la Charing Willage și se odihni lângă frumoasa cruce înălțată acolo de un rege depozat pe vremuri. După aceea, căscând gura, coborî drumul frumos, trecu prin fata maiestuosului palat al marelui cardinal și, puțin mai încolo, ajunse în fața unui palat și mai mare și mai frumos. Westminster. Tom privi cu uimire construcția enormă, cu aripile larg deschise, amenințătoare bastioane, foișoarele, portalul larg de piatră cu grilajul lui aurit, împodobit cu lei de

granit enormi și alte semne și embleme ale regalității engleze. Dorința inimii sale, urma ea, în sfârșit, să fie satisfăcută? Era, oare, cu adevărat, palatul regelui? Nu putea el să spere dacă cerul ar fi vrut-o, să vadă acum un prinț, un prinț în carne și oase?

La fiecare parte a grilajului aurit, ședea câte o statuie vie, adică un soldat înțepenit, imobil, acoperit din cap până-n picioare de o strălucitoare armură de oțel, Oamenii de la țară și chiar de la oraș staționau la o distanță respectuoasă, așteptând ocazia să zărească câte ceva din pompa regală. Trăsuri superbe cu personaje strălucitoare în interior și cu lachei ca din povești pe scară, intrau și ieșeau prin mai multe porți ale curții. Sărmanul Tom se apropiase încet, timid, până la santinele, bătându-i inima, cu o licărire de speranță, când deodată zări prin grilajul aurit un spectacol care era să-i scoată un strigăt de bucurie. De cealaltă parte a grilajului, era un băiat drăguț, pârlit de soare, înnegrit de sporturi și de exerciții în aer liber. Veșmintele lui de mătase și șaten, erau împodobite cu obiecte scânteietoare; purta la șold o săbioară și un pumnal, încrustate cu pietre prețioase; era încălțat cu ghete cu tocul roșu; pe cap avea o căciulă elegantă, stacojie, împodobită cu pene ce atârnavă în jos, prinse într-o piatră mare de preț. Mai mulți curteni, amețitori prin ținuta lor, probabil oamenii lui personali, ședea în jurul său. O! Era un prinț,, un prinț adevărat, un prinț viu, fără nici o îndoială, așa că rugăciunea sărmanului copil fusese, în sfârșit, ascultată.

De emoție, suflarea lui Tom devenise rapidă și scurtă, iar ochii i se mărită de uimire și de bucurie, îndată, în el, se născu dorința de a fi cu totul aproape de prinț, de a putea să-l privească bine în față. Fără să știe cum se făcu, fața lui se găsi lipită de grilaj, în momentul acela, chiar, un soldat îl înlătură cu bruschete și îl azvârli în mijlocul mulțimii aiurite de țărani și de

trândavi ai Londrei strigând:

— Cară-te, caraghiosule!

Mulțimea aplaudase și izbucnise în râs; dar tânărul prinț izbucni de mânie. Cu sângele la cap, cu ochii strălucitori de indignare, strigă:

— Cum îndrăznești să maltratezi, astfel, în prezența mea, pe acest micuț sărman! Cum îndrăznești să ridici mâna asupra unui supus al Regelui, tatăl meu, fie acela cât de mic? Să se deschidă poarta și să intre.

Atunci se văzu cât de nestatornică e mulțimea. •Pălării și șepci, zburară în aer... Din toate piepturile izbucni strigătul: „Trăiască Prințul de Galles!”

Santinelele prezentară armele, porțile se întoarseră în țâțâni. Micul principe — parodie — din Offal Court, se repezi, cu zdrențele în vânt, spre adevăratul prinț de Westminster, căruia îi întinse mâna.

— Pari obosit și înfometat, îi zise Eduard Tudor. Ți-au făcut rău. Vino cu mine.

O jumătate duzină de oameni de serviciu se repezi să facă nu știu ce, dar, evident, numai pentru a se amesteca unde nu-i fierbea oala. Un gest, cu adevărat regal, îi puse la locul lor, oprindu-i pironiți pe loc, ca niște statui. Eduard, conduse pe Tom într-o încăpere somptuoasă, care, i se păruse că e cabinetul lui de lucru. Porunci, apoi, să se aducă un prânz atât de copios cum nu mai văzuse niciodată Tom, decât, poate în cărți. Prințul, cu toată delicatețea care sta bine rangului și educației sale, concedie pe servitori pentru a nu mări încurcătura umilului său oaspete, expunându-l la cuvintele lor răutăcioase când va ieși, apoi se așează lângă el și începu să-l întrebe în timp ce Tom mânca:

— Cum te numești, micuțule?

— Tom Canty, vă rog, Alteță.

— Curios nume! Unde locuiești?

— În oraș, Alteță, în Offal Court, la capătul lui Pudding Lane.

Offal Court? Caraghios nume și ăsta! Ai părinți?

Părinți? Da, Alteță, am tată și mamă; apoi am și bunică; dar n-o iubesc, Dumnezeu să mă ierte, pe urmă, am două surori gemene, Bet și Nan.

Nu o iubești pe bunica ta? Nu e bună cu tine, cum văd.

Nici cu mine, Alteță, nici cu altii. Are inimă rea și face rău la toată lumea, cât e ziua de mare.

Se poartă rău cu tine?

Câteodată încetează, atunci când doarme sau când nu mai poate de beată; dar îndată ce se trezește, îmi cere socoteala banilor cerșiți și, atunci nu stă cu mâinile în sân.

O străfulgerare trecu prin ochii micuțului prinț:

— Și, te bate, spui? Întrebă el. — O! Da, Alteță!

Să te bată pe tine, așa de delicat și mic, cum ești... Ascultă: înainte de a se lăsa noaptea, bunica ta va fi închisă la Tour. Regele, tatăl meu...

Uitati, Alteță, că suntem niște săracii și că în chisoarea Tour nu e decât pentru marii regatului.

Este adevărat. Nu m-am gândit. Voi vedea ce e de făcut pentru a o pedepsi. Și, tatăl tău e bun cu tine?

Ca și bunica, Alteță.

Toti părinții se aseamănă, pare-se. Al meu n-are nici el atitudine prea tandră. Are mână grea când lovește; dar pe mine nu mă bate. E adevărat că mă ține, în vorbe aspre. Dar mama ta?

Mama mea este foarte bună Alteță; ea nu-mi face nici necazuri nici rău. Iar Nan și Bet, de asemenea sunt bune.

Ce vârstă au ele?

Cincisprezece, Alteță.

Lady Elisabeth, sora mea, are patrusprezece și Lady Grey,

verișoara mea, are vârsta mea; și ea e foarte drăguță și amabilă; dar sora mea Lady Mary cu mica ei totdeauna posomorâtă și... Spune-mi, surorile tale opresc pe subretele lor de a surâde pentru că e un păcat care ar cauza pierderea sufletelor lor?

Subretele lor? Oh! Alteță, credeți că ele au subretele?

Principele contemplă grav pe mica sărăcie, apoi zise:

Și de ce nu? Cine le dezbracă atunci când se culcă? Cine le îmbracă atunci când se scoală?

Nimeni, Alteță. Vreți să-și scoată rochiile și să se culce goale, ca animalele?

Să scoată rochiile! N-au decât câte una?

Ah! Bunul meu senior, ce ar face cu câte două? Ele n-au decât două trupuri.

Toată afacerea asta este foarte caraghioasă, foarte surprinzătoare. Iartă-mă, n-am vrut să-mi bat joc de tine. Bunele tale surori, Nan și Bet, vor avea rochii și subretele, cât mai repede. Casierul meu se va îngriji de aceasta. Vorbești bine, sinceritatea ta îmi place. Ești instruit?

—Nu știu, Alteță. Un preot cumsecade, care se numește Părintele Andrews, m-a lăsat să citesc cărțile sale.

Cunoști latina?

Puțin, Alteță; nu prea bine, abia încep.

Continuă s-o înveți, micule, nu sunt grele decât primele reguli. Greaca dă mai multă bătaie de cap. Pentru Lady Elisabeth și verișoara mea, aceste două limbi și celelalte nu sunt decât un joc. Dacă le-ai auzi!... Dar vorbește-mi de Offal Court, se petrece acolo?

Oh! Da, bine de tot când nu îți este foame. E teatru de păpuși și pe urmă sunt maimuțele: sunt așa de caraghioase și bine dresate! Apoi se joacă piese în care se trag focuri de

armă: se bat și toată lumea este omorâtă. Să vezi ce frumos este și toate acestea nu costă decât o para, dar n-ai întotdeauna o para, căci e greu de câștigat bunul meu senior.

Și apoi?

La Offal Court în joaca noastră noi ne luptăm cu bastoanele cum fac cei ce se exercită.

Prințul deschisese ochii mari.

E adevărat, asta trebuie să fie tare distractiv. Și pe urmă?

Și pe urmă, sunt alergările pentru a vedea care sosește primul.

O! Cât mi-ar plăcea și mie! Și apoi?

Și apoi, Alteță, vara intrăm în apă, înotăm în canale și în Tamisa; apoi scufundăm pe alții în apă, aruncăm apă pe ei, în plină față, strigăm, sărim, ne dăm peste cap și pe urmă...

O! Aș da regatul tatălui meu pentru a vedea aceasta măcar o dată. Și pe urmă?

Jucăm, cântăm în jurul Pomului de Mai, în Cheapside. Ne jucăm în nisip. Facem grămezi mari și ne îngropăm. Și după aceea sunt plăcintele de noroi. O! Noroiul, nu e nimic mai plăcut; ne bălăcim și ne tăvălim prin noroi.

Taci, odată, mă faci să-mi lase gura apă. Dacă aș putea! O! Dar măcar numai o dată, o singură dată, să mă îmbrac ca tine, să alerg cu picioarele goale, să tro păi, să mă rostogolesc în noroi, fără ca nimeni să mă împiedice, fără ca nimeni să-mi zică ceva, mi se pare că aș sacrifica coroana.

Și eu, vai! Dacă aș putea măcar o singură dată, numai o singură dată să fiu frumos ca dumneavoastră, să fiu...

Ai vrea?... S-a făcut... Scoate-ti zdrențele și îm- bracă-te cu hainele mele frumoase. Nu va fi decât o bu curie de moment; dar eu voi fi atât de mulțumit! Haide repede, ne vom distra fiecare în felul nostru și vom face schimbul înainte de a veni cineva.

Câteva minute după aceea micul prinț de Galles îmbrăcase straiele peticite ale lui Tom și micul prinț al săracilor era gătit cu splendidul costum regal.

Unul lângă altul, se priviră amândoi în fața unei oglinzi mari și, o! Miracol: s-ar fi putut spune că nici o schimbare n-avusese loc. Se priviră unul pe altul, se oglindiră unul în celălalt, apoi din nou se priviră unul pe altul. La sfârșit, prințul, încurcat, rupse tăcerea.

— Hai? zise el, ce ți se pare?

Ah! Rog pe Alteța voastră să nu mă oblige a răspunde. Un supus umil ca mine n-ar putea răspunde.

— Nu îndrăznești; ei bine, voi îndrăzni eu! Tu ai părul meu, ochii mei, vocea mea, gestul meu, talia mea, înfățișarea mea, figura mea, trăsăturile mele. Dacă am fi goi amândoi, nu există om care ar putea să spună că tu ești Tom Canty sau dacă sunt eu Prințul de Galles, ori invers. Acum când am hainele tale mi se pare că simt loviturile ce ți-a dat această brută de soldat. Arată-mi mâna, nu este amorțită?

O! Nu e nimic... Alteța voastră știe că sârmanul soldat...

Taci! Este o rușine, o cruzime! strigă micul prinț bătând în parchet cu piciorul său gol. Dacă regele... Nu te urni de aici până nu mă întorc. Vreau eu.

El puse repede mâna și ascunse un obiect, fără îndoială, de mare importanță, care se găsea pe masă, apoi o luă spre poartă și alergă traversând curțile palatului, în zdrențe, eu fața îmbujorată, cu ochii scânteietori. Ajuns la poarta cea mare, el apucă de bare și încercă să deschidă.

— Deschideți, deschideți poarta! Soldatul care maltratase pe Tom se grăbi să se supună, dar cum prințul trecea pragul porții aproape sufocându-se de o mânie regală, soldatul, cu o lovitură puternică aplicată după ureche, îl trimise de-a berbeleacul în

stradă și zise:

— Na, sămânță de cerșetor, fiindcă ai făcut să mă certe Alteța Sa regală.

Lumea hohoti în râs. Prințul se sculă și cu mândrie strigă la santinelă:

— Sunt prințul de Galles. Persoana mea este sfântă și vei fi spânzurat pentru că ai pus mâna pe mine!

Soldatul, prezentând arma cu baioneta strigă batjocoritor:

Salut, pe grațioasa Voastră Alteță Regală! Apoi răutăcios:

Ia-o la picior, cerșetor murdar!

Atunci, lumea batjocoritoare înconjură pe sărmanul prinț și îl împinse până în josul străzii sub vuietul și strigătul: „Faceți loc, Alteței Sale Regale! Loc Prințului de Galles.”

CAPITOLUL IV ZBUCIUMĂRILE PRINȚULUI ÎNCEP

După ore de urmărire neîntreruptă însoțită de vociferări, mulțimea lăasă, în sfârșit, pe micul prinț, cu el însuși. Atâta vreme cât putuse să-și manifeste furia față de populație, s-o amenințe și să-i dea ordine, pe un ton regal care o făcea să hohotească de râs, păruse foarte amuzant; dar când, în sfârșit, epuizarea îl redusese la tăcere, persecutorii săi se saturaseră repede de el și cău-tară în altă parte o distracție. Atunci, prințul, privi înjur; dar nu recunoscuse locul unde se găsea. Știa, numai, că era în cetatea Londrei, își continuă drumul, fără scop și, în curând, distanța dintre case deveni mai mare; iar trecătorii mai rari. Își vârî picioarele rănite în pârau care curgea pe locul unde se găsește acum strada Tar-rington. Șezu acolo câteva momente, apoi, mergând mai departe, ajunse pe un loc mare unde se găseau câteva case risipite și o biserică imensă. Recunoscuse biserica în jurul ei se ridicau schele și numeroși muncitori lucrau, căci i se făceau reparații importante. Prințul se simți reconfortat și se crezu la capătul zbuciumărilor sale.

„E vechea biserică a Fraților Gris pe care regele, tatăl meu, a luat-o de la călugări și pe care a transfor-mat-o într-un azil pentru copiii săraci și părăsiți, care se numește acum Biserica lui Christos, își zise el. Fără îndoială, ei ar fi fericiți să servească pe fiul aceluia care, s-a arătat așa de generos cu ei, cu atât mai mult cu cât este el însuși atât de sărac și nenorocit cât a putut să fie fiecare din acei care, în prezent, sunt aici, la adăpost”.

În curând se găsi în mijlocul unei trupe de băieți care alergau, săreau, jucau mingea, căprița și alte jocuri și strigau cât îi

ținea gura. Toți erau îmbrăcați în același fel, ca oamenii de serviciu de pe atunci și ca ucenicii. Purtau pe vârful capului tichie de postav negru cam de mărimea unei farfurioare care, având în vedere dimensiunile ei, nu era nici podoabă, nici pălărie și de sub care ieșea părul căzând fără cărare până pe mijlocul frunții, tăiat scurt în jurul capului. Aveau la gât un guler deschis, o bluză albastră, strâmtă până la genunchi sau puțin mai jos, aveau mâneci largi, o cingătoare lată, roșie, ciorapii galben deschis, legați deasupra genunchiului cu o jartieră și ghetе fără tocuri cu cataramе mari de metal. Era o îmbrăcămintе cu desăvârșire urâtă.

Băieții, suspendând jocurile, se adunară în jurul prințului. Acesta, cu demnitatea lui naturală, li se adresă:

— Dragi copii, mergeți și spune-i stăpânului vostru că Eduard, Principele de Galles, dorește să-i vorbească.

Un mare hohot de râs primi aceste vorbe și un băiat grosolan îi răspunse:

— Într-adevăr, să fi, tu, trimisul Majestății Sale, cerșetorule? Fața prințului se împurpura de mânie și mâna lui promptă se duse la șold; dar nu găsi nimic Aceasta dete naștere la o furtună de râsete... Un alt băiat strigă:

— Ați văzut? Iși închipuie că are sabie, ca și când ar fi cu adevărat prințul.

Râsetele se îndoiră. Sărmanul Eduard se îndreptă mândru și zise:

— Eu sunt Prințul și, e nedemn din partea voastră care trăiți din mila Regelui, tatăl meu, să vă purtați ast fel cu mine ... Era excesiv de ridicol, după cum o măr turisiră râsetele... Băiatul care vorbise primul, strigă ca marazilor săi:

Haideți, porcilor, sclavilor, pensionari ai tatălui acestui grațios prinț, ce maniere sunt acestea? Toți în . genunchi și onorați ținuta lui regală și regalele lui zdrențe...

Cu o veselie batjocoritoare, toți se așezară în genunchi și aduseră un omagiu caraghios parăzii lor. Principele împinse cu piciorul pe cel mai aproape de el și îi zise mândru:

— Na, și așteaptă ca mâine să-ți ridic o spânzură toare.

Ah! Aceasta nu mai însemna un joc și depășea măsura. Râsetele încetară cât ai clipi din ochi și făcură loc furiei. O duzină de voci urlă: „Ridicați-1! La adăpătoare! Unde sunt câinii? Haideți, aici: Leul! Pe el Fangs!”

Atunci se întâmplă un lucru pe care Anglia nu-l văzuse niciodată. Persoana sfințită a moștenitorului tronului, palmuită de mâini plebeiene, hărțuită și ruptă de câini. La căderea nopții, prințul se găsea în fundul părții clădite a cartierului. Avea corpul zdrobit, mâinile însângerate, zdrențele de pe el erau pline de noroi. Rătăcea de colo până colo, pierzându-se din ce în ce și era atât de obosit, atât de prăpădit că nu putea să pună un picior înaintea altuia, încetase de a întreba, știind acumă că nu va primi de la fiecare decât injurii în chip de informații. Și, își repeta: „Numele este: Offal Court. Dacă îl găsesc înainte ca puterile să mă fi părăsit complet, sunt salvat, căci lumea de acolo mă va reconduce la palat și va fi mărturie că nu sunt unul din ai lor, ci adevăratul prinț. Astfel voi redobândi ceea ce îmi aparține”.

La moment, gândurile sale îl duseră la purtarea acestor băieți de la spitalul lui Christos și își zise: „Când voi fi rege, ei nu vor mai avea numai pâinea și adăpostul, ci, vor avea, de asemenea, lecții și cărți. Căci este de mică importanță dacă burta e plină când spiritele și inima, sunt goale. Vreau să păstrez aceasta cu îngrijire în memoria mea. Lecția de azi să nu fie pierdută pentru mine, poporul meu va profita, căci instrucțiunea îmblânzește inima și dă naștere bunătății și milei.

Luminile se stingeau una după alta; începu să plouă; vântul creștea: o noapte aspră și furtunoasă se pregătea. Prințul fără azil, moștenitorul tronului Angliei, fără adăpost, mergea, încă, înfundându-se, din ce în ce, în labirintul străduțelor mizerabile, unde se îngrămădeau personajele mișunătoare ale sărăciei și ale mizeriei.

Deodată, un chefliu, beat, apucându-l de guler îi strigă:

— Pe drum, la această oră de noapte și n-ai adus o para în casă, sunt sigur! Dacă este așa, și dacă eu nu-ți voi sparge, încă toate oasele din hârcă, nu mai sunt eu John Canty'

Prințul se desprinsese din strânsoare cu un gest mașinal, își scutură umărul său profanat și strigă tare:

O! Ești tu, cu adevărat, tatăl său? În acest caz, Cerul fie lăudat, căci tu vei merge să-l cauți și să mă con duci.

Tatăl-său? Nu știu ce povestești, tu, dar știu că eu sunt tată-tău și ai s-o vezi îndată...

— O! Nu glumi, nu mai discuta, nu întârzia! Eu sunt extenuat, sunt rănit și nu mă mai pot tine pe picioare. Condu-mă la Regele, tatăl meu și te va face bogat, mai mult de tot decât ceea ce ai putut, tu, să visezi. Crede-mă, omule, crede-mă... Eu nu mint, ci spun adevărul pur. Dă-mi mâna și salvează-mă! Eu sunt Prințul de Galles!

Omul, năucit, examina copilul, apoi dădu din cap și bombăni:

„E mai nebun decât orice pensionar de la Bedlam!" Și luându-l din nou de guleraș, adăugă cu un râs hidos însoțit de o înjurătură:

„Dar nebun sau nu, eu și bunica vom găsi noi unde sunt locurile cele mai dulci între oasele tale, sau eu nu mai sunt om!

Spunând acestea, el înhață pe prinț care se zbătea furios, și dispărură într-o curte, urmăriți de un mănunchi de vermină umană amuzată și zgomotoasă.

CAPITOLUL V TOM AJUNGE LA ONORURI

Rămas singur în cabinetul prințului, Tom Canty profită de ocazie. Se împăuna în fața oglinzii celei mari, admirându-și frumoasele găтели; apoi se plimbă prin cameră, imitând ținuta elegantă a prințului; după aceea, scoase frumoasa lui sabie, o încovoie, îi sărută lama, o puse cu mânerul în piept și cu vârful înainte, așa cum văzuse el făcând, cinci sau șase săptămâni în urmă, un gentilom pentru a saluta pe locotenentul de la Tour după ce îi dăduse în primire pe marii lorzi de Norfolk și Surrey duși la închisoare.

Tom se juca apoi cu pumnalul împodobit de pietre, care îi atârna pe coapsă; examina mobilierul luxos și elegant al camerei; încercă fiecare din fotoliile bogate și visa cât ar fi el de mândru dacă populația din Offal Court ar putea să arunce numai o privire aici și să-l vadă în toată măreția lui.

Se întrebă dacă cei de acolo vor putea crede minunata istorie pe care le va povesti-o la întoarcerea acasă sau dacă vor clătina din cap și vor spune că extravagantele imaginației lui l-au făcut să-și piardă mintea. După o jumătate de oră își dădu seama că prințul lipsea de multă vreme. Atunci începu să se simtă rău, singur. Se hotărî să asculte și să aștepte, încetând să se mai joace cu frumoasele lucruri care îl înconjurau. Apoi deveni nerăbdător și, în fine, se alarmă. Dacă intra, oare, cineva și îl surprindea în hainele prințului, iar prințul nu era acolo ca să explice lucrurile? Nu l-ar fi spânzurat imediat, fără să se facă pentru acest caz decât o simplă anchetă? El auzise spunându-se că cei mari sunt foarte punctuali când e vorba de cei mici. Temerile sale creșteau. Tremurând, deschise, ușor, ușa anticamerei, decis să-l fugă să caute pe prinț, pentru a obține

de la el protecția și libertatea. Șase ofițeri de serviciu strălucitori și doi tineri paji de viță înaltă, îmbrăcați ca niște fluturi își luară poziția și se înclinară foarte adânc în fața lui. El se dădu repede înapoi și închise ușa: „Oamenii ăștia își bat joc de mine! își zise el. Ei vor alerga să dea de veste. O! Pentru ce am venit eu aici ca să-mi pierd viața?”

Începu să meargă în lungul și în latul încăperii, chinuit de o frică fără margini, trăgând cu urechea și oprindu-se la cel mai mic zgomot. Deodată ușa se deschise și un paj îmbrăcat în mătase, anunță:

— Lady Jane Grey.

Ușa se deschise și o fată încântătoare, îmbrăcată bogat, se repezi spre el. Dar, deodată, se opri și cu voce înspăimântată, zise:

— O! Dar ce aveți Milord?

Tom, era gata să leșine; dar, cu un efort îngână:

— Ah! Fiți îndurătoare! Nu sunt lord, ci sunt săr manul Tom Canty, din Offal Court, cartier în Londra. Vă rog, ajutați-mă să văd pe prinț, care, prin bunătatea sa, îmi va restitui zdrențele și mă va lăsa să plec sănă tos și teafăr. Oh! Fiți îndurătoare și salvați-mă!

În timp ce vorbea, băiețașul căzu în genunchi rugând-o cu ochii și cu mâinile întinse, implorând-o cu vorbele. Tânăra fată păru îngrozită. Strigă:

— O! Milord, dumneavoastră în genunchi? Și în fața mea!? Apoi, fugi înspăimântată și, Tom, sfârșit de disperare, se prăbuși murmurând: „Nu există nici ajutor nici speranță. Acum vor veni și mă vor ridica”.

În timp ce el era acolo, înnebunit de groază, zgomote sinistre se răspândeau în palat. Un șușotit — căci nimeni nu făcea altceva decât să vorbească în șoptă — zbura de la servitor la servitor, de la lord la lady, peste lungimea coridoarelor, de la

etaj la etaj și din salon în salon: „Prințul a înnebunit! Prințul a înnebunit!”

În curând, în toate saloanele, în toate galeriile de marmură, se strânsesă grupuri de lorzi, de lady și alte strălucite personaje de rang mai mic, care cu figurile descompuse, își vorbeau cu gravitate la ureche. Dar puțin după aceea, un ofițer impunător, înainta printre aceste grupuri și, în mod solemn, făcu această proclamație:

„În numele Regelui! Nimeni, sub pedeapsa cu moartea, să nu plece urechea la aceste zgomote false și fără sens, nici să nu le discute, nici să nu le răspândească în numele Regelui!”

Sușotelile încetară așa de subit, de parcă toți ar fi amuțit.

Puțin după aceea, se auzi de-a lungul culoarului un freamăt.

„Prințul! Uite Prințul!”

Sărmanul Tom, înaintând ușor, trecu prin fața grupurilor închinat adânc, încercând să salute, la rândul său și privind timid străinul său anturaj, cu ochii neliniștiți, care fac milă.

Ca să-și susțină pașii el se sprijinea pe cei doi demnitari care mergeau de o parte și de alta a lui. În urmă, veneau medicii curții și câțiva seniori.

Tom fu astfel condus într-o încăpere vastă a palatului și auzi ușa închizându-se în urma lui. Acei care îl însoțiseră, se așezară în dreapta și în stânga, în fața lui, la o mică distanță, era culcat un om foarte voinic, cu figura mare și umflată, cu expresia severă.

Capul său enorm, era cu desăvârșire alb, ca și barba care îi încadra fața. Veșmintele sale* erau făcute din-tr-o țesătură bogată. Unul din picioarele sale umflate, era înfășurat în bandaj și se sprijinea pe o pernă. Se făcuse o liniște mare și toate capetele erau înclinate într-un salut profund, în afară de capul acestui om.

Acest bolnav, cu înfățișarea severă, era teribilul Hernie VIII. Figura lui se împlânzi când, luând cuvântul, zise:

— Ei bine, Milord Eduard, prințul meu! îți vei fi închipuit să mistifici cu această glumă tristă, pe bunul rege, tatăl tău, care te iubește, și care e atât de bun cu tine?

Sărmanul Tom asculta, atât cât facultățile sale, muncite, îi permiteau, începutul acestui discurs; dar când vorbele „bunul rege” îi izbîră urechea, el se îngălbeni și căzu brusc în genunchi, ca și cum ar fi primit un glonte în inimă. Ridicând mâinile, exclamă:

— Sunteți Regele? Atunci sunt pierdut!

Aceste cuvinte pîrură a copleși pe suveran. Ochii săi parcurseră, vag, toate figurile, apoi se opriră îngrijorați asupra copilului prăbușit în fața lui. Arunci, cu un accent de profundă decepție, zise:

— Vai! Crezusem exagerate zvonurile; dar mă tem să nu fie îndreptățite.

Suspînând din greu, reluă cu o voce blîndă:

— Vino lângă tatăl tău, copile; tu nu te simți bine!...

Tom fu ajutat să se ridice și, tremurînd, se apropie de regele Angliei. Regele, luă, între mâinile sale, sărmana față înspăimîntată și, o fixă îndelung, grav și tandru, ca pentru a descoperi oarecare semne de întoarcere la rațiune, apoi, trăgînd la pieptul său capul buclat și strîngîndu-l cu dragoste, zise:

— Nu recunoști, tu, copile, pe tatăl tău? Nu-mi sfîșia inima, spune că mă recunoști. Trebuie să mă re cunoști, nu e așa?

— Da; dumneavoastră sunteți, seniorul meu temut, Regele, pe care Dumnezeu să-l țină!

Da, da, foarte bine. Liniștește-te, nu tremura astfel, nimeni

de aici nu-ți vrea răul; toată lumea de aici te iubește. Uite că îți este mai bine; visul tău urât a tre cut, nu e așa? Nu te mai dai drept altul cum se spune, că o făcuși acum o clipă?

Vă implor grația de a mă crede; n-am spus decât adevărul, temute senior! Căci eu sunt cel mai umil din tre supușii voștri, fiind născut sărac; și numai printr-un trist nenoroc și o tristă întâmplare mă găsesc aici, cu toate că nu sunt vinovat de aceasta.

Sunt prea tânăr ca să mor și un cuvânt al dumneavoastră, poate să mă salveze. Oh, spune-l Sire!

— Să mori? Nu vorbi astfel, dragul meu prinț; li- niștește-ti inima tulburată: nu vei muri, nu!

Tom căzu în genunchi cu un strigăt de bucurie:

— Dumnezeu să vă ajute, o, Rege, și să vă tină multi ani pentru fericirea poporului vostru!

Atunci, ridicându-se, el întoarse o față veselă către cei doi demnitari care îl însoțeau și strigă:

Ați auzit! Nu voi muri: Regele a spus-o!

Nimeni nu mișca, decât spre a se înclina cu o deferentă adâncă și nimeni nu vorbea. Tom ezită, puțin confuz, apoi întorcându-se timid către rege, întrebă:

Pot să plec, acum?

Să pleci? Desigur, dacă dorești. Dar de ce să nu mai rămâi puțin? Unde vrei să te duci?

Tom lăsă ochii în jos și răspunse umil:

— Aventura mea e o greșală; mă credeam liber și mă grăbeam să mă întorc la pârâu unde m-am născut, unde trăiesc în mizerie; dar unde îmi voi regăsi mama și surorile, acolo unde sunt la mine, pe când aici nu mă pot obișnui cu aceste splendori. Oh, vă rog Sire, lăsați-mă să plec!

Regele rămase un moment liniștit și gânditor; fața lui

exprima o neliniște adâncă, dureroasă, mereu crescândă, în sfârșit, zise, cu o voce în care se întrezărea o rază de speranță:

— Poate că demența lui nu privește decât un anu mit fapt și că spiritului său i-a rămas luciditatea pentru toate celelalte lucruri. Să dea Dumnezeu să fie așa! la să vedem...

Atunci Regele adresă lui Tom o întrebare în latinește și Tom răspunse, cu greutate, dar în chiar această limbă. Regele era încântat și lăsă să se vadă aceasta. Lorzii și medicii își manifestară, de asemenea, mulțumirea. Regele zise:

— N-a răspuns așa exact pe cât îi permit studiile și cunoștințele sale; dar cât a răspuns e de ajuns ca să pro-

beze că spiritul său nu e complet distrus, ci, numai, bolnav...
Ce părere aveți dumneavoastră, domnilor?

Medicul întrebat se înclină și răspunse:

— Sunt convins, Sire, că ati pus un diagnostic exact. Regele păru fericit de aceste vorbe spuse de o persoană atât de competentă și continuă cu mai multă grabă:

— Urmăriți-mă bine: vom continua examenul.

El puse lui Tom o întrebare în franțuzește. Tom rămase un moment fără să răspundă, stingherit de atâția ochi fixati asupra lui, apoi, timid:

— Nu cunosc această limbă, vă rog, 'Majestate!

Regele se lăsă să cadă în pernele sale. Medicii alergară în ajutor; dar el îi înlătură și reluă:

— Lăsați... nu e decât o amețeală. Ridicați-mă. Așa, e bine...
Vino aici, copilul meu; aici.

Sprijină-ți sărmanul cap bolnav pe inima tatălui tău și fii

fără grijă, în curând vei fi mai bine. N-ai teamă; vei fi cât de curând vindecat.

Apoi, se întoarse către asistență și, acum fără blândețe, cu luciii sinistre în ochi, reluă:

Dumneavoastră ascultați cu toții! Iată pe fiul meu, nebun; dar asta va trece. Excesul de studii este cauza nenorocirii și de asemenea prea multă supușenie. Supravegheați lucrul acesta. Distrăți-l prin sport și prin diferite mijloace, până ce își va recuceri sănătatea. Se îndreaptă în pat și strigă cu putere.

El e nebun; dar e fiul meu și moștenitorul tro nului Angliei; nebun sau nu, el va domni! Ascultați, încă, și proclamați aceasta: oricine va vorbi de această boală, se va face vinovat de acțiune contra păcii și or dinii statului și va merge la spânzurătoare. Să mi se dea de băut că ard; această durere mi-a istovit forțele. Lu ați cupa aceea de acolo. Sustineți-mă... Așa; Bine... E nebun? Poate să fie de o mie de ori mai nebun, nu e mai puțin Prinț de Galles și eu Regele, voi arăta că e așa.

În chiar această dimineață el va fi pus în posesiunea demnității sale de prinț, în acest scop, Milord Her-ford!

Unul din seniori îngenunche în fața patului regal și zise:

— Majestatea Voastră știe că marele mareșal ere ditar al Angliei, declarat vinovat, este închis la Tour. N-ar fi convenabil ca cineva declarat vinovat...

Tăcere! Nu-mi ofensa urechile cu acest nume blestemat. Acest om va trăi la infinit? Trebuie să văd mereu că mi se batjocorește voința? Prințul nu poate fi pus în posesia demnității sale, pentru că, spre a-l în vesti nu se va găsi în regat un mare mareșal care n-a trădat?

Nu, în numele lui Dumnezeu, nu! Înștiințați Parlamentul că aștept de la el, înainte de apusul soarelui, judecarea lui Norkford; iar de nu, îl voi trage la răspundere cu severitate.

— Voința regelui este lege, răspunse lord Hertford și se

ridică reluându-și locul.

Încet, încet, mânia dispăru din fața bătrânului rege. -Sărută-mă, prințul meii, zise el. Așa... De ce ți-e așa frică? Nu sunt eu tatăl tău iubit?

Bunătatea voastră pentru mine, nu egalează decât nedemnitatea mea, o puternice Senior; iată ade vărul. Dar... dar... mi-e greu să gândesc că cineva tre buie să moară și...

Ah! Ce bine, ce bine! Văd că mintea ta a rămas aceeași, chiar dacă spiritul tău e bolnav, căci tu ai fost întotdeauna generos.

Dar acest duce s-a ridicat contra ta și a privilegiilor tale. Voi avea un altul în locul lui, unul care nu va trăda niciodată datoriile înaltei sale însărcinări.

Liniștește-te, principe: nu-ti obosi sârmanul cap cu asemenea lucruri.

— Dar, nu sunt eu cauza morții sale, Seniore? Fără mine, câtă vreme ar mai fi putut trăi?

— Nu te îngriji deloc de el, principe; nu e demn de așa ceva. Sărută-mă încă o dată și du-te la jocurile și distracțiile tale; căci boala mea mă face să sufăr! Sunt obosit și aș vrea să dorm. Du-te cu unchiul tău Hertford și cu oamenii tăi și întoarce-te după ce mă voi fi odihnit.

Tom se lăsă dus cu inima grea, căci aceste ultime cuvinte erau o lovitură de moarte dată speranței de care se agățase, de a fi în curând liber. Auzi din nou freământul de voci discrete care repetau: „Prințul. Uite Prințul!"

Curajul îl părăsea din ce în ce în timpul când trecea printre rândurile strălucitoare de curteni înclinați, căci își dădea seama că, acum, era, cu adevărat prizonier și închis pentru totdeauna în această pivniță urâtă; prinț părăsit și fără prieteni în afară dacă Dumnezeu, în bunătatea lui, nu l-o avea în grijă și nu-i va reda libertatea.

Și, în orice parte se întorcea i se părea că Vede plutind în aer capul sever și fața, pe care le zărise odată, ale mareșalului de Norfolk, cu ochii plini de reproșuri, fixați asupra lui. Visurile lui de altă dată erau foarte plăcute; realitatea era așa de tristă!

CAPITOLUL VI TOM SE INSTRUIEȘTE

Tom fu condus într-un mare apartament unde fu rugat să se așeze, lucru pe care refuză să-l facă atâta timp cât oameni în vârstă și de rang înalt, ședeau în picioare. Ba, îi rugă și el, de asemenea, să se așeze, dar ei se mărginiră să murmure mulțumiri și rămaseră în picioare. Ar fi vrut să insiste; dar „unchiul” său, Conte Hertford, îi șopti la ureche:

— Vă rog, nu insistați, principe; nu e admis ca ei să stea jos, în prezența Voastră.

Lordul St. John fu anunțat și după ce salută pe Tom, îi zise:

— Vin din partea regelui într-o chestiune care cere o convorbire secretă. Ar binevoi Alteța Voastră Regală să concedieze pe toată lumea, în afară de Milord, Con tele Hertford?

Văzând că Tom nu părea să știe cum se poate face acest lucru, Hertford îi șopti să facă un semn cu mâna, fără să-și dea osteneala de a vorbi, îndată ce nobilii din suită se îndepărtară, lordul St. John reluă:

— Majestatea Sa ordonă ca, pentru înalte și legitime relații de Stat, prințul să binevoiască a-și ascunde infirmitatea, prin toate mijloacele ce-i stau în putință, până ce se va însănătoși, revenind la starea normală. Adică, principele nu va dezminți pe nimeni că el este adevăratul prinț și moștenitor al coroanei Angliei; să-și mențină demnitatea princiară și să primească fără nici un cuvânt sau semn de protestare, reverențele și omagiile ce i se datorează de drept, după protocol; să înceteze de a vorbi, cu oricine, de acea origină joasă și de acea existență josnică pe care boala le-a sugerat imaginației lui tulburate; să facă eforturi cu

stăruință de a-și aminti faptele pe care era în măsură să le cunoască și dacă le-a uitat, să nu spună nimic, să nu trădeze nici prin vreun fel de surpriză, nici printr-un alt fel de semn, că nu și le amintește, în ceremonii, de fiecare dată când ceva l-ar pune în încurcătură asupra celor ce ar avea de spus ori de făcut, nu va lăsa să se vadă nici un fel de neliniște curioșilor care îl privesc. Va lua însă, avizul Lordului Hertford sau al umilei mele persoane, pe care Regele a însărcinat-o de a fi în serviciile sale și la dispoziția sa, până ce acest ordin va fi revocat. Așa este voința Ma- j e stații Sale Regelui, care adresează salutările sale Al teței Voastre Regale și roagă pe Dumnezeu să se îndure, în bunătatea lui, să vă trimită, cât mai grabnic, însănătoșirea și să fiți acum și pururea în sfânta lui pază.

Lordul St. John, Făcu o reverență și se dădu la o parte. Tom răspunse, cu resemnare:

— Regele a vorbit! Nimeni nu trebuie să întoarcă ordinele Regelui; iar dacă ele nu convin, trebuiesc

totuși, acomodate prin artificii subtile. Regele va fi ascultat. Lord Hertford remarcă:

— Date fiind ordinele Majestății Sale Regelui cu privire la cărți și tot felul de lucruri serioase, poate că ar plăcea Alteței Voastre să-și petreacă timpul cu oareca re divertismente vesele, cel puțin ca ea să nu fie obosită de banchet și, în consecință, să nu se resimtă, după...

Figura lui Tom exprimă o surpriză îngrijorată și se roși când observă privirile lordului St. John, trist fixate asupra lui. Acesta, luă cuvântul.

Memoria nu vă servește încă și ați întâlnit câte va surprize. Dar aceasta, să nu vă tulbure, fiindcă e o stare ce nu va dura, o stare care va dispărea când va veni convalescența. Lordul Hertford, vorbea de banchetul Cetății, la care

Majestatea Sa regele, a promis, încă de acum două luni, că Alteța Voastră va asista.

Trebuie să mărturisesc că aceasta mi-a scăpat, zise Tom cu vocea nehotărâtă, înroșindu-se din nou. În acest moment se anunță Lady Elisabeth și Lady Jeane Grey. Cei doi lorzi schimbă o privire de înțelegere și Hertford se îndreaptă repede spre ușă.

Cum tinerele fete treceau prin fața lui, le zise aproape în șoaptă:

— Vă rog prințese, a nu părea că remarcați biza reriile sale și nici să arătați surpriză, dacă memoria îi lipsește. Veți avea mîhnirea să vedeți cum ea îl părăsește la fiecare ocazie.

În același timp, lordul St. John, spunea la urechea lui Tom:

— Vă rog, Milord, păstrați cu limpezime memoria dorințelor Majestății Sale. Aduceți-vă aminte pe cât puteți și prefaceți-vă a vă aminti tot.

Ele nu trebuie să bage de seamă că v-ați schimbat mult, căci știți cât vă iubesc tovarășele Voastre de jocuri și cât s-ar întrista. Alteța Voastră dorește să rămân? Sau unchiul Vostru?

Tom făcu un gest de consimțire și murmură un cuvânt, căci deja în inima lui simplă, hotărâse a lucra cât mai bine pentru a se conforma ordinilor regelui. Cu toate precauțiile, conversația între cei trei tineri, deveni la moment, încurcată. E drept că nu o dată Tom fii gata să se prostorneze și să dea pe față rolul său atroce; dar tactul prințesei Elisabeth îl scăpă, tot așa cum un cuvânt, al unuia sau al celuilalt din nobilii vigilenți, aruncat ca din întâmplare, avu același efect fericit. Odată, micuța Lady Jeane, adresându-se lui Tom îl încurcă prin această întrebare:

— Ați prezentat respectele Voastre, Majestății Sale Regina,

astăzi, Milord?

Tom ezită, păru nenorocit și vru să îngâne ceva la întâmplare, când Lord St. John luă cuvântul și răspunse pentru el cu grația ușoară a unui curtean obișnuit să întâlnească unele cazuri spinoase, totdeauna în măsură să le pareze.

— Desigur, Prințesă, și ea a fost foarte sensibilă și mișcată în același timp de starea M.S. Regelui; nu e așa Alteță?

Tom murmură ceva, ce putea fi luat ca o afirmație dar se simțea alunecând pe un teren periculos, în clipa următoare, se puse chestiunea că Tom nu va mai studia pentru moment, la care mica prințesă strigă:

—E păcat, e, cu drept cuvânt, păcat! Ari fi făcut progrese. Dar aveți răbdare. Aceasta nu va fi pentru multă vreme. Veți avea încă posibilitatea să deveniți un savant ca tatăl Vostru și să treceți drept un maestru în limba Voastră ca și în multe altele, bunul meu principe.

— Tatăl meu! strigă Tom, uitând de sine. Jur că vorbește limba lui cum o vorbește un porc care zace în cocină, iar cât despre știință, cât de puțin...

Ridică fruntea și întâlnește un avertisment solemn în ochii lordului St. John. Se opri, se înroși, apoi continuă trist, cu vocea stinsă:

Ah! Boala mea mă chinuie din nou și spiritul meu se rătăcește. N-am avut intenția de a fi nereverentios față de grațiosul meu suveran.

O știm seniore, zise Prințesa Elisabeth, luând mâna „fratelui său” în ale sale și strângând-o cu res pect. Nu vă necăjiți pentru aceasta. Nu e greșeala Voas tră ci a bolii.

Sunteti o consolatrice? Amabilă, scumpă lady, zise Tom recunoscător, și inima mea mă îndeamnă să vă mulțumesc

dacă aş avea îndrăzneala.

La un moment dat, maliţioasa micuţă Lady Jeane, aruncă lui Tom o frază în limba elenă.

Principesa Elisabeth văzu îndată, după albul senin ce se aşternu pe faţa prinţului, că săgeata îşi depăşise scopul şi, foarte calină ea o înapoie luând, în greceşte, apărarea lui Tom. Apoi, convorbirea se urmă asupra altui subiect.

În general, timpul trecea plăcut şi fără multe încurcături. Şirurile de stânci de la suprafaţa mării şi bancurile de nisip, deveneau din ce în ce mai puţin numeroase iar Tom se simţea din ce în ce mai în voie, văzând că toţi puneau atâta bunătate în a-l ajuta şi a nu-i observa greşelile. Când fu vorba ca tinerele lady să-l însoţească la banchetul lordului-primar, la serată, inima lui sări din loc de bucurie şi de iuţea băţăilor. Simţea acum, că nu va fi fără prieteni, în mijlocul acelei lumi de străini, pe când cu o oră mai devreme ideea de a fi însoţit de ele ar fi fost pentru el un chin insuportabil.

Îngerii păzitori ai lui Tom: cei doi lorzi, fuseseră mai puţin satisfăcuţi de convorbire decât ceilalţi interlocutori.

Ei aveau impresia că pilotează o corabie mare printr-o trecătoare periculoasă; erau în mod permanent în alarmă şi găseau că sarcina lor nu era un joc de copii aşa că, în momentul când vizita prinţesei atinse sfârşitul şi când se anunţă lordul Guilford Dudley, nu numai că simţiră în ce măsură fuseseră puşi la contribuţie deocamdată, ci că, încă nu erau în condiţiile cele mai bune pentru a-şi relua vasul şi a reîncepe acest periculos voiaj.

Aşa că ei sfătuiră, respectuos, pe Tom să se scuze, aceea ce el era foarte fericit să facă în ciuda umbrei uşoare de dezamăgire ce apăru pe faţa Lady-ei Jeane când auzi pe frumosul adolescent refuzând audienţa.

Se produse atunci, un fel de tăcere a aşteptării din care Tom

nu putea înțelege nimic.

Aruncă o privire spre lordul Hertford, care, însă, îi făcu semn că nici el nu înțelege mai mult.

Diligenta Elizabeth îi veni în ajutor cu obișnuita ei grație. Făcu o reverență și zise:

— Grațiosul principe, fratele meu, ne dă voie să ne retragem?

Tom răspunse:

— într-adevăr, senioriile voastre vor avea de la mine tot ce vor cere și aş dori să le dau mai mult decât stă în modestele mele puteri, pentru a nu fi lipsit de bucuria ce-mi dă prezența lor. Petrecere bună și Dumnezeu cu voi!

Apoi, surâse în sine la acest gând:

„N-a fost zadarnică viața mea cu prinții, în lecturile mele. Am învățat câteva fraze frumoase din limbajul lor elegant și înflorat!”

Când ilustrele prințese plecară, Tom se întoarse cu lașitudine către mentorii săi.

— E cu voia senioriilor voastre și îmi permiteți să merg să mă odihnesc într-un colț? zise el.

Lordul Hertford răspunse:

— Dorința alteței Voastre este pentru noi un or din; n-aveam decât să ne supunem. Că vreți să vă odih niți, este cu drept cuvânt un lucru necesar, pentru că în curând va trebui să mergeți în oraș.

Lordul atinse un clopot și un paj apăru. I se dete ordin să cheme pe Sir Herbert.

Nobilul sosi îndată și conduse pe Tom în apartamentul său particular. Prima mișcare a lui Tom fu să ia o cană de apă; dar un servitor, îmbrăcat de sus și până jos în mătase, îl simți, puse un genunchi la pământ și îi prezentă paharul pe o tavă de argint aurit.

După aceea, captivul obosit, se așeză și vrând să-și scoată ghetetele, ceru timid, autorizația cu privirea. Dar un alt servitor, în mătase și catifea, se îngenunche în fața lui și făcu el acest lucru. Tom, mai făcu două sau trei alte încercări ca să se servească singur, dar, de fiecare dată i se lua înainte și, la sfârșit renunța. Cu un suspin de resemnare, murmură, însă: „Blestemat să fiu!; Dar mă nur că nu vor să și respire pentru mine!"

În fine, când fu încălțat și îmbrăcat într-un halat bogat, fu lăsat să se odihnească. Dar, nu să doarmă căci capul său era plin de gânduri și camera prea plină de oameni. Nu putea să izgonească pe primele, așa că ele rămâneau pe loc; nu știa cum să se scape nici de ceilalți, așa că rămâneau și ei pe loc, spre regretul lui și al lor.

Plecarea lui Tom, dădu libertatea celor doi nobili gardieni ai săi. Un moment, ei rămaseră visători, dând din cap și măsurând în lung și în lat încăperea, în fine, lordul St. John, luă cuvântul:

Sincer vorbind, ce gândiți dumneavoastră, zise el.

Sincer, hm, hm! Regele nu mai are mult de trăit, nepotul meu e nebun și... nebun se va urca pe tron și nebun va domni. Dumnezeu să apere Anglia; are mare nevoie!

Da, ne așteaptă numai bine. Dar... nu faceți o eroare în privința... când e vorba de...

Ezită și, în sfârșit tăcu fără să termine. Fără îndoială, simțea că îi fuge pământul de sub picioare. Lord Hertford se opri în fața lui și, privindu-l bine în ochi, clar și sincer îi zise:

Vorbiți... nimeni în afară de mine, nu vă aude. O eroare... relativ la ce?

N-aș putea vorbi cu plăcere de această ches tiune, care atinge îndeaproape sângele dumneavoastră, seniore. Dar, iartați-mă dacă vă ofensez: nu vi se pare straniu că boala a putut să

schimbe în așa măsură în fățișarea și manierele sale? Nu spun că ele nu sunt tot princiare; dar sunt altele, în oarecare amănunte, decât cele pe care eram obișnuiți să le vedem la el. Nu vi se pare straniu că nebunia sa a izgonit din biata-i memorie până și figura tatălui său; respectul și omagiile ce îi sunt datorate de anturajul său; că își reamintește limba latină, în timp ce nu-și aduce aminte nici de greacă nici de franceză? Milord, să nu vă simțiți ofensat, dar ușurați spiritul meu de îngrijorare și primiți viile mele mulțumiri. Nu mi-a spus el că nu este el prințul și că...

— Destul, Milord. Dumneavoastră comiteți o înalță trădare! Ați uitat ordinul Regelui? Amintiți-vă că nu mai dacă vă ascult devin complicele dumneavoastră.

St. John păli și reluă grăbit:

Am greșit, o mărturisesc. Nu mă trădați; să mă ierte generozitatea voastră și niciodată nu voi mai gân di și nici nu voi mai vorbi de așa ceva. Nu procedați drastic, cu mine, Milord, căci sunt pierdut.

Bine, Milord. Fiindcă promiteți să nu mai ofen sați cu asemenea cuvinte nici urechile mele nici pe ale altora, admitem că n-ati spus nimic. Dar nu trebuie să mai aveți asemenea presupuneri. E fiul sorei mele; nu e vocea ei, figura ei, talia ei, care-mi sunt cunoscute de la nașterea ei? Nebunia poate să dea ocazie la cele mai extraordinare contradicții pe care le observați la el și chiar mai mult. Nu vă amintiți că bătrânul baron Mar- ley, fiind nebun, uita amintirea propriei lui existențe, cu toate că avea peste șaiszeci de ani, că se da drept un altul, că își spunea chiar, fiul Măriei Magdalena, afirma că îi este capul făcut din sticlă de Spania, fapt pentru care nu permitea nimănui să-l atingă, temându-se ca vreun neîndemânatic, dintr-o întâmplare nenorocită să nu i-l spargă?

Izgoniți, deci, aceste presupuneri, Milord. Este adevăratul prinț, îl cunosc bine și va fi Rege. E bine pentru dumneavoastră să vă băgați aceasta în cap.

După câteva cuvinte în care lordul St. John își închidea eroarea pe cât era posibil, pierzându-se în proteste și afirmații că, acum, credința lui era solid stabilită și nu mai putea fi distrusă de nici o îndoială, lordul Hertford, concedie pe însoțitorul său de pază și se așează să vegheze singur, în curând el era adâncit în meditații și, neapărat, cu cât gândea, cu atât era mai îngrijorat, începu să meargă prin cameră, murmurând:

„Haida, de! Este prințul! Pământul, putea el să dea două ființe de sânge și nașteri diferite atât de minunat asemănătoare?

Și, chiar dacă ar fi fost astfel, ar fi fost un miracol straniu ca întâmplarea să fi pus pe unul în locul celuilalt. Nu. E absurd, absurd, absurd!" Apoi, continua: „Ca un impostor să facă să treacă drept prinț, asta, la rigoare, ar părea natural; e de admis, e de înțeles. Dar s-a văzut vreodată un impostor care, tratat ca prinț de rege, de curte, de toți, să nege această calitate și să protesteze contra ridicării sale? Nu! Pe sufletul Sfântului Swithin, nu! E adevăratul prinț, înnebunit!"

CAPITOLUL VII ÎNTÂIUL PRÂNZ REGAL AL LUI TOM

Către ora unu după-amiază, Tom se supuse cu resemnare, încercărilor de costume pentru prânz. Se văzu îmbrăcat tot atât de somptuos ca înainte, dar deosebit, de la cap până la picioare, altfel. Fu condus, atunci, cu mare ceremonie, într-o sală mare și luxoasă, unde era așezată o masă pentru o singură persoană.

Vășărăria de aur masiv, împodobită cu desene cizelate abil, care le dădea o valoare neprețuită, cu atât mai mult cu cât erau opera lui Benvenuto.

Odaia era ocupată pe jumătate de slujitori nobili. Duhovnicul prințului, spuse rugăciunea de masă. Tom a cărui foame fusese multă vreme fugită din structura lui, se repezi asupra alimentelor, dar fu împiedicat de contele de Berkeley care îi prinse un șervet la gât. Înaltul privilegiu era ereditar în această nobilă familie. Nobilul paharnic era prezent și exprima la fiecare moment, cu anticipație, dorința prințului de a i se da vin. Gustătorul Alteței Sale Prințul de Galles, era, de asemenea aici, gata să guste, la ordinele sale, bucatele suspecte, cu riscul de a fi otrăvit. La acea epocă, gustătorul nu avea decât o sarcină onorifică, fiind chemat rar de tot s-o exercite; dar fusese o vreme, puțin îndepărtată, când funcția de gustător nu era fără pericol și nu era o cinste de invidiat.

S-ar părea straniu că nu se întrebuința pentru această funcție un câine sau un răufăcător, dar, toate acțiunile regilor sunt stranii. Mai era lordul d'Arcy, primul nobil al camerei, care făcea nu se știe ce; dar era prezent și asta era destul; apoi

primul lord chelar, care şedea la spatele scaunului lui Tom, pentru a veghea la ceremonial, sub ordinele marelui maestru şi ale primului nobil al bucătăriei. Tom avea trei sute optzeci şi patru de servitori ataşaţi la persoana sa; dar, desigur, nu erau toţi în această sală, nu era măcar un sfert şi Tom nu presupunea încă existenţa celorlalţi.

Toate personajele prezente fuseseră instruite ca să-şi aducă aminte că prinţul îşi pierduse, pentru un moment raţiunea şi să nu lase a se vedea nici o surpriză a capriciilor sale.

Aceste „capricii” li se arătară în curând, dar ele nu răscoliră decât compătimirea şi durerea lor, în nici un caz veselia şi râsul. Era o mare întristare pentru ei să-şi vadă prinţul iubit, aşa de copleşit. Mai ales, sărmanul Tom, mânca numai cu degetele, dar nimeni nu surâdea, nici nu părea chiar să bage de seamă. Examinând cu seriozitate şervetul său, care era de o fabricaţie foarte rară, el zise cu simplitate:

— Vă rog, luaţi-l de aici, în stângăcia mea, l-aş putea murdări.

Nobilul ereditar al lenjeriei, îl scoase fără să zică nici o vorbă.

Viu interesat de napi şi lăptuci, Tom întrebă ce erau şi dacă şi aici se mănâncă, fiindcă el nu avusese multă vreme decât aceste vegetale, înainte vreme importate din Olanda ca lucruri rare, ajunse mai pe urmă să fie introduse în Anglia. I se răspunse la întrebare cu un mare respect fără a se manifesta nici cea mai mică mirare. Când sfârşise desertul, îşi umplu buzunarele cu alune şi nimeni nu-l opri, ba nici nu păru să bage de seamă. Dar, un moment după aceea, remarcă el însuşi şi se arătă amărât, căci era primul gest pe care-şi permisese să-l facă din proprie iniţiativă în tot timpul dejunului şi simţi că era în el ceva impropriu, nedemn de un prinţ, în acest moment muşchii nasului său începură a se hârţui şi extremitatea acestui organ începu a-l

mânca! Aceasta prelungindu-se, Tom simți o tulburare crescândă.

Privii cu durere pe toți nobilii, unul după altul și lacrimi îi apărură în ochi. Ei se grăbiră să alerge spre el, cu figurile consternate și să-l întrebe de cauza supărării sale. Tom le răspunse cu o neliniște nevinovată:

— Implor indulgența Voastră: nasul meu, mă mă nâncă, teribil. Care este obiceiul și ce se face în aseme nea caz? Și, vă rog grăbiți-vă căci, uite, chiar acum n-o să mai pot suporta.

Nimeni nu surâse; toți rămaseră înlemniți și se priveau unul pe altul cerșindu-și un sfat. Ce să hotărască? Era un loc gol, un obstacol și nimic în istoria Angliei nu arăta cum trebuie trecut. Maestrul de ceremonii nu era acolo: nu era nimeni care să îndrăznească a se aventura pe această mare periculoasă, ori care să riște încercarea de a rezolva această importantă problemă. Vai! Nu exista Scărpinator Ereditar, în timpul acesta, lacrimile trecuseră peste malurile lor și începură a curge pe obrajii lui Tom.

Nasul său, gădilat, cerea mai imperios ca oricând, ajutor, în sfârșit, natura răsturnă barierele etichetei: Tom ceru în sine scuză de răul pe care îl va face și ușura inimile încărcate ale curtenilor săi, scărpînându-și singur, nasul.

Masa era terminată. Un nobil vine și îi pune în față un ibric de aur, conținând apă de trandafir pentru a-și spăla gura și degetele, și nobilul ereditar pentru lenjerie vine și se așează lângă el cu un șervet. Tom încurcat, privește ibricul un minut sau două, apoi ducân-du-l la buze, bău, grav, o gură. Și, întorcându-se către nobilul care aștepta, îi zise:

— Nu, asta nu-mi place, Milord, mirosul e destul de plăcut, dar e prea fad.

Această nouă excentricitate a prințului rupse toate inimile,

căci tristul spectacol, cum ar fi putut provoca ceva îmbucurător? Altă boroboață a lui Tom, fu aceea de a se ridica și a pleca de la masă în momentul când capelanul se așezase în spatele scaunului său și cu mâinile deasupra capului, cu ochii ridicați spre cer, începea rugăciunea de binecuvântare.

Nici de această dată nimeni nu păru a observa că prințul făcea ceva nemaiauzit.

La cererea sa, micul nostru prieten, fu recondus în apartamentul său particular și lăsat singur cu propriile sale preocupări. Pe căptușeala de stejar a pereților erau suspendate, pe cârlige, diferite piese ale unei armuri strălucitoare de oțel, damaschinate, încrustate cu aur.

Această panoplie războinică, aparținând adevăratului prinț, era un cadou de la doamna Parr, regina. Tom puse zalele, mănușile de oțel, coiful împodobit cu pene și toate piesele pe care putut să le îmbrace ca să pună și restul; dar își aduse aminte de alunele pe care le luase și la bucuria ce ar avea să le mănânce, aici, fără nici un ochi care l-ar privi, fără nobilii ereditari care să-l copleșească tot timpul cu serviciile lor. Arunci, puse la loc toate lucrurile frumoase și începu să spargă alune, simțindu-se fericit pentru prima dată de când Dumnezeu îl făcuse prinț, pentru păcatele lui. Când nu mai avu alune, zări într-un cabinet câteva cărți, printre care una conținea protocolul la Curtea Angliei. Era un chilipir neașteptat, o plească.

Se culcă pe un divan moale și începu să se instruiască cu un zel demn de toată lauda. Să-l lăsăm cii această' ocupație.

CAPITOLUL VIII

CHESTIUNEA SIGILIULUI

Către orele cinci, Hernie VIII, se deșteaptă dintr-un somn agitat și murmură:

„Vise sinistre, vise sinistre! Sfârșitul meu este aproape: iată ce spun aceste presentimente și pulsul meu slăbit confirmă.”

Deodată o flacără de mânie i se aprinse în ochi:

„Și, totuși, nu vreau să mor atâta timp cât *el* trăiește”, pronunță Regele. Văzându-l deșteptat, unul din ofițerii săi, îl întreabă care este dorința lui în privința lordului cancelar, care așteaptă în camera vecină.

— Introdu-1; să-1 introducă! Exclamă cu vioiciune Regele.

Lordul Cancelar intră, căzu în genunchi lângă parul regal și zise:

Urmând voință Majestății Sale, pairii regatului, îmbrăcați în robele lor, sunt în acest moment la bara Parlamentului, unde, confirmând condamnarea ducelui de Norfolk, așteaptă cu umilință aceea ce Majestatea Voastră va binevoi să decidă. O rază de bucurie luci pe fața regelui.

Scoală-mă! zise el. Vreau să mă duc în persoană la Parlament, și cu mâna mea să sigilez ordinul de execuție care mă va scăpa...

Vocea lui se strangula, o paloare mortală îi trase viața din obraji. Nobilii îl reasează pe pernă și se grăbiră să-l reconforteze cu un întăritor, în curând, el se exprimă cu

tristețe:

— Vai! Așteptam atât de nerăbdător această oră binecuvântată! Și iată că vine prea târziu. Sunt amăgit în această speranță atât de mângâietoare. Dar grăbiți-vă, grăbiți-vă! Să se însărcineze alții cu acest oficiu care mie îmi este refuzat.

Trimit sigiliul meu cel mare unei Comisii: alegeți nobilii care o vor compune și așezați-vă la lucru. Gră-biți-vă! Înainte ca soarele să-și fi isprăvit cursa, adu-ceți-mi capul *Im* ca să-l pot vedea!

Totul va fi făcut conform ordinului Regelui. N-ar dori Majestatea Voastră să ordone ca sigiliul să-mi fie remis, astfel ca să-mi pot îndeplini însărcinarea?

-Sigiliul? Cine ține sigiliul dacă nu Dumnea voastră?

Să nu se supere Majestatea Voastră; mi l-ați luat acum două zile, spunând că nu se va întrebuița până când mâna voastră regală nu-l va fi pus pe sen tința de condamnare a ducelui de Norfolk.

— Perfect, îmi aduc aminte. Dar, ce l-am făcut? Sunt foarte slăbit. Adesea, în ultimele zile memoria mă părăsește cu desăvârșire. E straniu...

Regele lăsă să-i scape câteva vorbe neînțelese; din când în când, el clătină moale capul lui alb și cu eforturi, încerca să-și aducă aminte ce făcuse cu sigiliul, în fine, Hertford se așeză în genunchi și hazarda o părere.

Sire, dacă pot îndrăzni să-mi permit, mai mulți din cei de față își amintesc, ca și mine, că ați încredințat marele sigiliu, Alteței Sale Prințului de Galles ca el să-l țină până în ziua... E adevărat, absolut adevărat! Întrerupse regele.

— Duceri-vă și-l chemări. Duceri-vă î Timpul trece! Lordul Hertford alergă la Tom. în curând reveni la rege, tulburat și cu mâinile goale:

— Cu mare durere, regele meu, zise el, vă aduc asemenea penibile și inoportune noutăți; dar este voia lui Dumnezeu ca întristarea prințului să se prelungească încă și să nu-și poată aduce aminte că a primit sigiliul. Așa că, am venit în grabă să vă previn, gândind că ar fi o pierdere inutilă de timp prețios să caut în toate camerele și saloanele apartamentului Alteței Sale Re gale.

Un geamăt al Regelui îl întrerupse. Dar, după o scurtă pauză, Regele pronunță cu o voce adânc întristată:

— Acest sărman copil să fie lăsat în pace. Mâna lui Dumnezeu s-a apăsât prea tare pe el. Inima mea se rupe de compătimire pentru el și sunt îndurerat că nu pot duce eu povara lui pe umerii mei bătrâni și copleșiți, ca astfel să-l lăsăm în voia lui.

Închise ochii, murmură câteva cuvinte, apoi, rămase liniștit. Un moment după aceea îi redeschise, îi îndreptă vag, plimbându-și privirea în jur, până ce întâlni pe lordul-cancelar, îngenuncheat. Deodată, fața lui se împurpura de mânie:

— Ce! încă aici! Strigă el. Pentru numele lui Dumnezeu, dacă nu pleci cât mai repede pentru a sfârși cu trădătorul, coroana ta va putea să se odihnească mâine de a mai încercui un cap, de asemenea, condamnat!

Cancelarul, tremurând, răspunse:

Rog pe Majestatea Voastră să mă ierte! Aștept tam sigiliul.

Ti-ai pierdut mințile? Sigiliul cel mic, pe care îl purtam, altă dată cu mine, se află acum în vistieria mea. Și dacă sigiliul cel mare s-a pierdut, cel mic nu e de ajuns? Du-te!

Și amintește-ti că nu trebuie să te reîntorci fără să-mi aduci capul lui.

Sărmanul Cancelar, părăsi în grabă acest loc periculos. Tot astfel, comisia nu-și pierdu timpul și dădu Parlamentului

servil asentimentul regal, care fixa pe a doua zi execuția capitală a primului pair al Angliei, nefericitul duce de Norfolk.

CAPITOLUL IX

SERBAREA NAUTICĂ

La orele nouă seara, imensa fațadă a palatului care dă spre fluviu scânteia de lumini.

Fluviul chiar, atât pe cât vederea putea cuprinde în direcția orașului, era acoperit de vase de plăcere, toate împodobite cu lanterne și culori, legănate vesel de talazuri, ceea ce îl făcea să se asemene cu o imensă grădină luminoasă de flori, tulburată, blând, de briza estivală. Peronul cel mare, de piatră, ale cărui trepte coborau până la nivelul apei, atât de larg cât să înghesui pe el toată armata unui principat german, prezenta un tablou demn de văzut cu șiragurile sale de halebardieri regali în armură strălucitoare și nenumărați servitori în costume sclipitoare care se duceau și veneau, urcau și coborau în graba preparativelor.

Deodată, la un ordin, toate creaturile vii dispărură de pe trepte, aerul deveni greu de tăcerea așteptării.

Atât cât ochiul putea străbate, se vedeau miile de oameni, care, în picioare, pe vase, adăpostind ochii de lumina lanternelor și a torțelor, priveau fix spre palat.

Un șir de patruzeci-cincizeci de bărci de gală, alunecau spre peron. Aproape în întregime aurite, prorele și pupele lor erau sculptate cu multă artă. Unele erau împodobite cu steaguri și flamuri, altele cu postav de fir de aur și cu tapiserii pe care erau brodate armorii; altele cu drapele garnisite cu numeroși clopoței de argint care îngânau o muzică veselă

când briza îi mișca; altele și mai mărețe, aparținând seniorilor suitei prințului, erau garnisite în părți în mod pitoresc, cu scuturi bla-zonate, armele proprietarilor lor.

Fiecare barcă de gală, era remorcată de o altă barcă, ce, în afară de vâslași, purta un mare număr de soldați cu căști strălucitoare și o companie de muzicanți.

Avangarda cortegiului, o trupă de halebardieri, se arătă acum în poarta cea mare. Aceștia erau îmbrăcați în mare-ținută, cu pantaloni vârgați cu negru și brun, cu tunici scurte de postav roșu închis și albastru, pe care în față și în spate, era brodat blazonul prințului: trei pene. Pe cap, purtau toce de catifea cu un trandafir de argint la o parte. Codașii halebarzilor, erau băgați, parcă în cutii de catifea cărămizie fixată în cuie aurite și împodobită cu ciucuri de aur.

Halebardierii se aranjară pe două rânduri lungi, la dreapta și la stânga, începând de la poarta palatului și sfârșindu-se în marginea apei. Un covor gros; jumătate postav, jumătate catifea, fu desfășurat și întins între ei de servitorii care purtau livreaua prințului.

Când fură gata cu totul, o sonerie de trompete răsună în interiorul palatului. Muzicanții de pe fluviu, răspunseră și doi aprozi ținând o baghetă albă, ieșiră cu pas lent și majestuos. Erau urmați de un ofițer, care ducea *masa cetățenească*. După el venea purtătorul săbiei orașului, sergenții de gardă în uniformă lor completă, cu insigne pe mâneci; apoi primul crainic de arme în cămașă de zale, mai mulți cavaleri ai ordinului Bain, cu mânecile lor împodobite în dantele albe, aghio-tantii lor, judecătorii în robe de materie stacojie, cu coafura lor specială; lordul Mare Cancelar al Angliei în robă de stofă stacojie, deschisă în față și mărginită de petit-gris; o deputațiune de consilieri municipali în mantale stacojii; somitățile diferitelor corpuri ale cetății în

costumele lor de gală. Veneau apoi, doisprezece nobili francezi îmbrăcați admirabil în tunici de damasc alb brodat cu aur, în manteluțe de catifea cărămizie dublată cu tafta violetă și cu pantaloni scurți de culoare roz-albă. Ei, luară loc în partea de jos a peronului. Făceau parte din suita ambasadorului Franței. Doisprezece cavaleri din suita ambasadorului Spaniei, îmbrăcați în catifea neagră, fără nici o podoabă, îi urmau.

După ei, veneau mai mulți membri ai înaltei no-bleți engleze, cu oamenii lor.

O nouă sonerie de trompete răsună în interior și, în ușă, apăru unchiul prințului, viitorul duce de Somerset. El purta o jachetă de țesătură în aur cromat și un mantou de satin, purpură, împodobit cu flori de aur și cu arabescuri de fir de argint.

Se întoarse, scoase toca de pene, făcu o reverență adâncă și începu să coboare de-a-ndăratelea, înclinându-se ia flecare treaptă. Trompetele sunară pentru a treia oară și se auziră cuvintele acestea:

„Loc celui mai mare și mai puternic Lord, Edu-ard, Prinț de Galles!” Pe creasta zidurilor palatului, limbi de flăcări roșii se aprinseră cu o explozie de tunet. Lumea îngrămadită pe fluviu, scoase o zgomotoasă urare de bun-venit și Tom Canty, cauza și eroul acestei sărbători, se opri un moment în văzul tuturor și înclină ușor capul lui princiar

Era îmbrăcat, somptuos, într-o tunică de satin alb cu plastron de purpură semănat de diamante și mărginit de hermină. Pe deasupra, purta o manteluță de brocard alb, garnisită cu trei pene, căptușită cu satin albastru, semănată cu perle și pietre prețioase și susținută cu o agrafă de briliante.

La gâtul lui atârna ordinul „Jaretiereii” și mai multe ordine străine și când lumina cădea pe el, pietrele scân-teiau, focuri

orbitoare.

O, Tom Canty! Născut într-o cocioabă, crescut în băltoacele Londrei, obișnuit cu zdrențele, cu murdăria, cu mizeria, ce spectacol'

CAPITOLUL X

SUFERINȚELE PRINȚULUI

Am lăsat pe John Canty la Offal Court, târând după el pe adevăratul prinț, urmat de o haită gălăgioasă și amuzată. O singură voce se ridicase în favoarea captivului; dar nimeni nu-i dăduse atenție. Ba, abia dacă fusese auzită, așa de mare era vacarmul. Prințul, furios de tratamentul ce-i fusese aplicat, continuă să lupte ca să scape cu toate că John Canty, pierzând putina răbdare ce avea, ridică năprasnic, reteveiul deasupra capului prințului. Atunci persoana care luase apărarea nenorocitului copil, opri brațul omului care primi lovitura peste propriul său pumn.

— A, ha! Tu vrei să te amesteci? Strigă Canty. Ei, bine, iată-ți osteneala! Și îl lovi cu reteveiul în cap. Se auzi un tipăt și, o masă informă se prăbuși la pământ, sub picioarele mulțimii care, lăsând, la moment, victima singură în întuneric, se ducea mai departe, distracția ei nefiind tulburată deloc prin acest incident.

În sfârșit, prințul se pomeni la John Canty, a cărui ușă era deschisă pentru curioși. La lumina slabă a unei lumânări de 4e seu, înfipță în gâtul unei sticle, el examina în cele mai mici amănunte înspăimântătoarea viziună și pe ocupanții ei.

Două fete tinere murdare, și o femeie de vârsta mijlocie erau ghemuite lângă perete, într-un colț cu aer de animale obișnuite la cel mai rău tratament, așteptându-l sau temându-se de el. într-un alt colț, ședea pe vine o babă

însălmântătoare, cu părul alb în dezordine și cu răutatea în ochi.
John Canty, i se adresă:

— Nu te mișca! Ai să vezi o nostimadă. Lasă-ne nițel să râdem și după aceea vei putea să-ți joci pumnii cum vrei. Vino, încoace, pici obraznic! Ia repetă, încă, invenția ta, dacă n-ai uitat-o. Spune-ti numele. Cine ești? Mânia împurpura obrajii prințului. Fixând o privire fermă și disprețuitoare pe figura individului, răspunse:

— Trebuie să fie cineva așa de prost născut cum ești tu, ca să-mi ceară să vorbesc. Ți-o spun acum, cum ți-am mai spus-o înainte: sunt Eduard, Prințul de Galles.

Surpriza produsă de acest uluitor răspuns țintui de pardoseală picioarele vrăjitoarei și aproape îi opri respirația. Ea privi pe prinț, cu un aer de năuceală care amuză pe șnapanul ei de fiu și îl făcu să se strâmb de răs. Dar efectul asupra mamei și surorilor lui Tom, fu altul. Teama lor de un tratament mai rău făcuse loc spaimei de ceea ce îl aștepta pe copil. Durerea și groaza li se citeau pe față. Se repeziră strigând:

— O! Sărmane Tom, sărmane micuț!

Mama, căzu în genunchi în fața prințului, puse mâna pe umerii lui, își fixă ochii plini de lacrimi pe figura lui și gemu:

— O, sărmanul meu copil! Lecturile tale nebune au încheiat prin a-și face blestemata lor datorie și ți-au zăpăcit mințile. Ah, de ce nu le-ai lăsat când eu cău tam să te feresc de ele? îmi sfâșii inima, inima mamei tale!

Prințul o privi în față și gentil, zise:

Fiul tău e sănătos. El nu și-a pierdut mințile. Liniștește-te: să fiu dus la palatul unde este el și, înda tă, Regele tatăl meu, ti-l va da.

Regele, tatăl tău! O! Copilul meu, nu prqnuța aceste cuvinte care ar putea să-ți aducă , moartea și să ne dea nenorocire la toți. Gonește acest vis înspăimântător. Cheamă-ti amintirile

rătăcite. Uită-te la mine. Nu sunt eu mama ta care te-a crescut și te-a iubit?

Prințul clătină din cap și reluă cu un ton ferm:

— Dumnezeu știe cât sunt de mâhnit că te îndure rez; dar adevărul este că până în ziua de azi eu nu ti-am văzut niciodată fața.

Femeia se prăbuși pe pardoseală și începu să plângă cu hohote și gemete care sfâșiau inima.

— Reprezentația continuă, strigă Canty. Hei, Nan! Hei, Bet! Fete fără educație. Stați în picioare în fața prințului? în genunchi, sămânță de mizerie și faceti-i reverență!

El însoți aceste cuvinte de un râs grosolan. Fetele începură să pledeze, timid, pentru fratele lor.

— Tată, zis'e Nan, lasă-1 să se ducă la culcare, som nul va vindeca această nebunie. Te rog.

-?- Da, tată, zise Bet, lasă-1, e mai obosit ca în alte zile. Mâine va merge să cerșească, cu mai mult curaj și nu se va întoarce cu mâinile goale.

Această observație, calmă cheful tatălui și reîntoarce spiritul său la lucrurile practice.

întorcându-se către prinț, îi zise cu mânie:

Mâine trebuie să plătim doi pence, auzi tu, bani pentru șase luni de chirie fără de care vom fi dați afară! Arată-mi cât ai cules cu lenea ta de a cerși.

Nu mă ofensa cu vorbele tale mizerabile, răs punse prințul, îți repet: sunt fiul Regelui.

Palma mare a lui Canty se opri într-o lovitură sonoră pe umărul prințului, care se rostogoli tocmai în brațele buneii femeii Canty. Ea îl strânse la piept și îl proteja contra unei grindini de lovituri și de ghionturi, pe care le primi ea în locul lui. Fetele, înspăimântate, fugiseră în colțul lor. Atunci, mama-mare, ca o furtună sări în ajutor. Prințul, sustrăgându-se din

brațele doam.-nei Canty, strigă:

— Nu vreau să suferi pentru mine, femeie. Lasă pe porcii aceștia să se dea numai la mine!

Aceste cuvinte înfuriară porcii într-așa grad, că se puseră pe treabă fără să mai piardă timpul. Amândoi, îl burdușiră cu schimbul și le administrară o bătaie fetelor și mamei pentru simpatia pe care i-o arătaseră.

— Acum, toată lumea, în pat! Strigă Canty. Distracția m-a obosit.

El stinse lumina și fiecare trecu la locul lui.

Îndată ce sforăiturile capului de familie și ale mamei-mari, mărturisiră că ei dormeau, fetele se strecurară lângă stratul unde era culcat prințul și, cu duioșie, strânseseră pe el paie și zdrențe, pentru a-l feri de frig. Apoi, *mama* se apropie de asemenea, îi mângâie părul și plânse aplecată deasupra lui, șoptindu-i la ureche cuvinte de milă și de îmbărbătare. Ea pusese deoparte un colțuc de pâine ca să aibă el ce mânca; dar durerea făcuse să-i piară copilului orice poftă, mai ales pentru un colț de pâine neagră și rece. Era mișcat de intervenția ei curajoasă, de mila ei, și îi mulțumi în termeni plini de noblețe și de distincție, apoi, o rugă să se ducă la culcare și să încerce să uite greutățile. Adăugă că Regele, tatăl său, nu va lăsa fără recompensă devotamentul ei loial și bunătatea.

Această întoarcere la „nebulia” lui sfâșie din nou inima femeii. Ea strânse lung copilul la piept, apoi, cu lacrimile râu, se duse și se aruncă pe pat.

În timpul cât șezu acolo, gânditoare și tristă îi veni ideea că în acest băiat e ceva de nedefinit care nu era în Tom Canty, nebun ori sănătos.

Ce era, ea n-ar fi putut spune, dar instinctul ei ascuțit de mamă, îl înțelegea, îl percepea

Dacă, într-adevăr, băiatul nu era fiul ei? Ce absurditate! Aproape

că surâse la această idee care o urmărea, o hărțuia, se crampona, refuza să fugă ori să se-facă uitată, în sfârșit, își dădu seama că ea nu avea odihnă atâta vreme cât nu va fi stabilit, cu o dovadă indiscutabilă că băiatul era fiul ei. Proba era necesară, pentru a se scăpa de această îndoială apăsătoare și înspăimântătoare. Atunci, își puse din nou spiritul la tortură pentru a-și imagina mijlocul de a stabili această probă...

Dar nu era lucru ușor. Ea cumpăni, unul după altul toate indiciile posibile, dar nici unul din ele nu părea absolut sigur; ori, o dovadă neperfectă nu o putea satisface. Desigur, își spărgea capul în zadar. Și văzu că va trebui să renunțe la intenție. Pe când trăgea ea această concluzie descurajatoare, urechea ei prinse respirația regulată a copilului... înțelese că era adormit. Dar, puțin mai pe urmă, respirația regulată fu tăiată de un suspin; de un țipăt ușor ca acela pe care îl scoate cineva când are un coșmar. Această întâmplare îi sugeră, deodată, ideea unei experiențe doveditoare. Se ridică, înfrigurată, fără zgomot și se duse să aprindă lumânarea.

„Cum n-am făcut asta mai repede, își zise ea; aș fi știut deja. De când, într-o zi, fiind mic, albindu-i fața un nor pe praf, i-a intrat în ochi tocmai când se deștepta din somn, el nu s-a trezit brusc din visele sale, ba nici măcar din reverii fără să ducă mâna la ochi, exact cum a făcut atunci: cu palma în afară și niciodată cu dosul în afară cum fac alte persoane. L-am observat de sute de ori și niciodată n-a lipsit gestul acesta, nici nu l-a făcut altfel. Da... Acum voi ști!”

În acest timp ea se târâse până la băiatul adormit, ținând lumânarea a cărei flacără o ascundea cu mâna. Se aplecă asupra lui, prudent, înfășurându-și tulburarea și abia respirând. Deodată, apropiu lumina de fața copilului și, aproape de urechea lui. Ciocăni în scândură cu degetul. Ochii adormitului se deschiseră brusc. El aruncă în juru-și o privire

vagă, dar nu făcu nici un gest particular cu mâna. Sărmana femeie, copleșită de surpriză, și de durere, își pierdu cunoștința; dar învingându-și emoția, mângâie băiatul spre a-l readormi.

Atunci, ea se îndepărtă și cernu în minte durerosul și jalnicul rezultat al experienței sale. Încea să creadă că boala alungase gestul obișnuit al lui Tom, dar nu putea parveni. „Nu, își zicea ea, mâinile sale nu sunt bune, ele nu puteau să se dezvete într-un timp așa de scurt, de un așa de vechi obicei. O, ce zi dureroasă pentru mine!”

Totodată, speranța era, acum, tot așa de încăpățânată ca îndoiala mai înainte. Nu putea să se hotărască a primi verdictul acestei probe și ar fi vrut să-l încerce din nou. Că gestul obișnuit nu se produsese, era poate, o întâmplare.

Ea deșteptă copilul din somn, a doua oară, apoi a treia oară; dar, de fiecare dată, rezultatul fu același.

Atunci, se culcă din nou și, penibil, termină prin a adormi, murmurând: „Dar nu-l pot renega, oK! Nu, nu pot, e copilul meu”.

Experiențele sărmaneii mame, încetând și durerile prințului cedând în mod treptat cu oboseala, el închise ochii și căzu într-un somn adânc și reparator. Orele treceau și el dormea mereu ca un mort. În timpul somnului, după vreo patru-cinci ore, letargia lui începea să dispară. Deodată, jumătate adormit, jumătate treaz, murmură: „Sir William” și după un moment: „Hei! Sir William Herbert! Apropie-te și ascultă visul straniu care niciodată... Sir William, auzi!? Ascultă... devenisem un sărac și... Hei! Gărzilor! Sir William! Cel Nu e nimeni în casă? Asta ar fi teribil dac...”

Ce ai? murmură cineva lângă el. Pe cine strigi?

Pe Sir William Herbert. Tu cine ești?

- Eu? Cine să fiu, sora te, Nan! Oh, Tom!... Uitasem! Tu ești

încă nebun, sărman băiat, ești, încă nebun! Aș fi putut să nu mă deștept ca să nu mai văd aceasta! Dar, te rog, ține-ți gura, dacă nu, vom fi bătuți amândoi, pisăgiți ca ipsosul!

Prințul tremurând se ridică pe jumătate. Amintirea îngrozitoare ce-i dădeau vânătăile amorțite îl readuse la realitate și îl făcu să se lase pe grămada de paie infecte.

— Vai! N-a fost deci un vis! gemu el. îndată, dure rile și chinurile, pe care somnul le risipise, înviară din nou și el își dădu seama că nu mai era un prinț răsfățat, în palatul său, adorat de tot poporul, ci un sărman, un paria îmbrăcat în zdrențe, prizonier într-o cocioabă murdară, înconjurat de cerșetori și de hoți.

Deodată, începu să simtă zgomote confuze și țipete care păreau a fi aproape de tot. În momentul următor, mai multe lovituri violente în poartă se auziră. John Canty se opri din sforăit și întrebă:

- Cine bate? Ce vrei?

O voce îi răspunse:

Știi pe cine ai cotonogit cu măciuca ta, aseară?

Nu. Nu știi; dar puțin îmi pasă.

Ai să schimbi tonul când o să știi. Și, dacă vrei să-ti salvezi capul, n-ai decât să fugi. Omul e în agonie. Este Părintele Andrews.

Dumnezeu să ne ajute! exclamă Canty.

Își deșteptă familia și ordonă cu o voce aspră:

— Sus toată lumea și la drum, dacă nu vreți să ră- mânети aici și să vă lăsați prinși!

În mai puțin de cinci minute, toată căsuța era în stradă. John Canty ținea pe prinț de gleznă și îl țâra pe o alee întunecoasă, dându-i mereu cu vocea stinsă, următorul avertisment:

Să-ti ții gura, nebun. blestemat și să nu spui cum ne cheamă. Voi lua un altul la repezeală pentru a înșela câinii legii.

Ține-ți gura, îți spun... și adresându-se celorlalți membrii ai familiei:

Dacă din întâmplare, ne pierdem unul de altul, ne vom găsi la Podul Londrei, primul sosit la prăvălia de pe pod va aștepta acolo pe ceilalți și astfel vom fugi împreună până la Southwark.

În acest timp banda ieșea pe neașteptate din întuneric la lumină și nu numai în lumină; dar chiar în mijlocul unei mulțimi care cânta, dansa și striga, îngrămădită pe malul fluviului.

O serie de „focuri de bucurie și petrecerea generală” se întindea atât de departe cât poți vedea cu ochii în susul și în josul Tamisei, Podul Londrei era luminat ca și Podul de la Southwark. Întreg fluviul era brăzdat de lucirile focurilor de diverse culori, la fiecare clipă, rachetele focurilor de artificii spintecau cerul unde formau o foarte încurcată țesătură de jerbe splendide și o ploaie de stele strălucitoare care făcea din noapte, zi. Peste tot erau cete de oameni veseli; toată-Londra părea în sărbătoare.

John Canty trase o înjurătură furioasă și porunci retragerea; dar era prea târziu.

El și tribul său, erau prinși în aceste talazuri și, separați unul de altul, fără speranță de regăsire. Canty, rămase singur cu prințul pe care îl ținea, încă, în ghearele lui; dar inima acestuia bătea cu putere la speranța de a scăpa, acum.

Un luntraș corpolent, tare amețit de alcool, fiind îmbrâncit de Canty în eforturile sale, de a se adânci în mulțime, lăsă mâna lui largă pe umărul acestuia și îl întrebă:

Ei, prietene, ești grăbit așa tare? Sufletul tău este atât de mânjit de ticăloșii ca să te grăbești astfel când toți cetățenii onești au sărbătoare?

Afacerile mele, sunt afacerile mele și mă pri vesc personal, răspunse Canty, brutal. Ia-ți mâna și lasă-mă să trec.

A, așa! Dar nu vei trece până nu vei bea în să nătatea Prințului de Galles; ți-o spun eu! și barcagiul se așeză în drumul lui.

Dă-mi cupa, în cazul acesta; dar repede!

Gură-cască, erau interesați de această discuție. Ei strigară:

— O cupă, o cupă a prieteniei! Să golească paharul sau dacă nu, va fi dat ca hrană peștilor din fluviu.

Atunci se aduse o cupă mare. Luntrașul o luă de una din toarte și cu mâna cealaltă se prefăcu a-i șterge fundul, apoi o prezentă după vechiul obicei, lui Canty, care trebuia s-o ia de cealaltă toartă cu o mână și, cu cealaltă, să ridice capacul. Aceasta îl obliga să lase o clipă pe prinț din mână. Fără să piardă timpul, acesta se afundă în pădurea de picioare care îl înconjura și dispăru. Un moment după aceea n-ar fi fost mai posibil să-l regăsească în acest ocean uman, decât ar fi fost posibil să găsești o piesă de două parale în Atlantic.

Prințului nu-i trebui mult să-și dea seama și, fără să se mai îngrijească de John Canty se ocupă de sine. Nu întârzie să înțeleagă altceva încă: Un fals prinț de Galles era sărbătorit de Cetate. El conchise ușor că sârmanul Tom Canty, profitase de neobișnuita ocazie pentru a-i uzurpa locul.

Nu-i mai rămânea, deci, de făcut decât un lucru, să caute drumul spre Guildhall, să se facă cunoscut și să denunțe pe impostor.

Îi veni de asemenea în minte, ideea că trebuia să dea lui Tom un timp oarecare pentru datoriile lui creștinești, după care va fi spânzurat, tras pe roată sau sfârtecat în patru, confoan legilor în vigoare și uzului, pentru crimele de înaltă trădare.

CAPITOLUL XI

LA GUILDHALL

Corăbioara regală, escortată de flotila ei sclipitoare cobora, maiestuoasă, Tamisa, în locul rămas gol între bărcile luminate. Sunetul muzicilor umplea aerul; focurile luminau malurile fluviului pe când în depărtare, orașul se culca în lumina slabă și dulce a acelor mulți pe care nu-i vedea nimeni. Pe cer se ridica o mulțime de spirale luminoase încrustate de stele strălucitoare care în depărtarea lor, păreau lănci înmugurite din pietre prețioase. Pe măsură ce cortegiul înainta, el era salutat pe maluri, prin aclamații frenetice și neîncetate salve cfe artilerie.

Pentru Tom Canty, pe jumătate înfășurat în pernele lui de mătase, aceste zgomote și acest spectacol, era ceva de negrăit, sublim și uimitor.

Pentru micile sale însoțitoare, așezate în stânga și în dreapta, principesa Elisabeth și lady Jeane Grey toate acestea erau banale.

Ajuns la Dougate, flotila fu trasă pe canalul de Walbrok, (umplut de două secole și acoperit de construcții) la Bucklesbury, trecând prin fața caselor și pe sub podurile pavazate și luminate strălucitor. Ea, se opri în sfârșit, într-un bazin, unde este, acum, Barge Yard, în centrul vechii cetăți a Londrei. Tom coborî pe uscat și, împreună cu strălucitorul său cortegiu, traversă Cheapside și făcu câțiva pași peste Old Jevry și Bas-inghall Street, până la Guildhall.

Tom și micile principese fură primiți cu ceremonialul obișnuit de Lordul-Primar și Pairii orașului, în robele lor stacojii cu tivuri de aur și conduși sub baldachinul de onoare la sfârșitul marelui hali, precedați de crainici, de purtătorul cârjei cu capătul de argint și de purtătorul de paloș al cetății.

Seniorii și doamnele din suita lui Tom, și a celor două tinere prințese luară loc în spatele curții și alți invitați de familie înaltă, ca și demnitarii orașului. Membrii Camerei Comunelor luară loc la o serie de mese care acopereau aproape tot holul. De pe pedestalul lor înalt, uriașii Gog și Magbg vechi păzitori ai cetății, priveau spectacolul acesta cu ochi familiarizați de generații cu asemenea lucruri.

Se auzi un sunet pentru luare-aminte și proclamații, apoi, un chelar voinic apăru în vestibulul încrestat în peretele din stânga, purtând cu o solemnitate impresionantă, o ciosvârtă de bou din care ieșeau aburi, gata pentru a fi tăiată în bucăți.

După rugăciune, Tom, prevenit, se ridică, toată lumea făcu la fel, și bău dintr-o cupă mare de aur, cu prințesa Elisabeth care o trecu lady-ei Jane, apoi cupa făcu înconjurul întregii asistenți.

Banchetul începu. La miezul nopții, animația era în toi. Se văzu atunci unul din acele spectacole pitorești atât de admirate în timpurile vechi, a căror descriere se găsește în numeroasele cronici ale martorilor oculari.

Pe un loc amenajat, intrară, un baron și un conte îmbrăcați turcește cu halate lungi, de mătase brodate cu aur și cu pălării de catifea cărămizie, încadrate în colaci auriți, cu săbii numite iatagane, prinse în eșarfe late de aur. Vine apoi, un alt baron și un alt conte, amândoi îmbrăcați în robe de satin galben cu verigi albe și în fiecare varga albă era o bandă de satin cărămiziu, după moda rusească. Purtau pe cap șepci de blană și fiecare ținea în mână o secure mică. Cizmele lor se

terminau printr-o ascuțitură curbată, lungă de un picior. După ei vine un Cavaler, apoi vine lordul Mare-Amiral și odată cu el, cinci nobili în tunici de catifea cărămizie scobite în față și în spate și șnuruite pe piept cu lănișoare de argint.

Pe deasupra purtau mantale scurte de satin cărămiziu, iar pe cap aveau pălării de dansatori împodobite cu pene de fazan. Aceștia erau îmbrăcați după moda prusiana.

Purtătorii de torțe, cam o sută, aveau costume de satin cărămiziu și verde ca maurii; iar fața lor era neagră. Venea după aceea, mascarada.

Cântăreții ambulanți care erau deghizați dansară și tot astfel făcură lorzii și lady-le ceea ce făcea mare placed. Și în timp ce Tom, pe scaunul lui ridicat, privea cu atenție acest dans „sălbatic” înnebunit, în admirație, de această încurcătură de culori ale caleidoscopului care forma figuri savant aranjate; în fața porții de la Guildhall, adevăratul prinț de Galles, în zdrențe, proclama drepturile sale și nedreptatea ce suferea, denunța de impostor și striga să fie lăsat să intre.

Lumea petrecea din toată inima pe seama acestui incident, se înghesuia și gâturile se întindeau să vadă pe micul răzvrătit.

Apoi, începu să-l insulte și să-și bată joc de el spre a-i mări și mai mult furia. Lacrimi de ciudă îi curgeau din ochi. Dar el se ținea bine și sfida mulțimea cu îndrăzneală. Alte înjurături urmară, alte batjocuri îl asaltară.

Atunci le strigă:

Vă spun încă o dată, câini grosolani ce sunteți; eu sunt Prințul de Galles! Și oricum sunt de părăsit și de neglijat, fără să-mi dea cineva o mână de ajutor în nevoie și fără să-mi spună un cuvânt de încurajare, îmi voi menține dreptul și nu mă voi mișca de aici!

Că ești prinț sau nu, n-are importanță, ești un flăcău bun și nu

vei rămâne fără prieteni! Iată-mă lângă tine pentru a-ți dovedi și țiine minte vorbele mele: Ai putea să ai un prieten mai rău decât Miles Hendon, desi gur, deci, nu-ți obosi picioarele să-l cauți. Odihnește-ți morișca copile, eu vorbesc limba acestor josnici guz gani de canal ca și când aș fi de-al lor.

Acel care vorbea astfel era un fel de don Cezar de Bazan, după costum, aspect, alură. Era înalt, bine zidit, musculos. Tunica și pantalonii erau de o țesătură bogată, dar ponosită și jerpelită, cu aurul de pe galoane șters. Gulerul său era mototolit și îndoit. Pana de la pălăria lui pleoștită era ruptă și spânzura ca vai de lume.

Purta la șold o spadă lungă într-o teacă de oțel ruginită! Alura lui fanfaroană amintea pe aceea a moftangiilor în căutare de lucru.

Cuvintele acestui straniu personaj, fură primite de o explozie de glume mitocănești și de râsete:

— E un alt prinț deghizat! Ține-ți gura, prietene, are aerul periculos. Bucuros! Cum se uită! Ce ochi! Lu-ați-i copilul! La adăpătoare, pui de urs! strigară.

Sub impulsul acestei bune idei, o mână apucase pe prinț; dar tot așa la timp, străinul trăsesese sabia din teacă și cu o lovitură puternică aplicată cu latul, doborî la pământ pe îndrăzneț, îndată un concert de voci izbucni: „Omorâți câinele! Omorâți-1! Omorâți-1!”...

Și lumea încercui pe soldat, care rezeamându-și spatele de un zid, începu să lovească în toate părțile făcând morișca neîncetat, cu sabia lui. Victimele cădeau zbatându-se încoace și încolo; dar marea omenească se repezea cu violență, trecea peste corpurile întinse pe jos și se izbea de campionul micului prinț, cu o forță mereu înnoită.

Pierderea se părea singură când, deodată, un sunet de trompete se auzi și o voce strigă: „Loc trimisului Regelui!”, în timp ce o

trupă de cavaleriști alunga lumea, care se risipea fugind cât o țineau picioarele.

Curajosul străin ridică pe prinț în brațe și în curând, amândoi se găsiră în afară de pericol și în afară de lume.

Să ne întoarcem la Guildhall. Deodată, stăpânind zgomotul tumultuos de bucurie, izbucni chemarea clară a goarnei. Se făcu tăcere adâncă și o voce se ridică aceea a mesagerului palatului. Toată asistența, în picioare, ascultă aceste vorbe cuprinzătoare și scurte, pronunțate cu solemnitate:

— A murit Regele!

Capetele se aplecară pe piepturi și toți participanții rămaseră astfel, tăcuți, câteva momente, apoi căzură în genunchi; ridicară mâinile către Tom și un strigăt puternic ce părea că va dărâma monumentul țâșni:

— Trăiască Regele!

Sărmanul Tom privea cu ochii tulburați acest spectacol stupefiant, în sfârșit, privirile sale îngrijorate se opriră mai întâi asupra prințeselor îngenuncheate lângă el, apoi asupra contelui Hertford. O hotărâre imediată apăru pe figura lui. Cu voce joasă, șopti la urechea lordului...

Spuneți-mi sincer, pe credința și onoarea dum neavoastră. Dacă dau un ordin pe care numai un rege are dreptul și prerogativul să-l dea, acest ordin va fi el executat și nu se va ridica nimeni să zică: nu?

Nimeni, în regatul acesta, seniore. în persoana Voastră, constă majestatea Angliei. Sunteți regele și voința Voastră singură face lege.

Începând de astăzi, legea regelui va fi o lege de îndurare și nu va mai fi niciodată o lege sângeroasă! Sculați-vă! Alergați la Tour și spuneți că, din ordinul regelui, ducele de Norfolk nu va muri.

Aceste vorbe trecute din gură în gură, făcură înconjurul sălii și

când Herford se îndepărtă, un strigăt formidabil țâșni din nou:
Regimul sângelui a încetat! Trăiască Eduard, Regele Angliei.

CAPITOLUL XII PRINȚUL ȘI SALVATORUL SĂU

îndată ce Miles Hendon și micul prinț fură în afară de mulțime, coborâră alergând, străzile și ulițele către fluviu. Drumul era liber până aproape de Podul Londrei. Acolo se găsiră din nou în mulțime; Hendon ținând strâns, puternic, glezna prințului, sau mai degrabă, a regelui. Noutatea atât de uluitoare se răspândise, și copilul află prin mii de voci că regele era mort, ceea ce îi îngheța sufletul și îl făcea să tremure din toate mădularele. El simțea mărimea acestei pierderi și era apăsător de o greutate amară, căci întunecatul tiran care fusese spaima tuturor, se arătase întotdeauna plin de atenție cu el.

Lacrimile îi umpluseră ochii și îi împiedicau vederea. Un moment, se simți cea mai părăsită, cea mai înstrăinată din toate creaturile lui Dumnezeu.

Deodată un alt strigăt sparse noaptea ca o lovitură de tunet: „Trăiască Regele Eduard VI". Atunci, ochii săi străluciră și tresări de orgoliu: „Ah! gândi el, oricât de mare și de straniu pare acest lucru, eu sunt Regele!"

Prietenii noștri își urmau drumul încet prin lumea care se îngrămădise pe pod oprind trecerea.

Podul care data de șase sute de ani și fusese în toate timpurile o cale umblată și animată, era cu drept cuvânt curios cu aglomerațiile lui de magazine, de prăvălii și de locuințe ce-l mărgineau de la un mal la celălalt pe o parte și pe alta.

Podul era un fel de oraș aparte. Avea hanurile lui, debitele lui, brutăriile, magazinele lui de manufactură, piețele lui, fabricile lui și chiar biserica lui. Își privea cei doi vecini:

Londra și Southwark, pe care el le lipea unul de altul, așezări bine ca atare dar fără nimic particular de remarcant. Podul constituia, pentru a spune astfel, o corporație închisă, un oraș strâmt cu o singură stradă lungă de vreo cinci mile.

Populația lui era cât populația unui sat și fiecare locuitor știa tot ce privea viața particulară a celorlalți. Ea își avea distracția ei: vechile familii de măcelari, de brutari și alții care se așezaseră aici cu cinci sau șase sute de ani în urmă și ai căror descendenți cunoșteau din scoarță în scoarță marea istorie, istoria Podului, cu toate legendele ei stranii.

Nu neglijau niciodată nimic din ce povestea și gândea Podul și se conformau tuturor obiceiurilor și normelor lui. Copiii se nășteau pe Pod, erau crescuți, îmbătrâneau și, în sfârșit, mureau fără a fi pus vreodată piciorul într-un alt loc în lume.

Această lume, își imagina, desigur, că vijelioasa și interminabila procesiune care se mișcă pe Pod, ziua și noaptea, cu larma ei confuză de vociferări și de țipete, nechezaturile acestea, mugetele, behăiturile și tropăiturile, erau singurul lucru mare în lume, ai căror proprietari, într-un fel oarecare, erau ei. Și erau, într-ade-văr, căci puteau să stea la fereastra lor și să privească; iar când un rege sau un alt personaj dădea o serbare nautică nu era loc mai bun pentru a vedea cortegiul.

Oamenii născuți și crescuți pe Pod, găseau viața insuportabil de stupidă și goală, peste tot în altă parte.

Istoria vorbește de unul din aceștia care părăsi Podul la șaptezeci și doi de ani spre a se retrage la țară. Dar acolo, nu făcu decât să se miște și să se întoarcă în pat, unde nu putea dormi din cauza liniștii adânci care îi era penibilă.

În sfârșit, ajuns la capătul puterilor sale de rezistență, se întoarse la vechea lui locuință ca o arătare sălbatică și, sunetele muzicii potolitoare a talazurilor, vacarmul, trosnetul și vuietul

Podului Londrei făcură să-și recâștige odihna și visele vesele. În epoca povestirii noastre, Podul dădea copiilor lecții asupra istoriei Angliei. Acolo, într-adevăr, ei puteau să vadă capetele livide și sângerânde ale oameniloreminenți, înfipite în sulite de fier deasupra ușilor. Dar să lăsăm aceste divagații.

Hendon locuia într-un han micuț de pe Pod. îndată ce se apropie de poartă cu micul său prieten, o voce mitocănească exclamă:

— Ah! lată-te, în fine! Nu-mi vei mai scăpa de data aceasta, te asigur și dacă din sfărâmarea oaselor ai fi putut învăța ceva, nu vei fi pierdut nimic așteptând!

Și John Canty întinse brațul pentru a prinde copilul. Miles Hendon intervine:

Nu așa repede, prietene! Te necăjești degeaba, cred. Ce ai cu copilul?

Dacă n-ai nimic de făcut, cel puțin nu te ames teca în treburile altora. E fiul meu.

E o minciună! Strigă cu vioiciune micul rege.

Fără înconjur ai vorbit și te cred, băiatul meu. Și chiar dacă acest mizerabil este sau nu, tatăl tău, puțin importă. El nu te va lua de la mine ca să te bată și să te maltrateze, cum te amenință, dacă vrei să rămâi cu mine!

O! Da, da: nu-l cunosc, îl urăsc și aş muri mai degrabă decât să mă duc cu el!

Atunci ne-am înțeles, nu mai avem de ce vorbi.

Vom vedea noi! exclamă John Canty, trecând în fața lui Hendon pentru a pune mâna pe băiat. Cu forța îl...

Dacă îl atingi, numai, tu, lepădătură umană, te străpung ca pe o găscă!

Și Hendon, punându-i-se în cale, duse mâna la mânerul săbiei, Canty dădu înapoi.

— Atunci, fii atent, continuă Hendon: Am luat acest copil sub protecția mea, pe când o mulțime de oameni, așa ca și tine voiau să-l maltrateze, poate, să-l omoare. Crezi tu că îl voi părăsi acum, lăsându-l în voia unei soarte încă rele?

Căci, fiind tu sau nu, tatăl lui, și la drept vorbind cred că minți, o moarte la timp și cuviincioasă, e mai bună pentru un asemenea copil ca viața pe mâinile tale brutale. Așa că, urmează-ți drumul și fii liniștit, căci mie nu-mi place să-mi pierd vorbele. Nu sunt, răbdător din fire.

John Canty se îndepărtă înjurând, amenințând și blestemând și se pierdu în mulțime.

Hendon urcă trei etaje și intră în odaie împreună cu protejatul său după ce comandase o porție de mâncare.

Locuința lui era săracă: un pat urât și câteva mobile vechi și prăpădite. Două lumânări subțiri luminau. Micul rege se târî până la pat și se întinse, extenuat de foame și de oboseală. El umblase toată ziua și o bună parte din noapte, căci acum erau orele două sau trei dimineață și în tot timpul acesta nu mâncase nimic.

— Strigați-mă, vă rog, când va fi masa gata, murmură el, pe jumătate adormit și, în curând, adormi de-a binelea.

Un surâs străluci în ochii lui Hendon care își zise. „Pe sfânta leturghie, micul cerșetor se încartierează și pune stăpânire pe pat cu naturalețe și cu o ușurință ca și când ar fi stăpân aici fără să spună vreodată: vă rog, cu permisiunea dumneavoastră sau, nimic asemănător, în delirul lui bolnăvicios, își spune prinț de Galles și, cu îndrăzneală își arogă caracterul. Sărman șoricel părăsit! Fără îndoială că spiritul lui s-a scrântit din cauza regimului. Bun. Voi fi prietenul lui L-am salvat și asta mă leagă de el.

Îl iubesc, deja, pe această plească mică, cu limba spânzurată. Cu ce aer marțial ținut piept mulțimii obscene și îi arunca în față

dezgustul lui profund! Și ce grațioasă, dulce și amabilă figură are, acum, când somnul a gonit chinurile și suferințele sale! îl voi instrui și-l voi îngriji; da, voi fi fratele lui mai mare și voi avea grijă de el și-l voi supraveghea și cine va vrea să-l insulte sau să-i facă rău, va trebui să-și facă testamentul, căci, chit că eu aș putea fi ars pentru aceasta, va avea cu siguranță nevoie!"

Se aplecă deasupra copilului, îl privi cu bunătate și cu milă, bătându-l afectuos pe obrazul lui mic și dând la o parte buclele lui amestecate de păr, cu mâna lui mare înnegrită. O tresărire ușoară trecu pe fața copilului. Hendon murmură: „Să vedem, este, oare, uman să-l las să doarmă aici, fără plapumă cu riscul de a prinde o aprindere de plămâni, mortală? Ce să fac? Am să-l scol și-l voi culca în pat, are atâta nevoie de somn!"

Căută peste tot o cuvertură suplimentară, dar nu găsi. Atunci își scoase tunică și îl înveli cu ea, *zicând*: „Eu sunt învățat cu aerul înțepător și cu îmbrăcăminte sumară; sunt puține șanse să răcesc. Și umblând încoace și-ncolo prin cameră pentru a stimula circulația sângelui, el continua monologul său:

. Spiritul lui tulburat îl convinge că el este Prințul de Galles. Ar fi bizar să mai răsară acum un prinț de Galles când acel care era nu mai este prinț, ci rege. Căci, după cum se vede, acest nenorocit prinț rămâne în fantezia lui și nu-și dă socoteală că în viitor nu trebuie să-și mai spună prinț, ci rege. Dacă tatăl meu trăia, încă fiindcă în cei șapte ani de închisoare în străinătate, n-am avut nici o veste de acasă, ar fi făcut o bună primire sărmanului băiat și i-ar fi dat o generoasă ospitalitate, din dragostea pentru mine.

Fratele meu mai mare, Artur, ar face la fel; celălalt frate al meu, Hugues ... dar l-aș obliga să cedeze, lașul și blestematul animal! Da, e ceea ce vom face și fără

întârziere".

Un servitor intră cu o farfurie din care ieșeau aburi, o puse pe o măsuță de lemn alb, puse scaunele și ieși, judecând că așa păcătoși locatari, se pot servi și singuri. Ușa se trânti în urma lui și zgomotul deșteptă copilul, care se ridică în capul oaselor și aruncă o privire veselă în jurul său*.

Dar, deodată, tristețea reapăru pe fața lui și murmură cu un oftat adânc: „Vai! Doamne! Nu era decât un vis, nenorocitul de mine!" Observă tunică lui Miles Hendon și o singură privire îl făcu să înțeleagă sacrificiul ce făcuse. Amabil, îi zise:

— Ce bun ești cu mine; da, ești tare bun cu mine. Ia-o și îmbrac-o, nu mai am nevoie.

Se sculă și se îndreptă către oglinda care era într-un colț al camerei; apoi, auzi:

— Avem acolo, zise Hendon cu o voce bucuroasă, arătând masa, o supă excelentă și o bucată de pastrama, totul *cală*, savuros, cu o cupă de vin. Acesta te va re face, te va reconforta, te va încălzi de la cap până la pi cioare, ai să vezi.

Copilul nu răspunse. El se mulțumi să-și fixeze ochii asupra gigantului care îi vorbea, și să-i arunce o privire, mirată, severă, puțin nerăbdător. Hendon se simți tulburat.

Îți lipsește ceva? Bolborosi el.

Aș vrea să mă spăl, bunul meu.

Numai atâta? Păi n-ai nevoie să ceri permisiunea mea, sărman micuț. Fă ce-ți place, dispune de tot ce este aici, după cum îți convine și după felul tău.

Copilul nu se mișcase din loc; dar el lovi de două sau trei ori dușumeaua cu piciorul.

Hendon începea să se nedumirească.

Doamne ferește, zise el, nu mai înțeleg nimic.

Toarnă apă și nu scoate atâtea exclamații. Hendon se abținu cu greutate de la un hohot de râs. „Pe toți sfinții, își zise el,

iată partea cea mai frumoasă".

Înainta respectuos și făcu ceea ce i se ceruse. Apoi, așteptă, stupefiat că i se dădea un nou ordin.

— Ei, bine! Dar prosopul?

Aceste cuvinte erau spuse cu un ton sec, impunător. Luă prosopul care era sub nasul copilului și i-l întinse, fără replică. Apoi, se spală și el.

În timp ce Miles proceda la această operațiune, copilul se așezase și începu să mănânce. Tocmai se așeza în fața oaspetelui său când acesta strigă indignat:

— Oprește-te! Nu stă nimeni pe scaun în fața Regelui! Această apostrofă, aiuri pe Hendon. „Nebunia sărmanului micuț, revine", își zise el. „Dar ea s-a modificat adaptându-se marelui eveniment care s-a produs și acum el se crede rege! Farsa e bună. Trebuie să mă con formez; nu e altceva de făcut, într-adevăr, dacă nu, el mă va trimite la Tour!"

Și, amuzat de această comedie, retrase scaunul de la masă și se dădu la spatele regelui, grăbindu-se să-l servească cu toate curtoazia de care era capabil, în timpul cât mânca, rigoarea demnității sale regale se odihni puțin. După traiul bun, îi veni pofta de vorbă.

Te cheamă Miles Hendon, cred, dacă am auzit bine?

Da, sire, răspunse Miles, care își zise aparte: „Dacă vreau să măgulesc mania sărmanului copil, nu

trebuie să umblu cu jumătăți de măsură, nu trebuie să omit nimic din rolul ce m-am hotărât să joc. Căci dacă îl voi juca rău, nu-mi voi face, cum trebuie, datoria de bunătate și de milă".

Regele își încălzi inima cu un al doilea pahar de vin și reluă:

— Aș vrea să cunosc povestea dumitale, spune-mi-o. Ai aerul viteaz și nobil. Ești nobil?

— Noi suntem coada nobilimii, cu voia Majestății Voastre. Tatăl

meu e un mic baron, unul din lorzii cu proprietăți mici, prin dreptul cămășii de zale, sir Richard Hendon din Hendon Hali, lângă Nouk's Halm în comitatul Kent.

N-am acest nume în memorie... continuă.

Istoria mea e puțin interesantă, dar, în lipsă de altceva mai bun, ar putea să recreeze pe Majestatea Voastră o mică jumătate de oră. Tatăl meu, Sir Richard, e foarte bogat și cu un caracter generos. Mama mea muri când eu eram copil, încă. Am doi frați: Arthur mai mare decât mine, al cărui suflet este asemănător cu al tatălui nostru și Hugues, mai tânăr decât mine, natură josnică, pizmașă, perfidă și vicleană, o reptilă. Așa a fost de când era în leagăn, așa a fost acum zece ani, când l-am văzut ultima dată. El avea la acea epocă nouă sprezece ani, eu douăzeci și Arthur douăzeci și doi. Alți copii n-am mai fost. Dar la un loc cu noi trăia o veri-șoară a noastră, în vârstă, atunci, de șaisprezece ani.

Ea era frumoasă, bună, amabilă, fiica unui conte, ultimul din rasa lui, moștenitoare a unei mari averi și a unui titlu căzut în linie femeiască: Tatăl meu era tutorele ei. O iubeam și mă iubea; dar ea fusese logodită cu Arthur încă din leagăn și sir Richard nu voia ca promisiunea să fie retrasă. Arthur iubea o altă fată și ne sfătuia să avem curaj, să sperăm că poate cu timpul și norocul, va fi o zi când dorințele noastre, ale tuturor se vor împlini. Hugues, urmărea averea lady-ei Edith, cu toate că zicea că pe ea o iubește. Era, de altfel, în obiceiul lui să spună una și să gândească alta. Pe tata putea să-l înșele; dar în nici un caz pe altcineva. Tata avea încredere în el și ni-l prefera nouă celorlalți; pentru că era cel mai mic din copiii săi și fiindcă ceilalți îl detestau, condiții suficiente în toate timpurile pentru a câștiga dragostea părinților, în afară de acestea, el posedea o limbă dulceagă și convingătoare și un dar extraordinar de a minți — lucruri care ajută puternic la câștigarea unei

afecțiuni oarbe.

Eram înfuriat, aş putea spune, chiar că eram foarte înfuriat, dar violența mea era fără urmări supărătoare și nu făcea rău nimănui decât mie. Ea nu aduse nici rușine nici pagubă nimănui; niciodată nu îmbrăca un caracter criminal sau mârșav și nici dezonorant în cel mai mic grad.

În timpul acesta, fratele meu Hugues profită de ocazie. Sănătatea fratelui nostru Arthur, fiind delicată, el spera că lucrurile se vor întoarce în favoarea lui dacă m-ar putea da la o parte din drumul lui. Dar este o istorie lungă, amabilul meu Rege și puțin demnă de atenția Voastră.

Pe scurt, acest frate știu așa de bine să exagereze defectele mele că făcu crime; împinse manevrele mârșave atât de departe că găsim în apartamentul meu o scară de mătase, pe care el însuși o depusese, convinse pe tatăl meu cu ajutorul servitorilor și a altor impostori pe care îi cumpărase cu bani, că mă hotărâsem să fur pe Edith și să mă însor cu ea numai cu voia mea.

Tatăl meu aprecie că trei ani de exil de acasă și din Anglia, vor face din mine un soldat și un om și îmi vor da câțiva grăunți de înțelepciune. Așa s-a făcut că mi-am început serviciul pe continent, unde am cunoscut mizeria, privările, și unde, nu de umflătura vârfului degetului am avut să mă plâng. Căci m ultima mea campanie, am fost făcut prizonier și, șapte ani încheiați, un turn mi-a fost adăpostul... Cu spiritul și cu tot curajul, terminai prin a evada și am ajuns aici fără un ban și fără îmbrăcăminte și, mai sărac încă de informații asupra a ceea ce devenise Hendon Hali și locuitorii lui în acești șapte ani teribili. Să mă ierte Majestatea Voastră, umila mea poveste e terminată.

— Ai fost înșelat în mod nedemn, zise regele cu o privire iritată; dar eu te voi face să-ți recapeți dreptatea. Îți jur pe cruce. Ai

cuvântul regelui!

Povestea nenorocirilor lui Miles, păru să fi dezlegat limba tânărului suveran. Dintr-o dată el își povesti propriile lui suferințe. Terminase de mult căci ascultătorul său încă îl privea, cu înmărmurire. „Doamne, ce imaginație! își zicea omul nostru, în fapt, el n-are o inteligență ordinară. Nu, un prim venit, nebun sau nu, ar putea să depene așa pe nepregătite și cu căldură, un ghem de aventuri imaginate pentru o piesă de teatru Sărmane cap țicnit, du-te dracului!”

Nu-i va lipsi nici prieten nici adăpost atâta timp cât eu mai fac parte din numărul oamenilor vii. El nu mă va mai părăsi niciodată; va fi copilul meu răsfățat

Și îl voi face sănătos. Și când va avea toate simțurile voi face din el un om. Voi fi mândru să-mi pot spune: îmi datorează totul. L-am adunat după stradă, pe când nu era decât un biet golănaș, fără pâine, fără acoperiș; dar eu am văzut stofa ce avea în el și mi-am zis că într-o zi, se va auzi vorbindu-se despre el și, acum, uite-l, priviți-l, aveam dreptate?

După o pauză de liniște, regele cu un aer gânditor și cu un accent măsurat reluă:

— Tu m-ai scăpat de ocara mulțimii și de mârșăvie, poate că mi-ai salvat chiar viața, salvând de asemenea coroana. Aceste servicii excepționale au dreptul la o înaltă și liberală recompensă.

Vorbește: ce vrei tu? Ceea ce este în puterea mea regală să-ți promit, și se va da.

Această ofertă fantastică scoase dintr-o dată pe Hendon din visare. El fu pe punctul de a mulțumi, scurt, regelui și de a rupe convorbirea spunând că nu-și făcuse decât datoria și nu așteaptă în nici un caz răsplată; dar, la moment, îi veni altă idee și ceru permisiunea de a se reculege.

Regele îl aprobă grav, dându-i să înțeleagă că nu trebuia să

procedeze cu ușurință, într-o afacere atât de importantă.

Miles, păru a se absorbi în reflecțiile sale.

„Da, își zise el, iată ceea ce ar fi de făcut. Nu e altă porțiță de ieșire și, desigur, experiența mi-a dovedit că ar fi pericol pentru sărmana lui minte dacă nu mi-aș juca rolul până la sfârșit. Sunt fericit că mi-am lăsat această ușă deschisă.

El puse un genunchi la pământ și zise:

— Micul serviciu pe care l-am putut face Majes-tății Voastre nu depășește deloc marginile datoriei unui simplu supus și n-am prin urmare, nici un merit; dar, dacă dorința Majestății Voastre este de a mă aprecia ca demn de o recompensă oarecare, îndrăznesc să-i prezint o jalbă în acest sens. Majestatea Voastră nu uită că sunt aproape patru sute de ani de la vrăjmășia care izbucni între regele Jean al Angliei și regele Franței. S-a hotărât ca doi campioni să iasă pe teren și vor rezolva conflictul printr-o luptă numită „Judecata lui Dumnezeu". Cei doi Regi și regele Spaniei, reunindu-se pentru a fi martorii și judecătorii acestei probe, campionul francez se prezintă; dar era atât de grozav încât cavalerii noștri englezi refuzară să se măsoare cu el. Astfel că afacerea care era de o mare gravitate, amenința să se întoarcă contra Regelui Angliei, care nu dăduse satisfacție cauzei. Or, la acea epocă printre prizonierii închiși la Tour, se găsea nobilul Courcy, care era cel mai viteaz lăncier din Anglia și care după ce fusese despuiat de onoruri și de bunurile sale, fusese condamnat la o aspră și lungă închisoare. Se făcu apel la curajul său. El consimți să ridice mânușa campionului inamic și coborî înarmat până în dinti în arenă. De-abia văzu nobilul francez statura înaltă a adversarului său, abia îl auzi pronunțându-și numele său faimos și o luă la fugă. Cauza regelui Franței era pierdută. Regele Jean, înapoie nobilului Courcy toate titlurile și toate domeniile sale și zise: „Tot ce dorești și ne ceri, îți

acordăm dinainte, chiar dacă ar trebui să sacrificăm jumătate din regatul nostru". Arunci de Courcy, îngenunche cum făc eu în momentul acesta, Sire, și vorbi astfel: „Iată ce sper și rog pe înaltul și puternicul suveran să știe, că eu și succesorii mei vom avea în viitor privilegiul de a sta acoperiți în prezența Regelui Angliei și aceasta *acum* și *în viitor*, atât cât tronul Angliei va fi în picioare". Această favoare i-a fost acordată. Majestatea Voastră n-a uitat.

De patru sute de ani n-a fost moștenitor din această descendență care până în zilele noastre să nu fi avut dreptul să poarte coiful, casca, pălăria sau orice fel de acoperământ în fața Majestății Sale regelui. Aceasta, fără ca cineva să mai poată face la fel. Sire, invocând acest precedent în sprijinul cererii mele, îndrăznesc să rog pe Majestatea Voastră să-mi acorde ea singură grație, unic privilegiu și suficientă recompensă, să știu: Că eu și moștenitorii mei de totdeauna vor avea dreptul să stea jos în prezența Majestății Sale regelui Angliei.

— Ridicați-vă, sir Miles Hendon, cavaliere, zise regele luând grav, spada protectorului său și îmbrățișându-l; ridicați-vă și așezați-vă!

Cererea Dumneavoastră s-a aprobat. Atâta timp cât va exista Anglia și va dăinui coroana acest privilegiu nu va cădea de drept sau prin anulare, în afară de cazul lipsei beneficiarilor.

Regele se îndepărtă și, visător, începu să umble. Hendon care șezuse pe un scaun lângă masă, își zise: „Am avut o idee bună. Ea m-a scos dintr-o situație păcătoasă; picioarele mele nu mai putea să mă țină. Dacă nu-mi trecea asta prin cap, ar fi trebuit să stau în picioare săptămâni de zile, până când sărmanul băiat și-ar fi recucerit sănătatea."

Puțin după aceea, urmă: „Și astfel, iată-mă: Cavaler al regatului Viselor și Umbrelor!

Curioasă și stranie poziție, într-adevăr pentru unii așa terre-f-terre ca mine. Dar, Dumnezeu mă ține de nu râd, căci este de asemenea, real pentru el ce este ireal pentru mine.

Și, pentru mine de asemenea, într-un sens oarecare, nu e o himeră. Este reflexul adevărat al bunătății și generozității inimii sale". După o pauză: „Ah! Dar dacă el mă va striga pe titlu și nu pe nume în fata lumii... ar fi un contrast vesel între demnitatea ce port și îmbrăcămintea mea.

Dar, ce importă? Să mă strige cum o vrea, cum îi va plăcea; voi fi mulțumit".

CAPITOLUL XIII

DISPARIȚIA PRINȚULUI

Un somn de neînvins se lăsă peste cei doi tovarăși. Regele, arătându-și veșmintele, zise:

— Scoate-mi aceste zdrențe.

Hendon dezbracă copilul fără să răspundă și fără să stea pe gânduri, îl întinse pe patul său, apoi își aruncă ochii prin cameră zicându-și cu tristețe: „Iar mi-a luat patul. Ce mă voi face, săracul de mine?!”

Micul rege observă încurcătura lui Hendon, și pe jumătate adormit, o risipi cu un singur cuvânt:

— Tu te vei culca lângă pragul ușii ca s-o păzești. Un moment după aceea, un somn adânc îl scăpa se de griji.

— Sărmană inimă! Ar fi trebuit să se nască rege, murmură Hendon, admirându-l; el joacă admirabil rolul acesta.

Se lungi lângă ușă pe scândură, gândind înveselit. „Am fost mai rău găzduit timp de șapte ani; ar însemna să mă arăt nerecunoscător față de Cel de Sus, dacă m-aș plânge acum”.

Când apărură zorile, încă dormea.

Către amiază, se sculă, descoperi pupila lui adormită, dezveli o parte a corpului, apoi alta, și, o măsură cu o sfoară. Regele se deșteptă, tocmai când el termina această treabă, se plânse de frig și-l întrebă ce face.

— Am isprăvit, seniore, răspunse Hendon. Am mici curse de făcut, dar voi fi în curând înapoi.

Dormiți încă, aveți nevoie. Așa, lăsați-mă să vă învelesc și

la cap, vă veti încălzi, astfel, mai repede.

Regele se adâncise din nou în regatul viselor sale, înainte ca Hendon să fi terminat vorba.

Miles ieși încet și reintră pe nesimțite după treizeci sau patruzeci de minute, aducând un costum complet de copil, cumpărat de ocazie; țesătura ieftină prezenta urme de uzură; dar era curat și era de sezon. Hendon șezu și începu să examineze cumpărătura zicându-și:

„Cu mai mulți bani aș fi găsit ceva mai bun, dar când n-ai punga mare trebuie să te mulțumești...

Era o femeie în orașul nostru

în urbea noastră locuia...

Na! A mișcat mi se pare. Să cântăm mai încet; nu e bine să-i stric somnul, mai ales față cu drumul ce-l așteaptă. Și e deja extenuat, sărmanul copil...

Haina aceasta nu este rea. O revizie pe ici pe colo și va fi totul în regulă. Pantaloniul e și mai bun, deși o revizie sau două n-ar fi prea mult.

Iată însă că sunt foarte buni și solizi pantalonii care îi vor ține picioarele calde și uscate. Asta va fi ceva nou pentru el, care, fără nici o îndoială, e obișnuit să meargă în picioarele goale, vara și iarna.

Ah! Dacă ai avea atâta pâine câtă ață se dă de o para! Și, unde mai pui și acul nou și mare pe care ți-l dă pe deasupra! Acu, doar, voi avea eu destulă îndemânare ca să bag ața în ac?" Și avu destulă. El făcu ceea ce oamenii au făcut întotdeauna și vor face probabil, întotdeauna, până la sfârșitul timpului.

El ținu acul nemișcat și căută să treacă ața prin urechile acului, ceea ce e cu totul pe dos de cum face o femeie.

În multe rânduri firul greșea găurica, trecea când pe dreapta când pe stânga, uneori împiedicându-se, în-doindu-se; sucindu-se;

dar el avea răbdare, deoarece mai trecuse prin asemenea experiențe când era soldat. În sfârșit, reuși, luă haina care aștepta acolo, își încrucișa picioarele și se apucă de lucru.

„Chiria e plătită ca și dejunul ce mi se va aduce și îmi ajunge din ce să cumpăr doi măgari. Cât despre mâncare, ne va trebui puțin pentru cele două sau trei zile cât ne trebuie ca să ajungem la Hendon Hali, unde vom găsi belșugul.

Ea iubea pe bărb...

Aoleo! Mi-am înfipt acul sub unghie! Dar nu e grav, și nici nu e prima dată. Nu e nici plăcut, dar... Vom fi fericiți acolo, sărmane micuț, să nu te îndoiești de asta. Nenorocirile tale vor dispărea, acolo, și tot așa și chinurile tale...

Ea își iubea bărbatul cu pasiune

Dar un alt bărbat...

Iată ce frumoasă și mare reparație! Ridică hainele și le privi cu admirație.

Au o măreție și o ținută pe care n-o au deloc câr-piturile unui croitor, cu înfățișarea lor mizerabilă și sărăcăcioasă.

Ea își iubea bărbatul cu pasiune

Dar un alt bărbat o iubea pe ea

Ce fericire că s-a terminat. În lucru bun și făcut repede. Acum, mă duc să-l scol, să-l îmbrac, să-l spăl, să-i dau să mănânce, după care ne vom duce repede la piață la hanul lui Tabard, la Southwark și...

— Rog pe Majestatea Voastră să se scoale! El nu răspunde.

„Ce! Doamne! într-adevăr, trebuie să profanez persoana lui sfântă, punând mâna pe el, dacă somnul lui, lin, e prea adânc?

Ei, asta e!

Dădu păturile în lături... Copilul nu era în pat! Uimirea îi luă pentru moment, graiul. Abia acum văzu că zdrențele sale dispăruseră, de asemenea. Atunci intră într-o mânie violentă

și înnebunit, chemă pe hangiu, în clipa aceea un servitor intră aducând dejunul.

— Explică-mi om afurisit explică-mi unde e co pilul; dacă nu, ti-a sosit sfârșit! strigă Miles Hendon și făcu o așa săritură de sălbatic către băiat că acesta de groază și surpriză, amuți și nu răspunse.

În sfârșit, gângăvindu-se și tremurând, dădu explicația cerută:

— Abia ați plecat; cucoane, când un tânăr sosi aler gând și spuse că înălțimea Voastră, poruncise să vină

copilul fără întârziere, la intrarea pe pod înspre South-wark. L-am condus aici. El a deșteptat copilul și i-a transmis mesajul. Copilul mormăi puțin că era trezit „atât de dimineață”; dar în același timp își îmbracă zdrențele și plecă împreună cu tânărul spunând că ar fi fost mai convenabil ca înălțimea Voastră să-l ia, în loc să trimită un străin... și atunci...

— Și atunci ești un imbecil! Un imbecil care se la să așa de ușor luat în răs. Fi-ti-ar neamul blestemat! Poa te să nu fie încă pierdut. Poate că nu i s-a făcut nici un rău până acum.

Alerg să-l caut. Ține masa gata. Așteaptă! Păturile patului erau aranjate ca și când cineva ar fi fost culcat înăuntru. Să fi fost aceasta din întâmplare?

Nu știu, stimate domnule. Am văzut pe tânărul acela umblând cu ele.

O, chinuri! Asta ca să-mi facă iluzii spre a câștiga timp. Vorbește! Tânărul era singur!

Cu desăvârșire singur, Luminăția Voastră.

Ești sigur?

Sunt sigur.

— Cheamă-ți amintirea, gândește-te, nu te grăbi... Servitorul păru a se reculege un moment și zise:

Când a venit, nu era nimeni cu el, dar, acum îmi aduc aminte că în momentul când amândoi intram în mulțime, pe Pod un om, un fel de cerșetor veni din îm prejurimi și tocmai când îl întâlneam...

Pe cine îi? Unde era asta? Întrerupse tunând neliniștitul Hendon.

Tocmai în acel moment lumea îl prinse în mij locul ei și îi înghiți. N-am mai văzut nimic, fiindcă pa-

tronul care era necăjit pentru o bucată de carne pe care notarul o comandase, și care «ra pierdută, mă chemă, în asemenea împrejurări, iau" de martori pe toți sfinții că nu eram mai vinovat de această pierdere decât un prunc născut, fiindcă...

Înapoi, imbecilule! Flecăreala ta mă îmbolnăvește! Așteaptă! Unde fugi? Nu poți să stai pe loc, un moment? Au luat direcția Southwark?

Exact, înălțimea Voastră, căci, așă cum v-am spus, pentru această nenorocită de bucată de carne, un nou născut nu e mai vinovat ca...

Ești încă aici! Și flecărești încă? Dispari sau te stâng de gât! Servitorul fugi. Hendon alergă în urma lui, îl întrecu și coborî scara din patru în patru trepte, zicându-și:

„E pușlamaua aceea blestemată care pretinde că îi e tată. Am pierdut pe sârmanul meu stăpân mic și nebun; gând dureros, căci începusem să-l iubesc mult! Nu! Pe sfânta scriptură și pe cruce, nu, nu l-am pierdut! Voi parcurge țara în lung și în lat până ce îl voi găsi. Sârman copil! îl așteaptă dejunul, ca și pe mine; dar nu mai mi-e foame acum. Să se ospăteze șoarecii!"

Repede, repede! Tot croindu-și-drum prin mulțimea compactă a Podului, își repeta, rumegând acest gând, ca și când ar fi fost cu totul plăcut: A mormăit, dar a plecat pentru că a

crezut că Miles Hendon îl chema. Drăguțul de el! N-ar fi făcut aceasta pentru nimeni altul. O știu bine.

CAPITOLUL XIV A MURIT REGELE! TRĂIASCĂ REGELE!

În zorii aceleiași zile, Tom Canty se deșteaptă din-tr-un somn adânc și deschise ochii în întuneric. Rămase tăcut câteva clipe, încercând să-și analizeze gândurile și impresiile și să-și dea socoteala de tot ce i se întâmplase, când deodată, strigă cu voce încântată dar conținută.

— Văd ce este, văd! Acum, domnul fie lăudat. Sunt în fine treaz. Vino, veselie! Dispari, durere! Hei, Nan! Bet! Strângeți-vă grămada de paie și veniți să vă întin- deți lângă mine, să vă strecur în urechile credule visu lui cel mai extraordinar de nebun, pe care spiritele nopții l-au făcut să se nască pentru a uimi o ființă umană. Hei! Nan! Bet!

O formă nelămurită apăru lângă el și o voce pronunță:

Binevoiți să-mi dări ordine?

Ordine, eu? O, nenorocitul de mjne, vă cunosc vocea! Vorbiri...cine sunt eu?

— Cine sunteți? într-adevăr ieri erați prințul de Galles; iar astăzi sunteți grațiosul meu suveran, Eduard Regele Angliei. Torn, cu capul între urechi, murmură tânguitor:

— Vai! N-a fost un vis! Pleacă dragă, domnule, lasă-mă cu durerile mele.

Tom readormi și în curând avu un vis plăcut. Era vară și el se juca singur în livada numită „Câmpul oamenilor de treabă”, când un pitic înalt de un picior, cu favoriți roșii, lungi și o cocoașă în spate, îi apăru deodată și-i zise;

„Scobește la rădăcina acestui trunchi". Scobi și găsi doisprezece penni* strălucitori, absolut noi, o adevărată comoară! Dar asta nu era tot: piticul reluă:
Monedă engleză valorând zece centime (n t.)

„Te cunosc. Ești un băiat de treabă și demn. Neplăcerile tale s-au isprăvit și răsplata se apropie. Scobește aici la fiecare a șaptea zi și vei găsi întotdeauna, aceeași comoară, doisprezece penni, strălucitori, absolut noi. Nu spune la nimeni; păstrează secretul. „

Piticul dispăru și Tom alergă la Offal Court cu pleșca ce-i căzuse, zicându-și: „în fiecare seară voi da tatălui meu un penni. El va crede că îl am din cerșit și acest lucru îi va înveseli inima și nu mă va mai bate. Un penni pe săptămână îl voi da bunului preot care m-a învățat carte; mama mea, Bet și Nan vor avea fiecare câte unul.

Cu acestea am sgăpat de foame și de zdrențe, de frica bății și a tratamentului sălbatic".

În visul lui își regăsi mizerabila sa locuință, cu sufletul la gură; dar cu ochii strălucitori de un entuziasm recunoscător și aruncă patru din cei doisprezece penni, în șorțul mamei lui strigând: ăștia sunt ai tăi. Pentru tine, pentru Nan și Bet, bani cinstiți pe care nici nu i-am cerșit, nici nu i-am furat!"

Mama lui fericită și mirată, îl strânse în brațe și zise:

— E târziu. Dorește Majestatea Voastră să se scoale?

Ah! Nu era acesta răspunsul pe care îl aștepta. Visul nu se risipise. Tom se deșteptase. Deschise ochii.

Primul nobil al Camerei, în costum, splendid, era îngenuncheat lângă patul său. Veselia visului spulberat dispăru, de asemenea, la moment. Sărmanul copil înțelese că era, încă prizonier și rege. Camera era plină de

curteni îmbrăcați în purpură, culoarea doliului, și nobilii atașați la persoana monarhului.

Tom se ridică și ieșind de sub pătura de mătase, apărură vederii acestei nobile asistențe. Marea ceremonie a sculării începu. Curtenii unul după altul, puseră un genunchi pe pământ și aduseră micului prinț omagiile și condoleanțele pentru doliul crud ce încerca, în timp ce i se făcea toaleta.

Mai întâi primul nobil scutier de serviciu, luă o cămașă pe care o dădu primului lord al Vânătrii, care o trecu celui de al doilea nobil al Camerei ca aceasta s-o treacă primului guard al pădurii Windsor care o trecu cancelarului nobil al Robei, de la care fu luată în primire de cancelarul regal al Ducatului de Lancaster, apoi acesta o trecu maestrului Garderobei, pentru ca de aici să treacă la pristavul armelor coroanei, de la acesta la generalismul de la Tour, de aici la suprintendentul general Casei regelui la lordul ereditar al Lenjeriei, la lordul mare amiral al Angliei, la mitropolitul de Canterbury, la primul nobil al Camerei, care în sfârșit o luă și o dădu lui Tom.

Acesta aminti sârmanului băiețaș lanțul găleților în timpul stingerii incendiilor. Fiecare piesă din îmbrăcămintea lui urma la rândul ei, această procesiune înceată și solemnă, cu toate că Tom era obosit de ceremonie, atât de obosit încât puțin lipsi să scoată un oftat de ușurare când își văzu pantalonii lungi de mătase începând călătoria la capătul celălalt, înțelese, în fine, că s-a sfârșit. Dar el se înveselea prea repede. Primul nobil al Camerei primii pantalonii și porni să-i pună la picioarele prințului când o roșcată subită îi acoperi fața.

Înapoie pantalonii în mâinile Mitropolitului de Canterbury, cu o privire mirată, șoptind: „Vedeți Milord!” Mitropolitul pâlă apoi se roși și trecu pantalonii lordului mare amiral, șoptind: „Vedeți Milord!” Amiralul trecu pantalonii lordului ereditar

al Lenjeriei, care avu tocmai atâta respirație pentru a putea îngâna: „Vedeți Milord!" Pantalonii parcurseră drumul înapoi prin întreg șiragul. Marele suprintendent, general al Casei Regelui, Generalismul de la Tour, al treilea crainic de arme al Coroanei, maestrul Garderobei, Cancelarul regal al ducatului de Lancaster, cel de al treilea nobil al Robei, primul guard al pădurii Windsor, cel de al doilea gentilom al Camerei, primul lord al Vânătorii, pe la toți trecură pantalonii, însoțiți la fiecare schimbare de mâna de: „Vedeți, Milord!" spus cu groază și surprindere.

Când, m sfârșit, obiectul ajunsese la primul Scutier de serviciu, el primi cu fața palidă, cauza acestei boroboate, apoi murmură cu o voce strangulată: „O, viață! Căpătâiul metalic al șnurului de la un cerculeț lipsește!

Să fie închis la Tour primul îngrijitor al pantalonilor Regelui!" După aceasta el se sprijini pe umărul primului lord al Vânătorii și nu-și recapătă puterile risipite, decât după ce i se aduseră pantalonii la care nu mai lipsea nimic.

Dar cum toate lucrurile au un sfârșit, vine și momentul când Tom Canty se află în stare să se dea jos din pat. Nobilul care avea privilegiul apei, nobilul însărcinat cu spălatul, nobilul însărcinat cu ținerea prosopului, procedară în diferite etape la spălarea lui Tom, care fu gata atunci pentru serviciile coaforului Majes-

tații Sale. Când, în sfârșit, ieși din mâna acestuia era frumos ca o fată, cu mantoul și pantalonii lui de satin purpuriu și cu șapca împodobită cu pene de aceeași culoare.

Se duse cu pompă în sala de mâncare trecând printre două rânduri de curteni, care pe măsură ce el înainta, îi făceau loc și puneau un genunchi la pământ. După dejun, se duse, tot escortat de marii săi ofițeri și de garda lui formată din cincizeci de nobili

pensionari, purtând securi de luptă, în sala Tronului, unde trebuia să ia cunoștință de treburile Starului.

„Unchiul” său, lordul Hertford, rămase în picioare lângă tron, pentru a sprijini cu sfaturile sale înțelepte, inteligența regală. Consiliul ilustrelor personaje, numite de răposatul rege ca executorii săi testamentari se prezenta spre a cere lui Tom aprobarea pentru unele din actele lor. Nu era de obicei, decât o formalitate, dar în cazul de față era ceva mai mult, deoarece nu avea, încă un protector. Mitropolitul de Canterbury făcu raport asupra decretului Consiliului cu privire la înmormântarea Foarte Ilustrei Majestăți decedate și termină prin citirea semnăturilor executorilor care erau: Mitropolitul de Canterbury, lordul Cancelar al Angliei, Lord William St. John, Lord John Russell, Eduard Conte Hertford; John viconte de Lisle; Cuthbert, episcop de Durham.

Tom nu mai asculta, o ultimă clauză a acestui document îl privea, în acel moment se întoarse și șopti lordului Hertford: Pentru când a fost fixată înmormântarea?
Pentru ziua de 16 luna aceasta, Seniore.

— Stranie idee! Va ține până atunci?

Sărmanul copil! Era încă nepriceput și necunoscător în ce privește obiceiurile regale. La Offal Court, nu se păstrau morții așa de multă vreme. Dar lordul Hertford îl asigură...

Un secretar de stat prezintă un ordin al Consiliului care fixa pentru a doua zi la orele unsprezece, recepția ambasadorilor străini și cerea asentimentul regelui. Tom întoarse o privire nedumerită către Hertford care șopti:

— Majestatea Voastră, trebuie să consimtă. Ei vin să mărturisească durerea ce încearcă suveranii lor pentru nenorocirea care v-a lovit și a lovit regatul Angliei.
Tom consimți, așa cum fu sfătuit.

Un alt secretar, începu să citească un expozeu privind cheltuielile casei răposatului rege care se ridicau la 28000 de livre pentru ultimele șase luni precedente, sumă atât de considerabilă, că Tom rămase cu gura căscată. O deschise și mai mult încă, îndată ce i se spuse că din acest total 20.000 de livre sunt datorie, că, vis-terea Regelui era aproape goală și că cei o mie două sute de nobili ai Casei Regelui, erau în mare încurcătură, pentru că nu-și primiseră salariile, care le erau alocate, ce e drept, dar nu fuseseră plătite...

Fu un moment când Tom nemaiputându-se stăpâni strigă în culmea emoției:

— Dar luăm drumul spitalului, prieteni! Ar trebui schimbat totul și degrabă, să se ia o casă mai mică, fi- indcă eu n-am deloc nevoie de această mare hală pe care o vedeți; va trebui de asemeni să mă scap de toată această lume care nu face nimic și nu servește decât la

a târî lucrurile în lungime, să-mi obosească spiritul și mintea cu slugărnicii care fac din mine o adevărată păpușă fără cap și fără inimă, și care mă crede incapabil să fac ceva, astăzi, chiar, pe toți acești oameni de care mă împiedic și care astupă drumul degeaba.

Cât despre casă, am văzut una micuță care îmi e de ajuns, în fața pieții de pește, lângă Billingsgate.

Tom urma să continue, când simți o mână exercitând o presiune puternică pe brațul lui.

Se roși și tăcu;-nimeni, însă, în asistență nu trăda printr-o cută a figurii, strani-a și penibila impresie produsă de această divagație.

Un al treilea secretar citi un document conceput astfel:

„Având în vedere că răposatul rege a arătat în testamentul său intenția de a conferi titlul de duce contelui Hertford și de a

ridica pe fratele zisului lord, șir Thomas Seymour, la demnitatea de pair și în același timp de a conferi titlul de conte fiului zisului lord și de a ridica la ranguri respectiv mai ridicate pe alți mari lorzi ai Coroanei: Consiliul a hotărât să țină ședință la 16 februarie pentru a delibera și confirma acordarea acestor titluri.

Având în vedere că răposatul rege n-a acordat în scris veniturile și domeniile legate de aceste demnități: Consiliul interpretând gândul, intenția, suveranului decedat, din acest punct de vedere, a găsit drept și echitabil să aloce lordului Seymour 500 livre de pământ și fiului lordului Hertford 800 livre de pământ episcopal, care va deveni liber. Totul în afară de încuviințarea Regelui în prezent domnitor."

Tom era să strige că ar fi fost mai convenabil să se plătească datoriile răposatului rege înainte de a risipi toți acești bani; dar o nouă presiune a mâinii exercitată la timp pe brațul său de prevăzătorul Hertford îl împiedică să comită această nouă boroboață. Astfel își dădu consimțământul regal fără să zică un cuvânt, dar nu fără a se simți foarte lezat de a vedea regatul său ducân-du-se astfel pe apa sâmbetei.

În timp ce extazia de ușurința cu care îndeplinea atâtea fapte uimitoare: să guverneze o țară, să numească înalții demnitari, să cheltuiască sume nebune, să-și facă socotelile fără să deschidă punga, să facă găuri spre a astupa altele; îi veni deodată o fericită și generoasă idee: de ce n-ar face din mama lui o ducesă de Offal Court dându-i tot cartierul unde locuia pentru venituri? Dar deodată îi veni această idee penibilă: că el nu era rege decât cu numele, că aceste personaje grave sunt stăpânii lui, că pentru ei mama lui nu exista decât în imaginația lui bolnavă, că îi vor asculta cuvintele, vor primi proiectele fără să facă nimic și vor profita pentru a chema medicul.

În vremea aceasta, marii demnitari munceau cu hărnicie. Numai lectura de petiții, proclamații, decrete, hârtii cu conținut lung, plictisitoare, în care aceleași cuvinte reveneau fără încetare țoale cu privire la afacerile publice.

În sfârșit, Tom, oftând din greu își zicea: „Cu ce am păcătuit eu, că bunul Dumnezeu m-a smuls câmpiilor cu aer curat și cu lumină d& soare pentru a mă închide aici, să mă facă rege și să-mi pedepsească soarta?"

Atunci, sărmanul său cap, obosit peste măsură, se clătină un moment, apoi căzu pe umăr și afacerile statului fură suspendate din lipsa factorului principal, puterea suverană.

Se făcu liniște în jurul copilului adormit și înțelepții regatului întrerupseră deliberațiunile.

După masă, Tom avu o oră de recreație, cu permisiunea mentorilor săi Hertford și St. John, în tovărășia Lady-ei Elisabeth și micuței lady Jean Grey. Dar spiritul principeselor era foarte abătut din cauza formidabilei lovituri care izbise casa regală. La sfârșitul vizitei lor, „sora mai mare", aceea pe care istoria o numi mai târziu „Măria sângeroasă", îl îngheță printr-o dojana solemnă, care n-avu decât meritul de a fi scurtă.

Îi mai rămăsese câteva minute libere, apoi un băiat zvelt cam de doispiezece ani, fu introdus. Costumul său nou, în afară de gulerul alb și de dantelele din jurul încheieturilor de la mână, era negru: tunică, pantaloni etc. Nu purta, în semn de doliu decât un nod de panglică purpurie pe umăr.

Înainta timid, cu capul descoperit, plecat și puse un genunchi la pământ în fața lui. Tom stătea jos și îl examina un moment

cu indiferență, apoi îi zise:

— Scoală-te, micuțule. Cine ești și ce dorești? Băiatul se sculă, luă o poză grațioasă, dar fața lui

avea o expresie de îngrijorare. Răspunse: -

Desigur, Majestatea Voastră nu m-a uitat. Eu sunt copilul Vostru de bătaie.

Copilul meu de bătaie?

Da, sire. Eu sunt Humphrey, Humphrey Mar- low.

Tom înțelese că unul din mentorii săi- punea pe lângă el pe cineva și găsiseră pe acest copil.

Situația era delicată. Ce trebuia să facă? Să pretindă că îl cunoaște pe băiat sau să lase să se vadă la fiecare din vorbele lui că nu auzise niciodată vorbin-du-se de el, măcar? Nu, aceasta nu e posibil.

Îi veni o idee: fapte de genul acesta nu vor lipsi să se producă des acum, când afaceri urgente îndepărtară deodată de lângă el pe Hertford și St. John, membri ai Consiliului Executiv. Ar fi deci, mai bine, poate, de a organiza un plan pentru a se pune la adăpost de asemenea eventualități.

Da, asta ar fi o hotărâre înțeleaptă cu acest copil și să vadă pe ce succes ar putea conta, își încruntă sprâncenele, se gândi câteva clipe și zise:

—Acum, mi se pare că te recunosc, dar vederea îmi este tulburată și slăbită de boală.

Vai, bunul meu stăpân! Exclamă copilul de bătaie cu emoție, adăugând pentru sine: „într-adevăr, au dreptate cei ce spun că spiritul lui e absent, vai, sărman suflet! Dar nenorocirea lui mă tulbură și face să-mi uit interesele! S-a dispus ca nimeni să nu remarce că în el e ceva anormal.

E straniu cum m-a părăsit memoria de câteva zile, reluă Tom. Dar, nu lua în seamă, încep a fi mai bine, adesea un lucru de

nimic ajunge ca să-mi amintească faptele și numele care îmi scapă. (Și, chiar, nu numai ceea ce am uitat; ci și ceea ce n-am știut niciodată, cum o s-o vadă acest băiat!) Ce aveai să-mi spui? Nimica toată, seniore, dar dacă Majestatea Voas tră dorește să mă audă, iată: acum două zile, când Mă-

jestatea Voastră a făcut trei greșeli de greacă în,lecția de dimineață... Vă aduceți aminte?...

Da, îmi aduc... (Nu e o minciună mare și dacă mă amestecam în limba greacă, nu trei greșeli, ci patru zeci aș fi făcut). Da, îmi amintesc. Continuă.

Profesorul indignat de ceea ce el numea o mun că urâtă și stupidă, vă promisesese că o să fiu serios bi ciuit, dacă...

Biciuit, *tu!*? Zise Tom mirat, până la punctul de a-și uita rolul. De ce voia să te biciuiască pentru greșelile mele?

Ah! Majestatea Voastră uită încă. Mă biciuiește întotdeauna când comiteți erori în lecțiile Voastre.

E adevărat, e adevărat. Uitasem. Tu îmi dai lec ții mai întâi și dacă atunci când sunt ascultat fac greșeli, profesorul pretinde că tu nu ți-ai făcut datoria cum tre buie și...

O! Sire, ce spuneți? Eu cel mai umil dintre ser vitorii Voștrii, să am pretenția de a vă *instrui*?

Atunci, în ce constă greșeala ta? Ce înseamnă aceasta? Sunt eu cu adevărat nebun sau ești tu? Expli- că-te. Vorbește.

Dar, Majestatea Voastră știe, că e lucru simplu. Nimeni n-are dreptul să pună mâna pe persoana sfântă a Prințului de Galles; iar dacă se întâmplă ca el să facă o greșeală, eram eu cel care era pedepsit, lucru foarte natural și echitabil când în aceasta constă însărcinarea mea și pâinea de toate zilele.

Tom privea cu mirare copilul, foarte calm și gândea:

„Ce lucru straniu și ce obicei mai straniu! Mă mir că nu e un

băiat să îmbrace hainele mele în locul meu, să dea Dumnezeu! Aș consimți să primesc eu personal, corecțiile ce merit, mulțumind lui Dumnezeu pentru schimbare" ... Apoi, cu voce tare zise.

Și ai fost bătut, sărman băiat, cum ți s-a făgăduit?

Nu, Majestate, pedeapsa mea era fixată pentru azi și poate se va anula, din cauza doliului ce a survenit. Nu știu. Iată de ce am îndrăznit să vin aici să amin tesc Majestații Voastre binevoitoare promisiune de a interveni pentru mine.

Pe lângă profesor? Ca să te scutească de bici?

Ah! Văd că vă amintiți.

Memoria îmi revine, vezi. Fii fără frică, spatele tău nu va fi atins. Voi veghea.

Oh, mulțumesc bunul meu senior! strigă copilul, căzând în genunchi, din nou. Dar poate că am mers prea departe și încă...

Văzând că Humphrey ezită, Tom îl încuraja spunându-i că e în bună dispoziție.

— Atunci voi spune tot, căci mă apasă pe inimă. Acum când nu mai sunteți Prinț de Galles, puteți ordo na tot ce doriți, fără ca cineva să poată obiecta ceva. De asemenea nu mai este nici o rațiune ca să vă con strângeți la studiile grele și, fără îndoială că preferați să ardeți cărțile și să vă ocupați spiritul cu lucruri mai puțin plictisitoare. Dar atunci eu sunt ruinat și odată cu mine, surorile mele orfane.

- Ruinat⁹ Cum?

— Spatele meu este „câștigă-pâine” al meu, o, mărețul meu senior! Dacă el nu mai lucrează, eu pier. Dacă încetați studiile, rolul meu s-a terminat, nu veți mai avea nevoie de băiat pentru bici. Nu mă goniți!

Tom era mișcat de această chinuitoare suferință. El avu un elan de generozitate regală:

Nu te descuraja mai mult, micuțule. Însărcina rea ta îți va rămâne pentru totdeauna, ție și descenden ților tăi. Și, el lovi ușor cu latul săbiei sale pe umărul copilului, zicând:

Ridică-te Humphrey Marlow, prim copil pentru bici, ereditar, al Casei Regale Engleze. Alungă-ți griji le, îmi voi relua cărțile și voi studia atât de prost, că va trebui, pe bună dreptate să merit să-ți întreprind salariul, atât de sporită va fi munca ta.

Humphrey recunoscător, răspunse cu râvnă:

— Mulțumesc, o, stăpânul meu nobil; această prin ciară risipă depășește visurile mele de bogăție, cele mai îndrăznețe. Iată-mă acum fericit pentru toată viața și odată cu mine, tot neamul Marlow.

Tom avea destulă perspicacitate pentru a înțelege că acest copil îi putea fi de mare ajutor. El încuraja, deci, pe Humphrey să vorbească și nu avu nimic de regretat.

Acesta era fericit la gândul că ajută „la însănătoșirea” regelui, căci de fiecare dată când termina de adus aminte spiritului bolnav al lui Tom, oarecare detalii asupra lecțiilor făcute și aventurilor sale în sala regală de studii sau în alte locuri ale palatului, el remarcă totuși că Tom „își amintea” clar împrejurările. După o oră, Tom se găsea în posesia unor informații foarte

importante relativ la personajele și treburile Curții. Astfel se hotărî să recurgă la acest izvor în fiecare zi și, pentru aceasta, dădu ordin ca Humphrey să fie introdus în cabinetul regelui ori de câte ori va veni, dacă Regele Angliei n-ar fi ocupat cu alte probleme.

Abia ieșise Humphrey, când lordul Hertford sosi aducând noutăți plictisitoare pentru Tom... El îl informă că membrii Consiliului, temându-se ca șoapte rău intenționate asupra

tulburării sănătății regelui să nu fi transpirat în afară, găsiseră bine și cuminte ca Majes-tatea Sa să dineze în public, peste o zi sau două. Buna sa aparență, pasul lui hotărât, calmul gesturilor sale, ușurința și grația ținutei sale, vor reasigura, fără nici o îndoială, opinia publică, făcând-o să presupună că a fost alarmată de gurile rele...

Atunci, sub pretextul de a-i „aminti” lucrurile bine cunoscute de el, contele, începu, foarte delicat să instruiască pe Tom de eticheta ce se cere în asemenea ocazii.

Dar spre marea lui satisfacție, constată că Tom avea nevoie de puțin ajutor, într-adevăr, de la Humphrey el știa că peste puține zile, va începe să dineze în public.

Văzând memoria regelui astfel restabilită, Hertford se aventurează în a-l supune la o probă, ca să-și dea seama de progresul făcut. Rezultatele erau fericite din anumite puncte, acelea asupra cărora Tom discutasese cu Humphrey și, în total, lordul fu tare satisfăcut și reconfortat. Era așa de încântat, că vorbea cu voce plină de speranță.

— Acum sunt pe deplin convins că dacă Majes- tatea Voastră ar vrea să facă încă un efort de memorie, ea va rezolva enigma sigiliului cel mare, a cărui pier dere era gravă, ieri și mai puțin azi, întrebuițarea lui luând sfârșit odată cu viața regelui nostru răposat.

Ar binevoi Majestatea Voastră să facă acest efort?

Tom era în imposibilitate de a răspunde: sigiliul cel mare era un obiect de care nici nu avea măcar idee. După un moment de ezitare ridică o privire inocentă și întrebă:

— Cum e făcut, Milord?

Contele avu o mișcare imperceptibilă și murmură: „Vai! Spiritul său s-a rătăcit din nou. Era puțin înțelept să-l trimită în căutarea obiectului. Așa că, în mod abil, schimbă

conversația în scopul de a întoarce gândul lui Tom de la chestiunea nenorocită a sigiliului, aceea ce nu era greu.

CAPITOLUL XV

TOM REGE

A doua zi, ambasadorii străini se prezentară cu strălucitoarele lor suite și, Tom așezat pe tron, cu pompă regală, îi primi. La început splendoarea acestui spectacol îi încântă ochii și îi aprinse imaginația. Dar audiența era lungă și plictisitoare, scrisorile erau așa de numeroase că aceea ce părea la început o plăcere, deveni în curând apăsător și mortal plictisitor.

Tom pronunță vorbele pe care Hertford i le șoptise din vreme și se silea să se achite în mod satisfăcător de datorie, dar era prea nou pentru asemenea lucruri și prea puțin în rosturile sale pentru a obține mai mult decât un rezultat mediocru. El avea destulă înfățișare de rege, dar era incapabil să simtă ca rege. Așa că, fu, sincer, bucuros când solemnitatea se termină.

Cea mai mare parte din această zi fu „pierdută” cum zicea el, pentru sine cu lucruri inerente funcți-

nilor regale. Chiar cele două ore consacrate petrecerilor princiare erau aproape mai apăsătoare pentru el ca celelalte momente, atât erau de supuse la constrângeri și rezerve ceremonioase.

În timpul acesta, el avu o oră de răgaz pe care o dădu copilului său de bătaie, de la care continua să primească instrucțiuni prețioase și necesare

Cea de-a treia zi a domniei lui Tom Canty, trecu așa ca celelalte, numai că norii ce o amenințau, înde-

peau să se risipească. Se simțea mai puțin jenat ca în prima zi, se obișnuia puțin cu situația și cu obligațiile lui.

Lanțurile îl strângeau, încă, dar nu în continuu; prezența și omagiile celor mari îl stinghereau și îl încurcau din ce în ce mai puțin. Dar vedea, că se apropie a patra zi, cu o tristețe serioasă, când trebuia să ia masa în public. Erau, de asemenea multe lucruri mari în programul acestei zile: trebuia să prezideze Consiliul care dorea să ia părerea și ordinele sale asupra politicii de urmat față de națiunile străine; lordul Hertford trebuia ridicat, formal, la gradul de Șef al Guvernului. Alte lucruri, încă, erau fixate pentru această a patra zi. Dar lui Tom, toate îi păreau puțin importante față cu un dineu în fața mulțimii de priviri curioase, fixate asupra lui și o mulțime de guri comentând în șoaptă atitudinea și greșelile sale, dacă ar fi avut nenorocirea să le comită. Dar cum nimic nu putea să împiedice această a patra zi să vină la rând, ea veni.

Și găsi pe Tom dezorientat, distrat și incapabil de a se stăpâni.

Datoriile obișnuite ale dimineții îl copleșiseră într-un mod insuportabil. Odată mai mult simți asupra lui greutatea-captivității.

Târziu, dimineața, se duse în marea sală de audiențe și se întreținu cu contele Hertford. Aștepta îngrijorat ora fixată pentru vizita de ceremonie a unui număr considerabil de mari ofițeri și de curteni.

Un moment după aceea, Tom, care se apropiase de fereastră și privea cu un interes viu ceea ce se petrecea pe marea alee, dincolo de grilajul palatului cu do-

rința de a lua parte în persoană la aceasta viață și la această mișcare, zări o mulțime infectă, dezorientată, de oameni, de

femei și de copii huiduind și strigând, care înainta pe drum. Aș vrea să știu ce e acolo! Zise el cu acea curio zitate a copilului în asemenea împrejurări.

Dumneavoastră sunteți Regele, răspunse sobru contele înclinându-se. Majestatea Voastră îmi dă voie să mă interesez?

O! Da! Vă rog! O! Da! Cu plăcere! Exclamă Tom, incitat, adăugând în el însuși cu un sentiment de satisfacție: „într-adevăr, a fi rege nu e decât plictiseală; sunt, nu e vorbă și compensații și agremente”.

Căpitanul chemă un paj și îl trimise să ducă la căpitanul gărzii, ordinul următor:

„Să se oprească marșul mulțimii și să se afle cauza acestei mișcări. Din ordinul Regelui!”

După câteva secunde, un șir lung de gărzi regali, îmbrăcați în armurile lor de oțel ieși pe porți și porni să închidă drumul.

Un mesager vine și raportează că mulțimea urmărea un bărbat, o femeie și o fetiță care urmau să fie executați pentru crimă comisă contra păcii și măririi regatului.

Moartea, o moarte groaznică, aștepta pe acești sărmani nenorociți! La acest gând inima lui Tom se strânse. Mila domină în el toate celelalte considerații. El nu se gândea la legile violate de acești trei criminali, nici la pagubele pe care le suferiseră victimele. El nu se gândea decât la un singur lucru: că eșafodul le așteaptă, că o soartă teribilă ședea amenințătoare deasupra

capetelor lor. Acest gând îl făcu să uite, pentru un moment, că el nu era decât umbra falsă a unui rege și înainte de a-și da seama de aceasta și dăduse ordinul:

— Să fie aduși aici.

Deodată se roși, apoi ceva ca o scuză i se ridică pe buze; dar văzând că ordinul său nu provocase nici o surprindere din partea contelui și a pajilor, își înghiți cuvintele ce voia să spună. Pajul făcu o reverență adâncă și se retrase de-a-ndăratelea pentru a se duce să transmită ordinul. Tom avu o mișcare de orgoliu și o simțire nouă din avantajele legate de funcțiunea de rege. Își zise: „într-adevăr, este exact așa cum îmi închipuiam eu când citeam poveștile bătrânului preot și jucam rolul prințului. Dădeam ordine și făceam legi, tuturor, zicând: Faceți asta, faceți pe cealaltă și nimeni nu îndrăznea să mă contrazică ori să se opună voinței mele”.

În acest moment ușile sălii de audiență se deschiseră; ofițerii de serviciu anunțară pe rând o serie lungă de nume și de titluri sforăitoare, și personajele care purtau aceste nume și care erau toate, în costume de gală, se aranjară liniștite în încăpere.

Tom nu le dădu nici o atenție, atât era de absent și de îngrijorat de ceea ce avea să se întâmple cu cei trei mizerabili conduși la supliciu.

Se așază cu indiferență într-un fotoliu al cărui spate era brodat cu armele regale și, cu picioarele sprijinite pe o pernă tot așa de brodată, fixă ochii pe ușă dând toate semnele unei nerăbdări nervoase. Asistența nu îndrăzni să-l tulbure din reflecțiile sale, și așteptând ca el să binevoiască a se ocupa de ea, considerări în

șjoaptă se angajară la moment, asupra treburilor guvernului și împrejurările Curții.

Deodată se auziră pași cadențați de soldați. Ușa de la sala de audiere se deschise din nou și cei trei criminali se găsiră în prezența lui Tom, conduși de un subșerif însoțit de un număr de guarzi ai regelui. Ofițerul de poliție judiciară, puse un

genunchi la pământ în fața lui Tom, apoi se sculă și se postă deoparte.

Cei trei condamnați îngenunchează, de asemenea, și rămaseră în această poziție cu fața aproape lovin-du-se de pământ. Garda se grupă în jurul tronului.

Tom examina atent prizonierii. Ceva din costumul și aerul condamnatului, deșteptă în el o vagă amintire. „Mi se pare, își zise el, că eu am mai văzut pe omul acesta... dar unde și când, nu aș putea spune”.

Omul ridicase, deodată, capul și îl aplecase pe loc, neputând să suporte strălucirea temută a suveranității.

Dar n-a trebuit pentru Tom decât o clipă ca să surprindă expresia fizionomiei nenorocitului.

„Acum știu, murmură el. Este individul care a scos pe Giles Witt din Tamisa și i-a salvat viața în acea zi de Anul Nou, pe un frig teribil. O faptă frumoasă, fără îndoială și mare nenorocire este că a comis și fapte mârșave care l-au adus în situația aceasta tristă. N-am uitat nici ziua, nici ora, prin faptul că, puțin după aceea, la vremea prânzului, mama-mare mi-a tras o bătaie așa de grozavă că toate cele primite până aici, puteau să treacă drept mângâieri, îmbrățișări și dulcegării, după aceasta.

Tom ordonă să se îndepărteze un moment femeia și copilul, apoi adresându-se subșerifului:

— Ce crimă a comis omul acesta? Ofițerul de justiție făcu o plecăciune și zise:

— Să trăiască Majestatea Voastră, acest mizerabil a omorât prin otravă pe unul din supușii Majestății Voastre.

Compătimirea ce încercase Tom pentru prizonier și admirația lui pentru generosul salvator al copilului care era gata să se înece, se stinseră dintr-odată.

— Crima a fost dovedită? întrebă regele.

— A fost evidentă, sire. Tom oftă și zise:

— Să-l ducă, merită moartea. E păcat, căci era un om de treabă, sau cel puțin... vreau să spun că are aerul.

Prizonierul împreună mâinile cu energia disperării și făcu apel la îndurarea regelui. Spaima îi era zugrăvită pe față și fraze ciopârțite îi scăpau de pe buze:

— O, îndurare, Rege; dacă puteți avea milă de mine, Sire. Sunt nevinovat. Nu există dovezi de faptele pen tru care sunt acuzat, dar accept condamnarea. Judecata a fost făcută, trebuie numai executată. Numai că, în marea și extrema mea durere, cer o favoare, căci sen tința e prea crudă ca s-o pot suporta. Grație, Milord, grație! Compătimirea Voastră regală, asculte-mi ruga! Din ordinul Vostru să fiu spânzurat!

Tom era înmărmurit. Nu se așteptase la această ieșire.

— Iată o favoare, ridicolă! Zise el. Tu ceri să fii spânzurat? Dar mi se pare că asta ți-e soarta.

— O, nu! Bunul meu stăpân și Suveran. Sunt con damnat să fiu fiert de viu.

La aceste cuvinte, un sentiment de groază se picta pe fața lui Tom. Avu o tresărire și puțin trebui să cadă de pe scaun, îndată ce își recuceri sângele rece, zise:

— Ruga să-ți fie ascultată, sărman ticălos! Dacă ai fi otrăvit o sută de oameni, tot n-ai merita o moarte atât de oribilă.

Condamnatul se aruncă cu fața la pământ și izbucni în mulțumiri pasionate de recunoștință.

— Dumnezeu să vă ferească de rău, Sire, să soco tească în cer binele pe care mi-l faceți și să vă dea răș plata!

Tom se întoarse către contele Hertford:

Milord, zise el, eu nu cred ca îngrozitoarea sen tință pronunțată contra acestui om, să fie conformă cu legea.

Este pedeapsa otrăvitorilor, Sire. În Germania, falsificatorii de monede sunt aruncați de vii în ulei clo cotind sau, nu sunt aruncați ci mai degrabă sunt coborâți cu o funie, puțin câte puțin, mai întâi labele și picioarele, pe urmă pulpele, pe urmă...

O, te rog, Milord, oprește-te; nu pot să suport descrierea acestor orori.

Tom își acoperise ochii cu mâinile ca și când ar fi vrut să-și cruțe vederea de sinistrul spectacol.

— Vă rog, Milord, zise el, gata să se sufocă faceți să se schimbe legea. O! Nu suferiți ca sărmanele creațiuni ale bunului Dumnezeu să fie supuse la asemenea torturi.

Fața contelui se luminează de satisfacție. Hertford era un suflet nobil, compătimitor, cedând impulsurilor generoase, lucru puțin cunoscut printre merii regatului în acea perioadă când forța și violența erau regula de conduită obișnuită a regilor și prinților.

— Cuvintele acestea ale Majestății Voastre, zise el, au semnat și au pecetluit abrogarea, de azi înainte, a legii contra otrăvitorilor. Istoria își va aduce aminte, Sire, pentru a rezerva toată cinstea domniei Majestății Voastre.

Subșeriful se pregătea să plece cu condamnatul. Tom îi făcu semn să aștepte.

Aș vrea, zise el, să examinez această afacere mai de aproape. Omul acesta afirmă că nu e vinovat, că nu există probe contra lui. Spune-mi pe ce se sprijină acuzația și condamnarea.

Să trăiți Majestate, din proces reiese că omul acesta a intrat într-o casă din cătunul Islington unde zăcea un bolnav. Trei martori spun că erau orele zece de dimineață și alți doi martori susțin că erau câteva minute mai târziu. Bolnavul era singur în

acel moment și dormea. Omul acesta, ieși în acel moment din casă și își urmă drumul. Bolnavul muri, o ora după aceea fă când mari sforțări să vomite, cu mari contracții convul sive ale mușchilor și ale nervilor.

A văzut cineva că i-a dat otravă bolnavului? S-a găsit otrava?

-Nu, Sire.

Atunci, cum se știe că a fost otrăvire?

Să trăiți, Majestate, doctorii au mărturisit că ni meni nu moare astfel, fără să fi fost otrăvit.

Mărturia era concludentă, căci știința medicală era, în acele vremuri de simplitate, mai stăpână decât astăzi. Așa că Tom se păzea să pună la îndoială autoritatea unui cuvânt atât de respectat peste tot.

Doctorii își cunosc treburile lor, zise el, prin ur mare, au dreptate. Și, adăugă, mintal: „sărmanul diavol, mi se pare că e pierdut fără speranță”.

Nu e totul, Sire, continuă subșeriful. E mai mult și mai grav. Multă lume a venit să ateste că un vrăjitor din același cătun, pe care nimeni nu l-a mai văzut de arunci și care a plecat nu se știe unde, prezisese, și în credințase în secret mai multor persoane, că bolnavul va muri otrăvit și că cel care îi va da otrava, va fi un străin, un om brun, rău îmbrăcat; ori, omul acesta este brun și zdrențăros.

Rog pe Majestatea Voastră să observe această împrejurare care dă o greutate atât de mare acuzării și să ia cunoștință că omul a *fost prevestit*.

Era, într-adevăr, un argument irezistibil care cerea în mod fatal condamnarea, în epocile de superstiție.

Tom înțelese că nu avea nimic de replicat. Căci oricât de puțin te-ai fi raportat la aceste probe zdrobitoare, culpabilitatea mizerabilului era în afară de îndoială. Tom, vru, cu toate acestea, să mai lase prizonierului o ultimă șansă de salvare:

Ai ceva de spus pentru apărarea ta? întrebă el. Vorbește repede!

Sire, se plânse condamnatul, aceea ce am spus în fața judecătorilor, tot ce voi spune aici, nu mă va scăpa. Sunt nevinovat; dar n-o pot dovedi. N-am prie teni și nu cunosc pe nimeni. Dacă aș avea, aș fi putut stabili că n-am fost la Islington în ziua când omul bol nav a murit. Aș fi putut stabili că în acea zi mă găseam la o mare depărtare de acolo în josul scării vechi de la Wapping și aș fi putut stabili, de asemenea, că în mo mentul acela, Sire, în loc de a face să piară un om prin otravă, salvam viața unui copil care se îneca și că...

Liniște! strigă Tom, cu animație. Șerifule, în ce zi a fost comisă crima?

La ora zece dimineața, Sire, sau câteva minute mai târziu, în ziua de Anul Nou, atunci când...

Lăsați omul acesta liber. Să i se dea drumul chiar în momentul acesta. Vreau eu!

Privi în jurul său cu teamă, roși puternic și pentru a îndrepta ceea ce avea negramatical în vorbele sale, adăugă:

— Turbez când văd că un om poate fi spânzurat pe baza unor mărturii atât de ușurate și așa de lejere.

Un murmur surd de admirație înconjură adunarea. Această admirație nu era deloc provocată de iertarea pe care Tom o acordase unui păcătos de care, formele dădeau convingerea că era vinovat de otrăvire și a cărui punere în libertate putea abia să treacă admisibilă; dar se mirau, cu plăcere că tânărul

investit cu autoritatea supremă dăduse dovada de atâta inteligență și hotărâre. Și, își ziceau în șoaptă: „Nu e așa de nebun cât se spune. Un om în toate mințile n-ar fi judecat mai sănătos”.

Cu câtă abilitate, cu câtă siguranță de judecată a condus interogatoriul! Ce bine s-a regăsit el în întregime în acest mod brusc și net de a tranșa chestiunea! Ce bine îl recunoști în acel: „Vreau eu!” atât de ridicat și ferm!

„Domnul fie laudat, iată-l în fine, vindecat! Nu mai e un copil, e un rege.

Acesta va avea voința tatălui său!”

Aceste reflecții însoțite de aplauze, nu erau atât de discrete cât să nu parvină câte ceva la urechile lui Tom.

Și avură efectul de a-l face să se simtă mai la sine, îl făcură mai întreprinzător și îl făcură să aibă un sentiment de orgoliu care amenința să degenereze îndată în presumție.

Totodată, naturalul vârstei, făcu să cadă în extrema cealaltă și curiozitatea îl duse la rezervă... Era nerăbdător să știe ce crime săvârșiseră: femeia și fetița. Așa că, ceru să fie aduse în fața lui. Când le văzu

prosternate în fața lui, când le văzu lovite de spaimă și le auzi plângând cu dureroase sughițuri simți o lacrimă în ochi.

Ce-au făcut? Întrebă el pe subșerif.

Să trăiți, Majestate, au fost acuzate, și există convingerea, de crima cea mai neagră. Pentru aceasta chiar, judecătorii procedând conform cu legea au ordo nat, fără șovăire, moartea prin spânzurătoare: Și-au vândut sufletele diavolului.

Tom tresări din toate măduarele. Părintele Andrews îi spusese odată cât trebuie să disprețuiască și să se ferească de asemenea răufăcători care se dedau la practici atât de condamnabile. Totuși, nu putu rezista dorinței de a ști mai

exact ce se petrecuse.

Unde și când a fost comisă această crimă abominabilă? întrebă el.

— La miezul nopții, în decembrie, lângă ruinele unei biserici, Sire.

Tom, avu o nouă tremurătură de oroare.

Cine era acolo?

Aceste două creaturi infame, Sire, și *celălalt*.

Au mărturisit crima?

Nu, Sire, o neagă.

Atunci, cum se știe?

Sunt martori, Sire, care le-au văzut dând târ coale prin partea locului! Du-te, vino acesta al lor, a trezit presupuneri care în curând au fost confirmate și justificate de fapte, în particular e lucru manifest că prin forța ocultă astfel obținută, ele au evocat și provo cat o vijelie care a devastat întreg ținutul. Patruzeți de

martori au văzut furtuna și au atestat-o, și s-ar fi putut găsi, cu siguranță, o mie, căci toată țara a suferit.

Tom nu putea contesta că un asemenea act era un act scelerat; dar gravitatea sentinței nu înceta să-l tulbure.

— Au suferit și ele de pe urma acestei vijelii? în trebă el.

Fu un moment de surpriză în adunare. Câteva capete pleșuve se apropiară, mai mulți asistenți conve-niră că întrebarea era subtilă și pătrunzătoare. Subșeri-ful nu voia să ajungă unde dorea Tom să ajungă. Astfel că, răspunse simplu:

Desigur, Sire, au suferit și ele și chiar mai crud decât restul satului. Casa lor a fost distrusă, toate bunu rile pierdute, și au rămas fără adăpost.

Atunci, mi se pare că această femeie a fost de la început pedepsită de fapta ei rea, prin paguba ce a su ferit și ea a

fost cea păcălită în târgul ce a încheiat, chiar dacă n-ar fi plătit o para. Căci, să-ți vinzi sufletul tău și al copilului tău ca să ai un asemenea rezultat, iată ce mi se pare imposibil, afară de cazul când ea e nebu nă. Or, dacă e nebună, nu știe ce face și dacă nu știe ce face, nu e vinovată.

Capetele pleșuve se apropiară pentru a doua oară. Dacă Regele e nebun, zise cineva, cum a ieșit vorba, nebunia lui este din cele ce trebuiesc dorite oamenilor pe care îi cunosc și a căror înțelepciune întreagă nu prezintă un gram de rațiune.

Ce vârstă are copila aceasta? întrebă Tom.

Nouă ani, să trăiți, Majestate!

— Legile Angliei permit unui copil să facă un pact pentru a se vinde, Milord?

Tom adresase această întrebare unuia din judecătorii care făceau parte din adunare.

Sire, zise învățatul magistrat înclinându-se în două rânduri, legea nu permite unui copil să se lege pentru nici o afacere importantă, nici să figureze într-un contract, având în vedere că un copil, din lipsă totală, sau slăbiciune de inteligență, este inapt, fără experiență și fără competență, în materie de angajament, obligați uni ori controverse, neputând în cele mai multe cazuri să pareze scopurile urâte ale celor mari. Orice contract făcut de un copil cu un englez e nul, neavenit și caduc.

Dar de ce un asemenea contract este valabil când e făcut la această vârstă cu *Dracul*? Pentru ce le gea engleză acordă *Dracului* un drept pe care îl refuză unui supus englez?

Acest mod nou de a înfățișa lucrurile păru atât de spiritual că mulți îl reținură pentru a-l da ca dovadă de originalitatea regelui și de însănătoșirea lui.

Femeia încetase plânsul cu sughițuri; cu capul ridicat ea întreba din ochi fizionomia lui Tom, pe care părea că citește

pentru ea și copilul ei, o licărire de speranță. Tom observă și se simți mai mult atras către această nenorocită, expusă, ea și fetița ei de nouă ani, la o situație atât de teribilă și, ca să zicem astfel, fără leac.

Cum au făcut pentru a provoca furtuna?

Și-au scos ciorapii, Sire.

Tom nu pricepu nimic. Curiozitatea lui era viu aprinsă.

E straniu! Zise el cu un gest de incredulitate. Și asta se întâmplă întotdeauna?

Întotdeauna, Sire, cel puțin dacă astfel e voința femeii și dacă ea pronunță cuvinte cabalistice în gând sau în fapt.

Tom se întoarse spre femeie și cu o voce poruncitoare ordonă:

— Exerciță-ți puterile. Vreau să văd o vijelie.

Fu un moment de groază și de perplexitate în superstițioasa adunare. Nimeni nu îndrăznea să vorbească; dar era lucru sigur că fiecare ar fi vrut s-o ia la fugă, ceea ce nu observă Tom, care era cu gândul numai la cataclismul comandat. O expresie de frică și de mirare apăru pe fața femeii. Atunci Tom repetă cu înșuflețire:

Nu-ți fie frică; nu ți se va face nici un reproș. Din contra, vei fi liberă; nimeni nu te va supăra. Exerciță-ți puterile!

Oh! Majestate, n-am nici o putere. Am fost acu zată pe nedrept, răspunse femeia.

De teamă vorbești astfel. Fi sinceră, nu ți se va face nici un rău. Fă să vină o vijelie, poate să fie cât de mică. Nu-ți cer o furtună, un uragan; îmi place mai mult contrariul. Fă ce-ți spun și vei avea viața salvată. Vei pleca de aici cu copilul tău sub protecția Regelui, fără ca nimeni din supușii acestui regat să-ți poată cauza nici un rău, nici pagubă.

Femeia nu răspunse. Ea căzu cu fața la pământ și, gemetele

întretăiate de sughițuri convulsive, dovedeau că era în imposibilitate să satisfacă acel capriciu regal

cu toate că viața copilului ei și propria ei salvare erau în joc. Tom insistă, ordonă sever, bătu din picior spre a se face ascultat. Femeia sughița mereu.

Nu pot, Sire, nu pot... În fine, Tom zise grav:

Cred că această femeie spune adevărul. Dacă mama mea era în locul ei și dacă ea ar fi avut vreo pu tere de la Dracul, n-ar fi ezitat să izbucnească toate vi jeliile pe care le-ar fi cerut cineva și a întoarce țara în treagă cu susul în jos chiar dacă ar fi trebuit să nu rămână piatră peste piatră, îndată ce ar fi fost sigură că îmi salvează viața cu prețul acesta! Or, e locul să cred că toate mamele gândesc la fel cu a mea. Ești liberă femeie, tu și copilul tău, că^ vă cred nevinovate pe amândouă.

Ori, acum când ești lib ei d, când nu mai ai de ce te teme, când ești iertată, trage-ți ciorapii și fă să vină o vijelie, și te voi face atât de bogată cât vei vrea.

— Nu pot, Sire, zise sârmana, nu pot.

Tom era roșu de mânie. Asistența tremura. Gardienii, supunându-se unei mișcări instinctive, lăsaseră să le cadă grele, halebardele, în jos.

— Scoate-ți ciorapii! Strigă Tom.

Femeia, înspăimântată, se supuse, își scoase ciorapii și îi scoase și pe ai fetei.

Fu o tăcere lungă. Vijelia nu începu. Tom avu un oftat de dezamăgire.

— Du-te buna mea femeie, zise el, judecătorii tăi s-au înșelat. Du-te în pace. Necuratul n-are putere asu pra ta. Pune-ți ciorapii și tu și fetița ta.

Milorzi, nu vom mai avea niciodată vijelie, fiți siguri...

CAPITOLUL XVI BANCHETUL OFICIAL

Ora banchetului se apropia. Lucru straniu, acest gând nu-i aducea lui Tom nici plictiseală, nici frica de până aici. Experiențele de dimineață îi făcuseră încrederea fermă. Sărmană pisicuță sălbatică, era mai obișnuită cu straniul ei grânar după patru zile de locuire, decât ar fi putut fi un adult, poate, după luni de zile. Ușurința unui copil de a se acomoda împrejurărilor n-a fost niciodată dovedită.

Să aruncăm o privire în sala cea mare a banchetului în vreme ce Tom se pregătește pentru această impunătoare solemnitate. Era o piesă vastă cu coloane și pilaștri auriți, împodobită cu picturi pe pereți și pe tavan. La ușă ședeau gărzi înalte, îmbrăcate în costume bogate și pitorești, înarmați cu halebarde.

Într-o tribună care înconjură sala, luaseră loc muzicanții și un grup de notabili de ambele sexe, în mare

p /v

ținută. În centrul încăperii, pe o estradă, era pusă masa lui Tom. Dar să ascultăm un vechi cronicar: „Un nobil cu o baghetă în mână, intră în sală. Era însoțit de un alt

nobil, care aducea o față de masă pe care o întinse pe masă, după ce își îndoia amândoi genunchii de trei ori, cu cea mai adâncă reverență. Fața de masă odată pusă, amândoi salutară din nou și se retraseră...

Atunci veniră alți doi nobili, unul purtând o baghetă și celălalt o solniță, o farfurie și o pâine.

După ce îngenuncheară ca și cei doi dintâi și puseră pe masă obiectele ce aduceau, se retraseră cu același ceremonial, ca și precedenții.

Veniră, apoi, doi seniori îmbrăcați bogat, unul purta un cuțit pentru gustat. Se prosternaseră împreună de trei ori cu cea mai frumoasă dintre maniere, apoi se apropiară de masă și o frecară cu pâine și sare așa de respectuoși ca și când regele ar fi fost de față.

Preparativele solemne erau terminate. Acum, din fundul coridoarelor venea sunetul fanfarelor și strigătele:

„Loc pentru Rege! Loc Excelenței Majestății a regelui!”

Aceste strigăte erau imediat repetate și se apropiau din ce în ce. În curând, strălucitorul cortegiu se arată, intră pe ușa solemn. Să lăsăm din nou să vorbească cronicarul:

„Întâi vin Nobilii, Baronii, Conții și Cavalerii Jaretierei, toți bogat îmbrăcați și cu capul descoperit, apoi vine Cancelarul între doi nobili: unul purtând sceptrul regal, altul paloșul statului într-o teacă roșie împodobită cu flori de Lys din aur, cu vârful în sus. Apoi vine regele însuși, pe care îl salută douăsprezece trompete și mai multe tambure la apariție, în timp ce un tunet de bun venit umple galeriile unde toți s-au ridicat

și strigă: Dumnezeu să țină pe Rege! în urma regelui vin nobilii atașați la persoana lui, iar la dreapta și la stânga, merge garda lui de onoare, cei cincizeci de nobili ai săi pensionați, înarmați cu securi de luptă, aurite”.

Era un spectacol frumos și desfătător. Inima lui Tom bătea cu putere și ochii îi străluceau de bucurie. El se ținea drept, cu grație, cu atât mai mult cu cât nu se gândea la poziția în care trebuie să stea, căci spiritul lui era ocupat de spectacolul ce-l încânta și de aclamațiile ce auzea. De altfel nimeni nu putea fi antipatic în haine așa de frumoase și elegante, îndată ce avea oricât de puțină rutină în asemenea societate.

Tom își aduse aminte de instrucțiunile primite și își mărturisii satisfacția înclinând capul împodobit cu o pălărie cu pene și

zise, curtenilor:

— Mulțumesc bunului meu popor!

Se așeză la masă fără a-și scoate pălăria, ceea ce nu-i cauză nici o încurcătură, căci, a sta la masă cu pălăria pe cap era singurul obicei pe care îl aveau regii comun cu Canty, așa fel că, referitor la acest capitol nici unii nici alții nu aveau dreptul să se mândrească, nici să se prevaleze de el.

Cortegiul se dislocă și acei care îl compuneau se grăbesc într-un mod pitoresc rămânând cu capetele descoperite.

Atunci, în sunetul unei muzici vesele Yeomenii de gardă intrară. Cei mai mari și cei mai puternici oa-

Cavalerie de voluntari care formau o gardă specială la Curtea Angliei.

meni din Anglia fuseseră aleși cu grijă pentru această funcțiune. Iată ce spune cronicarul despre ei:

„Yeomenii de gardă intrară, cu capetele dezvelite, cu haine de materie stacojie, cu trandafiri de aur brodați în spate; plecau și veneau ducând la fiecare tur, diferite bucate servite în veselă de argint. Mâncărurile erau primite de un nobil în ordinea în care erau aduse și puse pe masă, în timp ce gustătorul dădea fiecărei gărzi o îmbucătură să mănânce, din teama de otrăvă”.

Tom mănca bine, cu toate că își dădu seama că sute de ochi urmăreau fiecare bucată ce băga în gură și îl priveau mâncând, cu interes care n-ar fi fost mai mare decât dacă ar fi absorbit o mașină explozivă destinată să explodeze pe loc și să-i prefacă în bucăți. El veghea să nu se grăbească, să nu facă nimic de la el și aștepta ca ofițerul să pună genunchiul la pământ și să-l servească.

Scăpă, astfel, fără accident. Ce triumf prețios!

Când masa fu terminată și el porni să meargă în mijlocul strălucitorului său cortegiu, însoțit de veselele lui aclamațiuni

simți că dacă cea mai rea probă era să dineze în public, el ar îndura-o cu dragă-inimă de mai multe ori pe zi, dacă prin acest mijloc ar putea să se plătească, în parte, de teribilele obligațiuni ale meseriei sale de rege.

CAPITOLUL XVII

NEBUNILAI

Miles Hendon alerga spre Southark, aruncând câte o privire rapidă asupra tuturor trecătorilor, în speranța că va da peste cei căutați. Dar fu decepționat în așteptările sale. După multă trudă, parveni să le ia urma până la o distanță oarecare pe drumul Southark-ului, apoi. O pierdu și se întreba îngrijorat ce trebuia să facă.

Totuși, continuă cercetările sale tot restul zilei. Noaptea îl găsi încă în picioare, pe jumătate mort de foame și cu toate acestea, puțin avansat față de începutul cursei sale. Mănă într-un han la Tabard și se culcă hotărât să facă încercarea dimineța și să scotocească orașul. Tot reflectând și făcând planuri ajunse la următorul raționament:

„Copilul, dacă va putea, o să scape din mâinile nemernicului care își spune: tatăl lui. Se va întoarce el la Londra și va veni în locurile de unde a plecat? Nu, el

nu va face aceasta; se va teme că va fi prins din nou. Atunci ce va face? Cum n-a avut niciodată un prieten în lume nici protector înainte de a-l întâlni pe Miles Hendon, el va încerca natural, să-și regăsească acest prieten, dar nu-l va căuta în Londra unde ar fi în pericol. Se va duce spre Hendon Hall, pentru că știe că Hendon se întoarce în patria lui și el speră să-l regăsească acolo. Da, cazul era clar pentru Hendon, el nu trebuia să piardă mai mult timp la Southark ci să ia degrabă

direcția Monsk's Holm cutreierând pădurea și informându-se pe drum.

Să revenim la micul rege dispărut.

Banditul pe care băiatul de la ospătăria Podului, îl văzuse ieșind în momentul sosirii tânărului și a regelui, nu era împreună cu ei ci luându-i din scurt, ajunsese să meargă în spatele lor. El nu spunea nimic. Brațul stâng în bandaj, ochiul stâng acoperit de un plasture mare, verde, el se țara penibil sprijinindu-se pe un retevei de stejar. Tânărul puse pe rege să facă o cursă plină de cotituri prin Southark care, la sfârșit îi scoase la drumul mare. Regele era furios. El declară că voia să se oprească acolo, că Hendon trebuia să-l găsească și nu el să alerge după Hendon; că nu va mai suporta această lipsă de respect și că rămâne pe loc unde se găsește.

Tânărul remarcă:

— Vrei să rămâi aici în timp ce prietenul tău zace rănit în pădure acolo jos? Fie!

Regele schimbă la moment, limbajul și strigă:

— Rănit! Și cine a îndrăznit să facă asta? Dar, atunci e altceva: Haide, haide! Mai repede pușlama!

Ești încălțat cu plumb? E rănit! Cine să fie autorul, fie el fiu de Duce, va regreta!

Pădurea era destul de departe; dar spațiul fu repede trecut. Tânărul privi în jurul lui, zări o ramură înfiptă în pământ de care era legat un petic mic de sifon și, părăsi drumul spre a intra în pădure unde căută alte ramuri asemănătoare, plantate la intervale. Erau, cu siguranță, puncte de reper pentru locul unde trebuia să meargă.

Ajunseră într-un luminiș unde se găseau rămășițele unei ferme lângă o șură care cădea în ruină.

Nu era- împrejur nici o urmă de viață și totul era numai liniște.

Tânărul pătrunse în șură. Regele îl urmă repede. Nu era nimeni! Regele aruncă asupra tânărului o privire surprinsă și bănuitoare și întreabă:

— Unde este?

Un râs batjocoritor îi răspunse.

Regele intră într-o mânie violentă; apucă un lemn și vru să-l lovească pe tânăr când un alt râs batjocoritor răsună la urechile lui. Era potlogarul șchiop care îi urmăse la distanță.

Regele se întoarse și întreabă cu mânie:

Cine ești tu? Ce faci aici?

Destulă nebunie! răspunse omul, și fii liniștit. Deghizarea mea nu este atât de perfectă ca să nu-ți poți recunoaște tatăl.

Tu nu ești tatăl meu. Nu te cunosc. Eu sunt Regele! Dacă mi-ai ascuns servitorul cel mai loial, spunem unde se găsește sau vei fi pedepsit cu cruzime pentru ceea ce ai făcut.

John Canty replică pe un ton sever și măsurat:

— E posibil să fii nebun și mi-e silă să te pedepesc; dar dacă mă împingi, voi face-o. Trăncănelile tale nu sunt periculoase aici unde nu există urechi pentru a auzii nebuniile tale. Totuși ai face bine să-ți obișnuiești limba să se supravegheze ceea ce n-ar fi de prisos când vom schimba cartierul. Am comis un omor și nu pot reveni acasă. Nici tu nu te vei duce, fiindcă am nevoie de tine. Pentru bună socoteală mi-am schimbat numele: Mă numesc, acum, Hobbs, John Hobbs; tu te numești Jack, ține minte asta... Și acum, vorbește. Unde e mama-ta? Unde îți sunt surorile. N-au venit la întâlnirea convenită. Știi unde s-au dus?

Regele răspunse, nemulțumit:

— Nu mă deranja deloc cu enigmele tale. Mama mea e moartă; surorile mele sunt la palat.

Tânărul care îl adusese aici, avu un râs batjocoritor. Regele

porni să-i sară de gât, dar Canty, sau Hobbs cum se numea acum, îl opri la timp și zise:

— Taci Hugo, nu-l supăra. Spiritul său e absent și manierele tale îl agasează. Stai jos, Jack și calmează-te, o să-ti dau o bucațică să mănânci, chiar acum.

Hobbs și Hugo se puseră pe vorbă împreună, cu vocea joasă, iar regele se îndepărtă cât putu de neplăcuta lor tovărășie. Se retrase în colțul cel mai întunecos al șurii, unde găsi pe pământ un morman de paie gros de un picior. Se întinse deasupra, strânse paie peste el în chip de plapumă și se cufundă în gândurile sale. El avea multe dureri, dar cele mai ușoare erau aproape adormite în uitare de cea mai importantă: moartea tatălui său.

La toată lumea, numele de Henry VII dădea fiori și sugera tipul unui canibal ale cărui nări suflau distrugerea și ale cărui mâini împărțeau loviturile și moartea.

Pentru acest copil, însă, acest nume nu evoca decât sentimente plăcute; imaginea lui îi apărea ca o urmă a tandreții și afecțiunii, își amintea un mare număr de scene mișcătoare între eT și tatăl său și, tandru, se oprea; lacrimile șiroinde mărturiseau cât de profundă și sinceră era durerea ce-i umplea inima.

Cum ziua se sfârșea, băiatul copleșit de durere, se lăsă puțin câte puțin în voia unui somn liniștit și reparator.

După un timp destul de lung pe care n-ar fi știut să-l evalueze, simțurile lui luptară într-o semi-conștiință și în timp ce era culcat, cu ochii închiși, întrebându-se, vag, unde era și ce se întâmplase, el prinse un zgomot amintind pe cel al ploii pe un acoperiș. Senzația plăcută de confort, simțită un moment, fu brutal risipită în momentul următor, de un concert de mici cloncănituri și de râsete mojice care îl făcură

să aibă un fior neplăcut. Se descoperi la cap spre a vedea de unde vin toate acestea.

Un spectacol oribil, straniu, îi izbi vederea. Un foc în stare să ardă și pământul, la cealaltă extremitate a șurii și, împrejur, luminând-o cu o lumină roșie, mișuna cea mai remarcabilă tovărășie de ticăloși și de tâhari, bărbați și femei pe care îi putu imagina după lecturile și visurile sale. Erau acolo adevărați uriași, înnegriți de vânt, cu părul lung și îmbrăcați în zdrențe fantastice...

Erau acolo adolescenți cu apucături brutale îmbrăcați cu același gust; erau cerșetori orbi, cu ochii acoperiți de plasturi și bandaje; schilozi cu picioare de lemn și cu cârje; bolnavi cu plăgi purulente. Mai era un negustor ambulant, cu coșul de marfa, un tocilar, un căldărar și un bărbier cu instrumentele meseriei lor. Printre femei, erau fete tinere de tot, unele erau încă copii, altele erau bătrâne, nerușinate, grosolane la vorbă și toate erau murdare.

Mai erau trei copii cu figura bolnăvicioasă și în fine, o pereche de câini leșinați de foame, cu câte o sfoară legată de gât, care aveau sarcina să conducă pe orbi.

Se făcuse noapte. Banda, tocmai sfârșise de mâncat, începea orgia. Sticla de lichior trecea din mână în mână. Un strigăt general se produse:

— Muzica! Un cântec. Haide, Liliac, Dick, Burduf de piele!

Unul din orbi se ridică, își aruncă plasturii care îi înveleau ochii foarte sănătoși, apoi patetica pancardă pe care stătea scrisă cauza infirmității sale.-Burduf-de-piele își aruncă piciorul de lemn și se așează pe ale sale, bune și solide, lângă camaradul lui. Astfel intonară un cântec pungășesc al cărui refren era cântat de toată asistența. La ultimul cuplet entuziasmul lor de bețivi ajunse la un așa grad, încât fiecare

cânta cu totul altceva, toți deodată câte altceva, așa că era un zgomot asurzitor care făcea să tremure bârnele șurii.

Când se saturară de cântat, începură conversațiile, dar nu în limba hoților pe care n-o întrebunțau decât când urechi dușmane ar fi putut auzi.

Din această conversație rezultă că „John Hobbs” nu era un nou recrut, ci făcea parte din bandă, deja, de câțva timp. El povesti ultima lui aventură și când se află că omorâse „din întâmplare” un om, o mare satisfacție se produse. Și când adăugă că acel om era un preot, ropotul de aplauze nu mai înceta.

Trebui să ciocnească paharul cu fiecare. Vechii camarazi îl primiră cu bucurie, cei noi erau mândrii să-i strângă mâna. Fu întrebat de ce dispăruse timp de mai multe luni. El răspunse:

— La Londra, lucrurile merg mai bine ca la țară, ești mai în siguranță. Anul acesta, legile sunt severe și aplicate cu diligență. Fără această poveste, aș fi stat.

Mă hotărâsem să nu mă mai aventurez niciodată la drumul mare; dar iată că accidentul s-a întâmplat, întrebă, apoi, câți oameni numără banda, acum. Șeful, Herisse, răspunse:

Douăzeci și cinci. Aproape toți sunt aici, ceilalți voiajează către răsărit toată iama. Noi ne ducem după lumină.

Nu văd pe Hen printre cinstiții tovarăși ce mă înconjoară. Unde este?

Sărmanul băiat, regimul lui e îmbâcsit cu pu cioasă acum și prea cald pentru un palat delicat. A fost omorât într-o bătaie către mijlocul verii.

Asta mă doare, Hen era drăcos și cumsecade.

E adevărat. Black Bess, nevastă-sa, e încă de ale noastre, dar este în turneu în răsărit. O fată bună cu maniere plăcute și de condiție bună, nimeni n-a văzut-o beată mai mult de patru zile

pe săptămână.

A fost întotdeauna așezată, îmi aduc bine aminte: o fată bună, demnă de considerație. Mama ei era mai liberă și mai puțin interesantă. O natură bizară și mânioasă, puțin ticnită; dar un spirit deasupra celor obișnuite.

— Pentru asta am și pierdut-o. Arta ei de a citi în palmă și de a ghici viitorul a terminat prin a o face cele bră. A fost condamnată la moarte prin ardere cu înce tul. Am fost mișcat până la lacrimi când am văzut cu ce grațioasă manieră și-a primit soarta, blestemând și în jurând lumea care striga și se îndesa în jurul ei, în timp ce flăcările îi lingeau fața și scânteiau în jurul bătrânu lui ei cap cenușiu. Ce zic eu; blestemând și înjurând! Dacă ai trăi o mie de ani, n-ai avea ocazia să auzi ase menea vociferării. Vai! Arta ei a dispărut cu ea. Nimeni nu mai cunoaște adevărul blestem.

Șeful oftă; auditorii făcură la fel, din simpatie. Un fel de tristețe copleși pentru un moment adunarea căci, chiar la oamenii din afara legilor, întăriți ca-aceștia, nici un sentiment nu e mort și ei rămân în stare de a resimți mâhnirea pentru pierderea unuia din ai lor; mai ales când e vorba de vreun superior care nu lasă moștenitori ai talentului său. Totuși, un pahar de băutură repune în echilibru spiritele.

Au mai fost tratați așa de aspru și alții din prie tenii noștri? întrebă Hobbs.

Da, mai cu seamă recruții: mici fermieri lăsați pe drumuri, muritori de foame pentru că li se luaseră fermele pentru a face din ele parcuri de oi. Au cerșit oamenii și, când au fost prinși, au fost înhămați la plug, goi de la brâu în sus și bătuți cu biciul până la sânge.

După aceea, au fost puși la coamele plugului spre a primi,

astfel, bastonada. Când au scăpat, au cerșit din nou; au fost biciuiți din nou și li s-a tăiat o ureche. Au cerșit a treia oară, căci, ce vrei să faci când ți-e foame? Și au fost însemnați pe obraz cu fierul roșu, apoi vânduți ca sclavi. Când au scăpat, au fugit; dar au fost urmăriți, prinși și spânzurați. Iată povestea lor în termeni scurți și clari. Alții au fost tratați mai blând. Apropi-ați-vă nițel. Yokel, Burns, Hodges... Arătați-vă tatuajele.

Acei pe care îi chemase, se ridicară, își scoaseră zdrențele și își arătară spatele brăzdat de cicatrice, amintiri ale bicelor primite în diverse epoci. Unul din ei își ridică părul și făcu să se vadă lipsa urechii stângi, altul făcu să i se citească pe umăr litera „V” imprimată adânc în carne, pe lângă că avea urechea mutilată, Cel de-al treilea zise:

— Pe mine mă cheamă Yokel. Am fost altădată un fermier bogat. Aveam o nevastă pe care o iubeam și copii pe care aș fi vrut să-i cresc după legea bunului Dumnezeu. Azi, nu mi-a mai rămas nimic din ceea ce aveam. Nevasta și copiii s-au dus nu știu unde, poate în cer, poate aiurea; dar dau slavă lui Dumnezeu că oriunde or fi, sunt mai bine decât în Anglia!

Sărmana mea bătrână mamă care era o femeie onestă și cumsecade, umbla după cerșit pâinea pe care o distribuia bolnavilor.

Unul din ei a murit fără ca doctorii să fi știut cauza și bătrâna mea mamă, a fost arsă de vie, ca vrăjitoare, sub ochii copiilor mei care plângeau cu sughițuri. Iată legea engleză! Haide, sus ceștile și paharele! Sus, hoți

și să bem. Ura pentru buna și cumpănitoarea lege engleză care a salvat pe mama mea de infernul Angliei! Mulțumesc la toți și la toate, borfași, escroci și fuduli. Am cerșit atunci și eu din casă în casă; iar nevastă-mea mă urma purtând în

spinare sau târând de mână sărmanele mici creaturi pe care bunul Dumnezeu ni le dăduse.

Dar se pare că a-ți fi foame, în Anglia, este o crimă. Iată de ce ne-au dezbrăcat și ne-au biciuit peste spatele gol cu lovituri de curea și ne-au trecut prin trei

orașe. Beți, prieteni, și strigați: Ura! Să trăiască buna și compătimitoarea lege engleză, căci curelele gâdelui au băut atâta sânge din sărmana mea Mary că la sfârșit a venit ora liberării. -

Ea este acolo sus, acum, culcată sub iarbă în Câmpul lui Potier unde doarme în pace.

Și, copilașii? O să mă întrebați, în vreme ce erau târâți, din oraș în oraș, în lovituri de bici, ei au murit. Beti, prieteni, beți măcar un pahar pentru sărmanii mici ai bunului Dumnezeu, care n-au făcut niciodată rău cuiva. Am cerșit încă: am cerut unui trecător o coajă de pâine și am primit ciomăgeală și tăierea urechii. Poftim, iată ce mai rămâne: am cerșit și am fost vândut ca sclav, priviți urma de sânge din obrazul meu. Veți vedea, în mod distinct, litera „E” pe care fierul roșu a im-primat-o. Vândut ca sclav! Ați auzit bine? Ați înțeles bine? Un cetățean englez, vândut ca sclav! Priviți-mă totți câți sunteți și strigați: Ura, trăiască legile Angliei care tratează astfel pe cei cărora le este foame... Am evadat, dacă stăpânul meu pune mâna pe mine, pieri-r-ar legea țării, care vrea așa, voi fi spânzurat.

— Nu, n-ai să mai fii; începând de azi, această lege a încetat de a mai exista!

La aceste cuvinte care veneau din fundul șurii, toată trupa de ticăloși și de vagabonzi se întoarse înmărmurită.

Atunci se văzu micul rege repezindu-se în mijlocul adunării interzise și cum se afla în plină lumină toți având ochii prinși

pe el, o imensă explozie de răs îl primi.

— Ce? Cine ești tu? Cine ești, tu, puștiule?

Toți strigau și întrebau în același timp. Copilul îi privi fără tulburare și încrucișându-și brațele pe piept pronunță cu calm și mândrie:

— Sunt Eduard, Regele Angliei!

O nouă salvă de răs batjocoritor îi răspunse. Golanii nu asistaseră niciodată la o comedie asemănătoare.

Regele era rănit în orgoliul său.

— Mojici murdari și târâie-brâu! strigă el cu mânie, așa recunoaște-ți voi, darul și privilegiul regal, care v-au fost îngăduite?

Râsetele și exclamațiile batjocoritoare îi înnăbușiră vocea.

John Hobbs strigă mai tare decât toți ceilalți. La urmă parveni și acoperi vacarmul.

Ăsta, e borfaș, tovarăși! zise el, pocitul meu, pe care îl vedeți, are capul plin de sticleți și de maimuțe verzi. E nebun, e trăsni! Dar, treceți la altceva și nu vă mai îngrijiți de spiritul lui strâmb. El nu se crede mai puțin, decât rege al Angliei.

Și, sunt, într-adevăr, strigă Eduard, cum o veți afla în dauna voastră, la timpul și locul potrivit. Ați mărturisit că ați făcut un omor și, pentru aceasta, veți fi spânzurați.

Ah! vrei să mă trădezi, tu! Vrei să mă dai pe mâna justiției, tu! A, păi stai, tu...

încet! strigă Herisse, intrând la mijloc spre a scăpa copilul de gheara care era gata să i se înfigă în cap și cu un dos de mână trânti la pământ pe John Hobbs.

N^ai nici un pic de respect nici pentru regii tăi nici pentru șefi? Dacă insulți pe cineva în fața mea, apoi te voi trimite eu la spânzurătoare! Apoi, adresându-se Regelui:

Află că tu n-ai să ameninți micule, și că trebuie să-ți ții gura de la orice vorbă rea contra acestora, ori unde ar fi. Fii rege, dacă așa vrea fantezia ta, dar fi fără pericol. Părăsește titlul ce ti-ai dat, fiindcă aceasta ar fi o trădare. La drept vorbind, noi toți de aici, suntem oa meni de nimic; dar nici unul dintre noi, nu are suflet așa de mic pentru a-și trăda regele. Din acest punct de vedere, inimile noastre sunt loiale și devotate. Și, ca dovadă că spun adevărul, să strigăm toti odată: „Trăiasă că Eduard, Regele Angliei!”

Trăiască Eduard, Regele Angliei!

Acest strigăt izbucni cu atâta forță din toate piepturile că dărăpănata construcție tremura toată. Fața micului rege străluci de plăcere pentru o clipă și înclinând ușor capul, el pronunță cu o simplitate gravă:

— Mulțumesc, bunul meu popor!

Acest rezultat neașteptat aruncă adunătura într-un acces de ilaritate. Când se liniștiră puțin, Herisse zise cu un ton ferm, dar cu un accent de bunăvoință:

— încetează jocul acesta, băiatule; nu e nici bun, nici bine. Distrează-ți fantezia dacă vrei; dar ia-ți un alt titlu.

Căldărarul avu o idee; el propuse:

— Nebunilă I, Regele Lunaticilor!

Acest titlu fu acceptat cu entuziasm și, deodată, din fiecare gâtlej ieși o nouă exclamație:

Să trăiască Nebunilă I, Regele Lunaticilor! aceas ta, urmată de țipete de miorlăituri, de hohote de râs.

Să fie purtat în triumf și încoronat!

Să i se pună mantia!

Să i se dea sceptrul!

Să fie urcat pe tron!

Aceste țipete și alte douăzeci izbucniră deodată și înainte ca

sărmana victimă micuță să fi putut sufla ceva, era încoronat cu o tavă de cositor, îmbrăcat cu o pătură găurită, așezat pe un butoi și i se puse în mână, ca sceptru, lingura de sudat a căldărarului. Apoi, căzură toți în genunchi înaintea lui și se pierdură în lamentații ironice, în cereri batjocoritoare, în timp ce își ștergeau lacrimile de răs, cu mânecile sau cu șorturile pătate și rupte.

Fii, grațiosul nostru, o, dulce, rege!

Nu ne strivi cu trăsnetul tău, o nobile Sire!

Ai milă de sclavii tăi și încearcă-i cu bunătățile unei lovituri de picior!

Reconfortează-ne și încălzește-ne cu grațioase le tale raze, o, soare strălucitor al suveranității!

Sfințește pământul atingându-l cu piciorul tău, astfel ca noi să mâncăm pulberea și să devenim nobili.

Fă-ne onoarea de a scuipa pe noi, o, Sire, așa fel ca, copiii copiilor noștri să poată vorbi de considera ția regală și să fie mândri, fericiți pentru totdeauna!

Umoristul căldărar, fu cuiul seratei și primi onorurile, îngenuncheat, vru să sărute picioarele regelui, dar fu repezit cu indignare. După aceea porni în căutarea unei bucăți de stofa pentru a o lipi pe partea obrazului lovită de piciorul regelui, spunând că vrea s-o păzeas-

că de contactul cu aerul, căci va face avere alergând pe drumuri și arătând-o populației. Și el însuși era așa de caraghios că făcea invidia și admirația întregii bande mârșave.

Lacrimi de rușine și de tulburare curgeau din ochii micului rege, care în inima lui zicea:

„Dacă le-aș fi făcut cel mai mare rău, n-ar fi putut fi mai

cruzi, și tocmai fiindcă mi-am exprimat dorința de a fi bun cu ei, iată-i cum mă tratează!"

CAPITOLUL XVIII

PRINȚUL ÎNTRE HAIMANALE

În zorii zilei vagabonzii o luară la drum. Cerul era întunecos și vremea înghețată ca o iarnă.

Veselia trupei dispăruse. Unii erau încruntați și tăcuți, alții nervoși și agitați. Nici unul n-avea bună dispoziție și tuturor le era sete.

Herisse încredința pe „Jack” lui Hugo, cu câteva instrucțiuni scurte și porunci lui John Canty să stea la distanță de copil și să nu se mai ocupe de el. De asemenea, recomandă, lui Hugo să nu fie prea aspru cu el

Ceva mai târziu, atmosfera deveni mai blândă și norii se risipiră. Ceața încetă de a mai tremura și spiritele se reînsuflețiră. Atunci, haimanalele începură să se apostrofeze unii pe alții și să insulte trecătorii ce întâlneau. Aceasta era semnul că redeveniseră în stare să aprecieze bucuriile existenței. Frica pe care ei o inspirau, reieșea din faptul că fiecare trecător se dădea la o parte din calea lor și accepta fără murmur injuriile fără a risca să le răspundă. Smulseră rufele întinse pe un

gard, sub ochii proprietarului care nu protestă, ba părea recunoscător că nu-i luaseră și gardul.

Puțin mai departe, năvăliră într-o fermă și se instalară în vreme ce fermierul tremura și oamenii lui, goleau cămara spre a le prepara o masă.

Ei ciuruiră pe femeia fermierului și pe fiicele lui cu batjocurile de glume obscene însoțite de cuvinte injurioase și de râsete grosolane. Aruncau oasele și legumele în fermier și în copiii lui,

urmărindu-le și aplaudând nebuni când o lovitură îl nimerea. Și sfârșiră prin a unge cu unt capul uneia din fiice care luase în nume de rău familiaritățile lor. Când plecară, se jurară că vor reveni să dea foc casei și tuturor locuitorilor ei dacă vreo plângere contra lor ar ajunge la urechile autorităților.

Către amiază, după un drum lung și aspru, trupa se opri în spatele unui gard viu, la intrarea într-un sat mare. Își îngăduiră o oră pentru odihnă. După aceea tovarășia se răvăși, spre a pătrunde în sat prin diferite puncte, dându-se fiecare meseriei lui. „Jack” fu trimis cu Hugo. Ei rătăciră încolo și înapoi un timp oarecare. Hugo căuta prilejul să dea o lovitură oarecare, dar, negăsind, zise, în sfârșit:

Nu văd nimic de pescuit, e un loc păcătos. Nu ne rămâne decât să cerșim.

Nu? într-adevăr! Dacă e meseria dumneavoastră, faceți-o; dar eu, eu nu voi cerși.

Nu vrei să cerșești! exclamă Hugo, privind pe rege cu surpriză. Spune-mi, te rog, de când te-ai îndreptat astfel?

Ce vrei să spui?

Ce vreau să spun? N-ai cerșit de când te știi pe străzile Londrei?

Eu? Ești un imbecil.

Păstrează-ți complimentele. Stocul tău va fi repede epuizat. Tatăl tău spune că ai cerșit toată viața ta. Poate că minte el. Așa, din întâmplare, vei avea poate tupeul să spui că minte el? Îl luă în râs Hugo.

Aceluia căruia dumneata îi zici tatăl meu? Da, minte.

Haide, haide, nu duce așa departe joculețul tău. Înțeleg să te amuze, nu să-ți strice. Căci dacă eu i-aș repeta toate astea, știi bine că te-ar jupui de piele?

Scutește-te de această osteneală. I-o voi spune eu, singur.

— Caracterul tău îmi place, este adevărat; nu-ti ad mit judecata. Curelele, bicele și ciomegile nu sunt atât de rare în viața noastră, pentru a fi nevoiți să alergăm după ele. Dar destul despre asta. Eu cred ce spune tatăl tău. Nu mă îndoiesc că e capabil și să mintă! Nu mă îndoiesc că minte la diferite ocazii, căci cel mai bun dintre noi e nevoit s-o facă; dar aici, nu e cazul. Un om înțelept nu-și pierde timpul să mintă degeaba. Dar, haide, dacă e capriciul tău să nu cerșești, voi face treaba asta eu. Vrei *să pescuiești* prin birturi?

Regele răspunse cu nerăbdare:

— Ce am să fac cu prostiile cu care mă deranjezi? Hugo explică liniștit:

— Acum, ascultă tovarășe: tu nu vei cerși, tu nu vei fura, fie! Dar vreau să-ti spun ce vei face: Vei che ma, vei atrage atenția trecătorilor în timp ce eu voi cerși. Dacă refuzi, te vei căi.

Regele era gata să răspundă cu tărie când Hugo se întrerupse.

— Tăcere! Iată un cap frumos care vine încoace. Acum am să cad în epilepsie. Când tipul va alerga într-ajutor tu să începi a geme și a te vaită, să cazi în genunchi și să te prefaci că plângi.

Atunci vei striga ca și când toți dracii mizeriei ar fi în corpul tău și vei zice: „Oh, domnule, este sărmanul meu frate năpăstuit și suntem părăsiți de toată lumea, în numele bunului Dumnezeu, aruncați o privire de milă asupra acestui bolnav fără azil; dați o para din bogățiile dumneavoastră unui sărac al bunului Dumnezeu și salvați-l de la moarte!" Și, adu-ți aminte să continui a

geme și să nu lași omul fără să ne fi dat paraua sa; altfel, să știi că ai s-o pățești cu mine.

Deodată Hugo se aruncă jos, cu ochii ieșindu-i din orbite și începu să se zbată și să gesticuleze. Când străinul ajunse lângă el începu să horcăie ca și când ar fi intrat în agonie.

Doamne, Doamne!, strigă trecătorul îngrozit. Oh, sărman suflet, sărman suflet, cât suferă! Stai că te voi ajuta.

Oh, bunul meu domn, mulțumesc și Dumnezeu să vă binecuvânteze pentru bunătatea dumneavoastră. Dar îmi face foarte rău când cineva mă atinge în starea asta. Fratele meu, pe care îl vedeți, vă va spune cât su fără când mă apucă aceste accese. O para, bunul meu domn, o para pentru a cumpăra un pic de pâine și, apoi, lăsați-mă soartei mele nenorocite.

O para, vei avea mai multe, sărmană creatură, și el căută cu grabă în buzunar.

Iată sărmane, ia-le și fii sănătos! Acum, vino încoace băiețașul meu și ajută-mi să transport pe fratele tău până acasă la tine.

Eu nu sunt fratele lui, zise regele.

Ce? Nu ești fratele său?

Oh, nu-l ascultați, murmură Hugo, care se tăvă lea pe pământ. El renegă pe propriul lui frate, care e cu un picior în mormânt!

Băiatul meu, e drept că, îți lipsește inima, dacă e fratele-tău. E rușinos! Și el, care zace acolo țeapăn! Dacă nu e fratele tău, cine e atunci?

Un cerșetor și un hoț. El a primit pomana dum neavoastră în timp ce v-a golit buzunarele. Și, dacă vreți

să faceți o minune dați-i o lovitură de baston peste umeri și, încredeți-vă în Providență pentru rest.

Dar Hugo nu așteptă miracolul, într-o clipă el fu în picioare și fugea ca vântul, cu trecătorul care striga în gura mare, alergând după el. Regele mulțumind cerului pentru propria sa

libertate, fugi în direcția opusă fără să înceteze pasul până ce nu s-ar fi simțit în afară de pericol.

Apucă pe primul drum care îi ieși în cale. În curând se găsi departe de sat. Își continuă drumul mai multe ore, uitându-se peste umăr, înapoi, dacă nu era urmărit. Dar temerile sale terminară prin a se risipi și o senzație plăcută de siguranță le înlocui. Observă atunci că îi era foame și că era obosit.

Se opri la o fermă. Dar înainte de a fi putut deschide gura să vorbească fu gonit cu brutalitate. Hainele sale vorbeau contra lui.

El țipă în gura mare, supărat și indignat și se hotărî să nu mai dea ocazia de a fi astfel tratat. Dar foamea învinse orgoliul și la căderea nopții el reînnoi încercarea la o altă fermă.

Dar și acolo se întâmplă la fel. Fu copleșit de înjurături și amenințat de a fi arestat ca vagabond dacă n-o șterge cât mai repede.

Vine noaptea întunecoasă și rece. Regele abia mai merge. Nu putea nici să se oprească, din cauză că de câte ori se așeza ca să se odihnească, frigul îl pătrundea până la oase. Toate senzațiile și impresiile ce încerca în timp ce mergea prin întunericul solemn în marea singurătate a nopții, erau noi și stranii pentru el. În unele momente, auzea voci care se apropiau și se stingeau în

liniște; dar cum nu vedea persoanele, atribuia acele voci, spectrelor și fantomelor, care îl făceau să se cutremure. Câteodată zărea sclipirea unei lumini care părea în permanență foarte îndepărtată, aproape în altă lume. Dacă prindea sunetul clopotelor agățate de gâtul oilor, acest sunet era vag, depărtat, indistinct; răgetele surde ale turmelor, ajungeau până la el, aduse de vânt, în cadențe slăbite care mureau în noapte. La

intervale îl ajungea lătratul plângător al unui câine, traversând marea întindere a câmpiilor. Toate aceste sunete erau așa de depărtate, așa de slăbite că micul rege se simțea pierdut, fără tovarăși, în afară de mișcare și de viață, în mijlocul unei imense singurătăți.

Se poticnea la fiecare pas, cu imaginația în mișcare la fiecare nouă senzație, tremurând la fâlfâitul foilor uscate care-cădeau și care lui îi păreau respirații omenеști.

Deodată, lumina unei lanterne străluci în apropiere. El se opri în întuneric și așteptă. Lanterna era pusă aproape de poarta deschisă a unei sure. Nu se auzea nici un zgomot și nimic nu mișca. Regelui, îi era așa de frig să stea pe loc nemișcat și șura ospitalieră părea așa de ispititoare că la urmă se hotărî să riște totuși și să intre.

Înainta încet, pe furiș și tocmai când trecea pragul, auzi voci. Văzu un butoi în șură, și se ascunse după el. Doi îngrijitori ai fermei intrară, ținând lampa și se apucară de lucru continuându-și vorba.

În timpul când plecau și veneau cu lumina, regele profita de ocazie și examina locul unde se găsea. Văzu o despărțitură bine amenajată în fundul șurii și își pro-

puse să se instaleze când va rămâne singur. Mai văzu de asemenea o grămadă de cuverturi pentru cai, aruncate în mijlocul șurii și își promise să le rechiziționeze în noaptea asta pentru serviciul Coroanei Angliei, în sfârșit, oamenii terminându-și treaba, plecară închizând ușa cu cheia în urma lor și ducând cu ei lampa. Regele, tremurând de frig, dibuind prin întuneric, găsi păturile, le luă și fără piedici ajunse până la despărțitură.

Cu două din pături își făcu un pat și cu alte două ae înveli.

Era fericit ca un rege, acum, cu toate că păturile erau vechi, mici și nu prea călduroase; iar în afară de aceasta, emanau? un miros de cal, aproape sufocant

Cu toate că era flămând și rebegit de frig, regele era atât de copleșit de somn, că aceste două împrejurări învinseseră pe primele și în curând, se află într-o stai e de semiconștiență.

Dar tocmai când era gata să adoarmă, simți în mod distinct că cineva îl atingea. Sări în sus și deschise gura ca să-și regăsească suflarea. Tremurul de groază al acestei misterioase atingeri, în întuneric, aproape îi opri bătăile inimii, înspăimântat, ascultă ținându-și respirația. Dar nimic nu mișca și liniștea era completă. Ascultă încă, așteptă un moment care i se păru un secol, dar totul rămânea nemișcat și liniștit. Atunci căzu într-un fel de ațipeală. Dar, simți din nou tulburătorul contact.

Era ceva groaznic această manifestare a unei prezențe tăcute și invizibile și sărmanul copil se îmbolnăvise de frică. Ce să facă? Se întreba; dar nu găsea răspunsul. Trebuia să părăsească acest loc relativ confortabil, pentru a scăpa de groaza acestei situații fără nume? Să fugă? Unde? Nu putea ieși din șură și ideea de a rătăci ca orbul în întuneric, între patru pereți cu fantoma lunecând după el și urmărindu-l cu dulcea și hidoasa atingere pe obraji și pe umeri, era peste putință. Să rămână pe loc și să îndure această moarte lentă, toată noaptea? Era mai bine? Nu. Atunci, ce să facă? Ah! Nu avea decât o cale: să scoată mâna și să-caute să vadă ce e.

Dar era mai convenabil să gândească decât să realizeze. De trei ori scosese puțin mâna în întuneric, încet, dar o retrase repede, cu spaimă, nu fiindcă ar fi dat peste ceva, ci numai fiindcă simțea că o duce să dea

peste ceva. A patra oară, riscă să o întindă ceva mai mult. Atunci mâna lui atinse ceva moale și cald. De groază rămase aproape pietrificat. Nu putea fi decât un cadavru; starea lui de spirit nu-i permitea altă ipoteză, își spuse, în gând, că ar vrea să moară decât să mai pună mâna o dată. Dar avu acest gând absurd pentru că nu cunoștea forța de neînvins a curiozității umane.

În curând, mâna lui, se întinse, din nou, încet fără voia lui și înainta exact ca rândul trecut. Ea întâlnește un smoc de par lung. Regele tremură; dar mâna lui urmărește, cu pipăitul, părul, care seamănă cu o funie caldă. Pipăie până la sfârșit funia și dădu peste un vițel nevinovat, căci acea funie nu era o funie, ci coada vițelului.

Regele era sincer rușinat de a fi simțit atâta frică și tortură sufletească de un sărman vițeluș adormit. N-avea, însă, de ce să fie rușinat, căci nu vițelul îl speriasse, ci aceea ce vițelul de care nu știa, reprezenta, acel ceva ireal, imaginar, și orice copil în acele vechi timpuri de superstiții ar fi crezut și simțit la fel cu el.

Regele era bucuros nu numai că știa că n-are de-a face decât cu un simplu vițel; dar era bucuros de tovărășia acestui animal. Era, altfel, atât de singur, atât de părăsit, căci chiar acest umil tovarăș, era binevenit, în plus, fusese așa de aspru tratat, așa de fără milă de semenii lui că era o adevărată satisfacție pentru el să simtă că se găsea, în sfârșit, cu un camarad care avea cel puțin o inimă blândă, un spirit plăcut, calități ce se atribuie vițelului.

Astfel hotărî el să uite rangurile și să-i facă concesii.

În timp ce mângâia spina netedă și caldă a animalului culcat lângă el, se gândea la avantajele pe care le-ar putea avea. Așa că își refăcu patul apropiindu-l de vițel apoi se strânse în

spatele animalului, puse păturile pe el și pe prietenul său și după un minut sau două avu căldură și se simți tot așa de bine, dacă nu mai bine ca în moliciunea lui de culcuș de la palatul regal din Westminster.

Gânduri plăcute se deșteptară atunci. Viața relua o aparență veselă. El era în afară de liniile sclavajului și ale crimei; în afară de atingerea bandiților și a hoților, îi era cald, era la adăpost, cu un cuvânt. Era fericit. Vântul sufla în noapte. El se izbea în rafale care făceau să tremure și să trosnească bătrâna,șură, apoi, potolin-du-se la intervale, gemea și urla prin colturi Dar toate acestea erau muzică dulce pentru Rege.

Acum, când era la adăpost și se simțea bine, vântul putea să bată, să turbeze, să răstoarne și să distrugă, să geamă și să urle; el nu se îngrijea, ci, îi făcea plăcere.

Bucuros, se strângea lângă prietenul său și, în voluptatea unei calde satisfacții, se lăsă bucuriei inconștiente a unui somn adânc, fără vise, plin de seninătate și de pace.

Departe, lătrau câinii, vacile răgeau, melancolic, și vântul turba. Averse furioase coborau de-a lungul acoperișului; dar Regele Angliei dormea, în toată liniș-tea și vițelul de asemenea, fiind o simplă creatură pe care n-o tulbură ușor vijeliile și care nu e deloc jenată de a dormi cu un rege.

CAPITOLUL XIX

PRINȚUL PRINTRE ȚĂRANI

A doua zi de dimineață când regele se deșteptă, observă că un șoarece ud learcă, dar plin de înțelepciune, nimerise în cursul nopții prin partea locului și își făcuse un pat moale pe pieptul lui. Mișcarea deran-¹ jându-1, o rupse la fugă. Copilul surâse și gândi:

„Sărman nebun, de ce ți-e frică? Eu sunt tot atât de pârlit ca

și tine. Ar fi rușinos din parte-mi să lovesc în slăbiciunea ta, când eu însumi sunt fără apărare.

Totodată, îți datorez mulțumiri pentru buna ta prevestire, căci îndată ce un rege a căzut atât de jos ca șoarecii să-și facă cuib pe el, e sigur că soarta lui va lua un alt curs, care nu va fi rău."

Se sculă și ieși din despărțitură. Chiar în acel moment auzi voci de copii. Ușa surii se deschise și două fete intrară, îndată ce îl văzură se opriră pe loc nemișcate și tăcute, examinându-l cu o vie curiozitate. Apoi

începură să șoptească între ele, se apropiară puțin, se opriră din nou, privindu-l și șoptindu-și.

În sfârșit, își luară inima în dinți și începură să vorbească tare.

Are o figură drăguță, zise una.

Și păr frumos, adăugă cealaltă.

Dar ce rău e îmbrăcat!

Și cât pare de înfometat!

Ele se apropiară încă, aruncând priviri sperioase împrejur și asupra lui, îl examinară cu atenție în toate chipurile; dar cu circumspecție, ca și când ar fi fost vorba de cine știe ce straniu animal, capabil să le desfacă în arșice, dintr-un moment într-altul. În fine, ajunseră în fața lui ținându-se de mână pentru a-și da curaj și îl priviră lung cu ochii lor nevinovați. Atunci, una din ele, strângându-și curajul întrebă cu un ton politicos:

Cine ești micuțule?

Eu sunt Regele.

La acest răspuns grav, fetele avură o mică tresărire, deschiseră ochii mari și rămaseră astfel, mute, o jumătate de minut. Dar curiozitatea le făcu să rupă tăcerea.

Regele? Care rege?

— Regele Angliei.

Copilele se priviră, apoi priviră pe rege, apoi din nou se priviră una pe alta, mirate și perplexe, în fine, una zise:

— Ai auzit, Margaret? Spune că e Regele. Să fie adevărat?

— Cum să nu fie adevărat, Prissy? Să mintă? Căci vezi tu, Prissy, dacă n-ar fi adevărul, ar fi minciună. E sigur. Gândește-te la asta. Căci tot ceea ce nu este ade văr, e minciună. De aici, nu poți ieși.

Era un argument de netăgăduit la care Prissy nu putea obiecta nimic. Ea reflectă un moment apoi făcu apel la onoarea Regelui, prin această simplă reflexie:

Dacă ești cu adevărat Regele, atunci, te cred.

Sunt cu adevărat, Regele.

Lucrul era înțeles. Regalitatea lui era admisă fără vreo contestație și, împreună, cele două fete începură să-l întrebe cum a ajuns în starea aceea, de ce era îmbrăcat așa de puțin regal, ce căuta aici, și mii de alte întrebări cu privire la el. Pentru el era un adevărat reconfort de a putea să-și povestească durerile fără să aibă a se teme de batjocură'sau neîncredere. Povesti, deci, istoria lui, cu sentiment, aceea ce pentru moment îl făcu să uite de foame. Amabilele fete îl ascultară cu cea mai adâncă și cea mai tandră simpatie. Dar, când ajunse la povestirea ultimelor sale aventuri și le spuse de când nu mai mâncase, ele îl întrerupseră și îl târâră la fermă ca să-i dea să mănânce.

Acum, Regele era vesel și fericit, își zicea: „Când voi redeveni „ eu ”, voi proteja întotdeauna copiii, adu-cându-mi aminte că aceștia mă crezură și avură încredere în mine, în durerea mea, pe când oamenii bătrâni, care se cred și cei mai înțelepți, mă batjocoriră și mă luară drept un mincinos.

Mama copiilor primi pe Rege cu bunătate și se arată plină de milă căci sărăcia lui și aparenta lipsă-de judecată îi mișcau inima de femeie. Era o văduvă aproa-

pe săracă și prin urmare, avusese destule nevoi și greutăți pentru a compătimi pe altul pentru nenorocirea lui. Ea își închipuia că, copilul nebun, scăpase din mâna prietenilor sau a gardienilor și încerca să afle de unde venea, ca să poată lua măsuri de predare a lor săi. Dar toate chestiunile puse asupra orașelor și satelor vecine, ca și întrebările ei în același scop, fuseseră muncă zadarnică.

Fața și răspunsurile copilului, arătau că nimic din toate acelea nu-i era cunoscut. Din contra, el vorbea cu ușurință și simplitate de lucruri de la Curte și se simțea zdrobit vorbind de răposatul rege, „tatăl-său”.

Dar îndată ce conversația se schimba, ea nu mai avea pentru el nici un interes și devenea mut. Femeia era foarte încurcată; dar nu se descurajă, în timp ce gătea mâncare, făcea planuri pentru a surprinde pe copil și a-l face să-și trădeze secretul. Ea vorbea de animale căci în ideea ei, copilul era un cioban fugit de la oi; dar el rămase indiferent. Ea vorbea de mori, de fabricanți, de țesători, de căldărari, de meseriași de tot felul; apoi, de Bedlam, de închisori și de aziluri. Dar, nimic. Era învinsă în toate punctele. Nu era nici una nici alta. Atunci, își aminti că nu vorbea de treburi de menaj și că, foarte probabil, el trebuia să fie servitor. Sigur că acum e pe calea cea bună, aborda subiectul acesta. Dar rezultatul fu descurajator: maturatul părea că îl plictisește, încălzitul îl interesă puțin, curățitul, periatul, nu trezira în el nici un entuziasm, în sfârșit, buna femeie aborda, cu puțină speranță, și aproape numai ca să fie cu conștiința împăcată chestiunea bucătăriei. Spre surpriza ei mare, fața Regelui se

lumină. Ah! Ea lovise

exact și era mândră de a fi manevrat cu atâta dibăcie. Limba ei obosită putea, acum, să ia repaus, căci Regele, inspirat de cârceii foamei și aburul răscolitor de poftă ce ieșeau din tigăile și cratițele ce fierbeau, se lansase într-o dizertație elocventă asupra unor mâncăruri rafinate încât după trei minute de descriere, femeia gândi: „Asta e, am avut dreptate, a fost rânduș la bucătărie”. Copilul se întinse asupra subiectului și o făcu cu atâta savoare și însuflețire, încât femeia își zise: „Doamne, Dumnezeule! Cum poate să cunoască atâtea mâncăruri și așa de delicate? Căci asemenea mâncăruri nu se servesc decât la mesele bogaților și ale oamenilor mari. Ah! Acum văd că zdrențărosul va fi servit la palat înainte de a-l fi părăsit mintea. Da, trebuie să fi fost rânduș în bucătăria regelui. Mă voi osteni să-l fac s-o spună.”

Plină de dorința de a se convinge că nu se înșela, ceru regelui să supravegheze bucătăria, un moment, auto-rizându-l să facă așa cum știe el, chiar să adauge o farfurie sau două de mâncare dacă ar fi dorit, apoi ieși făcând semn copiilor ei, s-o urmeze. Regele își dădea curaj: „Într-o vreme îndepărtată un alt rege al Angliei avu o aventură asemănătoare cu aceasta. Nu există nimic contra demnității mele dacă urmez exemplul Marelui Alfred. Numai că eu mă voi osteni să fac mai bine decât el, căci el a lăsat să se ardă prăjiturile”.

Intenția era bună, dar rezultatul nu corespunde. Acest rege ca și înaintașul său, se adânci în curând în meditații adânci asupra afacerilor importante și aceeași calamitate se produse: bucatele se arseră. Femeia se întoarse tocmai la timp, pentru a salva dejunul de o distrugere completă.

Făcu pe rege să se trezească din visuri, cu o lovitură viguroasă

și cordială. Dar văzând cât era de nenorocit de a nu fi răspuns încrederii ce-i arătase, ea se împlânzi, arătându-se bună și îndatoritoare față de el.

Copilul mânca apoi cu poftă și se simțea înviorat și bucuros. Era o masă care se distingea prin această trăsătură curioasă că, de o parte și de alta se făceau concesii. Singura favoare în onoarea gazdei era aceea de a fi lungit sosul. Femeia avusese gândul de a hrăni pe tânărul vagabond cu resturile pe care i le-ar fi dat într-un

colț, ca la orice vagabond, sau ca la un câine; dar atâtea regreta pentru pedeapsa ce-i dăduse, că se hotărî să-l •facă să uite, invitându-l să stea la masa lor și să mănânce cu ei și ca ei. Regele din parte-i, era așa de întristat de a fi înșelat așteptările sale, când toată familia se arată atât de bună cu el, că se forța s-o despăgubească, coborându-se la nivelul gazdei sale în loc să-i invite să stea în picioare și să-l servească în timp ce ar mânca singur, cum cereau nașterea și privilegiile sale.

Aceasta pare să fie câteodată, bună, ca destindere. Femeia era fericită prin satisfacția ce încerca de a se arăta așa de generoasă față de acest vagabond și regele se felicita, de asemenea de a fi avut atâta condescendență față de o simplă țarancă.

Când dejunul se termină, femeia comandă regelui să spele farfuriile. Acest ordin era injurios și prima mișcare a regelui fu o mișcare de revoltă. Apoi el își zise:

„Alfred cel Mare a supravegheat prăjiturile. Fără nici o îndoială că va fi spălat farfuriile; pot, deci, s-o fac și eu”.

Se achită de obligație foarte prost, aceea ce îl surprinse, căci, a spăla linguri de lemn și tocătoare de scândură, îi părea lucru ușor. Era un lucru plictisitor și penibil, dar îl

duse la capăt. Era nerăbdător să plece și să-și continue drumul, dar nu-i era așa de ușor să-și părăsească, astfel, gazda. Ea îl însărcina iar, cu câteva mici treburi pe care el le primi nu fără. ezitări, dar pe care le făcu.

Apoi, trebui să curețe cartofi împreună cu fetițele; dar se arătă atât de stângaci la această treabă, că fu seu-

tit de ea și i se dădu un cuțit de măcelărie spre a-l ascu-ți. După aceea, îi dădu lână să scarmene, bine că el găsea că a lăsat mult în urmă pe bunul rege Alfred și că arăta un eroism de care se vor face mențiuni în cărțile de istorie și în povești. Acest gând îl făcu să se resemneze pe jumătate. Dar, când, după masa de seară, femeia îi dădu un coș cu pui de pisică pentru a-i îneca, el rezistă, sau mai degrabă vru să reziste, căci simțea că trebuie o limită a concesiilor și,, aceea a înecării pisicilor i se părea cea mai potrivită, în vreme ce sosiră, la moment, John Canty, deghizat în boccegiu și Hugo.

Regele zări pe ticăloși îndreptându-se către poarta fermei, mai înainte ca ei să-l fi văzut. Atunci, fără să discute și, fără să spună un cuvânt, ieși liniștit pe poarta din dos. Puse sărmanele lighioane micuțe într-o dependență și se îndreptă alergând, pe o uliță strâmtă.

CAPITOLUL XX

PRINȚUL ȘI PUSTNICUL

Acum, gardul foarte înalt îl ascundea de cei de acasă și, sub impulsul unei spaime mortale, adunân-du-și toate forțele, se repezi în direcția pădurii destul de îndepărtate. Nu se întoarse o singură dată înainte de a fi la marginea ei. Numai de aici, își întoarse capul și zări în depărtare două umbre. Aceasta îi fu de ajuns. Nu așteptă să le examineze mai de

aproape și își continuă cursa până în inima pădurii. Acolo se opri convins că acum era în loc sigur. Ascultă atent, dar liniștea era adâncă și solemnă, ba, chiar, teribilă și impresionantă. La intervale mari, urechea lui atentă prindea sunete; dar așa de îndepărtate, așa de surdș, așa de misterioase că păreau ireale: murmure și planșete ale sufletelor morților, sunete ce erau mai penibile decât tăcerea pe care o tulburau. Deodată își propuse să rămână aici tot restul zilei; dar răcoarea prinzându-i corpul transpirat, el se văzu obligat să se miște, spre a nu răci. O luă în latul pădurii sperând să găsească un drum oarecare; dar

cu cât avansa, cu atât pădurea devenea mai deasă. Se apropia noaptea. Regele avu frică la gândul că trebuia s-o treacă într-un loc așa de pustiu și atunci își luă osteneala de a alerga mai tare. Dar înainta mai puțin repede, căci, acum, nu mai vedea bine unde pune picioarele, se împiedica de rădăcini se rătăcea printre butuci și se agăța de mărăcini.

Mare îi fu astfel bucuria, când, în sfârșit, zări o lumină! Se apropie cu băgare de seamă, oprindu-se adesea spre a privi în jurul său și să asculte.

Lumina venea de la fereastra fără ochiuri a unei mici barăci îndepărtate. Auzea o voce, acum. Prima lui mișcare fu să fugă și să se ascundă; dar își schimbă părerea pentru că i se păru ca acea voce se ruga.

- Se strecură până la fereastra barăcii dărăpănate, se ridică în vârful picioarelor și aruncă o privire în interior, încăperea era mică, pământul bătătorit și întărit prin uzaj ținea loc de parchet, într-un colț, avea în chip de pat, o rogojină de papură și niște pături vechi. Alături, era o găleată, o cană, un lighean, o

bancă mică și două scaune fără spate, în cămin se consumau resturile unui foc de surcele, în fața unei racle luminate de o singură candelă era îngenuncheat un om în vârstă. O veche cutie de lemn, o carte deschisă, și un craniu omenesc zăcea lângă el. Omul era mare și musculos. Părul și barba îi erau foarte lungi și albe ca zăpada. Era îmbrăcat cu un fel de robă de piele de miel, care îl învelea de la cap până la picioare. „Un sfânt sihastru!” zise Regele. „Acum sunt salvat!” Pustnicul se ridică. Regele bătu la ușă. O voce groasă răspunse: — Intră! Dar lasă păcatul afară căci pământul pe care îl vei călca este sfințit!

Regele intră și apoi se opri pe prag. Sihastrul întoarse spre el niște ochi strălucitori, închizitori și întrebă: Cine ești¹?

Sunt, Regele, răspunse acesta cu simplitate.

Salut, Rege! strigă sihastrul cu entuziasm. Apoi, în timp cerceta: „Salut! Salut¹ Cu o mișcare înfrigurată goli banca și faeu pe rege».să- se așeze lângă vatră,

aruncă apoi câteva surcele în foc și începu să măsoare odaia cu un pas nervos.

— Fii binevenit! Multi au căutat azil, aici: dar n-au fost demni și au fost goniți. Dar un rege care refuză co roana și renunță la splendorile vane ale tronului, care își îmbracă corpul în zdrențe și își închină viața milei și mortificatiei cărnii este un om demn.

E binevenit! El poate rămâne aici până la moartea sa.

Regele se grăbi să-l întrerupă și să-i dea explicații. Dar, pustnicul care, trebuia să-l asculte, își continua propriul său discurs cu o voce crescândă și energică:

— Și vei trăi liniștit aici. Nimeni nu-și va găsi re fugiul pentru a te deranja cu rugămințile lor așa ca să te întorci la

vanitatea și nebunia acestei vieti pe care, Dum nezeu ți-a impus s-o părăsești. Te vei ruga aici, vei stu dia Biblia, vei medita asupra nebuliei și vanității lumii și asupra frumuseții lumii viitoare. Te vei hrăni cu coji uscate de pâine și cu iarbă, îți vei chinui corpul bătân- du-l în fiecare zi cu biciul pentru purificarea sufletului tău. Vei purta o cămașă de păr de animale pe piele, nu vei bea decât apă și vei avea liniște, da, liniște abso lută, căci toți cei care vor veni să te caute aici se vor înapoia derutați; nu te va găsi nimeni, nu te va plictisi nimeni.

Bătrânul mereu ducându-se și venind, încetă de a mai vorbi cu voce tare și începu să mormăie vorbele. Regele profită de ocazie pentru a-și spune cazul și o făcu, cu o elocință inspirată de îngrijorare și frică. Dar pustnicul nu era atent și continua să mormăie. Apoi, se apropie de rege și zise cu voce tare:

— Sst!... Vreau să-ți destăinui un secret!

Se aplecă să vorbească, dar se reținu și păru 'să asculte. După un moment sau doua de așteptare, se duse în vârful picioarelor la fereastra deschisă, își scoase capul afară și scrută întunericul, apoi se întoarse din nou în vârful picioarelor și cu fața aplecată pe cea a Regelui, șopti:

— Eu sunt un arhanghel!

Regele se sculă brusc și gândi: „Să dea Dumnezeu să mă văd mai bine iarăși cu hotii, căci, vai! lată-mă prizonier al unui nebun!”

Frica lui era mare și îi ieșise pe față. Cu o voce blândă, exaltată, pustnicul continuă:

— Văd ca te resimți de atmosfera ce mă încon joară! Frica ti-a apărut în obraji. Nimeni nu poate pă trunde în această atmosferă fără a fi astfel afectat, căci este atmosfera cerului. Eu zbor și revin într-o clipă. Am fost făcut arhanghel chiar aici, acum

cinci ani, de către îngerii trimiși din cer ca să-mi confere această impu nătoare demnitate.

Prezența lor umplea spațiul acesta cu o lumină orbitoare. Și ei au îngenuncheat în fața mea, rege! Da, ei s-au îngenuncheat în fața mea! Căci eu eram mai mare decât ei! Eu am mers în palatele cerului și am vorbit cu patriarhii. Atinge-mi mâna, n-ai frică, atinge-o. Iată, acum tu ai atins o mână pe care au strâns-o Abraham, Isac și Iacob! Căci eu am fost în palatele lor aurite. Am stat cu Dumnezeu față în față.

Se opri pentru a judeca efectul vorbelor sale, apoi fața lui își schimbă deodată expresia, se îndreptă și strigă cu mânie:

— Da, eu sunt un arhanghel, un adevărat arhan ghel! Puteam să fiu papă! E adevărul! Mi s-a spus în cor într-un vis acum douăzeci de ani. Da, trebuia să fiu papă!

Și aș fi fost că cerul o poruncise, dar regele mi-a risipit comunitatea și, eu sărman călugăr necunoscut și fără prieteni, fără adăpost în lume... mi s-a răpit înaltul meu destin! Începu să mormăie, să-și bată fruntea cu pumnul într-o turbare neputincioasă, aici pronunțând cuvinte de ură, aici fraze patetice.

— Cu toate acestea, eu nu sunt decât un arhanghel. Trebuia să fiu papă!

Și, aceasta, dură o oră în timpul căruia sărmanul rege micuț ședea pe o bancă și tremura. Deodată furia moșneagului se risipi și el deveni plin de gentilețe. Vocea lui se îmblânzi și vorbi cu o simplitate și o bunătate care, în curând cuceriră complet inima regelui.

Bătrânul, atent, făcu pe copil să se apropie de foc și îl instala confortabil.

Cu o mână îndemânatică și dulce îi îngriji micile lui contuzii și răni, apoi se aruncă să prepare și să fiarbă mâncarea, flecărind

în glumă tot timpul și, la ocazie, ciupind obrazul sau mângâind capul Regelui, așa de amabil, că puțin mai târziu toată frica și repulsia ce-i inspira arhanghelul, se schimbă în respect și afecțiune.

Această fericită stare de lucruri ținu în timpul mesei pe care o luară împreună, apoi după o rugăciune în fața raclei cu moaște, sihastrul urcă în pat copilul într-un colțișor vecin, aranjându-l și învelindu-l așa de

tandru cum numai o mamă poate s-o facă. După ce îl mângâie astfel, îl lăsa și se duse să stea lângă foc, apoi începu să răscolească tăciunii neatent și fără scop. În curând, se opri, apoi își bătu de mai multe ori fruntea cu degetele ca și când ar fi încercat să-și aducă aminte de ceva ce i-a scăpat din memorie.

Desigur, nu parvenea. Deodată, însă, se sculă, merse în colțul unde se afla copilul și întrebă brusc:

Tu ești Regele?

Da, îi răspunse o voce adormită.

Ce rege?

Al Angliei.

Al Angliei! Atunci Henric nu mai este?

Vai, da! Eu sunt fiul lui.

O umbră se întinse pe fața pustnicului. Măinile sale ușoare se crispară sălbatic. Se opri câteva clipe respirând greu, des, apoi cu o voce șuierătoare, pronunță:

— Știi tu că el ne-a risipit, că ne-a luat casele și ne-a lăsat fără cămin?

Nu primi nici un răspuns. Moșneagul se înclină, examina figura ce se odihnea a copilului și ascultă respirația lui regulată. „Doarme, doarme adânc”. Umbra dispăru de pe fața lui și făcu loc unei veselii răutăcioase.

Un surâs părea să plutească pe trăsăturile copilului adormit. Sihastrul murmură: „Astfel inima lui e fericită”, și se îndepărtă. Mergea cu precauție în jurul odăii, căutând ceva. Din când în când se oprea și asculta întinzând gâtul și aruncând privire rapidă spre pat, în timp ce mormăia, în sfârșit, găsi ceea ce căuta: un cuțit vechi, ruginit, de măcelar și o piatră de ascuțit. Atunci

își relua locul în fața focului, se așează pe pământ și începu să ascută cuțitul încet, mormăind.

Vântul sufla în jurul barăcii, vocile misterioase ale nopții își răspundeau în îndepărtare. Ochii strălucitori ai șobolanilor și ai șoarecilor aventuroși priveau atent pe moșneag prin crăpături și găuri; dar el era așa de absorbit de munca lui că nu dădea nici o atenție.

La intervale lungi, el punea degetul cel gros pe gura cuțitului și clătina capul cu satisfacție.

„Se ascute”, zicea el; „da, se ascute”.

Nu-și da seama de trecerea timpului și lucra liniștit, adâncit în gândurile sale pe care, câteodată le traducea în cuvinte: „Tatăl său ne-a persecutat, ne-a disperat și, el este acum în focul etern! Ne-a scăpat, dar era voia lui Dumnezeu! Nu trebuie să crâcnim. Dar el n-a scăpat de flăcări! Nu, n-a scăpat de flăcări, de flăcările nemiloase, care distrug tot, și care sunt eterne.”

Și, astfel lucra el și lucra mormăind încet de tot, lăsând să-i scape câteodată vorbe distincte'

„E tatăl lui care a făcut toate acelea. Eu nu sunt decât arhanghel. Fără el aș fi fost papă!”

Regele se mișcă. Pustnicul alergă fără zgomot la pat și îngenunche, cu cuțitul ridicat asupra copilului adormit

Acesta se mișcă din nou.

Ochii săi se deschiseră o clipă, dar erau fără expresie și nu vedeau nimic, în clipa următoare, răsuflarea lui calmă arăta că somnul lui era din nou adânc.

Sihastrul aștepta și asculta, mereu în aceeași poziție, reținându-și respirația. Apoi, încet, lăsă brațul jos, se reculese și zise: „A trecut de mult de miezul nopții. N-aș vrea să strige și să se afle, din întâmplare, cineva pe uliță, vreun trecător”.

Se târî în jurul cabanei sale strângând de pe jos o buleandră aici, o curea dincoace, altceva dincolo. Atunci revine lângă rege și, cu precauție începu să-i lege gleznele fără să-l deștepte. După aceea încercă să-i lege mâinile, în multe rânduri încercă să i le încrucișeze; dar copilul rețrăgea o mână sau pe cealaltă, tocmai în momentul când sfoara era gata. Arhanghelul disperă aproape de a mai reuși când copilul, el însuși, își încrucișa mâinile și într-o clipă ele fură legate.

Apoi, o bandă alunecă sub barba celui ce dormea și se legă în creștetul capului.

Legăturile erau făcute și strânse atât de îndemânatic încât, copilul ce-și făcea somnul în liniște, era pus în imposibilitate de a face o mișcare.

CAPITOLUL XXI HENDON ÎN AJUTOR

Bătrânul se îndepărtă încet, apropiindu-se hoțeste, ca o pisică și aduse bancheta. Se așeză pe ea, așa fel încât o jumătate de corp îi era luminată de o lumină slabă și nesigură; iar cealaltă jumătate era cufundată în umbră. Cu ochii rapace, fixați asupra copilului adormit, îl spiona cu multă atenție, fără grijă că timpul trece și, fără grabă, ascutea cuțitul, murmurând și rânjind.

Semăna, astfel, cu un păianjen cenușiu, monstruos, care

pândește pe nenorocitele insecte fără apărare ce s-au agățat în pânda lui.

După un moment lung, moșneagul, care era în contemplație, fără să vadă, căci spiritul său era adâncit într-un vis, observă deodată că ochii copilului erau deschiși. Erau deschiși și priveau cu groază, cuțitul. Un surâs drăcesc luminează figura bătrânului, care, fără a-și schimba poziția și ocupația, pronunță:

— Fiu al lui Hernie al Angliei, te-ai închinat? Co pilul lupta, disperat, cu legăturile. Un sunet înăbușit alunecă pe buzele lui lipite.

Sihastrul îl interpretează ca pe un răspuns afirmativ.

— Ei, bine, roagă-te, încă. Spune rugăciunea morților.

O tresărire mișcă membrele copilului și fața îi deveni lividă, încercă din nou să se dezlege, dar, degeaba.

În timpul acesta, bătrânul căpcăun, surâdea, clătina capul și, liniștit își ascutea cuțitul, murmurând din când în când: „Clipele sunt prețioase. Scurte și prețioase. Zi rugăciunea morților!”

Copilul scoase un geamăt disperat, gâfâind și încetă de a se mai zbate. Lacrimile îi apărură în ochi și începură să-i curgă pe obraji; dar această vedere dureroasă nu împlânzi deloc pe moșneagul barbar.

Se făcea ziuă. Sihastrul pronunță atunci, sever, cu o oarecare nervozitate în voce:

— Nu pot să prelungesc mai mult acest extaz! Noaptea a trecut, deja. Parcă n-a durat decât un moment. Oh! De ce n-a durat ea, un an întreg!

Coborât din spoliatorul bisericii, închide ochii tăi muritori dacă ți-e frică să vezi...

Restul se pierde în sunete nearticulate. Moșneagul se așează în

genunchi, având cuțitul în mână și, îl ridică deasupra copilului în sughițuri.

- Hei!

Un zgomot, o voce se auzea lângă baracă.

Cuțitul căzu din mâinile pustnicului, care aruncă o piele de oaie peste copil și se îndreptă, tremurând. Sunetul se repeta, vocile deveneau înțepate și furioase.

Apoi câteva lovituri și țipete: „Săriti, ajutor!" După aceea, un zgomot de pași repezi, îndepărtându-se. Îndată ușa barăcii fu zdruncinată de o ploaie de ciocăni-turi și o voce strigă:

— Hei! Deschide! Grăbește-te, odată, pe toti dracii! Niciodată o asemenea muzică nu mângâiasse ure chile regelui, căci era vocea lui Miles Hendon.

Pustnicul scrâșni între dinti un răget neputincios, se îndepărtă încet de colț, închise ușa după el și, regele auzi acest dialog:

Salut și mulțumesc, cucernice Părinte! Unde e copilul meu, copilul meu?

Ce copil, prietene?

Ce copil? Nu încerca să mă minti, părinte, nu încerca să mă înșeli. N-am dispoziția să rabd. Aici, lângă casa dumată, am întâlnit pe pungașii care mi l-au furat și i-am făcut să recunoască; mi-au spus că el a scăpat și că i-au luat urma, conducându-mă până la poarta'ta. Mi-au arătat urmele pașilor lui. Nu mai căuta s-o scalzi căci, vezi tu, sfinte, dacă nu mi-l dai... Unde -e copilul?

Oh! Domnul meu, poate că e vorba de micul vagabond în zdrențe, care s-a refugiat aici în noaptea asta. Dacă de el vă interesați, apoi I-am trimis să facă un comision. Va reveni numaidecât.

În cât timp? Sunt grăbit. N-aș putea să-l întâlnesc? În cât

timp va fi înapoi?

—Nu trebuie să vă mișcați. Va fi înapoi într-o clipă.

— Poate că, spui adevărul. Voi încerca să fiu liniștit! Dar, ascultă... L-ai trimis să facă un comision, spui? E o minciună. Nu s-ar fi dus. Ți-ar fi smuls barba

bătrână dacă ți-ai fi permis să-i aduci o asemenea insultă. Ai mințit prietene, e adevărat că ai mințit! Nu te-ar fi ascultat în nici un caz, cum n-ar fi ascultat pe nici un om.

— A! Trebuie să fie afară. Fără îndoială, în crâng, de vale, unde se taie. Pofțiți, am să vă arăt drumul.

Regele îi auzi plecând împreună, le auzi pașii care se îndepărtau și se regăsi singur într-o liniște de mormânt, adâncă, teribilă. I se păru că a trecut un secol.

În fine, pașii și vocile se apropiară din nou, însoțite de data aceasta de un alt zgomot care i se păru un tropăit de cal. Și, auzi pe Hendon care zicea:

Nu pot să aștept mai mult. A putut să rățăcească în această pădure deasă. Ce direcție a luat? Grăbește-te să mi-o arăți.

El... dar, așteptați. Vă voi însoți...

Bun, bun! Într-adevăr devii din ce în ce mai cumsecade decât pari. Nu cred să existe un alt arhan ghel cu o inimă așa de bună ca a ta. Vrei să iei acest măgaruș pe care îl destinasem băiețașului meu, sau vrei să iei între sfintele tale picioare acest catâr nenorocit pe care mi l-am rezervat și din cauza căruia am fost prădat, căci nu face o para chioară?

Nu, păstrează-ți măgarul și catârul. Sunt mai și gur pe picioarele mele și, deci, voi merge pe jos.

Bine! Dar, ține-mi mie micul animal în vreme ce-mi voi risca viața încercând să încălec pe cel mare.

Atunci se auzi o confuzie de strigăte, de lovituri, de zbierete de măgar, de lovituri de copite însoțite de înjurături, de

amenințări la adresa catărului pe care.

fără îndoială, îl făcură să cedeze, căci în curând, ostilitățile părură a înceta.

Cu o tristețe de nespus, nenorocitul rege auzi încă o dată vocile și pașii îndepărtându-se, apoi, stingân-du-se. O descurajare adâncă i se trezi în inimă: „Singurul meu prieten, e înșelat și se duce”, își zise el. „Sihastrul se va întoarce și...”

Termină într-un sughiț prelung și în același timp, făcu atât de mari efortări spre a se elibera din prapoane-le în care era legat, încât dădu la o parte pielea de oaie care îl sufoca.

Dar, din nou auzi ușa deschizându-se. Zgomotul îl făcu să tremure până în măduva oaselor.

Simțea, de acum, cuțitul în piept. Groaza îl făcu să închidă ochii; groaza îl făcu să-i deschidă. Lângă el ședea John Canty și Hugo. Regele ar fi strigat: „Bogdaproste lui Dumnezeu!” dacă ar fi avut posibilitatea

Un minut după aceea, membrele sale erau eliberate și cei doi oameni, ținându-l fiecare de un braț, îl târâră repede în pădure.

CAPITOLUL XXII

VICTIMA A TRĂDĂRII

Din nou „Regele Nebunilă I”, rătăcea cu hoții și bandiții, expus la sarcasmul lor, la grosolăniile și glumele lor proaste, ba, câteodată, victimă a brutalității lui Canty și Hugo, când Herisse își vedea de altceva. Nimeni din bandă, în afară de Canty și Hugo, nu avea, la drept vorbind, sentimente rele pentru el. Unii îl iubeau chiar, și toți îi admirau bărbăția și spiritul.

Timp de două sau trei zile, Hugo, care avea în pază pe rege, se silea să îi facă viața, cât mai insuportabilă și, noaptea în

timpul orgiilor obișnuite, el distra tovărășia făcându-i câteva figuri, așa ca din întâmplare, și regele, așa cum convenea demnității sale, avu aerul de a nu băga de seamă și rămase indiferent. Dar, a treia oară. când Hugo reîncepu aceste figuri, îl trânti la pământ cu un baston, spre marea veselie a asistenței. Hugo, nebun de mânie și de rușine, se sculă și. punând mâna pe un ciomag, se aruncă furios asupra tânărului său adversar. Deodată se formă un cerc în jurul luptătorilor și prinsorile se angajară

Dar sărmanul Hugo nu avea noroc.

Frenetica lui stângăcie de începător era de puțină valoare când avu de luptat contra unui braț care fusese antrenat de primii maștrii ai Europei în arta mânăuirii bastonului, a săbiei și a ciomagului.

Micul rege, iute și grațios para și dădea loviturile cu o ușurință și o precizie, care făceau admirația tuturor spectatorilor.

Și, de fiecare dată când ochiul său experimentat, remarcă un loc gol, o lovitură promptă ca un fulger cădea pe capul lui Hugo, o furtună de aplauze și de râsete izbucneau umplând spațiul. După cincisprezece minute, Hugo, bătut, rupt și copleșit de huiduieli, trebui să părăsească câmpul de luptă; iar eroul învingător fu luat și purtat pe umeri de tovarășii înveseliți.

Fu transportat, astfel la locul de onoare, aproape de Herisse unde în mare ceremonie fu încoronat ca *Rege al Cocoșilor de luptă*, primul său titlu fiind declarat caduc și anulat; iar un decret de surghiun contra celui ce i l-ar mai da în viitor, fu semnat.

Toate încercările de a folosi pe Rege în bandă, eşuară. El refuzase formal de a face orișice, în afară de aceasta, încercase, întotdeauna, să fugă. Fusese trimis într-un birt gol, în prima zi

a întoarcerii sale și nu numai că se întoarce cu mâna goală; dar înștiințase pe stăpân și personalul localului.

Fuse trimis cu un căldărar să-l ajute la lucru; dar el refuză să lucreze și amenință pe căldărar cu propria lui lingură de sudat. Atunci Hugo și căldărarul cău-tară metoda cea mai bună de a se scăpa de el. El dez-lănțui trăsnetele regalității sale peste capetele tuturor

acelor care voiau să pună piedici independenței sale și încercau să-l oblige să-i servească. Fu trimis din ordinul lui Hugo să cerșească în tovărășia unei femei zdrențuroase și a unui copil bolnav; dar rezultatul nu era încurajator. El refuză să stăruiască pentru cerșetori, sau să se amestece în uneltirile lor. Mai multe zile trecură astfel și mizeriile vieții sale de vagabond, dezgustul, urâtenia, murdăria, grosolănia acestei vieti, deveni-ră atât de intolerabile pentru prizonier că începu să se întrebe dacă n-ar fi fost mai bine pentru el să fi pierit sub cuțitul pustnicului.

Dar, noaptea, în visele sale, toate acestea erau uitate.

Se vedea pe tronul său, din nou, stăpânul. Acest lucru, e drept, mărea suferințele stării de veghe. Apoi, suferințele fizice pe care le îndura de la întoarcerea lui în câmp și de la bătaia cu Hugo, deveniră din ce în ce mai amare și din ce în ce mai greu de suportat.

A doua zi după bătaie, Hugo se deșteaptă cu inima plină de proiecte de răzbunare contra regelui. Două dintre acestea, îi rețineau, în particular, atenția.

Unul era acela de a administra băiatului orgolios care „își închipuia” că e rege, o umilire magistrală; iar dacă acest plan nu va reuși, el ar fi recurs la altul care era, să acuze pe Rege de o crimă oarecare și de a-l da pe mâna legilor drastice și nemiloase. Mijlocul său de a pune în executare planul său

dintâi, era să-l ia pe Rege fără veste și să-i facă o rană la picior. Aceasta va cangrena și îi va chinui atâta trupul că îi va lua pofta de a ne trata din „înălțimea măririi sale"

Odată rana vizibilă Canty îl va sili să-și expună piciorul trecătorilor de drumul mare și să cerșească.

Rana este un termen spus pe limba acestor haimanale, întrebuițat pentru a arăta o plagă prefăcută. Ca să faci o rană, o spărtură, se confecționa un plasture de var nestins cu săpun și cu rugină, care se întindea pe o bucată de piele, iar aceasta era aplicată pe picior și reținută de un bandaj strâns tare. Plasturele jupuia pielea și dădă carni, dezgolate, aspectul unei zgârieturi. Se freca acest ulcer aparent cu sânge care, îndată ce se usca, dădea preteniei plăgi o culoare negricioasă și respingătoare, în sfârșit, se înfășură în jurul piciorului o bucată de zdreanță, abil așezată așa ca să lase a se vedea, ca din întâmplare, hidosul ulcer și a emoționa pe trecători.

În tovărășie cu căldărarul care nu ierta, deloc, Regelui că-l amenințase, Hugo luă copilul sub pretext că se duce să caute de lucru. Când fură departe de lagăr, în largul câmpului, ei se repeziră asupra Regelui și îl întinseră la pământ. Căldărarul îi aplică plasturele în timp ce Hugo împiedica pe copil de a se mișca, apăsându-i mâinile și genunchii pe piept. Regele scotea țipete de turbare.

— Voi face să fiți spânzurați amândoi, răcni el, chiar în ziua când îmi voi fi recăpătat sceptrul.

Sclerații, mai puternici decât el îl țineau în acea poziție și râdeau de neputincioasa lui mânie și de amenințările lui zadarnice. Așteptară cu nerăbdare ca plasturele să-și producă efectul și, firește, speranța lor nu întârzie de a se realiza, fără vreun incident neprevăzut Golanul care făcuse tirada atât de aplaudată asupra

legilor engleze, apăru deodată pe scenă și puse cap întreprinderii celor doi ticăloși, smulgând bandajul și plasturele și aruncând departe tot aparatul destinat să facă o *spărtură*.

- Regele vru să ia bastonul de la salvatorul său și să înmoaie oasele celor două pușlamale; dar omul se opuse. Aceasta ar fi fost cu cântec. Ar fi trebuit să petreacă noaptea acolo, pe când trupa era reunită și nimeni din afară nu putea să intervină sau să-i ia apărarea.

Reveni în câmp și povesti afacerea lui Herisse, care, ascultă atent și decise ca regele să nu mai fie întrebuințat la cerșit, proba fiind făcută că el era demn de o treabă mai înaltă. Prin urmare, pe loc, îl avansară de la gradul de cerșetor la cel de hoț! Hugo era în culmea bucuriei! Deja, încercase el să facă pe Rege să fure și dăduse greș; dar nu va fi același lucru acum, căci, fără îndoială, Regele nu va îndrăzni să înfrângă un ordin dat lui, direct, de către șef. Așa că el proiectă o antrepriză chiar pentru după-amiaza acelei zile, propunându-și să arunce pe rege în ghearele legii; dar făcând lucrurile într-un mod așa de delicat ca aceasta să pară pură întâmplare. Căci „Regele Cocoșilor de Luptă” era cunoscut acum și banda n-ar fi fost veselă cu un membru detestat care ar fi comis o atât de gravă trădare ca aceea de a preda pe vreunul dintre ei, inamicului lor Qomun: legea.

Așteptând momentul potrivit, Hugo dădea târcoale încoace și încolo în satul vecin, însoțit de prada sa. Amândoi, parcurgeau, încet de sus în jos, o stradă după alta, unul pândind o bună ocazie să-și pună în executare proiectul său diabolic, celălalt, norocul de a se eschiva

și a scăpa pentru totdeauna din mizerabila lui captivitate.

Și unul și altul ar fi putut să își pună în executare planul, dar,

fiecare, în rundul sufletului său, se hotărâse să nu lucreze decât cu lovitură sigură, nevrând să se riște într-o aventură al cărei rezultat n-ar fi sigur.

Hugo fu primul favorizat. Sosea o femeie cu un pachet mare într-un coș. Ochii lui Hugo avură o strălucire de bucurie. „Să mor, dacă aş putea să pun în sarcina lui aceasta, apoi, Dumnezeu să te păzească, Rege al Cocoșilor Luptători!" își încetini pasul și așteptă, cu un calm aparent, dar, sfâșiat în interior, de furie, să treacă femeia. Momentul venit, zise cu voce joasă:

— Așteaptă-mă aici, mă întorc.

Și deodată se azvârli asupra prăzii.

Inima regelui bătu de bucurie. Putea să fugă, dacă totuși cursa îl ducea pe Hugo destul de departe. Dar nu-i fu dat să aibă acest noroc. Hugo alunecă în spatele femeii, smuci pachetul, îl înveli într-o bucată de pătură veche pe care o purta sub braț și reveni alergând.

Femeia, observă dispariția pachetului prin ușurarea sarcinii ce ducea în spate, cu toate că nu văzuse cum fusese operat furtul, începu să alerge și să țipe. Hugo, aruncă pachetul în brațele Regelui, fără să se oprească, zicând:

— Acum aleargă după mine cu ceilalți și strigă: „Arestați hoțul! Dar ai grijă de rătăcește-ți pachetul. Hugo se pierdu pe un drum de încrucișare și o clipă după aceea, -reapară, cu aerul nevinovat și indiferent, apoi se duse să se reazeme de un stâlp, așteptând eveni mentele.

Regele ofensat, aruncă pachetul la pământ și pătura se desfășură tocmai în momentul când femeia sosea, urmată de o mulțime care alerga în urma ei. Cu o mână ea apucă încheietura mâinii Regelui, iar cu cealaltă luă pachetul și începu să lepede un torent de înjurături asupra copilului care se zbătea, fără

succes, să scape din strânsoarea ei.

Hugo văzu destul. Dușmanul lui era prins și nu va scăpa justiției. Atunci se grăbi să dispară chiuind de bucurie și luă direcția taberei, preparând mereu pentru Herisse o poveste verosimilă a afacerii.

Regele continuă să lupte pentru a scăpa de strânsoarea femeii și striga furios:

— Lasă-mă, creatură stupidă! Nu sunt eu acel care ți-a furat pachetul!

Lumea se strângea în jur, îl înghesuia și îl înjura. Un fierar păros, cu șorț de piele, cu mânecile sumese până la cot, înainta spre el strigând că vine să-i administreze, pe loc, o lecție. Dar în acel moment o spadă cu - tăișul lung zbârnâi prin aer și căzu cu putere pe lat peste brațul omului, în timp ce fantasticul proprietar al spadei, zicea pe un ton glumeț:

— Ușurel, suflete bun, să procedăm omenește; nici sânge rău, nici cuvinte urâte. Această afacere privește justiția nu pe trecători. Lasă copilul, buna mea femeie.

Fierarul aruncă o privire asupra robustului soldat, apoi se îndepărtă bodogănind și frecându-și brațul. Femeia, lăsă mâna copilului fără voie.

Mulțimea privi pe străin fără bunăvoință dar, prudentă, tăcu. Regele alergă până la salvatorul său și cu obraji roșii și ochii strălucitori, strigă:

— Tare rău ai mai întârziat, e adevărat, dar sosești la timp. Sir Miles, fă bucăți pe toți acești neobrazăți!

CAPITOLUL XXIII

ARESTAREA PRINȚULUI

Hendon disimula un zâmbet și șopti la urechea Regelui, încet, încet Principe, fii prudent la vorbă. Ți-neți-vă limba

nemișcată. Aveți încredere în mine și totul va sfârși cu bine. Și adăugă aparte, numai pentru sine: „Sir Miles! Dumnezeu să mă ierte, uitasem aproape de tot că eram Cavaler! Doamne, ce lucru straniu! Pierderea memoriei sale se oprește la invențiile lui delicate și nebune!... Un titlu gol și hazliu ca al meu, dar e totuși ceva de a-l fi meritat, căci, gândesc, e mai onorabil să fii un Cavaler, spectru în regatul viselor și umbrelor, cu merit, decât să obții prin jосnicii, pe cel de conte în unele regate reale ale acestei lumi”.

Lumea se dădu la o parte spre a face loc polițaiului care sosise. Acesta se grăbi să pună mâna pe umerii Regelui când Hendon îi zise:

— Așteptați prietene. Luați-vă mâna. El va merge docil, răspund eu de el. Treceți înainte și noi vă vom urma.

Ofițerul de poliție porni la drum însoțit de femeie și de pachetul ei. Miles și Regele îl urmau cu mulțimea după el. Regele vru să se revolte; dar Hendon îi zise încet:

Gândiți-vă, Sire, legile Voastre sunt răsuflarea binefăcătoare a propriei Voastre regalități. Dacă însuși autorul lor nu li se supune, cine mai poate obliga popu lația să le respecte? în aparență una din aceste legi a fost călcată. Când Regele va fi pe tronul său își va adu ce aminte fără neplăcere că, în vremea când nu părea decât un simplu supus, în mod loial a impus Regelui să dispară în fața cetățenilor și s-a supus autorității legii.

Ai dreptate. Nu mai adăuga un cuvânt. Vei ve dea că dacă Regele Angliei cere ca supușii lui să sufere din partea Legii, el însuși o îndură când se găsește în stare de supus.

Când femeia fu chemată să mărturisească în față judecătorului de pace, ea jură că tânărul băiat adus la bară era hoțul ei. Nimeni neputând mărturisi și contrariul. Regele rămase inculpat.

Se deschise atunci pachetul și se găsi un grăsun purceluș de lapte. Judecătorul se tulbură. Hendon îngălbeni și corpul îi fu scuturat de groază, ca și când ar fi primit o descărcare electrică. Regele protejat de neștiința lui, era fără grijă. Judecătorul se gândi destul de îndelung, apoi, întorcându-se către femeie, o întrebă:

— La cât îl prețuiești?

Femeia salută și răspunse:

— Trei șilingi și opt pence, Domnia-Voastră! Nu pot să reduc nici o para și vă spun adevăratul preț.

Judecătorul plimbă o privire severă peste mulțime și făcând semn polițaiului, ordonă:

— Evacuează sala și închide ușile.

Așa se făcu. Nu rămaseră decât cei doi oameni ai legii, acuzatul, acuzatorul și Miles Hendon. Acesta, era trist și palid. Pe fruntea lui străluceau picături mari de sudoare rece, care se împreunau, curgând pe față.

Judecătorul se întoarse din nou, spre femeie și cu o voce compătimitoare, zise:

— E un copil sărac și neștiutor. Poate că era chinuit de foame căci aceste timpuri sunt aspre și nenorocite. Privește-1, el n-are aerul să fie rău; dar când foamea te împinge... Bună femeie! Știi tu că, după lege, cine fură un lucru în valoare mai mare de treizeci de pence și jumătate, trebuie să fie spânzurat?

Micul Rege tresări, deschise ochii mari și consternați; dar se domină și nu se mișcă din loc. Nu tot astfel făcu femeia. Ea sări în sus prinsă de groază și strigă:

O, Doamne, Dumnezeu! Ce am făcut eu? Aveți milă. N-am vrut, pentru nimic în lume, să fac pe acest mic sărman să fie spânzurat. Vă rog, foarte mult, scu- tiți-mă de așa ceva,

Senioria-Voastră. Ce trebuie să fac? Ce pot face? Judecătorul, foarte calm, zise sim plu:

Fără îndoială, e posibil să pui un alt preț'fiind că prețul celălalt al pachetului, n-a fost consemnat încă în procesul-verbal.

— în acest caz, în numele lui Dumnezeu, puneți că purcelul valorează opt pence și, binecuvântată să fie ziua care îmi eliberează conștiința de acest lucru mon struos!

Miles Hendon, în bucuria lui, uitând locul unde se găsea, spre surprinderea Regelui și fără respect pentru demnitatea sa, îl luă în brațe și îl sărută.

Femeia își lua ziua-bună respectuos și se retrase cu purcelul ei. Dar, deschizându-i ușa, polițaiul o urma în holul strâmt. Judecătorul se apucă să scrie în regLv trul lui. Hendon mereu la pândă, vru să știe dacă polițaiul urmărea pe femeie. Se strecură, deci, ușor, în holv• întunecos și ascultă. Auzi următorul dialog:

E gras purcelul și promite o masă bună... Aș vrea să ți-1 cumpăr. Iată opt pence.

Opt pence! Ați vrea! Mă costă trei șilingi și opt pence bani noi nouți de ai ultimului regim. Duceți-văla plimbare cu opt pence-ai dumneavoastră.

A! Așa! Ai mințit, deci, spunând sub jurământ că nu face decât opt pence. Urmează-mă și ai să răs punzi de această crimă, în fața Senioriei Sale. Și, atunrj băiatul va fi spânzurat.

—Poftim, poftim, omul lui Dumnezeu și nu spună nimic. Consimt. Dați-mi opt pence și să nu mai avem vorbă.

Femeia plecă strigând. Hendon reveni în sala de justiție și polițaiul îl urmă după ce își pusese în loc sigur prada.

Magistratul scrisese încă multă vreme, apoi *caii* Re gelui o judecată bună și înțeleaptă care îl condamna ?

"»"

închisoare pe un timp scurt, urmat de pedeapsa biciuitului în piața publică.

Regele rămase năucit, deschise gura, fără îndoială, pentru a ordona decapitarea imediată a bunului judecător; dar observând un semn al lui Hendon, reuși s-o închidă înainte de a fi scos un sunet.

Hendon îl luă de mână, se înclină în fața magistratului, cu polițaiul după ei, luară drumul închisorii. Deodată în stradă, monarhul care fierbea, se opri, își trase cu violență mâna și strigă:

— Imbecilule, crezi tu că voi intra viu într-o închi soare?

Hendon se aplecă spre el și îi zise puțin cam-sever:

— Aveți încredere în mine? Liniște și nu compro miteri șansele voastre prin cuvinte periculoase. Nu se întâmplă decât aceea ce Dumnezeu vrea, nu puteți nici să-l grăbiți, nici să-l modificați, lată de ce trebuie să fiți liniștit. Așteptați. Va fi timp de lamentat sau de bu curat când ceea ce va trebui să se întâmple se va în tâmpla.

CAPITOLUL XXIV

EVADAREA

Scurta zi de iarnă era pe sfârșite. Pe străzi nu se vedeau decât câțiva trecători, foarte rari, care își iuțeau pașii cu mimica oamenilor preocupați în mod unic de a termina cât mai repede ceea ce aveau de făcut și să ajungă acasă unde să stea la adăpost de vântul care începuse să bată și de noaptea care venea. Nu se uitau nici la dreapta nici la stânga și nu dădeau nici o atenție eroilor noștri ce păreau a nu se vedea nici ei între ei.

Eduard al VI-lea se întreba cu mirare dacă spectacolul ce dă un rege care merge la închisoare, întâlnise vreodată asemenea indiferență, în sfârșit, polițaiul ajunsese în piața complet goală și începu s-o traverseze. Când fu în mijlocul pieței, Hendon îi puse mâinile pe braț și îi zise încet:

Opriti-vă un moment, domnul meu. Aici nu ne poate auzi nimeni și aș dori să vă spun o vorbă.

Datoria mea îmi interzice, domnule. Vă rog să nu mă inoportunați... ne apucă noaptea.

Totuși, așteptați căci afacerea vă privește înot- aproape. Intoarceti-vă un moment, faceți-vă a nu vedea nimic și lăsați acest sărman băiat să scape.

îmi faci o asemenea propunere! Te arestez...

Nu. Nu așa repede. Luați seama să nu comiteri o eroare nebună... apoi, coborând și mai mult vocea, șopti la urechea omului.

Porcul pe care l-ai cumpărat cu opt pence, poa te să te coste capul, omule!

Sărmanul polițai, cu totul surprins, nu putu scoate, deodată nici o vorbă; apoi, regăsindu-și vocea, începu să fanfaroneze și să amenințe. Dar Hendon era liniștit și așteptă cu răbdare până ce polițaiul nu va mai avea răsuflare.

Atunci, reluă el: . '

— Am o slăbiciune pentru dumneavoastră prie tene, și nu vă vreau răul. Ascultați... Am înțeles tot fără să pierd o vorbă. Vă voi face dovada.

Și, repetă vorbă cu vorbă conversația polițaiului cu femeia, în hol și termină:

— Vedeti că e exact. Aș putea, deci, s-o repet în fața judecătorului și ocazia s-ar prezenta.

Pentru un moment, omul rămase mut de teamă și de groază;

apoi luă totul în bătaie de joc și zise cu un zâmbet silit:
O afacere de care cu drept cuvânt trebuie să râzi. Am speriat
femeia numai ca să mă distrez¹.
Și, tot de distracție i-ati luat purcelul?
Omul răspunse supărat:
Nimic mai mult, domnul meu. Vă repet că a fost o glumă.

^

— Încep să vă cred, zise Hendon cu un ton pe jumă tate
batjocoritor, pe jumătate convins. Dar așteptați-mă un moment,
numai timpul cât să alerg la Senioria Sa să-l întreb, căci fără
discuție, este un om foarte cunos cător în materie de legi, dacă
este o glumă sau...

Și, se pregăti să plece. Polițaiul era nehotărât; dădea din
mâini și din picioare, bombăni o înjurătura sau două, apoi
strigă:

Așteaptă, așteaptă, dragă domnule, așteaptă puțin!
Judecătorul... Ce, el nu înțelege gluma! Vino, vom discuta...
Ei, ce! Cazul meu pare încurcat. Și toate acestea pentru o
nevinovată și stupidă glumă. Eu sunt tată de familie și,
nevastă-mea și copiii mei... Fi rațional, dragul meu domn:
ce vrei de la mine?

Numai să fiți orb, mut și paralytic pe timpul cât numeri până la
o sută de mii, — răspunse Hendon cu tonul omului care cere
o favoare rațională și minimă.

Sunt pierdut! exclamă polițaiul disperat. Ah! Domnule, fiți
rațional; examinați lucrurile sub toate aspectele și veți vedea
că era o simplă glumă, că în mod manifest, și fără aviz nu era
decât atât.

Și chiar dacă ar fi stabilit că nu e o simplă glumă, greșeala e așa
de mică încât, cea mai grea penalitate pe care ar comporta-o
ar fi 6 reprimare și un avertisment al judecătorului.

Hendon îi răspunse cu o gravitate care îngheță aerul în jurul lui:

Această glumă poartă un nume în lege, îl cu noașteți?

Nu. Din întâmplare n-am fost rațional. Nici n-am visat că asta ar avea un nume... Ah! Cerule drept, cre deam că este un caraghioslâc...

Da, asta are un nume. în lege, această crimă se enunță: Non compos mentis lex talionis sei transit glo ria mundi.

Ah, Doamne!

Crimă pedepsită cu moartea.

Dumnezeu să aibă milă de mine, păcătosul!

Profitând de greșeala unuia, pentru a-l tine la cheremul dumneavoastră ati plătit cu o bagatelă un lucru prețuind mai mult de treisprezece pence și jumătate. Aceasta în prevederile legii constituie crima de fraudă, din partea autorității, comisă asupra cetățeanului, complicitate la înșelăciune, călcarea datoriei, *ad hominem expurgatis în stătu quo*, crimă pedepsită cu moartea prin ștreang, fără despăgubiri, fără comutație sau beneficiu de slujbă religioasă.

Sprijiniți-mă, sprijiniți-mă, bunul meu domn, picioarele mi se încovoae! Fiți generos... Scăpați-mă de această sentință și mă voi întoarce cu spatele facându-mă că n-am văzut nimic din ce se *va* petrece.

Bun. Iată că deveniți rațional. Și veți da înapoi purcelul?

Da, da, vă promit și, niciodată nu mă voi mai atinge de un altul chiar dacă cerul mi l-ar trimite și ar hanghelul mi l-ar aduce. Plecați. Eu sunt orb, pentru dragostea de dumneavoastră. Nu voi vedea nimic. Voi spune că mi-ați smuls cu forța prizonierul din mâinile mele. Ușa este veche și viermănoasă, o voi desfunda eu însumi între miezul nopții și răsăritul soarelui.

— înțeles suflet bun și nimic rău nu va ieși de aici. Judecătorul era plin de compătimire pentru acest sărman băiat și pentru această evadare, n-o să verse lacrimi și nici n-o să spargă oasele temnicerului.

CAPITOLUL XXV

HENDON HALL

îndată ce Hendon și Regele fură în afară de văzul polițaiului, conveniră ca Majestatea Sa, să meargă și să aștepte într-un loc oarecare, aproape de oraș, în timp ce Hendon se va duce la han spre a-și lichida socotelile.

O jumătate de oră mai târziu, cei doi prieteni se duceau spre răsărit, scuturați, vesel, de păcătoasele animale de călărie ale lui Hendon. Regelui îi era cald și se simțea bine căci își aruncase zdrențele și îmbrăcase costumul complet, cumpărat de Hendon pe Podul Londrei.

Hendon voia să ferească pe copil de oboseală. Socotea că etapele aspre, mesele neregulate și lipsa somnului făceau rău spiritului său tulburat și că odihna, viața regulată, exercițiile moderate, dimpotrivă, vor grăbi însănătoșirea. Era nerăbdător să vadă spiritul bolnav revenind sănătos și micul cap eliberat de viziunile sale

îngrijorătoare. Hotărî, deci, să se ducă încetul cu încetul acasă, de unde fusese izgonit de atâta vreme, în loc să se grăbească, supunându-se nerăbdării care nu-i dădea pace nici ziua nici noaptea.

Când parcurseră circa zece mile, întâlniră un sat mare și se opriră pentru noapte la un han frumos.

Primele relații se stabiliră. Hendon stătu în spatele scaunului Regelui, pe tot timpul mesei; îl servi, îl dezbracă pentru a-1

urca în pat, în timp ce el se instala pe dușumea lângă pragul ușii, învelit cu o pătură.

În zilele următoare ei merseră încet povestindu-și aventurile prin care trecuseră de la despărțire și petrecând pe socoteala lor. Hendon povesti toate ocolurile ce făcuse pentru a-l regăsi și descrisese drumul prin pădure, apoi întoarcerea lor la baracă, atunci când, în fine, înțelesese că nu se putea scăpa de el. Atunci, zise el, moșneagul trecu în colțul despărțit și se întoarse șovăind, cu fața schimbată spunând că el credea să găsească, la întoarcere, copilul, acasă, culcat ca să se odihnească; dar nu era.

Hendon, așteptase în baracă toată ziua, apoi, ne-maisperând că Regele se va întoarce, plecase în căutarea lui aiurea.

Și bătrânul Sfânt al Sfinților era, într-adevăr trist că nu vedea pe Majestatea Voastră, reîntorcându-se, zise Hendon. O vedeam după fața lui.

— într-adevăr. Nici nu mă îndoiesc.

Și Regele povesti istoria lui, care făcu pe Hendon să regrete că nu trimisese pe Arhanghel pe lumea cealaltă.

În ultima zi a călătoriei, imaginația lui Hendon era excitată și gura nu-i mai tăcea. Vorbea de bătrânul lui tată, de fratele său Arthur și povestea multe fapte care ilustrau nobilul și marele lor caracter. Vorbea cu căldură de Edith și era atât de fericit că mai găsea câte ceva bun și amabil de spus chiar de fratele lui Hughes. Cu multă complezență stăruia asupra primirii ce i se va face la Hendon Hall, a surprizei pe care o va provoca reîntoarcerea lui, izbucnirile de bucurie și mulțumirile aduse lui Dumnezeu, pe care le va provoca.

Era un ținut frumos, presărat cu vile și livezi; iar drumul, pe o parte și pe alta a căruia erau așezate, tăia pășuni largi care se întindeau cât vezi cu ochii în ron-douri ce aminteau undulațiile talazurilor.

După-amiază, fiul rătăcitor, se oprea adesea în drum ca să observe de pe vârful unui deal dacă nu se vede locuința familială. La sfârșit, parvenind, strigă cu însuflețire:

— Iată satul principe; iată Hendon Hali! Se văd turnurile de aici. Și, această pădurice, este parcul tatălui meu... Ah! Veți vedea ce frumoasă și mare este! O casă de șaptezeci de camere, gândiți-vă puțin! Și douăzeci și șapte de slugi! O locuință bună pentru noi, nu e așa? Haidem, să ne grăbim. Nerăbdarea mă roade...

Merseră atât de repede cât era posibil. Trecuse de orele trei când ajunseră în sat. Îl trecură repede. Limba lui Hendon nu se mai oprea.

— Iată biserica acoperită cu aceeași iederă: nimic mai puțin, nimic mai mult. Acolo, hanul *La bătrânul leu roșu*; dincolo, piața. Iată Pomul de Mai și aici fân-

tâna. Nimic nu s-a schimbat, nimic, în afară de oameni, fără îndoială.

În zece ani, populația se schimbă. Mi se pare că îmi amintesc de câțiva, dar nici unul nu mă recunoaște.

În curând, ajunseră la sfârșitul satului. Atunci apucară pe un drum strâmt, întortocheat, mărginit de păduri bătrâne, pe care merseră în galop cam o jumătate de milă.

Pătrunseră într-o grădină mare de agrement, pe o, poartă impunătoare ai, cărei pilaștrii de piatră, purtau mărci de armonii cu inscripții dedesubt. Un castel boieresc era în fața lor.

Fiti bine venit la Hendon Hali, Rege! Strigă Miles. Ah! Este o zi mare! Tatăl meu, fratele meu și Lady Edith vor fi atât de înnebuniți de bucurie, că nu vor avea priviri și vorbe decât pentru mine, transportați de revedere și, astfel, vă va părea, poate, că sunteți primit cu răceală. Dar, ieșiți din greșeală, căci veți constata, în curând contrariul, îndată ce le voi spune că sunteți copilul meu și vor ști cât vă iubesc, veți vedea cum vă

strâng ei în brațe pentru dragostea lui Miles Hendon și cum vă deschid pentru totdeauna casa și inima.

Un moment după aceea, Hendon descăleca în fața porții celei mari, ajută pe Rege să se coboare, îl luă de mână și intră. Făcură câțiva pași și se găsiră într-o sală spațioasă. Hendon făcu pe Rege să se așeze cu mai multă grabă decât ceremonie, apoi alergă spre un tânăr așezat la o masă de scris, în fața unui mare foc de lemne.

— Sărută-mă Hughes, strigă el, și spune-mi că ești mulțumit de întoarcerea mea! Și cheamă pe părintele

nostru, căci casa nu e casă înainte de a-i fi atins mâna, a-i fi văzut fața și ai fi auzit vocea.

Hughes se dădu înapoi mai întâi, apoi făcu o mișcare de surpriză și fixă o privire severă asupra intrusului. Dar în curând, expresia acestei priviri se modifică, așa ca sub impulsul unui plan secret și, în locul nemulțumirii arată curiozitatea unită cu o reală sau prefăcută compătimire. Apoi, Hughes, zise, cu o voce dulce:

Spiritul tău pare atins, sărman străin! Fără în doială, că, ai suferit lipsuri și soarta a fost crudă cu tine. Înfrățirea și costumul tău fac dovada. Drept cine mă iei, tu?

Drept cine? Dar, drept ce ești, drept Hughes Hendon, zise Miles cu vioiciune.

Celălalt reluă cu aceeași voce blândă:

Și, cine îți închipui că ești, tu însuți?

Închipuirea n-are ce căuta aici! Vei fi vrând să zici că nu recunoști în mine pe fratele tău: Miles?

O expresie de surpriză amuzată luminează fața lui Hughes, care exclamă:

— Ce? Nu glumești? Morții pot să renască? Dom nul fie lăudat, dacă e așa! Sărmanul nostru băiat pierdut, revenit în brațele

noastre după atâta amar de ani! Ah! Asta ar fi prea frumos ca să fie cu adevărat! Te rog, ai . milă, nu te juca cu mine! Vino la lumină. Lasă-mă să te examinez!

El luă pe Miles de braț, îl trase la fereastră și îl examina de la cap până la picioare, făcându-l să se întoarcă el însuși învârtindu-se în jurul lui pentru a-l vedea bine din toate părțile-, pe când fiul răătăcit, plin de bucurie, zâmbea, râdea și clătina din cap zicând:

— Hai, frate, hai! Nu-ți fie frică; nu vei găsi nici o părticică și nici o trăsătură care să nu suporte examene nule.

Privește-mă, examinează-mă cum dorești, bunul meu Hughes. Eu sunt dragul tău Miles, fratele tău pierdut, nu e așa?

Ah! E o zi frumoasă! Spun că e o zi frumoasă! Dă-mi mâna, obrazul; cred că am să mor de bucurie!

Era gata să se arunce în brațele fratelui său; dar acesta îl ținu cu mâna la distanță.

Apoi, plecându-și capul pe piept, pronunță cu tristețe și plin de emoție:

—Ah! Dumnezeu, în bunătatea lui să-mi dea tăria de a suporta această amară decepție!

Miles, umilit, rămase un moment mut; apoi regă-sindu-și vorba întrebă:

— Ce decepție? Nu sunt eu fratele tău? Hughes clătină capul cu tristețe și zise:

Rog cerul să mi-o dovedească și ca alți ochi să găsească asemănarea care scapă alor mei. Vai! Cred că scrisoarea nu spune decât adevărul...

Ce scrisoare?

Aceea pe care am primit-o de peste mare acum șapte ani. Ni se scrie că fratele meu a fost ucis într-o luptă.

E o minciună! Cheamă pe tata. El mă va recu noaște.
Cum o să chem un mort?
A murit?
Vocea lui Miles se strangula, buzele îi tremurară.

Tatăl meu e mort? Oh! Ce tristă noutate! Jumă tate din bucuria mea s-a dus! Te rog, lasă-mă să-mi văd pe fratele meu Arthur. El mă va recunoaște și mă va consola.

Și el a murit.

Dumnezeu să aibă milă de mine, nenorocitul, ce sunt! Amândoi sunt morti!... Cel mai bun s-a.dus cel mai rău a rămas! Ah! Fac apel la mila dumitale! Nu-mi vei spune că Lady Edith...

A murit? Nu; trăiește.

Atunci, Domnul fie lăudat, bucuria mea e încă mare! Grăbește-te, frate; las-o să mă vadă. Dacă ea n-o să spună că sunt eu... Dar ea va spune. Nu, nu, ea mă va recunoaște... Sunt nebun dacă mă îndoiesc. Adu-o aici, adu bătrânii servitori; ei, de asemenea, mă vor recu noaște.

Toți au plecat, în afară de cinci: Petre, Halsey, David, Bernard și Marguerit.

Spunând acestea, Hughes ieși. Miles rămase gânditor un moment, apoi începu să se plimbe prin odaie, murmurând:

— Cele cinci canalii au supraviețuit celor două zeci și doi de slujitori onești și loiali. E straniu!

Continuă să meargă în lungul și latul încăperii, mormăind întruna. De Rege uitase cu desăvârșire.

Deodată, Majestatea Sa, zise grav cu un accent de vie compătimire, cu toate că vorbele ar fi putut fi înțelese ca o ironie:

— Nu te pierde în nenorocirea ta, omul lui Dum nezeu! Mai sunt și alții în lume, a căror identitate nu

este recunoscută și ale căror reclamații de drepturi sunt trimise la plimbare. Ești, doar, în tovărășia unuia.

Ah, Regele meu! Strgă Hendon, roșindu-se ușor. Nu mă condamnați. Așteptați și veti vedea. Eu nu sunt un impostor. Ea, o va spune. Veți auzi-o de pe cele mai frumoase buze din Anglia. Eu impostor! Ce! Recunosc acest hol bătrân, aceste portrete ale strămoșilor mei și toate obiectele acestea, care ne înconjoară, cum își cunoaște un copil camera unde e hrănit. Sunt născut aici și am crescut aici, Seniore. Spun numai adevărul. N-aș vrea să vă păcălesc și dacă nimeni nu mă crede chiar, eu vă rog să nu vă îndoiiți de mine. N-aș putea să suport.

Nu mă îndoiesc de tine, zise Regele cu o sinceritate și o simplitate copilărească.

Vă mulțumesc din adâncul sufletului! Strigă Hendon cu o căldură care arăta că era mișcat.

Regele adăugă cu aceeași simplitate:

— Dar tu, te îndoiești de mine?"

O vinovată confuzie copleși pe Hendon. Dar, des-chizându-se ușa, în chiar momentul acela, pentru a intra Hughes, scăpă de obligația de a răspunde.

O doamnă frumoasă, îmbrăcată cu bogăție, venea după Hughes. Mergea încet, cu capul plecat cu privirile fixate pe parchet. Fața ei era negrăit de tristă. Miles Hendon alergă spre ea, strigând:

— Oh! Edith, draga mea...

Dar Hughes îl dădu cu severitate la o parte și zise doamnei:

— Priviți-1. îl recunoaște-ți?

La glasul lui Miles, femeia tresări ușor și obrajii i se împurpurară. Rămase câteva momente într-o nemișcare

impresionantă, apoi, încet ridică privirea, tremurătoare și rece, fixând-o în ochii lui Hendon.

Sângele se retrăgea, puțin câte puțin din fața ce se acoperi cu o paloare mortală, apoi ea pronunță cu o voce tot atât de moartă ca fața ei:

— Nu-l cunosc!

Și cu un oftat înăbușit și un sughiț stăpânit, ea se întoarse și ieși din cameră.

Miles Hendon se prăbuși pe un scaun cu fata în palme. După un moment de tăcere, fratele său zise slujitorilor:

— L-ați văzut. Îl cunoașteți?

Ei clătinară din cap în semn negativ. Atunci, stăpânul reluă: Servitorii nu vă recunosc, domnule. Mi-e frică să nu fie o eroare. Ați văzut că soția mea, de asemenea, nu vă recunoaște, deloc.

Soția ta! Deodată Hughes fu împins în perete, cu o mână de fier în beregată.

O! Tu, sclav cu inimă de vulpe, acum înțeleg totul! Tu însuși ai scris scrisoarea care îmi anunța moartea, ca să-mi poți fura logodnica și bunurile mele. Ah! Afară de aici ca să n-am rușinea de a-mi mânji sabia mea onorabilă, cu sângele unui atât de mizerabil cara ghios!

Hughes, roșu, sufocându-se, căzu pe un scaun vecin și porunci servitorilor să pună mâna pe acest asasin și să-l lege. Ei statură la îndoială. Unul din ei obiectă:

E înarmat, cocoane Hughes și noi suntem cu mâinile goale. Ce importă asta! Nu sunteți destul de mulți? Puneți mâna pe el, vă ordon!

Dar Miles îi preveni să reflecteze asupra celor ce vor să facă și adăugă:

— Mă cunoașteți de multă vreme. Nu m-am schimbat.

Veniți dacă vă convine.

Această amintire nu mări deloc curajul servitorilor, care dădură înapoi.

Atunci, duceti-vă, fricoșilor, duceți-vă și luați-vă arme; puneți gărzi la porți în timp ce unul dintre voi se va duce să cheme politia! Strigă Hughes. Și, întorcându-se pe prag, zise lui Miles;

Va fi mai bine pentru dumneata dacă nu încerci să fugi.

Să fug? N-ai teama asta! Căci Miles Hendon este stăpânul lui Hendon Hali și al tuturor drepturilor lui. Va sta, deci, aici, nu te îndoi o clipă.

CAPITOLUL XXVI

RENEGAT

Regele stătu visător un moment, apoi, ridicând capul, pronunță:

E ciudat, mai mult decât ciudat! Eu nu pot înțelege asta.

Nu, nu e ciudat, seniore. Eu îl cunosc și purta rea lui e foarte naturală. E un scelerat din naștere.

Oh! Eu nu vorbesc de el, domnule Miles. —Nu de el? De cine atunci? Ce este ciudat atunci?

Că nimeni nu caută pe Rege. -Cum? Ce? Nu înțeleg.

—Adevărat? Nu vi se pare ciudat că țara nu e străbătută în lung și în lat de curieri și crainici, descriind persoana mea și căutându-mă? Nu e un subiect demn de frământare și de anchete, dispariția Șefului Statului? Că am dispărut astfel, că m-am pierdut?

— Asta e adevărat, Rege. Uitasem.

Hendon oftă și zise: „Sărman suflet detracat; încă ocupat de mișcătorul său vis!"

— Dar am un plan care ne va salva pe amândoi. Voi scrie o scrisoare în trei limbi, latină, greacă și "en gleză, și tu o vei duce, degrabă, la Londra în cursul dimineții. Vei preda-o în mâinile unchiului meu lordul Hertford. Când va vedea-o îmi va recunoaște scrisul și va trimite să mă caute.

—N-ar fi mai bine, principe să așteptăm, aici, până ce am făcut eu însumi, dovada și am stabilit drepturile mele, recucerindu-mi domeniile? Aș fi atunci, în mai bunăstare de a...

— Tăcere! Ce sunt sărăciile tale de domenii, afa cerile tale vulgare, în comparație cu afacerile în care constă binele națiunii și tăria Tronului!

Apoi, ca și când ar fi regretat severitatea cu care vorbise, adăugă cu voce blândă:

~ Supune-te și n-ai frică, eu te voi stabili în drepturile tale, eu te voi face să reintri în posesia drepturilor tale și chiar mai mult. Voi ști să-mi aduc aminte și să mă plătesc.

Spunând aceasta, el luă o pană și se apucă să scrie: Hendon îl privi un moment cu dragoste, apoi își zise: „Dacă ar fi noapte aș gândi că e într-adevăr un rege care vorbește. Nu se poate nega, când dispoziția îl ajută, el tună și fulgeră ca un adevărat rege. Unde a putut să învețe aceste maniere? Iată-l mângălind cu râvnă și trăgând labele lui de muște pe care le ia drept scriere latinească și grecească. Și, dacă imaginația mea nu va născoci o poveste cu care să-l fac să uite acest proiect, voi fi silit să mă prefac mâine că plec în strania misiune pe care va inventa-o pentru mine".

*> Dar, în curând gândurile domnului Miles erau departe de acest incident.

Era atât de obosit de gândurile sale, că atunci când regele îi

încredința hârtia scrisă, el o luă și îi dădu drumul în buzunar, fără a-și da, măcar, seama de acest gest.

„Ce atitudine stranie avea ea! își zicea el. Cred că m-a recunoscut... și cred că nu m-a recunoscut... Aceste două păreri contradictorii luptă în mine. Le simt și nu le pot împăca, așa cum nu pot, prin raționament, să le separ ori să le dau măcar, o preferință uneia sau alteia. Lucrurile se prezintă astfel: ea trebuie să fi recunoscut figura mea, trăsăturile mele, vocea mea. Cum putea să fie altfel? Cu toate acestea, spune că nu mă cunoaște și, asta e sigur, pentru că ea nu poate să mintă. Dar, ia să vedem, eu cred că încep a înțelege. Probabil că el a influențat-o; i-a poruncit să mintă, ar fi constrâns-o. Iată soluția! Enigma este acum, dezlegată. Ea părea moartă de frică. Da. Era sub dominarea lui. Am s-o caut, o s-o găsesc, și, acum când el nu mai e de față, va vorbi cu sinceritate, își va aduce aminte trecutul, când eram tovarăși de jocuri și acest lucru îi va înmuia inima. Astfel, nu mă va mai nega și mă va recunoaște, în ea, nu poate fi nimic din trădare... Nu. A fost întotdeauna loială și sinceră. Mă iubea, odată. Și, asta e salvarea mea, căci nimeni nu poate trăda ceea ce a iubit o dată”.

El se îndreptă repede spre ușă, care, în chiar acel moment se deschisă și Lady Edith intră.

Era foarte palidă; dar mergea cu un pas sigur, iar ținuta ei era plină de grație și demnitate.

Fața ei era tot așa de tristă ca rândul trecut.

Miles se repezi în fața ei, vesel și încrezător; dar ea îl opri cu un gest, parcă, de regret. Se așeză și îl rugă să facă la fel; aceasta cu tonul cu care se vorbește unui oaspete străin și nu unui prieten vechi.

Surpriza, încurcătura prin care trecu Hendon îl determină să se întrebe dacă, după toate acestea, era cu adevărat acel ce se

pretindea că este.

— Domnule, începu Lady Edith, am venit să vă împărtășesc o părere. Nebunul nu poate fi eliberat de iluziile lui; dar, fără nici o îndoială, poate fi convins să evite pericolele. Gândesc că visul dumneavoastră vă pare a fi realitate și, în consecință n-are nimic criminal în el. Dar, trebuie să vă debarasați, căci e periculos...

Privi pe Miles drept în față apoi adăugă:

E, cu atât mai periculos, cu cât dumneavoastră sunteți exact aceea ce ar fi fost acel pe care l-am pierdut, dacă era în viață. Pe cerul sfânt, madam', eu sunt!

Gândesc cu sinceritate că sunteți convins. Nu mă îndoiesc de onestitatea dumneavoastră. Vă pun în gardă, numai. Asta e tot. Bărbatul meu este stăpân în această regiune, puterea lui e mare și fără limite; lumea prosperă sau piere, după voința lui! Dacă n-ati fi semănat cu omul ce pretindeți a fi, soțul meu ar fi putut să vă lase plăcerea de a continua în liniște, visul dumneavoastră. Dar credeți-mă, îl cunosc bine și știu ce va face: va spune la toți că sunteți un nebun, un impostor și toată lumea va crede.

Oprind asupra lui Miles, privirea ei gravă, reluă:

— Dacă ați fi fost Miles Hendon și dacă el ar fi știut-o, dacă toată lumea ar fi știut-o, ascultați bine ce

vă spun și cântăriți bine cuvintele mele, ați fi trecut prin Același pericol, pedepsirea dumneavoastră n-ar fi fost mai puțin sigură și tot nimeni n-ar fi îndrăznit să vă ia apărarea.

— Cred, zise Miles cu amărăciune. Puterea care este în stare să ordone și să te supui, se face ascultată peste tot unde pâinea și viața sunt în joc, peste tot unde nu mai subzistă nici loialitatea nici onoarea.

O roșeață ușoară coloră un moment, obrații lady-ei Edith făcând-o să plece ochii în pământ. Vocea ei, însă, nu trăda nici un

pic de emoție, când relua:

— V-am prevenit. Trebuie să vă sfătuiesc, încă, să plecați de aici. Acest om vă va distruge. E un tiran care nu cunoaște mila. Eu, care, sunt sclava lui, o știu. Sărma nii Miles și Arthur ca și scumpul meu tutore Richard, sunt în afară de orice contact cu el și, de fapt, va fi mai bine de dumneavoastră, de a fi cu el decât să vă găsiți aici în mâinile acestui mizerabil. Pretențiile dumnea voastră sunt o amenințare pentru titlul și posesiile lui. L-ați atacat în propria sa casă, sunteți pierdut dacă mai rămâneți aici. Plecați, nu stați la îndoială.

Dacă n-aveți bani luați punga aceasta, vă rog, și cumpărați servitorii prin bacșișuri ca să vă lase să treceți...

Iată-vă prevenit, sărman suflet, fugiți cât mai este încă timp. Miles refuză punga, se ridică și apropiindu-se de fața ei, zise:

Acordați-mi o favoare... Priviți-mă bine în față... Așa... Acum, răspundeți-mi: Sunt eu Miles Hendon?

Nu, nu vă cunosc.

— Jurați-vă.

Răspunsul dat cu voce slabă, fu categoric:

Jur.

Oh! Asta e de nerecunoscut!

Fugiți! De ce pierdeți un timp prețios? Fugiți, nu vă mai gândiți decât la salvarea dumneavoastră

în acest moment gărzile se opriră în mijlocul camerei și o luptă violentă începu. Dar Hendon fu în curând trântit la pământ și ridicat. Regele fu arestat de asemenea și, amândoi, puși în fiare, fură aruncați în închisoare.

CAPITOLUL XXVII

IN ÎNCHISOARE

Toate celulele fiind ocupate, cei doi prieteni fură înșirați într-o încăpere mare unde, persoane acuzate de delikte mărunte, erau ținute de obicei. Erau, acolo, vreo douăzeci de captivi de ambele sexe și de toate vârstele, puși în fiare. Era o adunătură grosolană și zgomotoasă. Regele se plângea cu amărăciune de ofensa nemaipomenită adusă regalității. Hendon era întunecat la față și tăcut, aproape prăbușit la pământ. El sosise acasă ca un copil pierdut crescând de bucurie, așteptându-se să vadă pe toată lumea fericită de întoarcerea lui și când colo, fusese maltratat și aruncat în închisoare Visul și realitatea erau atât de diferite că îl uluiră, făcându-l să nu mai știe ce îl adusesese în această aventură tragică sau comică. Resimți ceva, cam ce trebuie să resimtă un om care în timp ce se bucură că a apărut curcubeul, e lovit de trăsnet. Dar, putui câte puțin, gândurile sale confuze

și penibile se îndepărtară, într-o ordine oarecare și spiritul său, se fixă asupra Edith-ei. Își aminti de purtarea ei și o examina sub toate fețele; dar nu putu să obțină nici o satisfacție, îl recunoscuse sau nu? Această problemă neliniștitoare îl preocupă multă vreme...

El hotărî, în sfârșit, că îl recunoscuse dar îl renegase pentru că aveau interesul. Acum, el era gata să-și blesteme numele dar acest nume fusese așa de multă vreme sfințit, pentru el, încât văzu că limba lui ar fi în imposibilitate să-l profaneze. Înveliți în păture murdare și infecte, Hendon și Regele petrecură o noapte rea. Prin mijlocirea unui mic bacșiș, temnicerul aduse lichioruri la câțiva deținuți. Urmarea fu că începură cântecele murdare, certurile, strigătele, chefurile și puțin după miezul nopții, un bărbat atacă o femeie și o omorî aproape, lovind-o cu fiarele în cap, înainte ca temnicerul să-i

fi putut veni în ajutor.

Acesta restabili liniștea, dându-i agresorului lovituri de ciomag în cap și peste umeri.

Atunci, orgia încetă și toți avură posibilitatea să doarmă, cu condiția să nu ia în seamă gemetele și mormăitul celor doi răniți.

Tot restul săptămânii, zilele și nopțile trecură la fel; oamenii ale căror figuri, Hendon și le amintea mai mult sau mai puțin, reveneau în fiecare zi să vadă pe „impostorul”, să-l renege, să-l înjure și, în fiecare noapte certurile și tărăboiul începea. Totuși, într-o zi se produse o schimbare. Temnicerul introduse un moșneag căruia îi spuse:

— Sceleratul este în sala aceasta. Deschide ochii tăi bătrâni și dacă poți, spune care este.

Hendon ridică ochii și, pentru prima dată de când se afla în închisoare, avu o senzație plăcută, își zise: „Este Blake Andrews un slujitor care a slujit toată viața lui în familia tatălui meu. Era un om cumsecade, cu suflet cinstit. Fusesse altă dată; dar nimeni, azi, nu mai spune adevărul și toată lumea minte. Acest om mă va recunoaște, dar mă va renega ca și ceilalți”. Moșneagul plimbă privirea în jurul încăperei, examina fiecare figură, una după alta și, în sfârșit, declară:

Nu văd decât pungași mizerabili, drojdia străzi lor. Care este?

Uite-1, zise temnicerul. Examinează acest animal și spune ce gândești.

Moșneagul se apropie de Hendon, îl privi lung, grav, apoi dând din cap, zise:

Într-adevăr, acest individ nu este Hendon și n-a fost

niciodată!

Ai dreptate! Bătrânii tăi ochi sunt încă sănătoși. Dacă eram Hughes, aş înhaţa pe această secătură şi...

Temnicerul termină ridicându-se pe vârful picioarelor ca şi când ar fi fost atârnat de o spânzurătoare imaginară, în timp ce făcea un zgomot din gât, simulând sufocarea.

Bătrânul reluă hain:

— Să mulţumească lui Dumnezeu că nu i s-a în tâmplat mai rău. Eu dacă aş avea putere şi aş dispune de acest bandit, dacă nu aş face să fie fiert cu încetul, să-mi spui mie „cuţu”!

Temnicerul avu un râs de hienă şi zise:

— Dă-i o probă din mintea ta, moşnege. Toti o fac, de altfel şi asta te va amuza.

Temnicerul ieşi: Atunci bătrânul se așează în genunchi şi murmură:

— Domnul fie lăudat! V-aţi întors stăpâne! Vă credeam mort de şapte ani şi iată că trăiţi! V-am recu noscut imediat şi era greu pentru mine să păstrez o atitudine indiferentă şi să mă prefac a nu vedea, aici, decât bandiţi şi jefuitori de drumul mare. Sunt bătrân şi sărac, domnule Miles; dar, spune un cuvânt şi mă voi

duce să strig în gura mare adevărul, chiar dacă ar trebui să fiu strangulat pentru aceasta.

— Nu, zise Hendon, aceasta te-ar pierde şi ar fi de puţin folos pentru cauza mea. Dar, îţi mulţumesc, fiindcă graţie ție, am descoperit un pic de speranță.

Bătrânul servitor deveni foarte util lui Hendon şi Regelui, căci el venea de mai multe ori pe zi, sub pretextul de a „înfunda” pe impostor şi de fiecare dată aducea câteva gustări pentru a îndulci regimul de închisoare, în afară de acestea, el aducea noutăţi. Hendon dădea Regelui cele mai

bune bucate fără de care acesta n-ar fi putut trăi, fiindcă îi era imposibil să mănânce hrana grosolană dată de temnicer. Pentru a nu deștepta bănuiele, Andrews nu făcea decât vizite scurte; dar se angaja ca să aducă de fiecare dată ceva informații pe care le dădea șoptind lui Hendon, printre injuriile grosolane ce profana în gura mare și pe care orice deținut le putea auzi.

Numai așa află, încet, încet, Miles, istoria familiei sale. Arthur murise de șase ani. Această pierdere adăugată lipsei de noutăți de la Miles, zdruncină sănătatea tatălui. Simțindu-și sfârșitul apropiat, el își exprimă dorința să vadă pe Hughes și Edith unindu-se înaintea morții lui. Edith imploră un termen sperând întoarcerea lui Miles. Atunci sosi scrisoarea care aducea noutatea morții acestuia. Această lovitură copleși pe sir Richard care, deodată cu Hughes, insistă din nou asupra căsătoriei. Edith se ruga pentru încă o lună amânare, apoi o a doua, apoi o a treia, în sfârșit, căsătoria a fost celebrată la patul morții lui boier Richard.

Această însoțire nu era fericită. Se povestea în toate ținuturile că puțin după ceremonie, soția găsisese printre hârtiile soțului ei, mai multe ciorne ale scrisorii fatale și că îi reproșase acestuia de a fi grăbit căsătoria și astfel de a fi grăbit moartea lui Sir Richard printr-o invenție mârșavă.

Povești asupra cruzimii lui Hughes față de Lady Edith și servitori, circulau cam peste tot, căci după moartea tatălui său, el își aruncase masca și se arăta un stăpân tiranic, față de toți cei ce depindeau de el.

Dar fu un moment când regele ascultă poveștile lui Andrews cu un interes viu. Aceasta, când vizitatorul zise:

— Se vorbește că Regele e nebun. Dar, vă rog, nu suflați o vorbă, căci, oricine va repeta aceasta va fi pedepsit cu

moartea.

Majestatea Sa fixă pe bătrân și zise:

Regele nu e nebun, omule și ai face mai bine dacă te-ai ocupa de ceea ce te privește decât de aceste vorbe fără sens!

Ce vrea, bre, copilul acela? întrebă Andrews, sur prins de această apostrofă neașteptată.

Hendon îi făcu semn să schimbe această conversație dar Andrews, fără să insiste asupra chestiunii sale, își urmă subiectul:

Răposatul rege va fi înmormântat la Windsor, peste două zile, adică la 16 ale lunii; iar noul rege va fi încoronat la Westminster, la 20...

Mi se pare că trebuie să-l regăsească, mai întâi, murmură Majestatea Sa, care, adăugă, aparte, pentru sine: „Dar se va vedea aceasta și, voi fi și eu acolo”.

— Sub numele de...

Dar moșneagul se opri la un semn al lui Hendon. Apoi, reluând urma povestirii sale:

Șir Hughes va asista la încoronare și nutrește speranța că va primi cu această ocazie titlul de „pair”, căci e foarte bine cu lordul Protector.

Care lord protector? întrebă Majestatea Sa.

Înălțimea sa, ducele de Somerset.

Dar nu e decât unul singur: Seymour, conte Hertford.

Regele întrebă cu un ton sever:

De când e lord protector?

De la sfârșitul lunii ianuarie.

Și, vă rog, cine i-a dat acest titlu?

El, și Marele Consiliu, cu agreementul Regelui. Majestatea Sa tresări violent:

Regele! Strigă el. Care rege oameni buni?

Ce rege, cu drept cuvânt! (Dar bunul Dumnezeu, de ce neliniștește astfel acest copil?)

Pentru că nu există decât unul singur, nu e greu de răspuns: Majestatea Sa preasfintită, regele Eduard VI.

Dumnezeu să-l aibă în sfânta lui pază! Da, și e un drag și grațios băiețaș, fie el nebun sau nu, și se spune că starea lui se îmbunătățește din zi în zi, de laudele pentru el sunt pline toate gurile, tot îl binecuvântează și toți se roagă lui Dumnezeu să domnească multă vreme peste Anglia. Aceasta, fiindcă a început printr-un act de umanitate, salvând viața bătrânului duce de Norfolk.

Acum, va abroga câteva legi crude care oprimă și strivesc poporul.

Aceste noutăți înmărmuritoare amuțiră pe Rege și îl cufundară într-o atât de adâncă și penibilă gândire că nu mai auzi urmarea cuvintelor moșneagului. El se întreba dacă „băiețașul” era cerșetorul pe care el îl lăsase în palat, îmbrăcat cu propriile sale haine. Acest lucru nu părea posibil. Manierele și vorbele sale l-au trădat cu siguranță, dacă ar fi pretins că el este Prințul de Galles și în cazul acesta ar fi fost alungat și s-ar fi făcut cercetări pentru regăsirea adevăratului prinț.

Era posibil ca totuși Curtea să fi ales în locul lui pe cineva din noblețe? Nu. Unchiul său nu ar fi admis așa ceva. El era preaputernic și ar fi strivit cu siguranță o astfel de mișcare. Presupunerea băiatului nu-l ajutau cu nimic să pătrundă misterul și cu cât se deda mai mult la acesta, cu atât se încurca mai mult, cu atât îl durea capul și cu atât mai puțin putea să doarmă.

Nerăbdarea lui de a pleca la Londra creștea din ceas în ceas și captivitatea îi devenea intolerabilă.

Toate încercările lui Hendon de a reconforta pe Rege,

eșuară, dar, două femei care erau încătușate lângă el reușiră mai degrabă. Gratie intervenției lor, prințul se astâmpără și învătă puțin să rabde. Le era recunoscător și începu să le iubească și să găsească reconfortare în blânda și binefăcătoarea influență a prezenței lor. Le întrebă de ce erau în închisoare și când răspunse că erau baptiste, el zâmbi și se interesă:

— Este asta, o crimă care merită închisoarea?

Pe o parte, aș regreta-o, fiindcă vă voi pierde; dar nimeni n-o să vă poată ține aici prea mult, pentru un asemenea fapt.

Ele nu răspunseră; dar expresia fețelor lor, tulbura pe Rege, care reluă cu vioiciune:

— Dumneavoastră, tăceți... Aveți bunătatea să-mi spuneți: nu există altă pedeapsă pentru aceasta? Vă rog spuneți-mi că nu e.

Ele încercară să schimbe conversația, dar temerile sale se deșteptară și îl urmăreau:

— Vă biciuiesc? Nu, nu, nu se poate să fie atât de cruzi! Spuneți că așa nu se întâmplă. N-ar vrea-o ei, spuneți!

Femeile păreau confuze și dezorientate, dar tot nu se puteau hotărî să răspundă. Una, zise, în fine, cu o voce tremurătoare de emoție:

Oh! Ne sfâșii inima micuțule, Dumnezeu, nu mai, ne va ajuta să suportăm...

E o religie! Întrerupse regele. Atunci, vă vor bi ciui, aceste brute cu inima de piatră!

Dar nu plângeți! Nu pot să suport. Aveți curaj, îmi voi recuceri titlul la timp, spre a vă salva de această situație groaznică, și nimic nu va mai trebui.

Intr-o dimineață când regele se trezi din somn, femeile nu mai erau acolo. „Sunt salvate”, zicea el bucuros și, adăuga cu tristețe.:

— Dar nenorocire mie, căci ele mă reconfortau. Fiecare din ele îi lăsase, ca amintire o bucată de panglică prinsă în ac pe haina lui. El își promise să le păstreze totdeauna, să revadă dragele lui prietene îndată ce va fi liber și să le ia sub protecția lui.

În chiar momentul acela, temnicerul intră însoțit de câteva ajutoare și porunci deținuților să iasă în curte. Regele era bucuros. Era o binecuvântare să revadă ce-

nil albastru, să respire aerul curat. Era nerăbdător și se enervase de încetineala gardienilor; dar, în fine, veni și rândul lui. Fu ridicat din locul său și invitat să urmeze, cu Hendon, pe ceilalți prizonieri.

Curtea în patru unghiuri era pavată. Prizonierii pătrunseră în ea printr-o boltă groasă de zidărie și fură aranjați la rând, cu spatele la zid. O frânghie fii întinsă prin fața lor și gardienii îi supravegheau. Dimineața era friguroasă și neguroasă; iar zăpada care căzuse în timpul nopții, albea marele spațiu gol sporind tristețea locurilor. Din clipă în clipă, sufla un vânt înghețat și mătura zăpada din toate părțile.

În mijlocul curții ședeau două femei legate de stâlpi. Dintr-o privire, Regele recunoscă pe prietenele sale. Tresări și zise: „Vai, nu sunt libere cum gândeam. E de crezut că asemenea creaturi vor cunoaște biciul, în Anglia! Ah! E o rușine!... Și, când te gândești că asta nu se petrece într-o țară păgână ci în creștina Anglia! Vor îndrăzni s-o facă și, eu, pe care ele l-au ajutat și l-au întărit cu bunătatea, va trebui să fiu martor la răul ce li se face!

Nu e, oare, ciudat că eu, izvorul, însuși, al puterii, în acest vast regat, sunt în neputință de a le proteja? Dar, acești păgâni să deschidă bine ochii, căci va veni o zi când voi cere de le ei o socoteală severă pentru această faptă. Pentru fiecare

lovitură ce vor aplica, atunci, vor primi o sută".

O poartă se deschise larg și o mulțime de oameni intră în curte, apoi făcu cerc în jurul celor două femei pe care le ascunse vederii Regelui. Un preot intră, trecu prin mulțime și fu, de asemenea ascuns de ea. Acum,

regele auzea Vorbindu-se din două părți, fea întrebări și răspunsuri; dar nu distingea cuvintele.

La o parte era zgomot, cineva se agita. Numeroși gardieni plecau și veneau trecând prin acea parte a mulțimii, care se găsea în locul opus celor două femei și, pe măsură ce preparativele mergeau spre sfârșit, liniștea devenea din ce în ce mai adâncă.

în sfârșit, la un ordin, lumea se dădu la o parte și, Regele văzu atunci un spectacol care îl făcu să tremure până în măduva oaselor: Se îngrămădiseră vreascuri în jurul celor două femei și un om stând pe vine le dădea foc.

Femeile, cu capetele aplecate, își ascundeau fața în palme. Flăcările galbene începeau a sui în jui al vreascurilor care trosneau și plesneau-, răspândind nn fum albastru pe care vântul îl împrăștia. Preotul, ^u mâinile ridicate începu să spună o rugăciune, în acel moment, două fete tinere trecură, alergând, pe poa *a cea mare și, cu țipete ascuțite, se repeziră până la ^{4r}~meile legate la stâlpi. Gărzile le dădură imediat l? o parte. O mână solidă reținu pe una din ele; dar cealaltă scăpă strigând că ea vrea să moară cu mama ei și, înainte de a fi putut fi reținută își aruncase brațele de gât! acesteia. Fu smulsă când rochia îi era, deja, în flăcări Doi sau trei oameni o ținură si-i scoase jupa, pe care o aruncară în foc.

Ea se zbătea să scape spunând că, acum va fi singură pe lume și se rugă să fie lăsată să moară odată cu mama sa.

Cele două fete nu încetară să fie lăsate libere. D >\ deodată,

stăpânind acest tumult, se auziră horcăinr c

agoniei care sfâșiau inima. Regele părăsind cu ochii pe cele două fete, privi rugul; dar îndată se întoarse cu fața spre zid zicându-și: „Acea ce am văzut, nu va ieși niciodată din amintirea mea; cât voi trăi voi revedea-o, în fiecare zi, în vegherile mele și în vis, noaptea. Ce bine ar fi făcut Dumnezeu dacă mă făcea orb!”

Hendon supraveghea pe Rege și își zicea, cu satisfacție: „Starea lui se îmbunătățește. Se schimbă; devine mai blând. Dacă își păstra obiceiul ar fi înjurat pe acești oameni, ar fi strigat că el e Regele și ar fi ordonat că femeile să fie puse în libertate, în curând, ideea lui fixă va trece, o va uita și sărmanul său spirit, se va însănătoși. Dumnezeu să grăbească numai, ziua aceea!”

În aceeași zi, mai mulți deținuți noi, fuseseră aduși pentru noapte. Ei erau escortați în diferite părți ale regatului pentru a-și face pedepsele la care erau condamnați.

Regele vorbi cu ei. Își luase sarcina, chiar de la început, de a se instrui în vederea exercitării regalității sale, întrebând pe deținuți, ori de câte ori aveau ocazia și, povestea suferințelor acestora, îi sfâșia inima.

Printre noii veniți, era o sărmană femeie pe jumătate oarbă, care furase doi metri de postav, unul țesător și pentru aceasta urma să fie spânzurată. Un altul, un bărbat, era acuzat că ar fi furat un cal. Dovada nu fusese făcută și el își închipuia că a scăpat de funie; dar abia pus în libertate, a fost arestat din nou pentru motivul că ar fi omorât o căprioară în parcul regal. Vina fusese stabilită și, acum, era dus la galere.

Altul, era un ucenic de negustor, al cărui caz particular mișcă pe Rege. Într-o noapte, băiatul găsisese un

șoim care scăpase de la stăpânul său. îl prinsese și îl adusesese acasă la el; dar curtea găsinde că acesta era un furt, îl condamnase pe băiat la moarte.

Regele era revoltat de aceste neomenii și porunci lui Hendon să spargă ușa închisorii și să fugă cu el la Westminster, astfel ca să se poată urca pe tron și cu această ocazie să proclame un armistițiu care va salva viața acestor nenorociți.

„Sărman copil! oftă Hendon, aceste povești întunecoase, i-au redeșteptat boala! Dacă nu era această supărătoare întâmplare, ar fi fost vindecat în scurtă vreme”.

În închisoare era și un bătrân om de legi, cu fata energică și cu aerul îndrăzneț. Trei ani în urmă, el scrisese un pamflet contra lordului Cancelar, acuzându-l de nedreptate. Pentru acest fapt, fusese condamnat să i se taie urechile, să fie șters din barou și pe deasupra, să plătească o amendă de trei mii de lire, ori să fie închis pe viață, în urmă, el repetase ofensa și acum era condamnat să-și piardă „aceea ce mai rămăsese din urechile lui”, să plătească cinci mii de lire amendă, să fie însemnat cu fierul roșu pe amândoi obraji și să rămână în închisoare pe viață.

Acestea sunt semne onorabile, zise el și ridicându-și părul cenușiu arată trunchiurile mutilate ale celor ce, altă dată, fuseseră urechile lui.

Ochii Regelui străluciră arzător. Strigă:

— Nimeni nu vrea să mă creadă și nici tu nu mă vei crede. Dar puțin importă: înainte de a trece o lună, vei fi liber, în plus, legile care te-au dezonorat și care fac rușinea numelui englez, vor fi șterse din cod. Lumea e rău făcută: regii ar trebui, uneori să meargă la școala propriilor legi ale lor și, astfel vor învăța mila.

CAPITOLUL XXVIII SACRIFICIUL

Miles începea să se sature de ședere, în sfârșit, rândul lui de judecată sosi. Era fericit, căci sentința, oricare ar fi fost ea, i se părea preferată închisorii. Dar se înșela. Spre marea lui tulburare se văzu condamnat ca agresor al proprietarului lui Hendon Hali, și „ca vagabond periculos”, la două ore de expunere la stâlpul infamiei. Pretențiile lui de a fi fratele reclamantului și moștenitor legal al titlurilor și bunurilor lui Hendon fură primite cu dispreț și declarate nedemne de atenție.

El tuna și fulgera, profera amenințări mergând la ispășire; dar aceasta nu schimbă cu nimic.

Cel mult, purtarea lui irevențioasă, îi aduse câteva ghionturi din partea gardianului care îl conducea.

Regele neputând parveni să treacă prin mulțimea care mișuna între el și Hendon, trebuia să urmeze de departe pe bunul lui prieten și servitor. El însuși era gata să fie condamnat la ciomăgeală pentru că s-a găsit într-o astfel de urâtă tovărășie; dar având în vedere vârsta lui prea tânără, se alese doar cu un avertisment.

Când în sfârșit, lumea se opri, el alergă cu înfrigurare în jur, căutând un loc favorabil pentru a aluneca către prieten, lucru la care nu ajunsese decât după multe dificultăți și multă vreme... Tovarășul lui ședea acolo, suferind pedeapsa infamantă, servind de distracție populației mârșave, el, păzitorul regelui Angliei!

Eduard auzea bine citirea sentinței; dar el nu-și putea da seama de ceea ce însemna ea. Mânia lui se stârni când văzu ce nouă umilire era aplicată unuia din Casa Sa și atinse paroxismul când un ou aruncat în aer, se sparse în obrazul lui Hendon și auzi croncăniturile vesele ale mulțimii provocată de acest incident.

Sări în spațiul liber și așezându-se în fața agentului de serviciu, strigă:

Rușine vouă! E servitorul meu... Dați-i imediat drumul! Eu sunt...

Oh, liniște! exclamă Hendon, înfricoșat. Vă pier deți. Nu-l luați în seamă, domnule agent; e nebun.

Nu te osteni să dai sfaturi, omule. N-am destulă minte ca să-i dau și lui; dar ca să-l învăț ceva sunt dis pus. Și întorcându-se către unul din subordonații săi, comandă:

Dă acestui tânăr smintit una sau două lovituri de curea ca să-l disciplinezi puțin.

O jumătate de duzină i-ar prinde și mai bine, își dădu părerea șir Hughes care venise călare, cu un moment mai înainte, pentru a se bucura de acest spec tacol plăcut.

Puseră mâna pe Rege. El nu se zbătu, măcar, atât, era de uluit, la gândul monstruosului ultragiu, la care, se pregăteau să supună augusta lui persoană. Istoria păstra amintirea bătaii cu vergi a unui rege al Angliei

și, gândul de a fi obligat să furnizeze duplicatul acestei pagini rușinoase, era intolerabil. Era prins că într-o plasă și n-avea nici un ajutor de sperat. Trebuia să sufere această pedeapsă ori să ceară iertare, spre a scăpa de ea. Aspră alternativă! Se hotărî să sufere loviturile: un rege putea să se resemneze, dar nu să se roage.

În timpul acesta, Miles Hendon, rezolvă dificultatea:

Lăsați-l să plece, pe copil, zise el. Nu vedeți, câini fără inimă, cât e de mic și de plâpând? Lăsați-l să plece. Primesc eu loviturile pe care trebuia să le pri mească el.

Doamne, ce idee minunată, pentru care îți mul țumesc! strigă șir Hughes cu fața strălucind de o bu curie diabolică. Lăsați-l să plece pe micuțul cerșetor și, în locul lui dati-i, acestui semeț, o

duzină de lovituri bine aplicate.

Regele era gata să ridice un protest viguros, dar Hughes îl opri cu această remarcă eficace:

— Bun, vorbește și ușurează-ti inima; dar să știi că pentru fiecare cuvânt ce vei pronunța, el va primi șase lovituri în plus.

Hendon fu legat din nou la stâlp, cu spatele gol, și în timp ce primea loviturile de bici, sârmanul rege, micuț, întorcea capul și lacrimi neregale îi curgeau pe obraji. Ah! Inimă bună, își zicea el. Această faptă loială nu-mi va ieși niciodată din minte. Nu o voi uita și... pe ei cu atât mai puțin, adăugă el cu foc. Cu cât se gândea mai mult, cu atât purtarea lui Hendon îi apărea mai nobilă și mai frumoasă și cu atât simpatia, pentru el, îi creștea, își spunea: „Acel care salvează pe prințul său de răni și de o moarte posibilă, cum a făcut el pentru mine,

îndeplinește un mare act; dar acest lucru e prea puțin, nu e nimic, chiar, față cu faptul de a scăpa pe prințul său de rușine!" Hendon nu scoase un țipăt sub loviturile biciului și le suportă durerea crudă cu răbdarea soldatului.

Aceasta, împreună cu faptul de a fi luat asupra lui loviturile pe care trebuia să le primească copilul, îi aduse respectul mizerabilei mitocăanii care era strânsă acolo. Sarcasmul și țipetele tăcuseră și nu se mai auzea decât şuieratul biciului. Liniștea care stăpânea acum, în timp ce Hendon era din nou la stâlpul infamiei, contrasta viu cu iadul de insulte care domnise până acum câteva clipe.

Regele se apropie încet de Hendon și îi murmură la ureche:

— Nici un rege nu va putea să te înnobileze, suflet mare și bun, căci Acel care este deasupra regilor, a fă- cut-o deja. Dar un rege poate confirma oamenilor no blețea ta.

El ridică biciul căzut jos și lovind cu el, ușor, umerii însângerați

ai lui Hendon, pronunță cu voce joasă:

— Eduard al Angliei te face conte!

Hendon era mișcat. Lacrimile îi umpleau ochii dar, în același timp îi apărură comicul situației și avu toate greutatea din lume să-și înfrâneze pofta de râs. A fi legat la stâlpul infamiei, gol, însângerat și, deodată, să te găsești transportat la vertiginoasa splendoare a comitatului, nu e asta limita extremă a comicului! „Acum, își zise el, iată-mă încărcat, foarte frumos, de zornăială! Cavalerul regatului visurilor și umbrelor, a devenit un conte fantomă! Ce zbor amețitor pentru o aripă fără pene! Dacă, aceasta continuă, voi fi arătat,

în curând, ca un Pom de Mai, încărcat cu scânteietoare nimicuri și amintiri din mărfuri de ocazie. Dar eu le apreciez, cu toată lipsa lor de valoare, căci le datorez afecțiunii.

Aceste sărmăne demnități, date în glumă, care îmi vin fără a fi fost solicitate, dintr-o mână curată și dintr-o inimă dreaptă, îmi sunt mai scumpe decât demnitățile reale, cumpărate prin servilism, de la o putere rea și interesată".

Teribilul domn Hughes întoarse calul, îi dădu pinteni și se îndepărta. Pentru a-l lăsa să treacă, peretele mișcător se deschise și se închise în liniște. Nimeni nu îndrăznea să facă o constatare în favoarea deținutului sau să-l laude; dar această lipsă de manifestări era un omagiu suficient din partea mulțimii. Un ultim venit, care, nefiind în curent cu ceea ce se petrecuse, trimise o înjurătură „impostorului" și voia să-i arunce în cap o pisică moartă, fu la moment înlăturat cu lovituri de picior și cu ghionturi. Fără vorbă, apoi, o liniște adâncă se stabilă din nou.

CAPITOLUL XXIX

LA LONDRA

După ce Hendon își termină pedeapsa, fii eliberat și somat să părăsească ținutul și să nu mai revină niciodată I se aduse sabia, catârul și măgarul.

Se urcă în șa și porni cu Regele. Lumea se dădea la o parte cu o diferență, respectuoasă, pentru a-l lăsa să treacă și se risipi, cum plecară ei.

Hendon se cufundă, în curând, în gândurile sale. Mai multe chestiuni, de înaltă importanță, se puneau. Ce trebuie să facă? Unde să se ducă?

Îi trebuia sau un sprijin puternic sau să renunțe, pentru totdeauna, la moștenirea lui și să rămână sub părerea ce se făcuse despre el, că ar fi un impostor. Unde, putea el, să spere că va găsi acest sprijin puternic? Într-adevăr era, aici, o chestiune care îl punea în încurcătură

În fine, întrevăzu o posibilitate, infimă desigur, dar totuși demnă de considerație, din lipsă de ceva mai bune, să obțină asistența necesară, își aminti ceea ce spusese bătrânul Andrews de bunătatea tânărului rege, de generoasa lui intervenție în favoarea umililor și asupriților. De ce n-air încerca să-i vorbească și să-i implore dreptatea?

— Da, dar un pârlit așa de straniu împopoțonat va fi el admis în augusta față a monarhului? Nu importă, el trebuie să încerce: ca să treci peste pod, trebuie mai întâi să ajungi la el. Nu era el un bătrân veteran bogat în invenții și experiențe? Va ajunge cu siguranță, să-și croiască un drum. Da, pornise să meargă în Capitală. Poate că bătrânul prieten al tatălui său, domnul Humphrey Marlow, îl va ajuta. „Acest bătrân bun, Humphrey, primul nobil al bucătăriei defunctului rege sau al altor lucruri”. Miles nu-și aducea aminte exact al cărui lucru

era.

Acum când găsisese un aliment pentru energia lui, un obiectiv bine definit de atins, negura umilinței deprimante care se abătuse pe spiritul său, se ridica și se împrăstia. Ridică fruntea și privi în jurul lui. Fu mirat de a fi parcurs deja un drum atât de lung: satul era mult departe în urma lui. Regele îl urma, cu capul aplecat, absorbit și el, de asemenea de gândurile și proiectele lui.

Un gând tulburător întunecă deodată liniștea nouă a lui Hendon: copilul o fi vrând, oare, să revină în oraș, sau în timpul scurtei sale Vieți nu cunoscuse acolo decât răul și cea mai neagră mizerie? Chestiunea trebuia pusă. Hendon strânse hăturile și se adresă Regelui:

Am uitat să vă întreb unde mergem. Vă rog, or dînele dumneavoastră, monseniore!

La Londra!

Hendon reîncepu mersul, fericit și surprins de acest răspuns. Ziua se scurse fără incidente demne de remarcat în afară de acela cu care se încheia. Către orele zece în seara de 19 februarie, ajunseră la Podul Londrei unde mișuna o mulțime de oameni, gesticulând, strigând, aclamând, ale căror fețe, aprinse de băutură păreau fantastice la lumina nenumăratelor torțe. Tocmai în momentul acesta, capul fără viață al vreunui mare duce sau alt personaj, căzu între ei, lovi pe Hendon peste cot apoi se rostogoli la pământ sub picioare. Așa e vanitatea și nestabilitatea operelor omenești în lumea aceasta! Bunul rege defunct, nu era mort decât de trei săptămâni, de trei zile, numai, odihnea în mormânt și, deja, decad ornamentele alese cu atâta greutate pentru marii regatului său, pentru a decora mărețul său Pod. Un cetățean se împiedică de cap și, cu al lui propriu, lovi în spate pe unul

care se afla în fața lui. Acesta, se întoarce și, repezi o lovitură de pumn, primei persoane care îi veni în mână; dar fu repede pus la loc de un prieten al acestuia din urmă. Timpul era cu adevărat favorabil pentru luptele nevinovate, căci sărbătorile de a doua zi, ziua încoronării, începuseră deja. Fiecare era cu capul plin de băutură și patriotism. După cinci minute, luptele inocente se întindeau pe un spațiu destul de mare. Intre orele zece și miezul nopții, ele se desfășurau pe un pogon de teren și devenise tăărăboi, învălmășeală, în vremea aceasta, Hendon și Regele erau despărțiți unul de altul, fără speranță de a se regăsi, pierduți în vârtoarea maselor omenești care urlau și, unde îi vom lăsa.

CAPITOLUL XXX PROGRESELE LUI TOM

În vreme ce regele rătăcea prin țară, îmbrăcat sărăcăcios, hrănit mizerabil, bătut și batjocorit de vagabonzi, băgat la închisoare cu hotii și asasinii, luat drept nebun și impostor, de către toată lumea, falsul rege, Tom Canty, se bucura, în liniște, de cu totul altă existență.

Când l-am părăsit, domnia începuse să-i arate o parte strălucitoare, care, în fiecare zi, se mărea, așa fel că puțin mai trebuia ca să-i pară scânteietoare ca soarele și plină de fericire, își pierdea temerile, îndoielile se spulberau, stângăcia dispărea făcând loc îndemnării și încrederii în sine. Profita, în fine, de cunoștințele copilului, pentru bici. Porunca lady-ilor Elisabeth și Jane Grey să vină la el când dorea să se joace sau să vorbească; iar când nu mai avea nevoie de ele, le dădea drumul în modul cel mai natural. Acum, nu mai era surprins de sărutul mâinii din partea acestor nobile personaje, când îl părăseau, îi plăcea să fie așezat în pat,

seara, cu mare pompă și îmbrăcat dimineața cu un ceremonial ce nu se mai termina.

Simțea o plăcere orgolioasă să meargă la masă urmat de cortegiul strălucitor al ofițerilor Coroanei și de nobilii din garda lui, în așa măsură, că îndoii numărul acestora, urcându-l la o sută de nobili, îi plăcea să audă sunând de-a lungul coridoarelor și vocile repetând la distanță: Loc Regelui! îi plăcea să fie așezat pe tron în Consiliu și părea să fie mai mult decât purtătorul de cuvânt al lordului Protector, îi plăcea să primească pe ambasadorii marilor puteri și suitele lor strălucitoare, să audă de la ei, mesajele afectuoase ale iluștrilor monarhi care îl numeau: „Fratele meu”. Oh! Fericit Tom Canty, de mai înainte din Offal Court!

Se bucura de îmbrăcămintile lui splendide și își comanda altele. Găsi că cei patru sute de servitori ai săi, sunt prea puțini pentru mărirea lui și întrei numărul lor. Lingușelile curtenilor slugarnici erau acum o muzică dulce pentru urechile lui. Rămânea bun și blând, apărător neobosit al tuturor oprimărilor și făcea, fără răgaz, război legilor injuste. La ocazii, dacă se simțea ofensat, se întorcea către un conte sau un duce și îi arunca o privire care-l făcea să tremure...

Odată, regala lui „soră”, „oribil de sfântă” Lady Mary, luându-se la discuție cu el privitor la înțelepciunea actului pe care îl îndeplinise el, grațind atâta lume, care merita să fie întemnițată, spânzurată sau arsă, îi aminti că închisorile augustului său tată defunct, conținuseră adesea șaiszeci de mii de oameni deodată și că pe timpul admirabilei sale domnii, el dăduse pe mâna călăului șapte mii două sute de hoți și tâlhari. Atunci,

copilul debordând de o generoasă indignare, îi porunci să se retragă în apartamentul ei și să roage pe Dumnezeu să se îndure

a-i scoate piatra pe care ea o are în piept și să-i pună o inimă omenească.

Tom Canty, nu fusese el tulburat niciodată la gândul sărmanului principe legitim care îl tratase cu atâta bunătate și care se rezezise cu atâta căldură pentru a-l răzbuna contra santinelei obraznice de la poarta palatului?

Da, primele lui zile și nopți regale, erau aproape, în întregime, pline de gânduri triste, privitoare la prințul dispărut și de dorințe sincere de înapoiere și fericită reintegrare a drepturilor sale ereditare. Dar timpul trecea; prințul nu se întorcea. Tom se deda din ce în ce la noile sale ocupații seducătoare, atât de bine, că încetul cu încetul, monarhul dispărut se șterse, aproape, din mintea lui; iar când, întâmplător, îi revenea, era ca un spectru nedorit, căci atunci, Tom se simțea vinovat și rușinat.

Sărmana lui mamă și surorile lui, urmau același drum în spiritul lui Mai întâi el suferea pentru ele, do-Tea să le regăsească, dar, în urmă, gândul de a le vedea într-o zi oarecare în zdrențele și murdăria lor, copleșin-• du-l cu îmbrățișările, scoțându-l din situația lui plăcută și readucându-l la mizerie și înjosire, îl făcea să tremure, în fine, ele încetară, aproape, de a-i mai tulbura gândurile.

Și era mulțumit, chiar fericit, căci de câte ori fețele lor posomorâte și acuzatoare îi apăreau în minte, el / se simțea mai de disprețuit decât un pahar făcut din pământ.

În acel 19 februarie, la miezul nopții, Tom Canty dormea în somptuosul pat din palat, păzit de servitori credincioși, fericiți, căci a doua zi era ziua fixată pentru încoronarea sa solemnă ca Rege al Angliei. La aceeași oră, Eduard, adevăratul rege, suferind de foame și de sete, murdar, prăpădit de oboseala

drumului făcut, îmbrăcat din bucăți și petice, rezultat al învălmășelii, era busculat într-o mulțime de oameni ce urmăreau cu un viu interes, grupurile de lucrători care se duceau și veneau ca furnicile în jurul așezămintelor mănăstirești, lucrând la ultimele pregătiri pentru încoronarea Regelui.

CAPITOLUL XXXI

PROCESIUNEA NOULUI REGE

Când Tom Canty se sculă a doua zi de dimineață, o rumoare asurzitoare umplea spațiul. Era o muzică pentru urechile sale; muzică ce arăta că poporul englez ieșise în masă ca să aclame această zi mare.

În curând Tom se găsi, odată mai mult, eroul unui cortegiu naval impunător, pe Tamisa; căci urmând vechiul obicei, „procesiunea recunoștinței regale” traversând Londra, trebuia să plece de la Tour, unde se forma.

Când el ajunsese la Tour, părțile laterale ale venerabilei fortărețe părău a se deschide, deodată, în mii de locuri, prin fiecare din ele izbucnind o limbă de foc roșu și un sul de fum alb. Urmă o explozie formidabilă, provocând țipetele mulțimii, și făcând să tremure pământul. Țâșnind de flacăra, fumul, exploziile se succedau cu o rapiditate prodigioasă și în câteva clipe,

bătrânul Tour, dispăru într-un nor imens de fum, în afară de vârful înaltului edificiu numit Tour Blanche care, împodobit cu steaguri, rămânea deasupra vaporilor groși, ca spicul unui munte deasupra norilor.

Tom Canty, îmbrăcat splendid, încăleca pe un cal sprinten de luptă, ale cărui podoabe bridate coborau până la pământ. „Unchiul” său, lordul Protector Somerset, tot călare, luase

loc în urma lui. Garda Regelui, în armuri strălucitoare, forma șiraguri, de ambele părți. După Protector venea un șir, ce părea interminabil, de seniori amețitori prin strălucire, însoțiți de vasalii lor. Lordul

Primar urma, împreună cu corpul Magistraților municipali, în robele lor de catifea cărămizie și cu un lanț de aur pe piept, în urma acestora, veneau ofițerii și membrii diferitelor corporații ale Londrei, bogat îmbrăcați și purtându-și emblemele, în plus, mai era în cortegiu, ca gardă de onoare specială, pentru trecerea prin oraș. Vechea și Onorabila Companie de Artilerie. La acea epo-

că, Compania avea trei sute de ani de la înființare și era singurul corp militar în Anglia care poseda privilegiul (și îl posedă încă) de a nu depinde de Parlament. Această defilare era un spectacol minunat. O mulțime imensă saluta prin aclamații pe întreg parcursul. Un cronicar, raportează că „Regele când intră în cetate, fu primit cu urări de bun venit cu strigăte și toate semnele prin care se manifestă afecțiunea supușilor față de suveran. Regele mărturisea prin atitudinea lui, bucuria ce simțea și adresa cuvinte amabile celor care îl aclamau. Astfel, nu se arăta mai puțin fericit de a primi urările pe care poporul i le făcea. El mulțumea pentru tot binele ce i se dorea. De exemplu, la cuvintele: „Dumnezeu să ajute Majestății Sale!" el răspundea: „Dumnezeu să vă ajute la toți!" și adăuga că „mulțumește lui Dumnezeu din toată inima." '

Poporul era transportat de entuziasm prin vorbele prietenești și gesturile regelui său.

În strada Fenchurch, un copil frumos, îmbrăcat cu bogăție, ședea pe o estradă pentru a saluta pe Ma-jestatea Sa, la

intrarea în Cetate. Ultima strofa din urarea lui era:

„Bun-venit Regelui, atât pe cât inimile pot să dorească. Bun-venit, încă, atât pe cât vorbele pot să exprime. Bun-venit din gurile noastre bucuroase și din inimile noastre ce nu pot să ia parte: „Dumnezeu să-ți ajute, ne rugăm și dorim să fii veșnic fericit!"

Mulțimea scoase un strigăt de bucurie și repetă ceea ce copilul recitase. Tom Canty, cufundă o privire în această mare mișcătoare de figuri zeloase și inima îi tresări de bucurie. Simți că singurul lucru demn de a fi

trăit în această lume era: să fii rege, să fii idol al națiunii. Apoi, ochii săi întâlneau doi din camarazii lui zdrențăroși din Offal Court; unul lord amiral al Curții sale pastişă, celălalt, primul nobil al Camerei sale. Orgoliul îi crescuse.

Oh! Dacă ar putea măcar să-l recunoască! Ce negrăită bucurie ar fi fost dacă ei ar fi putut constata că regele din joacă, a ajuns rege cu tot dinadinsul, cu duci iluștrii și principii ca simpli servitori și cu întreg poporul englez la picioarele sale! Dar se stăpânea și gunea această dorință: o asemenea recunoaștere, putea să-l ducă mai departe decât dorea el. Întoarse capul și lăsă pe cei doi băieți în zdrențe să se ducă să-și manifeste zgomotos, veselia fără a-și închipui cine era în cauză.

La fiecare clipă se ridica strigătul „Dărnicie! Dărnicie!" la care Tom răspundea aruncând un pumn de piese strălucitoare pe care mulțimea și le disputa.

După cronicar, „La extremitatea străzii Graechurch, în fața firmei „La Vultur", Cetatea ridicase un arc de triumf sub care era o estradă întinsă dintr-o parte în cealaltă a străzii. Era, acolo, un spectacol istoric, reprezentând pe ascendenții regelui: Regina Elisabeta de York, era așezată în mijlocul

unui trandafir alb, ale cărui petale formau în jurul ei, volanele rochiei. Lângă ea, Henri VII, ieșit dintr-un trandafir mare, roșu; mâinile perechii regale erau unite și inelul de mariaj era mărit în mod exagerat. Din acești trandafiri pleca o tulpină care ajungea la o estradă ocupată de Henri VIII, ieșind dintr-un trandafir roșu și alb. Aproape de el era mama noului rege, Jane Seymour.

O creangă cobora din această pereche și mergea la o a treia estradă unde se găsea, în efigie, Eduard VI cu însușirile lui regale, întreg arcul de triumf era împodobit cu trandafiri albi și roșii."

Acest spectacol bizar și pompos înveseli atât de tare poporul, că aclamațiile sale înăbușeau, cu totul, vocea slabă a copilului însărcinat să explice acest decor în versuri elogioase. Dar Tom Canty nu se întrista, căci acest zgomot era mai plăcut urechilor sale ca orice poezie, oricât de excelentă ar fi fost ea. Și în orice parte întorcea frumoasa și fericita lui față, poporul recunoștea că efigia era asemănătoare cu originalul în carne și oase și, din nou, scotea strigăte entuziaste.

Marele cortegiu defila încă și încă sub arcuri de triumf și trecu prin fața unei succesiuni de tablouri simbolice fără sfârșit, din care fiecare reprezenta și evidenția o virtute oarecare, talent sau merit al tânărului rege. „Pe toată lungimea Cehapsidei, la fiecare streășină și fereastră, zise cronicarul, erau înfipite steaguri și flamuri, covoare bogate de postav aurit, specialitatea marilor și bogatelor magazine împodobeau străzile.

Această splendoare de decor, nu era mai mică în celelalte cartiere, ba era chiar mai mare în unele din ele".

„Și toate aceste lucruri minunate și splendide, în onoarea mea!" își șopti Tom Canty.

Obrajii falsului rege erau roșii de plăcere; ochii îi străluceau, toată ființa lui țipa de bucurie, în acel moment, tocmai când ridica mâna să arunce un pumn nou de monede, privirea lui întâlnește, în al doilea rând al mulțimii, o figură palidă, tristă, slabă, cu ochii măriti, pironiți asupra lui. Fu lovit de o comotie dureroasă, își recunos-

cuse mama, și ridică mâna făcându-și palma streășină la ochi. La acest gest, femeia, își croiește drum prin mulțime, împinge gărziile și se găsește lângă el. Îi apucă piciorul și-l acoperă cu sărutări, strigând: „Copilul meu, dragul meu copil!” apoi ridică spre el o figură cuminte, schimbată de bucurie și dragoste, în aceeași clipă, un ofițer din garda regelui o împinse înapoi, înjurând și cu o lovitură a pumnului său viguros o trimise la loc, în timp ce de pe buzele lui Tom, cădeau cuvintele: „Femeie, nu te cunosc!”

Cu inima sfâșiată, ea se întoarce să arunce o ultimă privire asupra lui, înainte ca mulțimea să nu-i-l ascundă vederii, o mare durere, o așa disperare se lăsa pe fața ei că rușinea îl copleșea pe Tom Canty. Și această rușine îi prefăcea orgoliul în cenușe și șterse strălucirea regalei sale înaripări. Bogatele lui veșminte deveniseră fără valoare și păreau a cădea de pe el ca zdrențele putrezite.

Cortegiul înainta mereu, spectacolul era din ce în ce mai mareț și furtunile de aplauze mergeau mereu crescând. Dar pentru Tom Canty, nimic din toate acestea nu mai exista; el nu mai vedea, nu mai auzea. Regalitatea își pierduse farmececele. Remușcarea îi sfâșia inima. „Dacă ar vrea Dumnezeu să mă liberez odată din această captivitate!” își repeta el ca în primele zile ale înălțării lui, fatale.

Strălucitoarea procesiune se desfășura ca un șarpe radios și interminabil pe străzile întortocheate ale straniei cetăți

vechi, în mijlocul unei mulțimi delirante.

Dar, acum, Regele călărea cu capul în jos, cu ochii pierduți, nemaivăzând decât fața mamei sale și privirea

ei îndurerată: „Dărnicie! Dărnicie! „Acest strigăt cădea într-o ureche surdă. „Trăiască Eduard al Angliei!" Se părea că pământul va face explozie; dar Regele nu răspundea nimic. El auzea aceste strigăte cum se aude zgomotul asurzitor al talazurilor izbind urechea la o distanță mare, căci el era acoperit și înăbușit de unul mai apropiat, din propriul lui piept. Vorbea vocea acuzatoare a conștiinței sale care repeta aceste cuvinte rușinoase:

„Femeie, nu te cunosc!"

Aceste cuvinte izbeau în sufletul regelui cum izbește dangănul unui clopot funebru, sufletul prietenului supraviețuitor, când îi trezește în suflet amintirea vicleniilor secrete de care s-a făcut vinovat față de cel ce nu mai este.

Noi splendori erau îngrămădite la fiecare colț de stradă, noi minuni și minunății se ridicau în fața vederii sale. Grelele vuiete ale bateriilor așezate se desfășurau, noi strigăte de admirație ieșeau din piepturile mulțimii în așteptare; dar Regele rămânea insensibil la toate acestea și vocea acuzatoare care gemea în sufletul său întristat era tot ce auzea.

Puțin câte puțin, expresia veselă a publicului se modifică, făcând loc unui fel de solitudine sau, chiar, de îngrijorare. Aplauzele erau mai puțin consistente. Lordul Protector, remarcă aceasta și, deodată înțelese cauza. El dădu calul său lângă al Regelui, se înclină în șa și, descoperindu-se îi zise:

— Seniore, momentul e rău pentru a visa. Poporul observă capul Vostru plecat, aerul Vostru întunecat și vede în aceasta, un semn. Gândiți-vă; lăsați să strălu-

ceașcă soarele regalității și să înlăture aceste emanații răufăcătoare. Ridicați-vă capul și zâmbiți poporului.

Apoi, ducele aruncă un pumn de bani la dreapta și la stânga și își reluă locul. Falsul rege făcu, mașinal, ceea ce i se ordonase. Dar surâsul lui nu venea din inimă. Din fericire, era puțină lume destul de aproape de el sau destul de clarvăzătoare spre a băga de seamă. Flexiunile capului său împodobit cu pene, când își saluta supușii, erau pline de grație și de eleganță; mâna sa, se arăta regal-generoasă, astfel că îngrijorarea poporului fu repede risipită și în curând, aclamațiile izbucniră așa de numeroase ca mai înainte.

Odată, numai, puțin înainte de sfârșitul ceremoniei, ducele fu obligat să dea pintenii calului și să facă observații la urechea Regelui.

O, respectate suveran, alungați această dispoziție fatală, ochii lumii sunt pe Majestatea Voastră. Și adăugă cu fină perspicacitate:

Blestemată să fie acea bătrână cerșetoare, ea a tulburat pe Majestatea Voastră!

Copilul frumos îmbrăcat, întoarse un ochi stins către duce și cu o voce ștearsă, pronunță:

Era mama mea!

Dumnezeu! exclamă, pentru sine ducele Pro tector, strângând hăturile calului și rămânând în urmă; prevestirile mulțimii nu erau mincinoase; el a înnebunit din nou!

CAPITOLUL XXXII ZIUA ÎNCORONĂRII

Să ne întoarcem cu câteva ore înapoi și să mergem la Așezămintele Mănăstirești de la Westminster, la orele patru dimineața în memorabila zi a încoronării.

Nu vom fi singuri. Cu toate că e încă noapte, galeriile,

luminate de torțe, sunt pline de oameni fericiți de a fi ocupat, deja, locuri ca să poată aștepta, încă, șapte sau opt ore, până va veni momentul să vadă ceea ce nu pot spera să vadă de două ori în viața lor: încoronarea unui rege. Da, după loviturile de tun trase la ora trei, Londra și Westminster erau năvălite de lume, de oamenii bogați, care cumpăraseră privilegiul de a aștepta în galerii și se înghesuiau la intrarea care le era rezervată.

Orele păreau lungi și plictisitoare. Orice agitație, încetase, deocamdată, căci fiecare galerie era plină. Putem acum să ne așezăm să privim și să medităm pe îndelete. Zărim, de aici și de dincolo, peste vasta și lunga catedrală, o parte de galerii și de balcoane arhipline de lume, cealaltă parte fiind ascunsă de stâlpi și de or-

namente arhitecturale. Vedem în întregime marele transept de la nord, gol, rezervat privilegiaților și curtea sacră sau platformă acoperită de stofe bogate pe care este așezat tronul. Acesta, ocupă centrul platformei pe o estradă ridicată de patru trepte, în scaunul tronului este încrustată o piatră plată, obișnuită, o piatră de Scoția pe care au stat, pentru a fi încoronați, un mare număr de regi ai Scoției, așa că ea, cu vremea a devenit destul de sfântă pentru a servi în mod paralel, monarhilor englezi. Tronul și postamentul său, sunt acoperite cu postav de aur.

Domnește calmul. Torțele ard fără vigoare. Timpul trece încet, în sfârșit, lumina nesigură a zilei se afirmă. Torțele sunt stinse și o limpezime, dulce, umple marile spații. Toate liniile măreței construcții se văd acum, deslușit, bine umbrite, întunecate, căci soarele este acoperit de nori.

La ora șapte, apăsătoarea monotonie, este, în sfârșit, ruptă: soția primului pair, îmbrăcată ca Solomon în splendoarea sa, își

face intrarea în transept. E condusă la locul ei de către un ofițer îmbrăcat în satin și catifea, în timp ce un altul îmbrăcat la fel, îi ridică trena lungă pe care i-o aranjează pe genunchi îndată ce s-a așezat. Apoi, îi aduce sub picioare un taburel și îi pune la îndemână micuța coroană de care va avea nevoie în momentul încoronării nobleței. Celelalte pair-ese sosesc una după alta într-un defileu strălucitor și ofițerii îmbrăcați în satin se grăbesc să le ajute să se așeze și să se instaleze. Spectacolul este, acum, destul de însuflețit. E mișcare și viață și sunt culori sclipitoare peste tot.

Un moment mai pe urmă, liniștea domnește din nou, căci pair-esele au sosit toate și au fost instalate, formând ca un perete de flori omenеști, de culori variate, amețitoare și presărate cu diamante.

Sunt toate vârstele: văduve, moștenitoare ale soților, mohorâte, zbârcite, cu desăvârșire albite, așa de bătrâne că puteau, afundându-se în trecut să-și aducă aminte de încoronarea lui Richard III, și de zilele tulburi ale acestor bătrâne timpuri uitate. Sunt doamne frumoase de vârstă mijlocie, sunt drăguțe pe cât de grațioase femei tinere și, minunate și încântătoare fete tinere, cu ochi strălucitori, cu ten frumos, care vor pune cu stângăcie coroanele de pietre, când marele moment va veni. Da, fiindcă lucrul va fi nou pentru ele și însuflețirea lor nu va fi pentru a le ușura.

Cu toate acestea, coafura tuturor acestor lady a fost aranjată așa fel ca să poată fi pusă coroana cât mai repede și mai solid la semnalul dat.

Am spus că toate aceste pair-ese erau presărate cu diamante și că era un spectacol minunat. Dar o altă surpriză ne era rezervată.

Către orele nouă, norii se risipiră, deodată și o rază de soare

traversă atmosfera călduță, alunecând printre rândurile pair-eselor, care, străluciră de o claritate amețitoare de focuri multicolore. Frumusețea acestui spectacol neașteptat ne făcu să tresărim până în vârful degetelor, cum ar face-o o comoție electrică.

În chiar momentul acela, trimisul unui Orient îndepărtat, care mergea cu ambasadorii străini, trecea prin această rază de soare și, ne reținem splendoarea, amețiți de scânteierea pietrelor și a diamantelor cu care

e împodobit de la cap până la genunchi și care, la fiecare din mișcările sale produce jocuri feerice de lumină.

O oră, două ore și jumătate de scurg. Atunci, sunetul grav al artileriei face să se afle că Regele și impunătorul său cortegiu a sosit. Lumea în așteptare se înveselește. Se știe că o altă zăbavă va urma, căci regele trebuie să fie pregătit și îmbrăcat cu veșminte speciale pentru ceremonia solemnă; dar că această zăbavă va fi umplută în mod plăcut prin defileul pair-ilor Regatului în costumul lor oficial.

Aceștia sunt conduși cu ceremonie la locurile lor și coroanele le sunt puse la îndemână.

Lumea urmărea toate acestea cu interes, căci multi vedeau pentru prima dată pe duci, pe conți și pe baroni, al căror nume aparțineau istoriei de cinci secole, în sfârșit, când toți se așezară, spectacolul, al galeriilor și al tuturor locurilor bune, fu completat și cel mai minunat din câte s-au văzut...

Atunci, marii demnitari ai Bisericii, în costume de gală și cu mitre, ca și asesorii lor, defilară pe estradă și ocupară locurile marcate pentru ei. Erau urmați de lordul Protector și de alte mari personaje urmate la rândul lor, de un detașament al gărzii.

Fu un moment de așteptare, apoi un semnal, o muzică

triumfătoare izbucni și Tom Canty, îmbrăcat cu un mantou lung de țesătură de aur, apăru la intrare și se îndreptă spre estradă: Toată lumea se ridică și ceremonia începu. Sunetele maiestuoase ale unui cântec religios, solemn, umplură așezămintele, în timp ce Tom Canty era condus până la tron. Atunci, pompoasele ceremonii vechi începură, dar pe măsură ce se desfășu-

râu, fața lui Tom devenea din ce în ce mai palidă, în timp ce o tristețe și o disperare adâncă căzu în sufletul și în inima lui plină de remușcări.

Acum, actul final se apropia. Mitropolitul de Canterbury luă coroana Angliei pusă pe perniță și o ridică deasupra capului tremurător al falsului rege. În același moment, o rază amețitoare alunecă pe tot lungul traseului, căci toți nobilii, în același timp, își luară coroanele și le ținură deasupra capetelor, imobilizându-se în această atitudine.

O liniște adâncă se făcu în marele templu, în această clipă impresionantă, se ivi o apariție tulburătoare, pe care nimeni din mulțimea prea absorbită n-o remarcase până atunci. Era un băiat cu capul gol, rău îmbrăcat în veșminte grosolane, aproape zdrențe, care înainta în marea tiradă centrală.

Ridică mâna cu o solemnitate ce se potrivea rău cu jalnicul său port și, pronunță:

— Vă opresc să puneți coroana Angliei pe acest cap trădător. Eu sunt Regele!

Într-o clipă, mai multe mâini indignate se repeziră spre copil, dar în același moment, Tom Canty în veșminte regale, făcu un pas repede înainte și strigă cu o voce clară:

— Lăsați-l și ascultați-l. Este Regele!

Un fel de panică pricinuită de uimire, apucă asistența. Mai mulți, sculându-se din locurile lor, priveau încurcați

personajele principale ale acestei scene, între-bându-se dacă sunt treji și dacă nu visează. Lordul Protector, nu era mai puțin stupefiat ca ceilalți; dar reve-nindu-și, în curând, pronunță cu un ton autoritar:

— Nu tulburați pe Majestatea Sa. Ea suferă din nou de boala sa. Prindeți acest vagabond!

Era să fie ascultat; dar falsul Rege bătu din picior și strigă:

—Nenorocire vouă! Nu-l atingeți! El este Regele!

Mâinile rămaseră ridicate; asistența părea lovită de paralizie; nimeni nu mișca, nici nu vorbea, într-ade- văr, nimeni nu știa ce să facă sau ce să zică într-o astfel de stranie și extraordinară situație, în timp ce spiritele încurcate luptau pentru a-și reveni, băiatul care, de la început avusese un minut de ezitare, continuă să înainteze cu un pas măsurat, cu atitudine înaltă și calmă. Se opri pe estradă și falsul rege, cu figura bucuroasă se repezi înaintea lui și căzu în genunchi, zicând:

— Oh, seniore și rege al meu, permiteți săracului Tom Canty să fie primul care să vă jure credință și lăsați-l să vă spună: Puneți-vă coroana Voastră și relu- ați-vă propriile Voastre bunuri!

Privirea lordului Protector se așternuse cu severitate pe fața noului venit; dar, în curând, severitatea lui făcu loc uimirii. Ceilalți avură aceeași impresie. Cu toții se priviră și, în mod inconștient. Făcură un pas în lături.

Fiecare își spunea aparte, sie-însuși: „Ce stranie asemănare!"

Lordul protector, rămase un moment perplex, apoi, zise cu deferentă:

Dacă permiteți, aș vrea să pun oarecare chesti uni care...
Voi răspunde, Milord.

Ducele îi puse unele întrebări cu privire la Curte, la regele defunct, prințul, prințesele. Băiatul îi răspunse exact și fără a sta pe gânduri. Descrise sala tronului, apartamentele ultimului rege și cele ale Prințului de Galles.

Era straniu, minunat, neauzit, cum se destăinuiau persoanele de față. Vântul începea să se întoarcă și speranța lui Tom creștea, când lordul Protector bătându-se pe frunte obiectă:

— Este, într-adevăr, mai mult decât uimitor; dar nu e nimic în toate astea care ar fi putut depăși aceea ce se niorul și Regele nostru ar fi putut face.

Această constatare și această revenire la ei, ca rege, întrista pe Tom Canty, care simți prăbușindu-i-se speranțele.

— Acestea nu sunt probe, adăugă Protectorul.

Vântul se întorcea foarte repede, acum; dar în direcția defavorabilă. Flota lăsa pe bietul Tom Canty aruncat pe tron și țara pe celălalt în plin ocean. Lordul Protector, reflecta și dădea din cap. Un gând îl copleșea:

„Este un pericol pentru Stat și pentru noi toți să lăsăm să dăinuiască o astfel de redutabilă enigmă ca aceasta, capabilă să divizeze națiunea și să zdruncine tronul... Se întoarse și porunci:

— Sir Thomas, arestați pe... Nu, așteptați!... Figura lui se luminează și puse pretendentului în zdrențe, următoarea întrebare:

— Unde este marele sigiliu? Răspunde-mi exact și enigma este rezolvată, căci numai acel care era prinț de Galles poate să știe. De un lucru atât de neînsemnat sunt agățate un tron și o dinastie!

• Era o idee fericită. Că marii demnitari o judecaseră astfel, se vedea după expresia privirii lor aprobatoare. Da, nimeni

altul decât adevăratul prinț nu putea lămuri misterul cu sigiliul cel mare care dispăruse. Acest mic impostor, își învățase bine lecția; dar învățătura profesorului său nu putuse să meargă până la a-l învăța răspunsul la această chestiune, căci el însuși nu-l știa. într-adevăr, era minunat.

Urma să se iasă din această situație tulburătoare și periculoasă. Și toți aprobau, în tăcere, surâzând în sinea lor cu satisfacție, și priveau băiatul pe care așteptau să-l vadă copleșit de o rușinoasă încurcătură. Dar, fură surprinși de a nu vedea nimic din ce așteptau și nu-și putură crede urechilor, când îl auziră răspunzând fără să stea pe gânduri, cu o voce fermă și sigură:

— Nu e nimic greu în această enigmă.

Fără jenă, se întoarse și, cu ușurința unuia care are obișnuința, dădu un ordin:

— Milord St. John, mergeți în cabinetul meu de lucru la palat, căci nimeni nu cunoaște locul mai bine ca dumneavoastră, puțin deasupra parchetului în colț la stânga aproape de ușa care dă în anticameră, veți găsi în perete un cui cu capul de aramă. Apăsați deasupra. Se va deschide o mică ascunzătoare pentru obiectele de preț pe care nici dumneavoastră și nici altcineva, în lume, afară de mine și cinstitul meseriaș care a făcut-o, n-o cunoaște.

Primul lucru de care vi se va lovi vederea, va fi marele sigiliu. Aduceți-l.

Toți asistenții erau uimiți de aceste vorbe ca și de faptul că micul cerșetor delegase pe lord St. John, fără

să stea pe gânduri și fără să se înșele, îl strigase pe nume, ca și când îl cunoscuse întotdeauna. Lord St. John era gata să se supună și făcu chiar o mișcare, dar își reluă repede atitudinea calmă. Numai roșcata din față mai proba greșeala lui

boacă. Tom Canty se întoarse spre el și îi zise cu vioiciune:

— De ce stați la îndoială? N-ați auzit ordinul Regelui? Duceti-vă!

Lord St. John făcu o reverență adâncă. Ce s-a observat, nu era compromițătoare și nu dovedea lipsa de prudență. Nu, fiindcă ea nu se adresa nici unuia și nici celui alt din pretendenți ci era făcută pe teren neutru, exact între amândoi. Pleacă.

Atunci începu în partea strălucitoare a acestui grup oficial, o mișcare ușoară, abia perceptibilă dar regulată, o mișcare analoagă celei pe care o observi într-un caleidoscop ce se mișcă încet și care face ca părțile ce compun un grup frumos să se detașeze și să se alătore de altul, o mișcare, care puțin câte puțin, în cazul de față, sfârâma mulțimea strălucitoare care era în jurul lui Tom Canty și o regrupa în vecinătatea noului venit. Tom Canty rămase aproape singur. După aceea trecu un scurt moment de așteptare în timpul căruia cei câțiva fricoși rămași lângă Tom Canty, își adunară curajul pentru a aluneca unul câte unul după majoritate.

Așa fel că la sfârșitul aceluși moment, Tom Canty în mantoul său regal și obiectele sale de preț, se găsi cu desăvârșire singur, izolat de lume, în văzul tuturor, în mijlocul unul elocvent loc gol.

În sfârșit, Lordul St. John apărură, în timp ce el intra în tinda centrală, interesul era așa de viu că mur-

murul conversațiilor care stăpânește marile adunări, se risipi și făcu loc unei tăceri adânci, tulburată numai de pașii lui regulați. Toți ochii erau fixați asupra lui. El ajunsese la estradă, se opri și, întorcându-se către Tom Canry, zise, înclinându-se adânc:

— Sire, sigiliul nu este!

Mulțimea nu fuge la prezența unui ciumat cu grabă mai mare decât începutu să se îndepărteze de mizerabilul pretendent micuț, trupa curtenilor palizi și îngroziți. Lordul Protector strigă cu severitate:

— Azvârliți în stradă pe acest cerșetor și pîimbat-1 prin oraș biciuindu-1! Mizerabilul impostor nu merită mai mult! ..

•w »

Ofițerii de gardă înaintară pentru a se supune, dar Tom Canty îi opri și zise:

— în lături! Cine îl atinge își pune viața în pericol! Lordul Protector era încurcat în cel mai înalt grad.

El zise Lordului St John:

— Ați căutat bine? Dar la bun să mai întreb asta. Ceea ce se petrece aici e curios. Sunt lucruri mici, lu cruri fără însemnătate, care se pot pierde; dar un obiect așa de voluminos ca sigiliul Angliei, cum a putut să dis pară fără ca nimeni să-l poată găsi. O masă de aur așa de mare...

Tom Canty cu ochii strălucitori, strigă:

— Așteptați!... E ceva rotund? Gros. Are Utere gra vate deasupra? Da? Ah! Acum știu ce este marele sigi liu pentru care a fost atâta zgomot și necaz!

Dacă mi-ați fi făcut descrierea lui, 1-ați fi avut de acum trei săptămâni! Bine. Știu unde se găsește; dar nu sunt eu cel care 1-am pus acolo întâi.

Cine deci, Seniore? întrebă lordul Protector.

Acel pe care îl aveți aici, adevăratul Rege al Angliei. Și, el vă va spune unde se află sigiliul, așa că trebuie să credeți că 1-a pus el singur. Amintiți-vă, Rege, scormoniți puțin în memorie, este ultimul, dar cu totul ultimul lucru ce ați făcut

când părăseați palatul în zdrențele mele, ca să pedepsiți pe soldatul care mă mal tratase.

Se făcu o tăcere adâncă. Toți ochii erau fixați pe noul venit care, cu capul în jos, cu sprâncenele încruntate, căuta în memorie, printre o mulțime de amintiri fără valoare, micul fapt uitat, care, regăsit, l-ar așeza pe tron. Minutele treceau. Copilul continua să lupte cu mintea și nu făcea nici un gest. Dar, la sfârșit, scoase un suspin, dădu ușor din cap și zise, cu buzele tremurând și cu o voce disperată:

—îmi amintesc toată scena, toată; dar sigiliul nu-și găsește locul în ea.

Se opri, ridică fruntea și pronunță cu demnitate:

Milorzi și nobili, dacă vreți să deposezați de drepturile sale pe adevăratul suveran, din lipsa acestei dovezi pe care nu e în stare s-o producă, eu nu vă pot împiedica, fiindcă n-am nici o putere. Dar...

Oh! Nu, nu, Rege, e nebunie! Strigă Tom Canty îngrozit. Așteptați! Gândiți-vă! Cauza nu e pierdută și nu trebuie să fie! Ascultați ce voi spune eu, urmăriți fiecare cuvânt. Vă voi reaminti acea dimineață în toate amănuntele ei, exact cum s-au petrecut: Vorbeam amân doi... Vă spuneam de surorile mele Bet și Nan... Vă aduceți aminte? De bunica mea, și, de jocurile zgomo-

toase ale copiilor din Offal Court... Da... vă aduceți aminte și asta? Foarte bine... Urmăriți-măîncă...

Mi-ați dat să beau și să mănânc, apoi, cu o curtoazie princiară, ați trimis afară servitorii ca să nu-mi fie rușine de ei pentru lipsa mea de educație... Ah! Și asta v-o amintiți...

În timp de Tom dezgropa aceste amănunte și celălalt copil clătina din cap recunoscându-le, numeroasa asistență și demnitarii, priveau cu o uimire îngrijorată. Povestea semăna

a istorie adevărată, dar cum putuse prințul și cerșetorul să se găsească împreună? Niciodată nu se întâlnise adunare de oameni mai perplecși, mai interesați și mai stupefiați.

— în joacă, principe, am făcut schimb de haine, după care fapt, ne-am așezat în fața unei oglinzi și ne-am pomenit că eram așa de asemănători încât am făcut constatarea că nimeni n-ar crede că am făcut schimbul de haine. Da... Vă amintiți... ,

Atunci, ati observat că soldatul mă rănise la mână... Priviți: aici. Chiar nici nu pot să scriu încă: degetele îmi sunt țepene. Alteța Voastră s-a repezit spunând că se duce să pedepsească pe soldat și a alergat spre poartă. Trecând pe lângă masă, ați văzut acel obiect pe care îl numiți marele sigiliu, și care se afla pe masă. L-ați luat, ați privit repede împrejur, părănd a căuta un loc unde să-l puneți. Ochii dumneavoastră căzură pe...

Ah! Atât, ajunge! Domnul fie lăudat: exclamă copilul în zdrențe, cu totul tulburat.

Mergeți, bunul meu St. John! într-o mănușă de oțel a armurii milaneze, agățată în perete veți găsi sigi liul!

— Așa este, Rege! Acolo este! Strigă Tom Canty. Acum sceptrul Angliei este al vostru și, mai bine s-ar fi născut mut acela care voia să vi-l dispute. Duceți-vă Milord St. John și aripi să vă crească la picioare!

Adunarea întreagă era acum în picioare, palpitând de neliniște, de frică, de excitație febrilă.

Un zbârnâit de convorbiri însuflețite umplea spațiul, și, timp de câteva momente nimeni nu știa nimic, nu auzea nimic, nu era interesat de nimic, în afară de ceea ce vecinul îi striga în ureche sau de ce el însuși striga la urechea vecinului său.

Timpul trecea neobservat, în fine, o liniște bruscă se făcu în incintă. St. John apăru pe estradă, cu marele sigiliu în mână

lui ridicată.

Atunci un strigăt izbucni:

— Trăiască adevăratul Rege!

Timp de cinci minute aerul tremura de strigăte și de sunetele muzicilor. Valuri de batiste albeau spațiul, pe când un copil în zdrențe, cel mai important personaj din Anglia, stătea roșu, fericit și mândru în mijlocul unei estrade, cu marii vasali ai regatului, îngenuncheați în fața lui.

Apoi, se ridicară cu toții și Tom Canty, strigă:

— Și, acum, o Regele meu, reia-ți aceste veșminte regale și dă sârmanului Tom, servitorul tău, ceea ce a mai rămas din aceste zdrențe.

Lordul protector luă cuvântul:

— Luați pe acest tânăr caraghios și aruncați-l în închisoarea Tour.

Dar nou Rege, adevăratul rege, interveni:

— Nu permit acest lucru, căci fără el, eu nu mi-aș fi redobândit coroana. Nimeni să nu-l atingă spre a-i face rău. Cât despre tine, bunul meu unchi, milord Protector, purtarea ta nu dovedește recunoștință față de acest sârman băiat care am auzit că te-a făcut *Duce*.

Protectorul se înroși.

— Dar, cum el nu era rege, ce mai valorează acum acest titlu frumos? Măine mă veți ruga prin mijlocirea lui, pentru confirmarea titlului, dacă nu, nu veți fi duce și veți rămâne simplu conte.

Astfel repezit, Gratia sa, Ducele de Somerset, se dădu puțin înapoi. Regele întorcându-se către Tom, îi zise cu bunătate:

— Sârmanul meu băiat, cum ai putut să-ți amintești unde pusesem sigiliul când, eu însumi, uitasem?

— Ah! Rege! Mi-a fost ușor, pentru că mă serveam de el în

fiecare zi.

— Te serveai de el și nu știai ce este el?

—Nu știam că era ceea ce căutau ei. Nu mi-au făcut descrierea lui. Majestatea Voastră...

— Atunci, cum te serveai de el?

Roșcata se ridică în obrajii lui Tom. Lăsa ochii în jos și tăcu.

Vorbește, băiat cuminte și nu-ti fie frică, zise Regele. La ce te serveai cu marele sigiliu al Angliei?

Spărgeam alune cu el... bâlbâi Tom, dureros de încurcat.

Sărman copil! Avalanșa de râsete care primi această destăinuire aproape îl trânti la pământ.

Dar dacă mai rămăsese în cineva îndoială că Tom Canty putea să fie adevăratul rege al Angliei, acest răspuns trebuie s-o fi risipit cu desăvârșire.

Somptuosul mantou de încoronare trecând de pe umerii lui Tom pe cei ai Regelui căruia îi ascundea zdrențele, ceremonia încoronării fii reluată.

Adevăratul Rege fu miruit și coroana îi *fa* pusă pe cap și Londra întreagă crăpă sub aplauze!...

CAPITOLUL XXXIII EDUARD REGE

Miles Hendon era destul de original înainte de a pătrunde în lumea de pe Podul Londrei, era și mai mult când ieși. Când a intrat, avea puține parale; dar când a ieșit, nu mai avea deloc. Pungașii de buzunare îl jupui-seră până la ultimul sfaț.

Dar asta n-ar fi fost mare lucru dacă ar fi găsit băiatul. Ca soldat, nu apucă, în vederea acestui lucru, un drum la întâmplare, ci se apucă să stabilească un plan de luptă.

Ce va face copilul? Unde se va duce? Desigur, hotărî Miles,

se va întoarce la primul său culcuș, căci așa e instinctul spiritelor bolnave, ca și al celor sănătoase, de altfel, când sunt fără adăpost și părăsite. Care a fost primul său culcuș? Zdrențele sale, sinistra puș-lama care părea că-l cunoaște și se pretindea chiar tatăl lui, mă fac să cred că locuința lui trebuie să se găsească

într-unul din cartierele cele mai sărace și cele mai infecte ale Londrei.

Căutarea va fi ea grea sau lungă? Nu, ea trebuie să fie ușoară și scurtă. Nu va căuta copilul, ci va căuta mulțimea lor. într-o mulțime mare sau mică, mai curând sau mai târziu, va găsi sigur pe sărmanul prieten micuț, căci, râioasa populație nu se va lăsa fără să petreacă chinuind copilul, care după obiceiul său, se va proclama rege. Atunci Hendon va burduși pe vreunul din acești derbedei, își va lua copilul, îl va îngriji, îl va reconforta cu vorbe bune și nu se va mai despărți niciodată.

Miles se puse deci pe căutare. Timp de mai multe ore, parcurse ulițele și străzile mizerabile, examinând numeroasele gloate; dar nicăieri, nici o urmă de băiat. Aceasta îl surprinse, dar nu-l descurajă. Planul său de luptă îi părea excelent. Singura greșală în ce îl privea, era că războiul va fi destul de lung, pe când el îl sperase scurt.

Când miji de ziuă, el bătuse multe drumuri și cercetase multe gloate cu singurul rezultat că era oribil de obosit, că îi era foame și îi era somn.

Ar fi vrut să dejuneze, dar cu ce să-și plătească masa? Să cerșească pentru a și le procura, nu-i intra în minte, cum nu-i intra în minte să umble fără sabie.

Putea să vândă o parte din îmbrăcăminte. Da, dar era tot așa de ușor să găsească cumpărător pentru asemenea haine, cât de

ușor era să găsească cumpărător pentru o boală.

La amiază, circula încă printre mitocănimia care_ acum, urma cortegiul regal, crezând că spectacolul va fi

atras, cu siguranță pe tânărul său prieten, atins de nebunia măririlor.

Urmă, deci cortegiul în toate cotiturile sale prin Londra, până la „Abbaye”, la Westminster. După ce fusese în câteva rânduri îmbrâncit în lumea strânsă pe tot parcursul, la sfârșit buimăcit și perplex, se retrase la o parte, meditând la mijlocul de a-și ameliora planul de luptă. Când se trezi din visul lui, își dădu seama că orașul era departe în urmă și că ziua creștea. Era la țară aproape de râu, într-o regiune de ținuturi rurale frumoase unde nu se găsea loc ce ar primi dezbrăcați și zdrențăroși ca el.

Frig nu era. Se întinse deci pe pământ în dosul unui gard pentru a se odihni și a se gândi.

Somnul începu să-i amorțească simțurile, sunetul îndepărtat și slab al tunurilor îi fâlfâia la ureche. Se gândea: „Noul rege e încoronat”, și... adormi... Cum mai mult de treizeci de ore nu se odihnise, nu se trezi decât în mijlocul dimineții următoare.

Se sculă, întepenit, pe jumătate mort de foame, se spală în râu, își îngreuna stomacul cu o cană de apă și, târâș-grăbiș, se îndreptă spre Westminster, înjurân-du-se pe sine că a pierdut tot acest timp. *

Foamea îi sugeră, acum, un plan nou: Va încerca să regăsească pe bătrânul sir Humphrey Marlow, care i-ar împrumuta câteva parale, apoi... Dar, erau destule proiecte dintr-o dată, se va vedea restul pe urmă.

Către orele unsprezece, era aproape de palat. O mulțime elegantă mergea în aceeași direcție cu el. Ar fi vrut să treacă neobservat; dar costumul lui se opunea. Cercetă fizionomia acestor oameni sperând să găsească

o inimă caritabilă care să-1 anunțe, bătrânului locotenent, căci a încerca să pătrundă el însuși în palat, era un lucru ce nici în vis nu era posibil.

În acest moment, *copilul de bătaie* trecea. El se întoarse și privi cu atenție pe Miles Hendon zicând:

„Dacă nu e ăsta vagabondul de care e atât de îngrijorată Majestatea Sa, să fiu măgar, ceea ce nu mă va schimba deloc. El corespunde cu descrierea până și *îs* zdrențe. Ar fi miracol, cu adevărat, ca Dumnezeu să fi făcut doi!”

Miles Hendon, îl scoase din perplexitate. El se întoarse cum face un om pe care cineva îl hipnotizează privindu-1 fix de la spate și găsind un interes viu în ochii copilului, făcu un pas către el și îl întrebă:

Văd că ieșiți din palat; sunteți de aici?

Da, domnule.

Cunoașteți pe Sir Humphrey Marlow? Băiatul tresări și gândi: „Doamne! Bătrânul meu tată decedat!” Apoi răspunse tare:

Foarte bine, domnule.

Bun. Este acasă?

—Da, zise băiatul care în minte-și, adăuga: „în mormântul lui”.

Aș putea să implor de la dumneavoastră favoa rea de a mă anunța și a-1 informa că aș dori să-i spun o vorbă la ureche?

Voi face cu toată inima comisionul, domnule.

Atunci, spune-i că Miles Hendon, fiul lui șir Richard, este aici. Vă voi fi foarte recunoscător, bunul meu băiat.

Copilul păru dezamăgit: „Regele nu-1 numise așa, își zise el. Dar asta nu face nimic, ăsta trebuie să fie fratele său geamăn și va putea să aducă Majestății Sale noutăți despre celălalt, șir...”

de nu știu cum". Și îi zise lui Miles:

— Așteptați aici, un moment, domnule, vă voi adu ce o vorbă.

Hendon se duse în locul indicat: era un fel de adâncitură săpată în peretele palatului, cu o bancă de piatră care servea de adăpost sentinelilor pe vreme rea.

Se așezase în voie când câțiva halebardieri, conduși de un ofițer trecură pe acolo. Ofițerul îl zări, își opri oamenii și ordonă lui Hendon să iasă.

Acesta se supuse și fu, deodată înhățat ca individ suspect ce dă târcoale pentru a jefui incinta palatului. Lucrurile începeau să se strice. Săracul Miles, voia să se explice, dar ofițerul îi impuse, brutal, să tacă și ordonă soldaților să-l dezarmeze și să-l percheziționeze. Nu se găsi nimic în afară de o hârtie.

Ofițerul o deschise și Hendon surâse când recunoscuse labele de muște ale micului său amic pierdut, trase în acea zi tristă de la Hendon Hali. Figura ofițerului se întunecă la această citire, în timp ce aceea a lui Miles răspândeă raze, ascultându-l.

— Un alt pretendent la coroană! strigă ofițerul.

— într-adevăr se înmulțesc ca iepurii de casă, azi. Luați acest ticălos și păziți-l să nu scape. Eu mă duc să duc această prețioasă hârtie și să fac să i-o remită Regelui.

Plecă alergând, lăsând pe prizonier în mâinile halebardierilor. „Soarta mea blestemată e pe sfârșite, mur-

mură Hendon, căci, desigur, voi fi spânzurat pentru acest petec de scrisoare. Și, ce va deveni sârmanul meu copil? Ah! Măcar dacă Dumnezeu ar ști!"

Putin după aceea ofițerul reveni alergând încă mai iute. Ordonă soldaților să dea drumul prizonierului și să-i aducă sabia, salutându-l respectuos, îi zise:

— Vă rog, domnule, fiți bun și mă urmați.

Hendon îl urmă, zicându-și mereu: „Dacă nu eram în drum spre moarte și judecată și nu aveam nevoie de a economisi un păcat, i-aș suci gâtul pentru acest fel de a-și bate joc de oameni”. Traversară amândoi o curte plină de lume și ajunseră la o intrare principală a palatului.

Urcară o scară largă între o lume de condiție înaltă și, la urmă, Hendon fu introdus într-o sală largă unde i se croi o trecere prin mijlocul adunării de nobi-lități ale Angliei. Atunci, nobilul care îl condusesese se înclină, îi recomandă să se descopere și îl lăasă în picioare în mijlocul sălii, obiect al tuturor privirilor, al încrețirilor de sprâncene indignate și al zâmbetelor amuzate și batjocoritoare.

Tânărul Rege ședea sub un baldachin la cinci pași de acolo. Cu capul aplecat într-o parte el discuta cu unul din acei oameni asemănători cu păsările din paradis, ce se cheamă un Duce.

Hendon observă că era destul de penibil să fie condamnat la moarte în plină forță a vârstei, fără să fi suferit pe deasupra această umilire.

El dorea ca Regele s-o termine cât mai repede cu el.

Câte unele din minunatele persoane, din apropierea lui, deveneau aproape agresive, în acest moment, Regele ridică, neglijent, capul și Hendon putu să-i vadă fața. Această vedere fu gata să-i oprească suflarea, în fine, murmură: „Oh! Prințul Regatului Visurilor și Umbrelor, pe tronul său!” Apoi, luându-și ochii de pe tânăra față și plimbându-i pe strălucitoarea asistență, din splendida sală, adăugă: „Dar e real, e absolut real. Nu ăsta nu e un vis!”

Privi din nou pe Rege și gândi: „Oare să fie un vis... sau este adevăratul suveran al Angliei și nu Tom, sărmanul nebun pe care l-am strâns eu de pe drumuri? Cine îmi poate rezolva

această enigmă?" deodată o idee luminoasă îi trecu prin minte. Merse până la zid, luă un scaun, îl duse în locul unde șezuse în picioare până acum, și se așeză.

Un murmur de indignare se ridică. O mână vâr-toasă i se opri pe umăr și o voce exclamă:

— Sus, saltimbanc nerușinat, care îndrăznești să stai jos în prezența Regelui!

Acest incident, atrase atenția Majestății Sale, care ridică mâna și strigă:

— Nu-l atingeți! E în dreptul său.

Curtenii se dădură înapoi stupefiați. Regele înainta:

— Ascultați toți, lady, lorzi și nobili: acest om este servitorul meu credincios și drag, Miles Hendon, a cărui vitează sabie a salvat pe prinț de suferințe și poa te de moarte. Pentru acest fapt, el este făcut Cavaler prin voința Regelui! Ascultați încă: Pentru acest foarte mare serviciu, de a fi apărat pe suveranul său de rușinea biciuirii pe care a suferit-o în locul său, el este pair al

Angliei, conte de Kent și va primi bunurile și titlurile aferente acestor demnități, în plus privilegiul pe care el s-a prevalat cu dreptate îi aparține prin valoare regală, căci am ordonat ca șefii familiei sale să aibe în viitor privilegiul de a sta jos în prezența Regelui Angliei din generație în generație atâta timp cât va trăi coroana. Să nu-l atingă nimeni!

Două persoane sosite de la țară în chiar acea dimineață și care, în aceste împrejurări pătrunseră în sală și ascultau aceste cuvinte, priviră pe Rege, apoi mo-mâia pentru speriat vrăbiile, apoi din nou pe Rege, cu o veritabilă încremenire. Era Șir Hughes cu Lady Edith.

Dar noul conte nu-i vedea. El fixă o privire entuziastă asupra Regelui și îi zise: „Ah, la dracu! E săracul meu, este

lunaticul meu! E el pe care vroiam să-l amețesc cu locuința mea de șaptezeci de odăi și de douăzeci și șapte de servitori! El, care, gândeam, n-avusese niciodată decât zdrențe ca îmbrăcăminte, lovituri de picior drept mângâiere, frimituri drept hrană! Pe el îl adoptasem și vroiam să-l cresc cu demnitate! Bine că n-am un sac spre a-mi ascunde capul!

Revenit, deodată la conștiința datoriei sale, se așeză în genunchi, cu mâinile în cele ale Regelui și îi jură credință, mulțumind cu omagiu pentru prosperitate și pentru titluri.

După aceea se sculă și se dădu respectuos la o parte, obiect al tuturor privirilor și al invidiei.

Atunci, regele zări pe Șir Hughes și pronunță cu o voce mânioasă și cu ochii strălucitori:

— Ridicați acestui bandit titlurile și bunurile pe care le-a uzurpat! Să fie aruncat în închisoare și să fie ținut până când eu voi dispune de soarta lui.

Ex-sir Hughes fu ridicat.

O mișcare se făcu atunci, în cealaltă extremitate a sălii. Asistența se da în lături și Tom Canty îmbrăcat cu sobrietate și eleganță, mergea printre aceste ziduri vii urmat de un aprod, în genunchi în fața Regelui; iar acesta zise:

Am învățat istoria acestor câteva săptămâni și sunt mulțumit de tine. Ai guvernat regatul cu o demnitate și o clemență, cu adevărat regale...

Ți-ai găsit mama și surorile? Bine. Vom avea grijă de ele; iar tatăl tău va fi spânzurat dacă dorești și dacă legea o permite. Să știți voi toți care mă ascultați că începând de azi, toți copiii din spitalul lui Christ vor primi hrană pentru inimă și spirit tot așa cum primesc pe cea pentru corp; iar băiatul acesta, va rămâne și va ocupa toată viața lui, primul loc în corpul onorabil al guvernatorilor acelor copii. Pentru faptul că el a dom

nit, se înțelege că i se datoresc omagii particulare.

Binevoii, deci, a constata ce costum poartă și să știți că nimeni altcineva nu va avea dreptul să poarte unul la fel, căci acest costum va aminti poporului că el a fost rege pentru un timp și nimeni nu va lipsi să-i mărturisească respect după cum nu va omite să-l salute. El e sub protecția tronului și sub supravegherea Coroanei. Va fi cunoscut sub titlul glorios de Pupil al Regelui!

Mândru și fericit, Tom Canty se ridică, sărută mâna Regelui și se retrase. Fără să piardă o clipă el alergă acasă la mama lui pentru a-i povesti, ca și surorilor lui, Nan și Bet, tot ce se petrecuse și să le dea bucuria acestei noutăți.

CONCLUZIE JUSTIȚIE ȘI DREPTATE

Când toate misterele fură lămurite, se știu prin spovedania lui Hughes Hendon că soția lui renegase pe Miles sub ordinul și amenințarea acestuia care era, fără glumă, aceea de a o omorî dacă nu se supunea.

Hughes nu fu urmărit pentru planurile sale, nici pentru uzurparea de titluri și de bunuri față-de fratele său, pentru că soția și fratele nu vrură să mărturisească contra lui. Prima, cel puțin n-ar fi fost admisă chiar dacă ar fi vrut ea. Hughes își părăsi nevasta și plecă pe Continent unde muri puțin după aceea și mai târziu, contele de Kent se căsătorii cu văduva lui.

Prima vizită a noii perechi la Hendon fu ocazie de mari bucurii.

Nu s-a știut niciodată ce s-a făcut tatăl lui Tom Canty. Regele făcu să fie căutat fermierul care fusese însemnat cu fier roșu, apoi vândut ca sclav; îl scoase din viața murdară a bandei lui Herisse și îl puse pe calea cea bună.

Făcu, de asemenea să iasă din închisoare bătrânul om de

legi, pe care îl grație. Dotă fiicele celor două fe-

mei baptiste pe care le văzuse arzând pe rug și făcu să fie pedepsit cu asprime sergentul care biciuise pe nedrept pe Miles Hendon. Scăpă de galere pe copilul care prinsese un șoim rătăcit și pe femeia care furase o bucată de postav. Dar era prea târziu pentru a salva pe omul de care fusese convins că omorâse o căprioară în pădurea regală. Acordă protecția sa judecătorului care avusese milă de el când fusese acuzat că a furat un purcel de lapte, și avu plăcerea să-l vadă crescând în stima publică și ajungând un om de Stat respectat.

Atâta vreme cât trăi Regele, îi plăcu să povestească istoria aventurilor sale din momentul când santinela îl molestase la poarta palatului, până la noaptea finală când, strecurându-se, abil, prin lumea lucrătorilor aferați se introdusese în Așezămintele „Abbaye” și se ascunsese în mormântul confesorului, unde dormi așa de mult că puțin lipsi să nu se prezinte după ceremonia încoronării. Spunea că povestirea des repetată a acestei prețioase lecții îl întărea în hotărârea de a face pe poporul său să profite de învățămintele pe care el le primise.

Miles Hendon și Tom Canty, rămaseră favoriții Regelui pe tot timpul domniei și îl plânseră cu sinceritate când muri.

Bunul conte de Kent avea prea mult tact ca să abuzeze de privilegiul său. Totuși îl exercită în două rânduri, unul după altul, după cel pe care l-au raportat: la suirea pe tron a reginei Măria apoi a reginei Elisabeta. Unul din descendenții lui s-a prevalat de acest drept la urcarea pe tron a lui Jaques I, apoi s-a scurs un sfert de secol înainte ca urmașul său să se fi folosit de privilegiul de conte de Kent, care a încheiat prin a dispărea din memoria oamenilor. Astfel că, atunci când Kent-ul care

trăia pe vremea lui Carol I șezu pe scaun în prezența acestui

suveran, pentru a-și afirma și a-și perpetua dreptul casei sale, fu un mare scandal. Dar lucrul se explica și dreptul fu confirmat.

Ultimul conte din această familie își găsi moartea luptând pentru rege în războaiele Republicii și vechiul privilegiu se stinse cu el.

Tom Canty devine un moșneag frumos, cu totul alb, cu aerul grav și dulce. Tot timpul cât a trăit a fost onorat și respectat de toți căci costumele sale particular amintea poporului că într-o vreme el fusese rege. Peste tot, unde se arăta, lumea îi făcea loc și fiecare șoptea vecinului: „Descoperă-te. E Pupilul Regelui!” Și toți îl salutau și primeau un zâmbet frumos de la el.

Regele Eduard al VI nu trăi decât puțini ani. Vai! Dar îi trăi cu demnitate. Nu o dată când câte un mare demnitar, câte un puternic vasal al Coroanei îi critica bunătatea și-l făcea să observe că unele legi ce propunea pentru a fi amendate erau prea blânde și nu cauzau nimănui nici pagube nici opresiune, tânărul Rege întorcea către el ochii lui mari plini de compătimire și adânc elocvenți, apoi zicea:

— Ce vorbești dumneata de suferințe și de opresiune? Eu și poporul meu, noi știm ce sunt acestea; dar nu dumneavoastră.

Domnia lui Eduard VI fu, în mod particular, miloasă pentru această epocă aspră și, luându-ne ziua bună de la el, să căutăm a-i păstra o amintire recunoscătoare.

SFÂRȘIT

CUPRINS

CAPITOLUL 1 - Nașterea prințului și
a săracului 5

CAPITOLUL 2- Copilăria lui Tom 7

CAPITOLUL 3 - întâlnirea lui Tom cu prințul .	14
CAPITOLUL 4 —^Zbuciumările prințului încep .	25
CAPITOLUL 5 - Tom ajunge la onoruri	31
CAPITOLUL 6 - Tom se instruiește	42
CAPITOLUL 7 - întâiul prânz regal al lui Tom .	52
CAPITOLUL 8-Chestiuneasigiliului	-58
CAPITOLUL 9- Serbarea nautică	62
CAPITOLUL 10- Suferințele prințului	67
CAPITOLUL 11 -LaGuildhall	78
CAPITOLUL 12-Prințul și salvatorul său	86
CAPITOLUL 13-Disparațiaprințului	101
CAPITOLUL 14 - A murit regele!	
Trăiască regele!	107
CAPITOLUL 15-Tom rege	124
CAPITOLUL 16-Banchetul oficial	141
CAPITOLUL 17-Nebunilă I	145
CAPITOLUL 18-Prințul între haimanale	160
CAPITOLUL 19-Prințul printre țărani	171
.CAPITOLUL 20- Prințul și pustnicul	179
CAPITOLUL 21 -Hendonîn ajutor	188
 CAPITOLUL 22 - Victimă a trădării	 193
CAPITOLUL 23 - Arestarea prințului	200
CAPITOLUL 24 - Evadarea prințului	205
CAPITOLUL 25-HendonHall	209
CAPITOLUL 26-Renegat	219
CAPITOLUL 27 - în închisoare	225
CAPITOLUL 28- Sacrificiul	238
CAPITOLUL 29-La Londra	243
CAPITOLUL 30-Progreselelui Tom	246
CAPITOLUL 31 -Prpcesiunea noului rege	250
CAPITOLUL 32 - Ziua încoronării	258

CAPITOLUL 33 -Eduard rege 273

CONCLUZIE-Justiție și dreptate 282